

REGIONALNA IZBA OBRACHUNKOWA
W ŁODZI

Numer egzemplarza:

1

PROTOKÓŁ
KONTROLI GOSPODARKI FINANSOWEJ
I ZAMÓWIEŃ PUBLICZNYCH

Jednostka kontrolowana:	Miasto i Gmina Biała Rawska
Termin kontroli:	14 września – 2 grudnia 2015 roku (z przerwami)
Kontrolujący (imię, nazwisko, stanowisko służbowe):	Ewa Chojka – starszy inspektor kontroli Wioletta Zubowicz – starszy inspektor kontroli
Okres objęty kontrolą	lata 2013-2014 oraz I półrocze 2015
Numer i data upoważnienia:	WK-601-2/44/2015 z dnia 26 sierpnia 2015 roku

Uwaga!

Protokół niniejszy podlega udostępnieniu na zasadach określonych w ustawie z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz.782 ze zm.), z ograniczeniami wynikającymi z art.5 tej ustawy.

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. DANE O JEDNOSTCE

Gmina Biała Rawska położona jest we wschodniej części województwa łódzkiego, w powiecie rawskim. Przez miasto przebiegają ważne szlaki komunikacyjne: Łódź – Grójec – Terespol (wschód – zachód); Warszawa – Katowice (północ – południe). Ponadto przez miejscowość Babsk przebiega droga szybkiego ruchu Warszawa – Wrocław. Gmina posiada również wąskotorową sieć kolejową Rogów – Rawa Mazowiecka – Biała Rawska. Gmina składa się z 57 sołectw, położonych łącznie na powierzchni 20.000, 00 ha.

Adres siedziby Urzędu Gminy: 96-230 Biała Rawska, ul. Jana Pawła II 57.

Liczba ludności w Mieście i Gminie Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła: 11 484 osób, w tym kobiety – 5 751, mężczyźni – 5 733.

Liczba osób bezrobotnych według stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiła 348 osób: w tym kobiety – 171, mężczyźni – 177.

Numer REGON 000527871 został nadany Urzędowi Miasta i Gminy w Białej Rawskiej przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 835-00-04-161 został nadany Urzędowi Miasta i Gminy w Białej Rawskiej decyzją Urzędu Skarbowego w Rawie Mazowieckiej.

Numer REGON 750148590 został nadany osobie prawnej Miastu i Gminie Biała Rawska przez Urząd Statystyczny w Łodzi.

Numer NIP 835-15-43-747 został nadany Miastu i Gminie Biała Rawska decyzją Urzędu Skarbowego w Rawie Mazowieckiej.

Kontrola ma charakter kontroli kompleksowej, obejmującej prowadzenie gospodarki finansowej i udzielanie zamówień publicznych.

2. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI FINANSOWE

Wskaźniki charakteryzujące sytuację finansową Miasta i Gminy Biała Rawska w latach 2012-2014, obliczone w oparciu o dane wynikające ze sprawozdań finansowych – Rb-27S - z wykonania planu dochodów jednostki samorządu terytorialnego, Rb-28S - z wykonania planu wydatków jednostki samorządu terytorialnego oraz Rb-NDS - o nadwyżce/deficycie jednostki samorządu terytorialnego i Rb-Z - o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń, przedstawiają się następująco:

Wyszczególnienie	2012 rok (zł)	2013 rok (zł)	2014 rok (zł)
Dochody wykonane ogółem (Do), w zł,	31.842.994,65	33.710.042,45	35.136.680,31
z tego:			
Dochody bieżące (Db) w zł	30.285.157,89	32.626.360,33	34.123.504,38
Dochody majątkowe (Dm) w zł	1.557.836,76	1.083.682,12	1.013.175,93
w tym:			
dotacje i środki otrzymane na inwestycje	1.105.817,00	792.697,87	227.420,45
dochody ze sprzedaży majątku (Sm)	144.880,77	206.599,25	785.755,48
dochody z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności	3.283,27	84.385,00	0

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Dochody własne (Dw) w zł	25 365 257,93	27 672 283,37	29 042 763,46
Wydatki wykonane ogółem (Wo) w zł, z tego:	32.351.375,99	33.669.866,42	36.001.253,03
wydatki majątkowe (Wm) w zł	4.737.020,22	4.558.711,10	5.762.998,91
Wydatki bieżące (Wb) w zł, w tym:	27.614.355,77	29.111.155,32	30.238.254,12
wydatki na wynagrodzenia i pochodne (Ww)	13.385.628,17	13.971.764,57	14.414.085,43
Nadwyżka operacyjna – dodatnia wartość wyniku Db – Wb (No) w zł	2.670.802,12	3.515.205,01	3.885.250,26
Nadwyżka operacyjna + dochody majątkowe w zł	4.228.638,88	4.598.887,13	4.898.426,19
Suma nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku (No + Sm) w zł	2.815.682,89	3.721.804,26	4.671.005,74
Transfery bieżące z budżetu państwa (subwencja ogólna i dotacje bieżące) – Tb w zł	19.388.230,10	19.956.345,16	20.051.997,97
Zobowiązania ogółem (Zo) w zł, w tym:	12.511.157,25	11.758.180,84	12.427.611,66
zobowiązania wymagalne w zł	-	-	-
Odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek (O) – w zł	626.059,15	521.569,32	429.297,16
Splata rat kapitałowych od zaciągniętych kredytów i pożyczek (R) – w zł	2.673.917,21	4.118.707,48	2.015.883,43
Ludność Gminy (w osobach)	11.579	11.555	11.484
Udział dochodów bieżących w dochodach ogółem (W _{B1}) w %	95,11	96,79	97,12
Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem (W _{B3}) w %	8,39	10,43	11,06
Udział wydatków majątkowych w wydatkach ogółem (W _{B4}) w %	14,64	13,54	16,01
Obciążenie wydatków bieżących wydatkami na wynagrodzenia i pochodne (W _{B5}) – w %	48,47	47,99	47,67
Udział nadwyżki operacyjnej i dochodów ze sprzedaży majątku w dochodach ogółem (W _{B6}) – w %	8,84	11,04	13,29
Wskaźnik samofinansowania, wyliczony jako stosunek sumy nadwyżki operacyjnej i dochodów majątkowych do wydatków majątkowych (W _{B7}) (n-krotność)	0,89	1,00	0,85
WL ₂ – nadwyżka operacyjna na mieszkańca (według liczby mieszkańców na dzień 31 grudnia danego roku (zł))	230,66	304,22	338,32
W _{Z1} – udział zobowiązań ogółem w dochodach ogółem	39,29	34,88	35,36
W _{Z2} – udział zobowiązań ogółem, bez zobowiązań na projekty unijne, w dochodach ogółem	38,13	33,91	35,36
W _{Z3} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia	10,36	13,76	6,96
W _{Z4} – obciążenie dochodów ogółem obsługą zadłużenia bez zobowiązań na projekty unijne	9,20	12,79	6,86
W _{Z6} – obciążenie dochodów bieżących wydatkami bieżącymi i obsługą zadłużenia	91,18	89,23	88,61
W _{Z7} – udział zobowiązań wymagalnych w zobowiązaniach	0	0	0

ogółem		
--------	--	--

Dane dotyczące art. 242 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (tekst jednolity z 2015 roku Dz.U. poz. 885 ze zm.) zawarto w tabeli:

	2012	2012	2013	2013	2014	2014
	plan	wykonanie	Plan	wykonanie	plan	wykonanie
Dochody bieżące plus nadwyżka z lat ubiegłych plus wolne środki	32.389.098,43	31.847.194,51	34.367.916,71	34.376.074,41	35.352.286,91	35.869.454,07
Wydatki bieżące	29.213.537,43	27.614.355,77	30 528 671,09	29.111.155,32	31.349.581,09	30.238.254,12
Wynik	2.635.561,00	4.232.838,74	3.839.245,62	5.264.919,09	4.002.705,82	5.631.199,95

Wskaźnik z art. 243 ustawy o finansach publicznych obliczony dla wykonania budżetu lat: 2012, 2013, 2014 oraz planu na 2015 rok

- Kwota zakładanych do spłaty w 2015 roku rat kredytów i pożyczek wraz z należnymi w danym roku odsetkami od kredytów i pożyczek w stosunku do zakładanych w 2015 roku dochodów ogółem budżetu Miasta i Gminy nie przekroczyła średniej arytmetycznej (obliczonej z ostatnich trzech lat, tj. 2012, 2013 i 2014 roku) – relacji procentowej dochodów bieżących powiększonych o dochody ze sprzedaży majątku i pomniejszonych o wydatki bieżące do dochodów ogółem budżetu Gminy.
- Wskaźnik zadłużenia wyliczono według wzoru:

$$\left(\frac{R+O}{D}\right)_n \leq \frac{1}{3} * \left(\frac{Db_{n-1} + Sm_{n-1} - Wb_{n-1}}{D_{n-1}} + \frac{Db_{n-2} + Sm_{n-2} - Wb_{n-2}}{D_{n-2}} + \frac{Db_{n-3} + Sm_{n-3} - Wb_{n-3}}{D_{n-3}} \right)$$

gdzie poszczególne symbole oznaczają:

- *R* – planowaną na rok budżetowy łączną kwotę z tytułu spłaty rat kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90, oraz wykupów papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 pkt 2-4 oraz art. 90,
- *O* – planowane na rok budżetowy odsetki od kredytów i pożyczek, o których mowa w art. 89 ust. 1 i art. 90, odsetki i dyskonto od papierów wartościowych emitowanych na cele określone w art. 89 ust. 1 i art. 90 oraz spłaty kwot wynikających z udzielonych poręczeń i gwarancji,
- *D* – planowane dochody ogółem budżetu w danym roku budżetowym,
- *Db* – dochody bieżące,
- *Sm* – dochody ze sprzedaży majątku,
- *Wb* – wydatki bieżące,
- *n* – rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-1* – rok poprzedzający rok budżetowy, na który ustalana jest relacja,
- *n-2* – rok poprzedzający rok budżetowy o dwa lata,
- *n-3* – rok poprzedzający rok budżetowy o trzy lata.

Dane dotyczące art. 243 ustawy o finansach publicznych zawarto w tabeli:

Lp.	Dane do obliczeń	Wykonanie			
		2012*	2013*	2014* (III kwartały)	2014**
1.	dochody bieżące	30.285.157,89	32.626.360,33	25.944.072,54	34.123.504,38
2.	dochody ze sprzedaży majątku	144.880,77	206.599,25	785.755,48	785.755,48
3.	wydatki bieżące	27.614.355,77	29.111.155,32	21.315.567,06	30.238.254,12
4.	dochody ogółem	31.842.994,65	33.710.042,45	26.785.580,72	35.136.680,31
5.	wskaźnik w ujęciu rocznym $[(1+2-3)/4]$ (w %)	8,84	11,04	20,21	13,29
6.	średnia wskaźników z wiersza nr 5 - prawa strona wzoru	13,36			11,06
7.	plan dochodów na 2015 r.	33.634.560,26			34.618.903,91
8.	przypadające do spłaty raty pożyczek w 2015 r. wg planu	840.170,00			2.015.900,00
9.	odsetki wg planu w 2015 r. i rezerwa na poręczenia	511.000,00			440.000,00
10.	iloraz zadłużenia wraz z odsetkami przez dochody ogółem $[(8+9)/7]$ - lewa strona wzoru (w %)	4,02			7,09
11.	sprawdzenie relacji z art. 243 (10 ≤ 6)	4,02 < 13,36			7,09 < 11,06

* zgodnie z uchwałą nr XXXIX/305/14 Rady Miasta w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2014 - 2025

** zgodnie z uchwałą nr III/11/14 Rady Miasta w Białej Rawskiej z dnia 9 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska

II. USTALENIA OGÓLNE

1. KIEROWNICTWO JEDNOSTKI

Przewodniczący Rady Miejskiej

W kadencji 2010-2014 przewodniczącym Rady Miejskiej Biała Rawska organ stanowiący wybrał **Adama Stępniewskiego**, co stwierdziła uchwała nr I/1/10 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 30 listopada 2010 roku. Wiceprzewodniczącymi Rady Miejskiej byli **Mariusz Świstak** oraz **Andrzej Włodarski**, co potwierdziła uchwała Rady Miejskiej Biała Rawska nr I/2/10 z dnia 30 listopada 2010 roku.

Przewodniczącym Rady Miejskiej w Białej Rawskiej na kadencję 2014-2018 wybrano **Sylwestra Brzezińskiego**, co potwierdziła uchwała nr I/1/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 1 grudnia 2014 roku, natomiast wiceprzewodniczącymi wybrani zostali **Mariusz Świstak** i **Daria Frączak**, co stwierdziła uchwała nr I/2/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 1 grudnia 2014 roku.

Burmistrz i Zastępca Burmistrza

W latach 2010 - 2014 Burmistrzem Białej Rawskiej był **Wacław Jacek Adamczyk**, który zgodnie z zaświadczeniem Miejskiej Komisji Wyborczej w Białej Rawskiej z dnia 6 grudnia 2010 roku, wybrany został w wyborach bezpośrednich przeprowadzonych w dniu 5 grudnia 2010 roku. Objęcie przez Wacława Jacka Adamczyka obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 14 grudnia 2010 roku, tj. z chwilą złożenia ślubowania wobec Rady Miejskiej Biała Rawska, co potwierdził wyciąg z protokołu nr III/1 sesji Rady Miejskiej Biała Rawska, która odbyła się w dniu 14 grudnia 2010 roku.

Na kadencję 2014-2018 **Wacława Jacka Adamczyka**, w wyborach, które odbyły się 16 listopada 2014 roku ponownie wybrano Burmistrzem Białej Rawskiej, co potwierdzało zaświadczenie Miejskiej Komisji Wyborczej w Białej Rawskiej z dnia 26 listopada 2014 roku, zaś objęcie obowiązków Burmistrza nastąpiło z dniem 1 grudnia 2014 roku, zgodnie z wyciągiem z protokołu nr I/14 sesji Rady Miejskiej Białą Rawską, która odbyła się w dniu 4 grudnia 2006 roku, stwierdzającym złożenie ślubowania wobec Rady Miejskiej Białą Rawską.

Zarządzeniem nr 80/2010 z dnia 31 grudnia 2010 roku Burmistrz Miasta i Gminy Białą Rawską powołał na stanowisko Zastępcy Burmistrza **Zbigniewa Szcześniaka**, który tę funkcję pełnił do dnia prowadzenia czynności kontrolnych wobec nie powołania Zastępcy Burmistrza w kadencji 2014 -2018 przez Burmistrza Miasta i Gminy Białą Rawską.

Skarbnik Gminy

Uchwałą nr XXIII/161/92 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 30 kwietnia 1992 roku w sprawie powołania Skarbnika Miasta i Gminy Białą Rawską, na stanowisko Skarbnika Gminy Białą Rawską powołano **Marię Kacprzak**.

Sekretarz Gminy

Sekretarzem Miasta i Gminy Białą Rawską w okresie objętym kontrolą był **Marek Pałasz** na podstawie umowy o pracę zawartej w dniu 1 listopada 2011 roku.

2. GMINNE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE

I PRAWNOORGANIZACYJNE FORMY ICH DZIAŁALNOŚCI

Wykaz jednostek organizacyjnych Gminy Białą Rawską znajdował się na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Białą Rawską, w Urzędzie nie prowadzono rejestru jednostek organizacyjnych w formie papierowej. Z danych zawartych w Biuletynie Informacji Publicznej wynikało, że w kontrolowanej jednostce w okresie objętym kontrolą funkcjonowało piętnaście jednostek organizacyjnych, w tym: zakład budżetowy, dwie instytucje kultury, dwie jednostki budżetowe realizujące zadania z zakresu pomocy społecznej oraz osiem jednostek oświatowych. Zestawienie funkcjonujących w Gminie Białą Rawską w okresie objętym kontrolą jednostek organizacyjnych ze wskazaniem podstaw ich utworzenia oraz określeniem formy działalności **stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli**.

Funkcjonujące w Mieście i Gminie Białą Rawską samorządowe instytucje kultury powstały na mocy uchwał organu stanowiącego:

- Miejsko-Gminna Biblioteka Publiczna w Białej Rawskiej - uchwały nr XXV/233/2000 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 18 grudnia 2000 roku w sprawie nadania Statutu Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej w Białej Rawskiej,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury w Białej Rawskiej – uchwały nr XXV/234/2000 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 18 grudnia 2000 roku w sprawie nadania Statutu Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury w Białej Rawskiej.

Kontrolujące stwierdziły, że organizator udostępnił w Biuletynie Informacji Publicznej (bip.bialarawska.pl) rejestr instytucji kultury oraz księgi rejestrowe instytucji kultury prowadzone, dla Miejskiej i Gminnej Biblioteki Publicznej w Białej Rawskiej oraz Miejskiego i Gminnego Ośrodka Sportu i Rekreacji, w formie zgodnej z rozporządzeniem Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 stycznia 2012 roku w sprawie sposobu prowadzenia i udostępniania rejestru instytucji kultury (Dz. U. z dnia 20 lutego 2012 roku poz. 189).

Dotacje dla instytucji kultury corocznie ujmowano w budżecie Gminy Białą Rawską w załączniku „Dotacje udzielone z budżetu podmiotom należącym i nienależącym do

sektora finansów publicznych” w dziale 921 rozdział 92109 w odniesieniu do Miejsko-Gminnego Ośrodka Kultury oraz w rozdziale 92116 – dla Miejsko-Gminnej Biblioteki Publicznej, co kontrolujące ustaliły na podstawie uchwał Rady Miejskiej w Białej Rawskiej: nr XXVI/198/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 rok, nr XXXIX/307/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok i nr IV/24/15 z dnia 16 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2015 rok.

W kontrolowanym okresie w Gminie Biała Rawska funkcjonował jeden zakład budżetowy – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi. Statutem przyjętym uchwałą nr XXXII/238/09 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi, którego treść stanowiła załącznik do powołanej uchwały, określono przedmiot i zakres działania Zakładu. Opisany w rozdziale II § 3 ust. 2 Statutu **przedmiot działalności obejmował zakres zadań wykraczający poza uregulowania art. 14 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, określającego katalog zadań własnych jednostki samorządu terytorialnego, które mogą być wykonywane przez samorządowe zakłady budżetowe.** Statut określał, między innymi, jako zadania Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi: **świadczenie usług pogrzebowych, wykonywanie remontów i modernizacji dróg i chodników (bez wskazania, że w zakresie wyłącznie obiektów komunalnych), prowadzenie działalności obejmującej usługi transportowe i sprzętowe na rzecz wykonywania własnych zadań i innych podmiotów, prowadzenie inwestycji komunalnych, inne usługi.**

*Kserokopia uchwały nr XXXII/238/09 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 12 marca 2009 roku w sprawie uchwalenia statutu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi stanowi **akta kontroli** strony 1-6.*

Z analizy akt osobowych kierowników gminnych jednostek organizacyjnych wynikało, że Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska udzielił kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej pełnomocnictw na podstawie art. 47 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2015 roku, poz. 1515), a wykaz pełnomocnictw *stanowi załącznik nr 2 protokołu kontroli.*

3. UNORMOWANIA WEWNĘTRZNE

Statut Gminy

Statut Gminy Biała Rawska, przyjęty uchwałą nr XV/120/03 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 25 listopada 2003 roku w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Biała Rawska, został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 11 grudnia 2003 roku, nr 333, poz. 2804 i zmieniony uchwałą nr VI/26/11 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Biała Rawska, opublikowaną 31 marca 2011 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 2011 roku, nr 84, poz. 717 oraz uchwałą nr XXXIII/263/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 1 sierpnia 2013 roku w sprawie zmiany Statutu Gminy Biała Rawska (Dz. Urz. Woj. Łódzkiego z 30 sierpnia 2013 roku, poz. 4159).

Od 31 grudnia 2013 roku obowiązywała treść Statutu określona uchwałą nr XXXVI/281/13 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 30 października 2013 roku w sprawie ogłoszenia tekstu jednolitego Statutu Gminy Biała Rawska.

Statut w swej treści zawierał postanowienia ogólne, określał zasady tworzenia, łączenia, podziału oraz znoszenia jednostek pomocniczych, a także zasady ich funkcjonowania, w tym uregulowania w zakresie ich gospodarki finansowej. Określono zasady prowadzenia gospodarki finansowej Gminy, w części powielające uregulowania ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W dziale III zawarto ustalenia z zakresu organizacji wewnętrznej rady, tryb jej pracy i zasady działania, w tym ustalenia przyznające mieszkańcom inicjatywę uchwałodawczą (200 mieszkańców Gminy Biała Rawska posiadających czynne prawo wyborcze), a także opracowywania projektów uchwał, odbywania obrad i tryb głosowania.

Ustalono zasady funkcjonowania stałych i doraźnych komisji Rady. *Zasady i tryb działania Komisji Rewizyjnej* określono w rozdziale 8 działu III Statutu, ustalając cel działań kontrolnych, organizację, zasady, tryb i sposób dokumentowania przeprowadzania czynności kontrolnych, tryb pracy Komisji Rewizyjnej, ustalenia planu jej pracy i składania sprawozdań.

W Statucie uregulowano również zasady działania klubów radnych, zawarto ustalenia ogólne dotyczące zadań i trybu pracy Burmistrza, zasady przyjmowania, rozpatrywania oraz załatwiania skarg przez Radę. Wskazano, iż działalność Rady Miejskiej i Burmistrza jest jawna, zaś zasady dostępu do informacji publicznej regulują odrębne przepisy określając, że informacje udzielane są zainteresowanym bezpośrednio przez wyznaczonych pracowników Urzędu Gminy w godzinach jego pracy. Informacje udostępniane są na pisemny wniosek. Powyższe zapisy nie były zgodne z uregulowaniami art. 10 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej (w brzmieniu określonym Dz. U. nr 112, poz. 1198 ze zm. oraz obecnie obowiązującym tekstem jednolitym – Dz.U. z 2014 roku, poz. 782 ze zm.) w zakresie obligatoryjnego składania wniosku w odniesieniu również do informacji określonych art. 10 ust. 2 ww. ustawy.

Statut zapisami działu II rozdział 1 nakładał na Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska obowiązek prowadzenia rejestru jednostek pomocniczych gminy.

Załącznikami do Statutu określono: nr 1 – mapę z podziałem administracyjnym Gminy i zaznaczeniem jej granic, nr 2 - wzór herbu Gminy Biała Rawska, wzór flagi Gminy (nr 3), pieczęci urzędowej (nr 4) oraz zapis nutowy hejnału Białej Rawskiej (nr 5).

Burmistrz Białej Rawskiej nie określił na podstawie art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej zasad odpłatności za udostępnianie dokumentów we wskazanej we wniosku formie generującej dodatkowe koszty po stronie udostępniającego informację publiczną.

Regulamin organizacyjny urzędu

Regulamin Organizacyjny dla Urzędu Miasta Biała Rawska wprowadzono zarządzeniem nr 101/107 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 31 grudnia 2007 roku, a jego treść stanowiła załącznik do przedmiotowego zarządzenia. Regulamin powyższy został zmieniony:

- zarządzeniem nr 79/2009 Burmistrza Biała Rawska z dnia 31 grudnia 2009 roku,
- zarządzeniem nr 12/2010 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 19 marca 2010 roku,
- zarządzeniem nr 21/2010 Burmistrza Biała Rawska z dnia 14 kwietnia 2010 roku,
- zarządzeniem nr 27 /2010 Burmistrza Biała Rawska z dnia 11 maja 2010 roku,
- zarządzeniem nr 73/2010 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 17 grudnia 2010 roku,
- zarządzeniem nr 26/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 5 maja 2011 roku,
- zarządzeniem nr 58/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 29 czerwca 2012 roku,
- zarządzeniem nr 26/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 17 kwietnia 2014 roku.

Obowiązujące w okresie objętym kontrolą uregulowania Regulaminu Organizacyjnego zawierały:

- postanowienia ogólne określające zadania Urzędu, funkcjonującego w oparciu o postanowienia Kodeksu postępowania administracyjnego oraz instrukcji kancelaryjnej oraz uregulowania wewnętrzne, kierowanego na zasadzie kierownictwa jednoosobowego i hierarchicznego podporządkowania,
- zasady sprawowania funkcji kierowniczych ze wskazaniem zadań i kompetencji:
 - Burmistrza, który, w szczególności, kieruje bieżącymi sprawami Gminy i reprezentuje ją na zewnątrz, składa oświadczenia woli w zakresie zarządu mieniem i udziela upoważnień w tym zakresie, nadzoruje gospodarkę finansową Gminy, określa jej politykę gospodarczą, kadrową i płacową, projektuje i realizuje strategię rozwoju Gminy i udziela pełnomocnictw w sprawach należących do jego wyłącznej kompetencji,
 - Zastępcy Burmistrza, który w czasie jego nieobecności zastępuje Burmistrza oraz odpowiada za prawidłowe wykonywanie zadań realizowanych przez kierowane przez siebie wydziały, bezpośrednio nadzoruje działalność Wydziału Rozwoju Gospodarczego i Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, przewodniczy komisjom przetargowym i odbiorowym, nadzoruje działalność Stowarzyszeń pożytku publicznego, w tym w zakresie przeprowadzania konkursów i kontroli prawidłowości realizacji udzielonych dotacji,
 - Sekretarza Gminy, który odpowiada za sprawne funkcjonowanie Urzędu, odpowiednią organizację i warunki pracy, wykonywanie kontroli zewnętrznych, nadzorowanie prawidłowości formalno-prawnej materiałów przygotowywanych na sesje, udzielanie pomocy formalno-prawnej oraz nadzór nad działalnością Wydziału Organizacyjnego oraz Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
 - Skarbnika, który zapewnia wykonywanie zadań w zakresie spraw finansowych, sprawuje kierownictwo, kontrolę i nadzór nad działalnością wydziałów Urzędu Miejskiego oraz jednostek organizacyjnych realizujących te zadania. W szczególności Skarbnik kontrasygnuje czynności prawne powodujące powstanie zobowiązań pieniężnych, dokonuje kontroli operacji finansowych pod kątem ich zgodności z planem finansowym, kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych, w tym wykorzystania dotacji,
 - określenie zadań naczelników wydziałów i kierowników jednostek organizacyjnych,
- strukturę organizacyjną Urzędu z wyszczególnieniem funkcjonujących w jego ramach wydziałów, referatu, samodzielnych stanowisk, w tym rewidenta zakładowego oraz określeniem zadań wspólnych realizowanych przez wszystkie wydziały, referaty i samodzielne stanowiska, w tym w zakresie przestrzegania przepisów o zamówieniach publicznych, gospodarce nieruchomościami, z zakresu dyscypliny finansów publicznych oraz odpowiedzialności za gospodarkę finansową gminy w zakresie i na zasadach określonych art. 53 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych,
- zadania poszczególnych Wydziałów, referatu i samodzielnych stanowisk,
- a także godziny pracy Urzędu, zasady załatwiania skarg i wniosków oraz prowadzenia dokumentacji w tym zakresie.

Ustalone zasady gospodarowania mieniem komunalnym

Rada Miejska w Białej Rawskiej nie ustaliła, na podstawie dyspozycji art. 18 ust. 2 pkt 9 lit. a ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony. Czynność taka każdorazowo dokonywana była na podstawie stosownej uchwały organu stanowiącego.

Instrukcja w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł

Zarządzeniem nr 45/2007 z dnia 14 czerwca 2007 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji postępowania w zakresie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, na podstawie art. 15 a ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych lub nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu (Dz. U. z 2003 roku nr 153, poz.1505 ze zm., obecnie - o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 455)), Burmistrz Białej Rawskiej określił: instrukcję postępowania w sprawie przeciwdziałania wprowadzaniu do obrotu finansowego wartości majątkowych pochodzących z nielegalnych i nieujawnionych źródeł oraz o przeciwdziałaniu finansowaniu terroryzmu, ustalając wzory powiadomienia Głównego Inspektora Informacji Finansowej i rejestru powiadomień GIIF, funkcję koordynatora wszystkich spraw związanych z realizacją przez Gminę zadań wynikających z ww. ustawy powierzając Skarbnikowi Gminy. Zapisami Instrukcji określono, że obowiązki w zakresie realizacji ustawy z dnia 16 listopada 2000 roku o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu dotyczą jednostek organizacyjnych Gminy, co nie było zgodne z uregulowaniami ww. przepisu prawa, który w art. 2 pkt 8 i art. 15 a wskazuje jednostki zobowiązane do jej stosowania oraz wprowadzenia uregulowań w tym zakresie.

4. UNORMOWANIA W ZAKRESIE KONTROLI WEWNĘTRZNEJ.

Unormowania w zakresie kontroli wewnętrznej (w tym – finansowej). Osoby odpowiedzialne.

Ogólne ustalenia w zakresie kontroli wewnętrznej obowiązujące w okresie objętym kontrolą zawarto w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Miasta Biała Rawska określonym załącznikiem do zarządzenia nr 101/107 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 31 grudnia 2007 roku ze zmianami, w szczególności w zakresie ustaleń dotyczących obowiązków i uprawnień osób sprawujących funkcje kierownicze, jak również realizacji zadań i czynności wspólnych dla wydziałów, referatów i samodzielnych stanowisk funkcjonujących w strukturze organizacyjnej Urzędu oraz zadań i odpowiedzialności w odniesieniu do przestrzegania uregulowań Kodeksu postępowania administracyjnego, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych, ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz ustawy z dnia 17 grudnia 2004 roku o odpowiedzialności na naruszenie dyscypliny finansów publicznych. Ponadto z zapisów ww. *Regulaminu* wynikało, że w ramach struktury organizacyjnej Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej funkcjonuje samodzielne stanowisko rewidenta zakładowego. Zgodnie z ustnym wyjaśnieniem Naczelnika Wydziału Organizacyjnego Renaty Potrzebowskiej, od 1 kwietnia 2010 roku, stanowisko rewidenta zakładowego nie jest obsadzone, funkcjonuje natomiast w strukturze organizacyjnej Urzędu.

Opisane uregulowanie określało zadania w zakresie nadzoru i kontroli, w tym:

- wyłączne kompetencje Burmistrza, w szczególności w zakresie nadzoru nad całością gospodarki finansowej i wykonywania obowiązków w zakresie kontroli finansowej,
- nadzór sprawowany przez Zastępcę Burmistrza, w szczególności w stosunku do działalności Wydziału Rozwoju Gospodarczego i Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, nadzór nad przygotowaniem i przeprowadzeniem

przetargów w zakresie ustawy Prawo zamówień publicznych i przewodniczenie komisjom przetargowym, a także w zakresie odbioru zrealizowanych zadań inwestycyjnych, dostaw towarów i usług,

- obowiązki Sekretarza Gminy dotyczące nadzoru, zwłaszcza w zakresie przestrzegania regulaminów, dyscypliny pracy, instrukcji kancelaryjnej oraz wykonywania kontroli wewnętrznej,
- zadania Skarbnika Gminy, w szczególności w odniesieniu do bieżącego nadzoru nad wykonaniem budżetu, w tym w zakresie realizacji dochodów, nadzór nad wykonywaniem obowiązków w zakresie prowadzenia rachunkowości oraz realizacja obowiązków określonych zapisami art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych a także kontrola prawidłowości wykorzystania dotacji.

Ponadto w zadaniach Wydziału Finansów i Budżetu ustalono, że do jego zakresu działania należą, między innymi,: zapewnienie prawidłowego przebiegu realizacji budżetu oraz przestrzeganie dyscypliny budżetowej, finansowanie powiązanych z budżetem gminy jednostek organizacyjnych oraz prowadzenie bieżącego nadzoru nad ich gospodarką finansową, planowanie, bieżąca kontrola wydatkowania oraz rozliczanie środków na dotacje dla gminnych jednostek organizacyjnych oraz organizacji pożytku publicznego i innych dotacji, nadzór nad rachunkowością budżetową prowadzoną przez jednostki organizacyjne objęte budżetem gminy oraz nad inwentaryzacją jednostek podległych.

Zakresem czynności z 18 lutego 2008 roku, Skarbnikowi Miasta powierzono kontrolę finansową i nadzór nad działalnością wydziałów Urzędu Miasta oraz jednostek organizacyjnych, nadzór nad prowadzeniem rachunkowości, realizacją wpływów budżetowych oraz sporządzaniem sprawozdawczości budżetowej a także kontrolę w zakresie określonym zapisami art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zaś pismem OR.IV.0113/08/10 z 2 stycznia 2010 roku, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska powierzył Skarbnikowi, na zasadach określonych zapisami art. 53 powołanej wyżej ustawy, obowiązki i odpowiedzialność za gospodarkę finansową oraz nadzór nad gospodarką finansową podległych jednostek organizacyjnych.

Kontrolującym przedłożono dokumentację potwierdzającą realizację w objętym kontrolą okresie kontroli finansowej w zakresie dotacji przekazywanych organizacjom pożytku publicznego za 2014 roku.

Ustalenia w zakresie kontroli finansowej obowiązujące w objętym kontrolą okresie zawarto również w uregulowaniach wprowadzonych zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska:

- nr 40/2003 z dnia 30 lipca 2003 roku w sprawie zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 54/2007 z dnia 27 czerwca 2007 roku,
- nr 37/2007 z dnia 21 maja 2007 roku w sprawie zatwierdzenia *Instrukcji kasowej w Urzędzie Miasta Biała Rawska*,
- nr 16/2008 z dnia 29 lutego 2008 roku w sprawie wprowadzenia *Instrukcji określającej zasady ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Miasta*,
- nr 17/2008 z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie określenia zasad przekazywania i rozliczania dotacji dla zakładu budżetowego,
- nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianami wynikającymi z: zarządzenia nr 59/2010 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku, zarządzenia nr 2/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 7 stycznia 2013 roku,

- nr 1/2013 z dnia 7 stycznia 2013 roku w sprawie wprowadzenia instrukcji gospodarowania majątkiem trwałym inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska Gminy Biała Rawska, którym zobowiązano dyrektorów jednostek organizacyjnych, budżetowych i jednostek kultury do opracowania wewnętrznych zasad inwentaryzacji, tj. realizacji ich obowiązków określonych zapisami art. 4 ust. 5 w związku z uregulowaniami art. 2 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, które to przepisy określają podmioty zobowiązane do stosowania ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz odpowiedzialność kierownika jednostki, w tym za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości,
- nr 3/2013 z dnia 8 stycznia 2013 roku w sprawie powołania stałej Komisji Inwentaryzacyjnej w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska zmienionym zarządzeniem nr 51/2015 z dnia 18 maja 2015 roku,
- nr 4/2013 z dnia 9 stycznia 2013 roku w sprawie powołania Komisji Likwidacyjnej składników majątkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska oraz regulaminu jej działania ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 52/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 18 maja 2015 roku,
- nr 94/2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu fakturowania w Gminie Biała Rawska, które powierzono do wykonania m.in., dyrektorom jednostek budżetowych Gminy. Z treści Regulaminu wynikało, że ma on zastosowanie do samorządowych instytucji kultury, samorządowego zakładu budżetowego oraz jednostek budżetowych. Wskazać należy, że jednostki organizacyjne stanowiące wyodrębnione podmioty, zgodnie z uregulowaniami art. 2 ust. 1 pkt 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości w związku brzmieniem art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, zobowiązane są do stosowania zapisów ustawy o rachunkowości.

Ponadto regulacje w zakresie kontroli wewnętrznej, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska wprowadził:

- zarządzeniem nr 170/2005 z dnia 23 maja 2005 roku w sprawie wprowadzenia i wdrożenia do stosowania *Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych Urzędu Miasta Biała Rawska* oraz Polityki bezpieczeństwa danych osobowych Urzędu Miasta Biała Rawska, które to uregulowanie utraciło moc z dniem 20 kwietnia 2015 roku wobec przyjęcia zarządzenia nr 38/2015 Burmistrza Białej Rawskiej w sprawie wprowadzenia i wdrożenia do stosowania *Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych* oraz *Instrukcji określającej sposób zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej*,
- zarządzeniem nr 22/2009 z dnia 15 maja 2009 roku w sprawie wprowadzenia w Urzędzie Miasta Biała Rawska *Regulaminu okresowej oceny pracowników*,
- zarządzeniem nr 24/2009 z dnia 15 maja 2009 roku w sprawie wprowadzenia *Regulaminu wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Biała Rawska* ze zmianami wynikającymi z zarządzenia nr 41 Burmistrza Biała Rawska z dnia 21 lipca 2009 roku i zarządzenia nr 21/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 27 marca 2014 roku,
- zarządzeniem nr 25/2012 z dnia 4 czerwca 2012 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych stosowanego do postępowania w sprawach zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych kwotę 14.000 euro oraz do postępowania w sprawach zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 14.000 euro w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska, które to uregulowanie utraciło moc z dniem 17 kwietnia 2014 roku wobec wprowadzenia, określonego zarządzeniem nr 25/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 18 kwietnia 2014 roku, regulaminu udzielania zamówień publicznych dla postępowań w sprawach zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych kwotę 30.000 euro oraz dla postępowań w sprawach zamówień, których wartość nie

- przekracza wyrażonej w złotych kwoty 30.000 euro w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej,
- zarządzeniem nr 73/2012 z dnia 20 sierpnia 2012 roku, którego załącznikiem nr 1 określono *Regulamin pracy Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska*.

Zarządzeniem nr 57/2010 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 1 października 2010 roku w sprawie ustalenia Regulaminu Kontroli Zarządczej w Urzędzie Miasta w Białej Rawskiej, który miał zastosowanie do wewnętrznych komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w Białej Rawskiej, ustalono podstawowe reguły określające organizację, założenia organizacyjne i funkcje systemu kontroli zarządczej określając jej cele, elementy systemu kontroli zarządczej, w tym kontroli finansowej w odniesieniu do ustalonych procedur. Wskazano pracowników pełniących funkcje kierownicze jako zobowiązanych do bieżącej oceny funkcjonowania kontroli zarządczej, zaś skuteczność kontroli zarządczej i poszczególnych jej elementów na bieżąco monitoruje Burmistrz.

Zasady zarządzania ryzykiem, na podstawie art. 69 ust. 1 pkt 2 i art. 68 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, ustalił zarządzeniem nr 46 A/2014 z dnia 9 czerwca 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej, wskazując iż mają one zastosowanie do zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej i w gminnych jednostkach organizacyjnych. Powyższe nie było zgodne z uregulowaniami art. 69 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, który określa, że zapewnienie funkcjonowania adekwatnej, skutecznej i efektywnej kontroli zarządczej należy do obowiązków kierownika jednostki.

Przedmiotowe uregulowanie określało wzory skali punktowej istotności ryzyka oraz arkusza zarządzania ryzykiem i arkusza samooceny systemu kontroli zarządczej oraz zobowiązywało kierowników komórek organizacyjnych Urzędu Miasta w Białej Rawskiej i gminnych jednostek organizacyjnych do przedłożenia Sekretarzowi Białej Rawskiej analizy i oceny ryzyka wraz z propozycjami metod przeciwdziałania ryzyku, które po zaopiniowaniu, w terminie do 31 grudnia danego roku podlegają przedłożeniu Burmistrzowi. W terminie do 30 kwietnia danego roku, kierownicy komórek organizacyjnych Urzędu dokonują rocznej samooceny systemu kontroli zarządczej, w tym procedur zarządzania ryzykiem, za rok ubiegły.

Uzupełnieniem uregulowań w zakresie kontroli zarządczej był *Kodeks etyczny pracowników Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska* wprowadzony zarządzeniem nr 89/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 29 października 2012 roku.

Kontrolującym okazano dokumentację dotyczącą realizacji zadań z zakresu kontroli zarządczej określonych zapisami § 9 i § 16 zarządzenia nr 46A/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 9 czerwca 2014 roku w sprawie zasad zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej i w gminnych jednostkach organizacyjnych. Przedłożony kontrolującym komplet dokumentacji *Kontrola zarządcza w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* potwierdzał realizację określonych uregulowaniami wewnętrznymi, procedur kontroli zarządczej za 2013 i 2014 rok.

Funkcję kasjera powierzono zakresem czynności z dnia 1 lipca 2015 roku inspektor Monice Liberze, która spełniała wymagania kwalifikacyjne określone *Instrukcją kasową* stanowiącą załącznik do zarządzenia nr 37/2007 z dnia 21 maja 2007 roku, złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z instrukcją kasową i o ponoszeniu odpowiedzialności materialnej za powierzone środki pieniężne i inne wartości oraz zobowiązanie do przestrzegania przepisów w zakresie prowadzenia operacji kasowych i ponoszeniu odpowiedzialności za ich naruszenie. Zastępstwo kasjera zakresami czynności z dnia 1 lipca 2015 roku powierzono referent Ewelinie Kacprzak i podinspektor Monice Stefańskiej, tj. osobom, które spełniały kryteria w zakresie wymagań kwalifikacyjnych określonych ww. *Instrukcją* oraz złożyły stosowne oświadczenia w zakresie zapoznania się z przepisami dotyczącymi prowadzenia operacji kasowych i zobowiązanie do ich przestrzegania oraz oświadczenia o ponoszeniu materialnej odpowiedzialności za

powierzone środki pieniężne i inne wartości. W latach 2013-2014 kasjerem była inspektor Małgorzata Stan, co wynikało z zakresu czynności z dnia 1 marca 2008 roku spełniająca określone *Instrukcją kasową* wymagania kwalifikacyjne, a w jej aktach osobowych znajdowały stosowne dokumenty potwierdzające zapoznanie się z przepisami dotyczącymi prowadzenia operacji kasowych, zobowiązanie do ich przestrzegania oraz złożenie oświadczenia o ponoszeniu materialnej odpowiedzialności za powierzone środki pieniężne i inne wartości. Zastępstwo ww. pracownika, jak wynikało z powyższego zakresu czynności, pełnić miały Magdalena Sybilska i Bożena Wodnicka.

Z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Organizacyjnego Renaty Potrzebowskiej wynikało, że osoby wskazane jako zastępujące kasjera, w latach 2013-2014 nie były pracownikami Urzędu. Zastępowanie kasjera w tym okresie, mimo braku stosownych zapisów w zakresach czynności, powierzone zostało poleceniem ustnym inspektor Monice Liberze i podinspektor Monice Stefańskiej wobec takiej potrzeby pracodawcy, a ww. złożyły stosowne oświadczenia w zakresie odpowiedzialności materialnej i zapoznania się z przepisami dotyczącymi gospodarki kasowej i spełniały określone uregulowaniami wewnętrznymi wymagania kwalifikacyjne w odniesieniu do kasjera.

(...)¹.

W wyniku analizy akt osobowych pracowników pionu finansowego stwierdzono, że zakresami czynności ustalono zastępstwa poszczególnych pracowników, z tym że nie zaktualizowano ustaleń w odniesieniu do zastępstw, w zakresach czynności: kasjera z dnia 1 marca 2008 roku, podinspektor Moniki Stefańskiej z dnia 8 lutego 2012 roku i inspektor Moniki Rokickiej (Libera) z dnia 1 marca 2008 roku.

Zakresy czynności poszczególnych pracowników Wydziału Finansów i Budżetu były spójne z zakresem działania tego Wydziału określonym ustaleniami Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Biała Rawska (...)².

Pracownicy pionu finansowego na bieżąco uczestniczyli w szkoleniach, a wykaz szkoleń, w których uczestniczyły w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku pracownicy Wydziału Finansów i Budżetu **stanowi załącznik nr 4 protokołu kontroli.**

W wyniku analizy akt osobowych Marii Ewy Kacprzak pełniącej funkcję Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska ustalono, że ww. spełnia wymagania głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych określone zapisami art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, a Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska nie powierzył Skarbnikowi, na podstawie art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, odpowiedzialności za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości.

W Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska nie wprowadzono odrębnych unormowań w zakresie obiegu dokumentów wpływających do jednostki, a obowiązującym w tym zakresie uregulowaniem była instrukcja kancelaryjna ustalona rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 stycznia 2011 roku w sprawie instrukcji kancelaryjnej,

¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. nr 14, poz. 67 ze zm.).

Kontroli prawidłowości rejestracji wpływających do jednostki dokumentów stanowiących podstawę zapisów w księgach rachunkowych oraz spełnianie określonych przyjętymi w jednostce uregulowaniami wymogów dowodu księgowego podlegającego zaewidencjonowaniu w urządzeniach księgowych dokonano w oparciu o wybrane dokumenty przyjęte i zaewidencjonowane przez jednostkę stanowiące saldo konta 201 na 31 grudnia 2014 roku oraz dowody księgowe dokumentujące wydatki z tytułu świadczenia dostaw i usług przez wybranych dziesięciu kontrahentów, łącznie skontrolowano 112 wybranych dokumenty, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w dalszej części protokołu.

Na wybranej próbie stwierdzono, że wszystkie faktury i rachunki posiadały pieczęć wpływu do Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Wszystkie dokumenty zawierały adnotację o dokonaniu weryfikacji pod względem merytorycznym oraz potwierdzenie dokonania kontroli formalnej i rachunkowej. Akceptacji do wypłaty dokonywała Skarbnik Gminy lub zastępująca ją, na mocy upoważnienia z dnia 25 maja 2010 roku (Or.IV.0113/28/2010), Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, zaś zatwierdzenia wydatku – Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska lub Zastępca Burmistrza posiadający upoważnienie w tym zakresie udzielone przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska pismem Or.IV.0113/05/2011 z 13 stycznia 2011 roku.

Przeprowadzona przez kontrolującą analiza przyjętej do próby dokumentacji wykazała, że zaewidencjonowaniu w urządzeniach księgowych jednostki podlegały dokumenty spełniające wymogi dowodu księgowego określone zapisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 54/2007 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 27 czerwca 2007 roku.

Test z zakresu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej stanowi załącznik nr 5 protokołu kontroli.

5. KONTROLE ZEWNĘTRZNE

Kontrole przeprowadzone przez RIO

W okresie od 1 grudnia 2011 roku do 3 lutego 2012 roku kontrolę kompleksową gospodarki finansowej i zamówień publicznych w Mieście i Gminie Biała Rawska za okres od 2009 roku do I półrocza 2011 roku przeprowadzili inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi. Wystąpienie pokontrolne skierował do Burmistrza Białej Rawskiej pismem WK-6020/33/2012 z dnia 25 maja 2012 roku Prezes Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

O wykonaniu zaleceń pokontrolnych Burmistrz Białej Rawskiej poinformował pismem FN I 3251.1.2012 z dnia 19 czerwca 2012 roku.

Kontrole przeprowadzone w zakresie gospodarki finansowej przez inne podmioty

Jak wynika z zapisów książki kontroli, w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 września 2015 roku w Urzędzie Miejskim w Białej Rawskiej przeprowadzono pięć kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej, a ich zestawienie z określeniem dat, podmiotów i tematyki przeprowadzanych kontroli zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 6 protokołu kontroli.*

6. BANK WYKONUJĄCY OBSŁUGĘ BANKOWĄ JEDNOSTKI

Wybór banku

Bankową obsługę budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska wykonywał Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej ul. Jana Pawła II 38, 96-230 Biała Rawska Oddział Biała Rawska na podstawie umowy zawartej 1 lipca 2014 roku podpisanej z wiceprezesami Zarządu Banku przez Burmistrza Miasta i Gminy z kontrasygnatą Skarbnika Miasta i Gminy. Przedmiotową umowę zawarto bez stosowania ustawy z dnia 29 stycznia 1994 roku Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 roku nr 223, poz. 1655 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2013 roku, poz. 907 ze zm.) na podstawie jej art. 4 pkt 8, wobec ustalonej przez Skarbnik Miasta i Gminy w dniu 26 czerwca 2014 roku, tj. zgodnie z zapisami art. 35 ust. 1 Prawa zamówień publicznych w oparciu o uregulowania art. 34 ust. 4 tej ustawy, wartości zamówienia określonej na kwotę 47.640,00 zł, co stanowiło 11.289,09 euro.

Umowę zawarto na czas oznaczony do 30 czerwca 2017 roku i określała ona zasady otwarcia i prowadzenia rachunku bieżącego, zgodnie z *Regulaminem otwierania i prowadzenia przez Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej rachunków bankowych bieżących i pomocniczych w złotych i w walutach wymiennalnych dla podmiotów prowadzących działalność gospodarczą i innych jednostek organizacyjnych* ustalała zasady składania i realizacji dyspozycji rozliczeniowych, obowiązki i uprawnienia posiadacza rachunku a także Banku, w tym możliwość i podstawy rozwiązania umowy. Ustalono: stałą stopę oprocentowania środków na rachunku bieżącym wynoszącą 0,1% w stosunku rocznym i zasady naliczania odsetek a także odsetki od niedozwolonego salda debetowego w wysokości 16,00% w stosunku rocznym. Przedmiotowa umowa obejmowała świadczenie usługi Home Banking, a w jej ramach otwarto rachunek bieżący oraz pięć rachunków pomocniczych.

Do 30 czerwca 2014 roku obowiązywała umowa z dnia 1 lipca 2011 roku zawarta na czas określony do 30 czerwca 2014 roku między Miastem i Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza przy kontrasygnacie Skarbnika z przedstawicielami Banku Spółdzielczego w Białej Rawskiej. Przedmiotowa umowa zawierała, analogicznie jak opisana wyżej, uregulowania w zakresie uprawnień i obowiązków stron oraz zasad oprocentowania środków na rachunku bankowym i odpłatności za czynności realizowane przez Bank.

Rachunki bankowe

Wysokość środków finansowych zgromadzonych na poszczególnych rachunkach bankowych na dzień 31 grudnia 2014 roku przedstawiono w tabeli:

L p.	Nazwa rachunku bankowego	Konto	Stan na 31.12.2014
Rachunki bankowe prowadzone dla organu			
1	Budżet	133	2.360.857,57
2	Wydatki niewygasające	135	23.700,00
Rachunki bankowe prowadzone dla jednostki			
1	Zabezpieczenia	139	117.037,34
2	Depozyty	139	0,00
3	Fundusz świadczeń socjalnych	135	6.454,16
4	Środki z funduszu pracy	139	8 081,00

Kontrolujące ustaliły, że wykazane w ww. tabeli salda poszczególnych rachunków bankowych były zgodne z saldami kont księgowych 133, 135 – wydatki niewygasające, oraz prowadzonych w formie papierowej kont 135 - ZFŚS i 139 – środki z funduszu pracy oraz 139 – zabezpieczenia według stanu na 31 grudnia 2014 roku, stanem środków na rachunkach bankowych według wyciągów bankowych oraz danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-ST o stanie środków na rachunkach bankowych sporządzonym w dniu 23 lutego 2015 roku.

7. KREDYTY, POŻYCZKI, OBLIGACJE, PORĘCZENIA, AKCJE I UDZIAŁY

Zaciągnięte kredyty i pożyczki - 2014 rok

W budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska na rok 2014, przyjętym uchwałą nr XXXIX/307/2014 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok, zaplanowano dochody budżetu w wysokości 31.581.596,00 zł, z tego dochody bieżące 31.056.596,00 zł i dochody majątkowe 525.000,00 zł, a wydatki na kwotę 34.824.596,00 zł, w tym wydatki bieżące 29.775.565,36 zł i wydatki majątkowe – 5.049.030,64 zł. Różnicę między dochodami i wydatkami stanowił planowany deficyt w wysokości 3.243.000,00 zł, który zaplanowano pokryć przychodami pochodzącymi z zaciągniętych kredytów i pożyczki w wysokości 1.243.000,00 zł i przychodów ze sprzedaży obligacji w wysokości 2.000.000,00 zł. Przychody budżetu zaplanowano na 4.138.320,00 zł a rozchody w wysokości 895.320,00 zł. Limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 1.100.000,00 zł, finansowanie planowanego deficytu budżetu w wysokości 4.320.000,00 zł oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 1.065.000,00 zł. Burmistrza Białej Rawskiej upoważniono, w zakresie wykonania budżetu do zaciągania kredytów na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, z których zadłużenie w trakcie roku nie może przekroczyć wysokości 800.000,00 zł.

Po zmianach w trakcie roku budżetowego, dochody budżetu zaplanowano na 34.526.093,91 zł, w tym bieżące – 33.513.576,91 zł, majątkowe – 1.012.517,00 zł, zaś wydatki w kwocie 37.306.771,09 zł, z czego 31.306.771,09 zł to wydatki bieżące a 5.859.098,82 zł - majątkowe, co wynikało z uchwały nr III/9/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 9 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia zmian budżetu i zmian w budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok. Przedmiotową uchwałą ustalono, że planowany deficyt w kwocie 2.639.76,00 zł zostanie sfinansowany przychodami pochodzącymi z pożyczki zaciągniętej na rynku krajowym w kwocie 909.776,00 zł oraz ze sprzedaży innych papierów wartościowych – 1.730.000,00 zł. Przychody budżetu zaplanowano na 4.655.676,00 zł, z czego 2.000.000,00 zł pochodzić miało ze sprzedaży papierów wartościowych, 1.745.900,00 zł z wolnych środków, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, a 909.776,00 z kredytów i pożyczek zaciągniętych na rynku krajowym. Rozchody przeznaczono na spłatę otrzymanych kredytów i pożyczek i po zmianach ustalono je na kwotę 2.015.900,00 zł.

Z analizy zapisów ewidencji księgowej w zakresie kont 134 i 260 wynikało, że w roku 2014 jednostka zaciągnęła w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi pożyczki na kwotę 909.776,00 zł oraz wyemitowała obligacje na kwotę 2.000.000,00 zł. Ww. kwoty były zgodne z danymi ze sprawozdania NDS sporządzonego za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2014 roku w dniu 23 lutego 2015 roku.

Na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Zgodnie z ustaleniami uchwały nr III/9/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 9 grudnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia zmian budżetu i zmian w budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok planowany deficyt budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok w kwocie 2.639.776,00 zł, zaplanowano pokryć przychodami z tytułu pożyczki na rynku krajowym w wysokości 909.776,00 zł oraz ze sprzedaży innych papierów wartościowych na kwotę 1.730.000,00 zł. Środki pochodzące z pożyczki pozyskano w wyniku realizacji umowy zawartej w roku 2013 z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi.

Pożyczka Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na dofinansowanie zadania „Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Rokszyce Nowe”

Uchwałą nr XXXIII/260/13 z dnia 1 sierpnia 2013 roku w sprawie zaciągnięcia w 2013 roku pożyczki na sfinansowanie planowanego deficytu budżetowego z przeznaczeniem na rekultywację wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych Rada Miejska Biała Rawska postanowiła zaciągnąć w roku budżetowym 2013 pożyczkę w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w wysokości 2.300.000,00 zł w transzach: w 2013 roku – 500.000,00 zł i w 2014 roku – 1.800.000,00 zł, której termin spłaty przewidziano na lata 2014-2021.

Pozytywną opinię dotyczącą możliwości spłaty pożyczki w wysokości 2.300.000,00 zł planowanej do zaciągnięcia przez Miasto Biała Rawska w roku 2013 na sfinansowanie planowanego deficytu roku 2013 i 2014 uchwałą nr III/3278/2013 z dnia 7 października 2013 roku wydał Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi.

Umowę nr 742/OZ/P/2013 o dofinansowanie zadania „Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Rokszyce Nowe” ze środków WFOŚiGW w Łodzi w formie pożyczki z przedstawicielami Zarządu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi w dniu 27 grudnia 2013 roku zawarł Burmistrz Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta i Gminy.

Umową ustalono:

- wysokość pożyczki w kwocie 909.776,00 zł, nie więcej niż 95% wartości kosztu całkowitego zadania,
- koszt całkowity zadania i jego zakres rzeczowy określony w harmonogramie stanowiącym załącznik nr 1 do umowy,
- termin zakończenia realizacji zadania rozumiany jako data sporządzenia protokołu odbioru do 30 listopada 2014 roku,
- wypłatę dofinansowania po ustanowieniu prawnych zabezpieczeń przewidzianych zapisami umowy, stwierdzeniu przez Fundusz terminowej realizacji zadania zgodnie z harmonogramem, przedstawieniu potwierdzonych za zgodność z oryginałem faktur w terminie co najmniej 20 dni przez datą przekazania pożyczki,
- przekazywanie pożyczki sukcesywnie do 20 grudnia 2014 roku na rachunek bankowy beneficjenta,
- obowiązki beneficjenta w zakresie dokumentowania wydatków, zapłaty przedstawionych do realizacji faktur, przedstawienia końcowego rozliczenia zadania, osiągnięcia efektu ekologicznego wskazanego w harmonogramie, umożliwienia kontroli prawidłowości wykorzystania pożyczki a także w zakresie informacji i promocji,
- oprocentowanie pożyczki w wysokości 2,50% w stosunku rocznym oraz zasady i termin jej spłaty zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 3 do umowy,

- tj. do ostatniego dnia miesiąca każdego kwartału począwszy od 31 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2021 roku (tj. 29 rat po 31.371,59 zł),
- zasady naliczania i zapłaty odsetek, ich zapłatę za okres od dnia przekazania pożyczki do 31 grudnia 2013 roku w dniu jej przekazania, a kolejne miesięcznie do 10 tego dnia każdego miesiąca,
 - wynikający z harmonogramu okres kredytowania do dnia 31 grudnia 2021 roku,
 - ustanowienie prawnych zabezpieczeń spłaty kapitału i odsetek pożyczki w postaci weksła własnego in blanco wraz z deklaracją wekslową,
 - obowiązki beneficjenta w zakresie dokumentowania wykorzystania pożyczki zgodnie z celem określonym umową oraz przedkładania i udostępniania wyszczególnionych dokumentów.

Na dzień podpisywania umowy, tj. 27 grudnia 2013 roku, ustalony uchwałą budżetową ze zmianami wynikającymi z uchwał Rady Miejskiej w Białej Rawskiej, ustalony uchwałą nr XXXVIII/291/13 z dnia 20 grudnia 2013 roku deficyt budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska planowano na kwotę 2.196.975,00 zł, a jego finansowanie pochodzić miało z przychodów: kredytów i pożyczek w wysokości 947.0000,00 zł, pożyczki na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków określonych w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych – 148.000,00 zł, ze sprzedaży papierów wartościowych – 1.101.975,00 zł. W *Planie nakładów inwestycyjnych na rok 2013* stanowiącym załącznik nr 3 do przedmiotowej uchwały określono nakłady inwestycyjne na zadanie *Rekultywacja wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych* w dziale 900 rozdział 90002 w wysokości 586.000, zł, z tego 86.000,00 zł pochodzące ze środków własnych oraz 500.000,00 zł z pożyczki zaciągniętej w WFOŚIGW w Łodzi.

Zapisy Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska przyjętej uchwałą Rady Miejskiej w Białej Rawskiej nr XXXVIII/292/13 z dnia 20 grudnia 2013 roku, obowiązującej w dacie zawarcia umowy, w załączniku nr 2 *Wykaz przedsięwzięć na lata 2013-2016* określały planowane na nakłady na *Rekultywację wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych* na kwotę 586.000,00 zł na rok 2013 i na kwotę 700.000,00 zł na rok 2014.

Realizacja wydatków na dzień 31 grudnia 2013 roku w zakresie zadania *Rekultywacja wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych* wyniosła 0,00 zł, co wynikało z obrotów konta 080 za 2013 rok, które nie wykazywało wydatków na przedmiotowe zadanie. W zakresie konta 080-113 (rozszerzenie zastosowane do zadania inwestycyjnego *Rekultywacja wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych*) z datą 31 grudnia 2013 roku dokonano jedyne przypisu kosztów wynikających z rachunku częściowego za nadzór inwestorski w kwocie 9.000,00 zł oraz faktury częściowej za wykonanie prac projektowych i robót budowlanych na kwotę 307.415,13 zł. Brak realizacji wydatków na ww. zadaniu potwierdzały dane zawarte w sprawozdaniu z wykonania budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska za 2013 rok sporządzonym w dniu 24 marca 2014 roku, podpisanym przez Zastępcę Burmistrza i Skarbnika Gminy.

Budżet na 2014 rok przyjęty przez Radę Miejską w Białej Rawskiej uchwałą nr XXXIX/307/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku przewidywał wydatki na *Rekultywację wysypiska odpadów stałych w Rokszycach Nowych* w kwocie 700.0000,00 zł w całości pochodzącej z kredytów i pożyczek, zaś z zapisów załącznika nr 2 *Wykaz przedsięwzięć Miasta i Gminy do Wieloletniej Prognozy Finansowej na lata 2014-2017* do uchwały nr XXXIX/305/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska wynikało, że planowany na 2014 rok limit wydatków na ww. zadanie wynosił 700.000,00 zł, zaś ich wykonanie w latach ubiegłych stanowiło kwotę 465.000,00 zł, co jak określono w objaśnieniach do WPF, wynikało z przyjęcia do prognozy założenia, że część wydatków zostanie zrealizowana i rozliczona w 2013 roku.

Uruchomienie pożyczki nastąpiło w transzach na podstawie przedłożonych Wojewódzkiemu Funduszowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi faktur za realizację robót wraz z wymaganymi umową dokumentami:

- 307.414,93 zł – wyciąg bankowy nr 43/0 z dnia 24 lutego 2014 roku dokumentujący wpływ kwoty 300.866,57 zł (potrącenie w wysokości 6.548,36 zł wynikało z uregulowania odsetek przy uruchomieniu pożyczki zgodnie z zapisami umowy), na podstawie faktury nr 62/2013 z 30 grudnia 2013 roku,
- 384.340,07 zł – wyciąg bankowy nr 147/0 z 3 lipca 2014 roku dokumentujący wpływ kwoty 379.548,98 zł (potrącenie w wysokości 4.791,09 zł wynikało z uregulowania odsetek), na podstawie faktury nr 2/06/2014 z 4 czerwca 2014 roku,
- 218.021,00 zł – wyciąg bankowy nr 192/0 z 29 sierpnia 2014 roku dokumentujący wpływ kwoty 216.154,38 zł (potrącenie w wysokości 1.866,62 zł wynikało z uiszczenia odsetek) na podstawie faktury 4/07/2014 z 4 lipca 2014 roku.

Operacje przekazania transzy pożyczki zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133 Ma 260, zaś operację uregulowania odsetek w ww. kwotach, na kontach jednostki: Wn 751-1-1, Ma 130.

Emisja obligacji

Uchwałą nr XXXIII/256/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 26 lipca 2013 roku w sprawie emisji obligacji oraz zasad ich zbywania, nabywania i wykupu, organ stanowiący ustalił:

- Miasto i Gmina Biała Rawska wyemituje 6.080 obligacji o wartości nominalnej 1.000,00 zł każda na łączną kwotę 6.080.000,00 zł poprzez propozycję nabycia skierowaną do indywidualnych adresatów w liczbie mniejszej niż 150 osób, obligacje nie będą posiadały formy dokumentu, będą obligacjami na okaziciela i nie będą zabezpieczone,
- celem emisji jest spłata zaciągniętych kredytów oraz pokrycie deficytu wynikającego z konieczności poniesienia wydatków związanych z finansowaniem inwestycji w latach 2013-2014,
- wartość obligacji emitowanych w seriach: A13 na kwotę 158.000,00 zł, B13 na kwotę 442.000,00 zł, C13 – 800.000,00 zł, D13 – 880.000,00 zł, E13 – 900.000,00 zł, F13 – 900.000,00 zł oraz A14 – 500.000,00 zł, B14 – 500.000,00 zł, C14 – 500.000,00 zł, D14 – 500.000,00 zł,
- emisję obligacji serii A-F13 na 2013 rok, zaś serii A-D14 – w 2014 roku,
- cenę emisyjną równą wartości nominalnej w kwocie 1.000,00 zł,
- pokrycie wydatków związanych z emisją z dochodów własnych Gminy,
- terminy wykupu: serii A13 w 2019 roku, B13 – w 2020 roku, C13 i A14 w 2012 roku, D13 i B14 – w 2022 rok, E13 i C14 w 2023 roku, F13 i D14 w 2024 roku, według wartości nominalnej,
- oprocentowanie zmienne równe stawce WIBOR6M ustalonej na dwa dni robocze przed rozpoczęciem okresu odsetkowego powiększonej o marżę, wypłacane dzień po upływie okresu odsetkowego, naliczane od wartości nominalnej, wypłacane w okresach półrocznych liczonych od daty emisji,
- pokrycie wydatków związanych z wykupem i wypłatą oprocentowania z dochodów własnych Miasta i Gminy Biała Rawska w latach 2013-2014, który to zapis zmieniono uchwałą nr XXXV/278/13 z dnia 24 września 2013 roku ustalając, że obligacje zostaną wykupione z dochodów własnych i przychodów budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska, zaś wydatki związane ze spłatą oprocentowania pokryte zostaną z dochodów własnych budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska.

Burmistrza Miasta i Gminy upoważniono do zawarcia umowy z podmiotem, któremu zostaną powierzone czynności związane ze zbywaniem i wykupem obligacji oraz wypłatą oprocentowania, dokonywania czynności związanych z przygotowaniem i przeprowadzeniem emisji obligacji oraz wypełnienia świadczeń wynikających z obligacji.

Uchwałą nr III/322/2013 z dnia 30 września 2013 roku Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi pozytywnie zaopiniował możliwość wykupu obligacji w łącznej wysokości 6.080.000,00 zł emitowanych przez Miasto i Gminę Biała Rawska w latach 2013-2014 z terminem wykupu w latach 2019-2024.

W dniu 7 listopada 2013 roku Burmistrz Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta i Gminy zawarł z pełnomocnikami Banku Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Grzybowskiej umowę o przeprowadzenie emisji obligacji, a agenta – operatora emisji i obsługi obligacji wybrano w wyniku zaproszenia do składania ofert w konkursie na wybór agenta emisji obligacji. Umową Bank Polska Kasa Opieki S.A. z siedzibą w Warszawie przy ul. Grzybowskiej został upoważniony przez Emitenta do działania w jego imieniu jako Agent, Agent ds. Płatności, Agent Kalkulacyjny i Dealera będąc jednocześnie Gwarantem Emisji.

W treści umowy określono:

- procedurę emisji obligacji oraz maksymalną wartość zobowiązania Gwarancyjnego,
- gwarantowaną (w odniesieniu do poszczególnych serii obligacji) marżę, o którą podwyższony zostanie WIBOR 6M, stanowiącą podstawę naliczenia wynagrodzenia Gwaranta Emisji za zrealizowanie zobowiązania gwarancyjnego poprzez nabycie obligacji na rynku pierwotnym,
- zasady: prowadzenia ewidencji, płatności kwot należnych z tytułu obligacji, dokonywania obliczeń wysokości świadczeń z obligacji oraz dokonania ich umorzenia, a także zasady spełniania świadczeń z tytułu zryczałtowanego podatku dochodowego,
- warunki konieczne do dokonania emisji, w tym w szczególności w zakresie uprawnienia do emisji obligacji serii A-D14,
- oświadczenia, zapewnienia Emitenta w zakresie jego sytuacji finansowej oraz jego zobowiązania w zakresie doręczania dokumentów informacyjnych, projektów uchwał budżetowych ze stosownymi opiniami Regionalnej Izby Obrachunkowej, uchwał budżetowych, zaopiniowanych uchwał w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej, sprawozdań opisowych, sprawozdań budżetowych ze wskazaniem uprawnionych przedstawicieli Emitenta,
- zakres i podstawy odpowiedzialności odszkodowawczej Emitenta i Agent, a
- zobowiązania Agent i Dealera w zakresie: posiadania stosownych uprawnień do zawarcia umowy i wykonania zobowiązań z niej wynikających, obowiązków informacyjnych oraz przekazywania zawiadomień, przeniesienia praw i zobowiązań oraz przepisy właściwe do rozwiązywania sporów, dokonywania zmian umowy i formy czynności prawnych wykonywanych w realizacji umowy,
- upoważnienia do przekazywania dokumentów, a także zasady postępowania w przypadku niewykonania zobowiązania, możliwości dokonania potrąceń, określenia zgodności z prawem czynności określonych umową, zasady i podstawy rozwiązania umowy, którą zawarto na czas oznaczony: od dnia podpisania do 31 grudnia 2022 roku, jednak nie później niż do czasu wykupu wszystkich obligacji wyemitowanych na podstawie przedmiotowej umowy.

Wynagrodzenie Agent z tytułu świadczonych przez Niego usług określono jako prowizję w kwocie 10.000,00 zł brutto płatną w ciągu 21 dni na podstawie faktury VAT wystawionej przez Agent po podpisaniu umowy.

Załącznikami do umowy określono: *Procedurę Operacyjną* ustalającą terminy i podstawy realizacji poszczególnych czynności Emitenta i Dealera, Gwaranta Emisji, Agent ds. Płatności, formy przekazywania oraz wzory dokumentów: zlecenia emisji, warunków emisji, propozycji nabycia obligacji i jej przyjęcia, pełnomocnictwa, danych kontaktowych, listy osób upoważnionych, informacji dotyczących obligatariuszy-podatników zryczałtowanego podatku dochodowego.

Na dzień zawarcia umowy zapisy budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska określały: planowany deficyt budżetu w kwocie 3.396.975,00 zł, który zaplanowano pokryć

przychodami z: zaciągniętych kredytów i pożyczek w wysokości 1.547.000,00 zł, pożyczki na wyprzedzające finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków unijnych – 148.000,00 zł, ze sprzedaży innych papierów wartościowych – 1.701.975,00 zł, co wynikało z uchwały nr XXXVIII/258/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 1 sierpnia 2013 roku. Załącznikiem nr 7 *Przychody i rozchody związane z finansowaniem deficytu i rozdysponowaniem nadwyżki budżetowej* do przedmiotowej uchwały organ stanowiący określił przychody na kwotę 7.515.000,00 zł, w tym: 1.547.000,00 zł z zaciągniętych pożyczek i kredytów, 1.740.000,00 zł – wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, 148.000,00 zł - pożyczki na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej oraz w kwotach: 1.701.500,00 zł i 2.378.500,00 zł ze sprzedaży innych papierów wartościowych. Rozchody określone zostały na 4.118.025,00 zł, z czego 317.021,00 zł to spłata pożyczek otrzymanych na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu UE oraz 3.801.004,00 zł – spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów. Planowane na 2013 rok przychody z tytułu emisji obligacji wynosiły 4.080.000,00 zł, co było zgodne z objaśnieniami i danymi finansowymi w zakresie przychodów budżetu ujętymi w załączniku nr 1 do uchwały nr XXXIII/257/143 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 26 lipca 2013 roku w sprawie wprowadzenia zmian w Wieloletniej Prognozie Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska. Przedmiotową Wieloletnią Prognozą Finansową, na 2014 rok zaplanowano pozyskanie z emisji obligacji kwoty 2.000.000,00 zł, w objaśnieniach określając, że zostaną one przeznaczone na planowane rozchody oraz planowany deficyt budżetowy. Okres objęty Wieloletnią Prognozą Finansową wydłużono wobec planowanego terminu wykupu obligacji, co znalazło odzwierciedlenie w zapisach załącznika nr 1 do uchwały nr XXXIII/257/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 26 lipca 2013 roku.

Zgodnie z zapisami umowy z dnia 7 listopada 2013 roku o przeprowadzenie emisji obligacji, w 2013 roku miały zostać wyemitowane obligacje:

- Serii A13 o wartości 158.000,00 zł z terminem wykupu w 2019 roku,
 - Serii B13 o wartości 442.000,00 zł z terminem wykupu w 2020 roku,
 - Serii C13 o wartości 800.000,00 zł z terminem wykupu w 2021 roku,
 - Serii D13 o wartości 880.000,00 zł z terminem wykupu w 2022 roku,
 - Serii E13 o wartości 900.000,00 zł z terminem wykupu w 2023 roku,
 - Serii F13 o wartości 900.000,00 zł z terminem wykupu w 2024 roku,
- zaś w 2014 roku:
- Serii A14 o wartości 500.000,00 zł z terminem wykupu w 2021 roku,
 - Serii B14 o wartości 500.000,00 zł z terminem wykupu w 2022 roku,
 - Serii C14 o wartości 500.000,00 zł z terminem wykupu w 2023 roku,
 - Serii D14 o wartości 500.000,00 zł z terminem wykupu w 2024 roku.

Gmina Biała Rawska w 2013 roku nie wyemitowała obligacji na pełną przewidywaną kwotę (nie wyemitowano obligacji serii A13 i B13 na łączną przewidywaną wartość 600.000,00 zł).

Środki pozyskane w wyniku emisji obligacji przekazane zostały na rachunek bankowy Emitenta:

- w 2013 roku: w dniu 16 grudnia 2013 roku w kwocie 3.480.000,00 zł z tytułu emisji obligacji serii: C13, D13, E13, F13, co dokumentował wyciąg bankowy nr 264 z 16 grudnia 2013 roku (WB16244/0),
- w 2014 roku: w dniu 22 grudnia 2014 roku w kwocie 2.000.000,00 zł z tytułu emisji obligacji serii A14, B14, C14 i D15, co dokumentował wyciąg bankowy nr 281 z 22 grudnia 2014 roku (WB281/0).

Operacje przekazania środków z emisji obligacji zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 133 Ma 134.

Pobranie prowizji, zgodnie z zapisami umowy nastąpiło na podstawie faktury VAT nr 42012 wystawionej przez Bank Polska Kasa Opieki S.A., Warszawa w dniu 28 listopada 2013 roku, której wpływu nie odnotowano w dzienniku podawczym Urzędu Gminy. Nie udokumentowano przekazania dokumentu z Sekretariatu do merytorycznego Wydziału zgodnie z uregulowaniami *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska. Faktura określała termin płatności na 7 dni od daty jej otrzymania i termin dokonania zapłaty na 10 grudnia 2013 roku, co nie było zgodne z ustaleniami pkt 16 umowy z dnia 7 listopada 2013 roku, który określał płatność w ciągu 21 dni (bez określenia zdarzenia będącego podstawą określenia rozpoczęcia biegu terminu). Brak odnotowania daty otrzymania faktury przez Emitenta uniemożliwił ustalenie terminu płatności. Płatności dokonano, na podstawie opisanej wyżej faktury, której sprawdzenie pod względem merytorycznym potwierdziła Naczelnik Wydziału Finansów. Weryfikacji dowodu księgowego pod względem formalnym i rachunkowym dokonała Naczelnik Wydziału Finansów upoważniona do tych czynności, zaś potwierdzenia zgodności wydatku z planem finansowym oraz kompletności i rzetelności dokumentów dokonała Skarbnik Gminy. Wydatek zatwierdził do wypłaty Zastępca Burmistrza posiadający stosowne upoważnienie Or.IV.0113/08/2011 z dnia 13 stycznia 2011 roku wydane na podstawie art. 53 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Dokonanie zapłaty potwierdzał wyciąg bankowy nr 260 z 11 grudnia 2013 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 751, Ma 130 z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8090.

Zapłaty kwoty wynagrodzenia Gwaranta Emisji należnej zgodnie z umową dokonano na podstawie informacji o stopie oprocentowania i kwocie odsetek sporządzonej przez Bank Pekao S.A. **z datą 16 grudnia 2013 roku** w dniu 16 czerwca 2014 roku, stanowiącej dowód księgowy w rozumieniu zapisów *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska. Powyższy dokument został zweryfikowany pod względem merytorycznym oraz sprawdzony pod względem formalnym i rachunkowym przez Naczelnik Wydziału Finansów, kompletność dokumentacji i zgodność z planem finansowym potwierdziła Skarbnik Gminy, a zatwierdzenia wydatku dokonał Zastępca Burmistrza. Kwotę 63.127,00 zł zgodną z określoną opisaną wyżej „informacją” przekazano w dniu 13 czerwca 2014 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 131.

Informacją o kwocie płatności z dnia 12 czerwca 2014 roku Bank Pekao określił należność z umowy emisyjnej z 7 listopada 2013 roku na 63.475,00 zł. Przedmiotowy dokument został sprawdzony pod względem merytorycznym oraz formalnym i rachunkowym przez Naczelnika Wydziału Finansów, zweryfikowany pod względem zgodności z planem finansowym i kompletności dokumentów przez Skarbnik Miasta. Wydatek zatwierdził do wypłaty Zastępca Burmistrza. Zapłatę przelewem w dniu 15 grudnia 2014 roku dokumentował wyciąg bankowy nr 275.

Żaden z opisywanych wyżej dowodów księgowych nie zawierał potwierdzenia wpływu do Urzędu Gminy oraz adnotacji o przekazaniu merytorycznemu wydziałowi. Jak wyjaśniła ustnie Skarbnik Gminy, dowody księgowe wpływają do Sekretariatu, gdzie podlegają zaewidencjonowaniu i przekazywane są do merytorycznego Wydziału zgodnie z dyspozycją osoby z kierownictwa Urzędu, zaś ww. dokumenty adresowane były imiennie do Niej i przez przeoczenie nie zostały przekazane do zaewidencjonowania w dzienniku podawczym Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska.

Operacje zapłaty należnego wynagrodzenia zaewidencjonowano w urzędzeniach księgowych jednostki na kontach Wn 751-3-1 Ma 130 z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Dane dotyczące opisanej wyżej umowy pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi oraz umowy o emisję obligacji zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 7 protokołu kontroli*.

Z przeprowadzonej powyżej analizy wynika, że ww. zobowiązania zostały zaciągnięte zgodnie z zapisami art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, tj. w ramach limitu kredytów i pożyczek oraz zobowiązań z wyemitowanych papierów wartościowych zaciąganych na finansowanie planowanego deficytu określonego przez organ stanowiący uchwałą budżetową na 2013 i 2014 rok ze zmianami.

Na dzień zawierania umów wysokość nakładów na zadania inwestycyjne finansowane z pożyczek i środków pozyskanych z tytułu emisji obligacji, ze wskazaniem źródeł ich finansowania, uzasadniała zaciągnięcie opisanych wyżej zobowiązań.

W dacie zawarcia umowy o udzielenie pożyczki wysokość deficytu na rok 2013 uzasadniała zaciągnięcie ww. zobowiązania, zaś w odniesieniu do emisji obligacji planowany deficyt roku 2013 i 2014 oraz wysokość planowanych i wykonanych spłat kredytów i pożyczek w 2013 i 2014 roku uzasadniała zaciągnięcie zobowiązania z tytułu wyemitowania papierów wartościowych.

Podstawę zawarcia umów stanowiły podjęte przez Radę Miejską Biała Rawska uchwały określające przeznaczenie:

- środków z pożyczki na zadanie inwestycyjne określone w budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska,
- środków z emisji obligacji na pokrycie deficytu wynikającego z konieczności poniesienia wydatków inwestycyjnych związanych z finansowaniem inwestycji planowanych na lata 2013 i 2014 oraz spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Możliwość spłaty zaciąganych zobowiązań została pozytywnie zaopiniowana przez Regionalną Izbę Obrachunkową w Łodzi, co wypełniało dyspozycję art. 91 ust.2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów (art.89 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą Rady Miejskiej w Białej Rawskiej nr XXXVIII/291/13 z dnia 20 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia zmian w budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 rok określono plan przychodów z tytułu papierów wartościowych na 6.316.000,00 zł, a rozchodów – 4.119.025,00 zł w całości przeznaczonych na spłaty otrzymanych krajowych pożyczek i kredytów, w tym na finansowanie zadań realizowanych z udziałem środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej. Realizacja przychodów zamknęła się kwotą 5.824.841,14 zł, z czego 594.767,06 zł stanowiły pożyczki na wyprzedzające finansowanie operacji realizowanej w ramach PROW oraz z Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej na inwestycję budowy wodociągu Żurawia, Żurawka, Biała Rawska, wolne środki w kwocie 1.749.714,08 zł oraz 3.480.000,00 zł przychody z tytułu emisji obligacji. Rozchody wykonano w 2013 roku na kwotę 4.118.707,48 zł w całości przeznaczoną na spłatę zaciągniętych w poprzednich okresach kredytów i pożyczek. Na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek wykorzystano wolne środki w wysokości 1.749.714,08 zł i kwotę 2.378.025,00 zł pozyskaną w wyniku emisji obligacji (1.101.975,00 zł przeznaczając na finansowanie planowanego deficytu budżetu roku 2013), z czego wynika że 9.031,60 zł pochodzące z pożyczek przeznaczono na zmniejszenie deficytu.

Procedurę pozyskania środków w wyniku emisji obligacji opisano powyżej, w części dotyczącej zobowiązań zaciągniętych na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska przychody pochodzące z emisji obligacji.

Planowane na 2014 roku rozchody budżetu Gminy Biała Rawska w kwocie 2.015.900,00 zł w całości przeznaczone na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu emisji papierów wartościowych oraz zaciągniętych pożyczek i kredytów zostały zrealizowane w wysokości 2.015.883,43 zł. Kwota 2.015.883,43 zł zrealizowanych rozchodów w wysokości 1.745.949,69 zł pochodziła z wolnych środków i 269.933,74 zł z przychodów pochodzących z, opisanej powyżej, emisji obligacji.

Wskazać należy, że planowany deficyt budżetu Gminy uzasadniał wysokość zaciąganych na jego sfinansowanie zobowiązań, natomiast z realizacji budżetu wynikał brak konieczności zaciągania zobowiązań na sfinansowanie wykonanego deficytu w pełnej zaplanowanej i zrealizowanej wysokości.

Na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu jednostki samorządu terytorialnego (art. 89 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych)

Uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 roku, organ stanowiący ustalił limit zobowiązań z tytułu zaciąganych kredytów i pożyczek oraz emitowanych papierów wartościowych z przeznaczeniem na pokrycie występującego w ciągu roku przejściowego deficytu budżetu w wysokości 1.100.000,00 zł. Zapisami § 18 pkt 1 przedmiotowej uchwały Rada Miejska w Białej Rawskiej upoważniła Burmistrza Białej Rawskiej do zaciągania w 2014 roku kredytów na sfinansowanie przejściowego deficytu budżetu, z których zadłużenie w trakcie roku nie może przekroczyć limitu 800.000,00 zł. Mimo opisanych wyżej zapisów uchwały, Gmina Biała Rawska w 2014 roku nie korzystała z kredytu na finansowanie przejściowego deficytu budżetu, co potwierdzała analiza zapisów księgowych w zakresie rachunku bankowego oraz oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy *stanowiące załącznik nr 8 protokołu kontroli*.

Na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej (art. 89 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych).

W 2014 roku Miasto i Gmina Biała Rawska nie zaciągała zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, co wynikało z analizy zapisów ewidencji księgowej i zostało potwierdzone oświadczeniem Skarbnika Gminy, które *stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli*.

Udzielone gwarancje i poręczenia – 2012 - 2014 rok

W latach 2013, 2014, I półrocze 2015 roku Miasto i Gmina Biała Rawska nie udzielała poręczeń i gwarancji określonych zapisami art. 94 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych oraz nie posiadała zobowiązań z tytułu udzielonych w latach poprzednich gwarancji i poręczeń co potwierdzały zapisy sprawozdań Rb-Z sporządzonego w dniu 20 lutego 2015 roku według stanu na koniec IV kwartału 2014 roku oraz RB-Z sporządzone według stanu na IV kwartał 2013 roku – korekta nr 1 z 28 marca 2014 roku oraz oświadczenie Skarbnika Miasta, które *stanowi załącznik nr 8 protokołu kontroli*.

Wyemitowane papiery wartościowe

W latach poprzednich Gmina Biała Rawska nie emitowała papierów wartościowych. W latach 2013-2014 Miasto i Gmina Biała Rawska była emitentem obligacji na łączną kwotę 5.480.000,00 zł z czego 3.480.000,00 zł stanowiła wartość obligacji wyemitowanych w 2013 roku i 2.000.000,00 zł – w roku 2014. Obligacje wyemitowano, zgodnie ze stosowną uchwałą organu stanowiącego, po uzyskaniu opinii organu nadzoru, z przeznaczeniem na sfinansowanie planowanego deficytu budżetu oraz spłatę

wcześniej zaciągniętych zobowiązań z tytułu kredytów, pożyczek i wyemitowanych papierów wartościowych. Szczegółowo procedurę dotyczącą emisji obligacji opisano powyżej, w części dotyczącej zobowiązań określonych uregulowaniami art. 89 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Posiadane akcje i udziały w spółkach prawa handlowego. Wnoszenie i wycena aportów rzeczowych

Obowiązujący w objętym kontrolą okresie, wprowadzony zarządzeniem nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 59/2012 z dnia 2 lipca 2012 roku, określony załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 30/2011 Zakładowy plan kont dla Urzędu Miasta i Gminy jako jednostki budżetowej przewidywał funkcjonowanie konta 030 Długoterminowe aktywa finansowe z tym, że jak ustalono na podstawie wydruku obrotów i sald za okres 1 stycznia – 31 grudnia 2013 roku oraz 1 stycznia – 31 grudnia 2014 roku, jego stan i obroty wynosiły „0”, co wskazuje na nie posiadanie przez jednostkę akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego. Powyższe ustalenia potwierdzały dane zawarte w *Zestawieniu mienia komunalnego Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2014 roku*, które załączono do sprawozdania z wykonania budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska za 2014 rok oraz oświadczenie Skarbnika Gminy Biała Rawska *stanowiące załącznik nr 8 protokołu kontroli*.

Stan zadłużenia jednostki samorządu terytorialnego – 2013- 2014 rok

Stan zadłużenia ustalony na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu za 2013 i 2014 rok, tj. sprawozdań o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz gwarancji i poręczeń według stanu na koniec IV kwartału - Rb – Z za 2013 i 2014 rok oraz I półrocze roku 2015, sprawozdań Rb – 28S za 2013 i 2014 rok oraz I półrocze 2015 roku, bilansów za 2013 i 2014 rok, uchwał budżetowych Rady Miejskiej w Białej Rawskiej na 2013, 2014 i 2015 rok oraz na podstawie ewidencji księgowej przedstawiał się następująco:

Lp.	Wyszczególnienie wg tytułów	Kwota zadłużenia na dzień		
		31 grudnia 2013 roku (w zł)	31 grudnia 2014 roku (w zł)	30 czerwca 2015 roku (w zł)
1	Kredyty	6 776 863,66	4 876 620,02	4 587 707,54
2	Pożyczki	1 501 317,18	2 070 991,64	1 939 820,22
3	Przyjęte depozyty	0,00	0,00	0,00
4	Emisja papierów wartościowych	0,00	0,00	0,00
5	Emisja obligacji samorządowych	3 480 000,00	5 480 000,00	5 480 000,00
6	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00
7	Zobowiązania wymagalne z tytułu gwarancji i poręczeń	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	11 758 180,84	12 427 611,66	12 007 527,76

Kontrolujące zweryfikowały zgodność danych prezentowanych w zakresie zadłużenia w przekazywanych sprawozdaniach z ewidencją księgową nie stwierdzając nieprawidłowości.

Specyfikacja zadłużenia Gminy Biała Rawska według stanu na 31 grudnia 2013 i 2014 roku oraz na 30 czerwca 2015 roku została przedstawiona w tabelach *stanowiących załącznik nr 7 protokołu kontroli*.

Z analizy powyższych danych wynika, że całkowitą kwotą zadłużenia stanowiły kredyty, pożyczki oraz zobowiązanie wynikające z emisji obligacji. Kredyty, według stanu na 31 grudnia 2014 roku stanowiły kwotę 4.876.620,02 zł (39,24% kwoty zadłużenia), pożyczki z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi -1.676.579,84 zł wraz z udzieloną na preferencyjnych warunkach pożyczką z

Europejskiego Funduszu Rozwoju Wsi Polskiej w Warszawie (na 31 grudnia 2014 roku 394.411,80 zł) stanowiły 16,66% zadłużenia, zaś kwota 5.480.000,00 zł stanowiła zobowiązanie z tytułu wyemitowanych w latach 2013 i 2014 obligacji.

Gmina Biała Rawska nie posiadała zadłużenia z innych tytułów dłużnych określonych rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego z dnia 28 grudnia 2011 roku (Dz. U. nr 298, poz. 1767), co ustalono na podstawie ewidencji księgowej, sprawozdań Rb-Z za IV kwartały 2013 i 2014 roku oraz oświadczenia Skarbnika Gminy, które **stanowi załącznik nr 9 protokołu kontroli**.

Kontrolujące zweryfikowały prawidłowość ustalenia wskaźnika zadłużenia określonego w art. 170 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 249, poz. 2104 ze zm.) oraz wskaźnika spłat wynikającego z zapisów art. 169 ww. ustawy w odniesieniu do 2013 roku.

Planowane i zrealizowane kwoty dochodów i wydatków Gminy Biała Rawska na 31 grudnia 2012 roku, 30 czerwca i 31 grudnia 2013 roku obrazuje tabela:

Data	planowane dochody przed zmianami w złotych	Planowane dochody po zmianach w złotych	zrealizowane dochody w złotych	planowane wydatki przed zmianami w złotych	planowane wydatki po zmianach w złotych	zrealizowane wydatki w złotych
31.12.2012	30 965 517,00	32 394 589,28	31 842 994,65	32 038 517,00	34 669 931,28	32 351 375,99
30.06.2013	30 792 857,00	31 777 960,87	17 111 914,46	33 830 174,00	34 848 260,87	14 035 472,52
31.12.2013	32 919 502,26	33 696 379,71	33 710 042,45	36 316 477,26	35 893 354,71	33 669 866,42

Stan zadłużenia Gminy Biała Rawska według danych na dzień 31 grudnia 2012 roku, 30 czerwca i 31 grudnia 2013 roku oraz kształtowanie się wskaźnika określonego art. 170 ust. 1 i 2 przedstawiono poniżej:

Lp.	Wyszczególnienie wg tyt. Dłużnych	Zadłużenie na 31 grudnia 2012 roku		Zadłużenie na 30 czerwca 2013 roku		Zadłużenie na 31 grudnia 2013 roku	
		Kwota w złotych	% z art.170 ust. 1 uofp z 2005 r.	Kwota w złotych	% z art.170 ust.2 uofp z 2005 r.	Kwota w złotych	% z art.170 ust.1 uofp z 2005 r.
1.	Kredyty	10 150 456,66	31,88	9 549 142,86	30,04	6 776 863,66	20,10
	w tym określone w art. 170 ust. 3 uofp z 30 czerwca 2005 roku	1 012 701,68	3,18	927 734,44	2,91	842 770,26	2,50
2.	Pożyczki	2 360 700,59	7,41	2 028 324,59	6,38	1 501 317,18	4,45
	w tym określone w art. 170 ust. 3 uofp z 30 czerwca 2005 roku	169 020,87	0,53	169 020,87	0,53	0	
3.	Emisja obligacji samorządowych	0		0		3 480 000,00	10,32
	w tym określone w art. 170 ust. 3 uofp z 30 czerwca 2005 roku	0		0		0	0
4.	Zobowiązania wymagalne	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Tytuł spłaty	2013 rok		2014 roku	
	planowane	Wykonane na 31 grudnia	planowane	Wykonane na 31 grudnia
1. Kredyty	3 373 825,00	3 373 593,00	1 900 250,00	1 900 243,64
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	9 500,00	9 449,79	0,00	0,00
2. Pożyczki	745 200,00	745 114,48	115 650,00	115 639,79
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	317 000,00	316 787,93	0,00	0,00
3. Odsetki od kredytów	554 000,00	456 224,29	410 000,00	399 432,70
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	500,00	430,00	0,00	0,00
4. Odsetki od pożyczek	48 000,00	47 408,40	30 000,00	29 864,46
w tym: określone w art. 243 ust.3 i 3a uofp z 2009 roku	2 100,00	2 083,81	0,00	0,00
5. Pozostałe odsetki	0	0		
Razem	4 721 025,00	3 188 359,43	2 455 900,00	2 445 180,59
Łącznie dług	12 511 157,25	39,29	11 577 467,45	36,42
			11 758 180,84	34,87

Analiza powyższych danych wskazuje, że udział procentowy kwoty długu na dzień 31 grudnia 2013 roku w stosunku do dochodów zrealizowanych za rok 2013 oraz na dzień 30 czerwca 2013 roku do dochodów planowanych po zmianach, kształtował się na poziomie nieprzekraczającym wartości określonej artykułem 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych w związku z art. 121 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych (Dz. U. nr 157, poz. 1241).

Spłata zaciągniętych zobowiązań - w szczególności z tytułu kredytów i pożyczek

Wysokość planowanej i wykonanej kwoty spłat rat kredytów i pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych wraz z należnymi odsetkami ustalona na podstawie ewidencji księgowej, sprawozdań z wykonania budżetu za 2013 i 2014 rok oraz uchwał budżetowych Rady Miejskiej w Białej Rawskiej przedstawiono w poniższej tabeli:

Szczegółowe dane dotyczące spłat kredytów i pożyczek w roku 2013, 2014 roku i w I półroczu 2015 roku z wyszczególnieniem kwot spłat poszczególnych kredytów i pożyczek zestawiono w tabeli **stanowiącej załącznik nr 7 protokołu kontroli**.

Kontrolujące przyjęły do szczegółowej analizy terminowość dokonywania w 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku spłat rat i odsetek w odniesieniu do dwóch umów kredytów: udzielonych przez Bank Ochrony Środowiska umową nr 224/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/82 oraz umową nr 225/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/82 z dnia 7 lipca 2010 roku, kredytu z Banku Spółdzielczego w Mszczonowie nr 564/42/2012 z 17 grudnia 2012 roku oraz pożyczki z fundacji Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund” w kwocie 447.000,00 zł.

W wyniku analizy dokumentacji stanowiącej podstawę zaciągnięcia wyszczególnionych wyżej zobowiązań stwierdzono, że:

- umowę kredytu inwestycyjnego na kwotę 3.200.000,00 zł z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. nr 224/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/82 zawarł w dniu 7 lipca 2010 roku Burmistrz Gminy z pełnomocnikami Banku przy kontrasygnacie działającej z upoważnienia Skarbnika Miasta i Gminy, Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku na

podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit b. Kredytu długoterminowego ze środków Council of Europe Development Bank (CEB) i European Investment Bank (EIB) na okres od 7 lipca 2010 roku do 27 grudnia 2020 roku udzielono z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji „*Remont istniejących nawierzchni tłuczniowych poprzez wykonanie podbudowy oraz potrójnego powierzchniowego utrwalenia emulsją kationową i grysem na terenie miasta i gminy*”, której termin zakończenia ustalono do 31 sierpnia 2010 roku.

Umową ustalono:

- zasady przekazania kredytu po przedłożeniu prawnego zabezpieczenia w postaci weksla in blanco z deklaracją wekslową i uiszczeniu prowizji przygotowawczej w kwocie 16.000,00 zł (0,50% kwoty przyznanego kredytu) oraz pobrania prowizji rekompensacyjnej wynoszącej 1,00%, minimum 1.000,00 zł od przedterminowo spłaconej kwoty kredytu,
- zasady dokonywania spłat:
 - rat kapitałowych, w tym ich ilość - 38 rat kwartalnych, z okresem spłaty w latach 2012-2020, z tym że pierwsze 37 rat w kwotach po 84.210,53 zł a ostatnia w wysokości 84.210,39 zł, terminy - w dniu 27 dnia miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy, z tym że pierwsza rata kredytu płatna w dniu 27 września 2011 roku, a ostatnia - w dniu 27 grudnia 2020 roku ,
 - odsetek naliczanych w oparciu o zmienną stawkę procentową, stanowiącą sumę WIBOR 3M dla depozytów notowanego na dwa dni przed rozpoczęciem kolejnych okresów trzymiesięcznych i marży banku, w miesięcznych kalendarzowych okresach i płatnych do 27 dnia każdego miesiąca przy czym za datę spłaty kredytu przyjęto dzień wpływu środków na wskazany rachunek bankowy,
- stałą marżę banku 1,75 p.p. i oprocentowanie na dzień zawierania umowy 5,60% w stosunku rocznym,
- wysokość oprocentowania od należności przeterminowanych określaną w stosownym Komunikacie udostępnianym w oddziałach banku,
- podstawy i zasady obniżenia kwoty kredytu, wypowiedzenia umowy oraz żądania spłaty części lub całości kredytu.

Zawartym w dniu 30 grudnia 2013 roku aneksem nr 1 podpisanym przez Burmistrza Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika Gminy z pełnomocnikami Banku, wprowadzono do umowy zmiany w zakresie harmonogramu spłat, określając: spłatę kredytu począwszy od 27 września 2011 roku do 27 września 2013 roku w okresach kwartalnych płatnych w 27 dniu miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy w wysokości po 84.210,53 zł, w dniu 27 grudnia 2013 roku - 827.873,89 zł, zaś począwszy od 1 stycznia 2014 roku: w 20 ratach płatnych do 27 dnia miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy po 84.210,53 zł, począwszy od 2016 roku, w którym rata za I kwartał 2016 roku płatna w kwocie 14.231,41 zł do 29 marca 2016 roku i rata ostatnia - w dniu 27 grudnia 2020 roku w kwocie 84.210,39 zł. Od przedmiotowego aneksu Bank pobrał prowizję w wysokości 500,00 zł oraz, na podstawie zapisów § 7 ust. 3 umowy, opłatę rekompensacyjną w kwocie 7.436,63 zł, której zapłaty dokonano w dniu 13 grudnia 2013 roku (wb 16207/0), co zaewidencjonowano na kontach jednostki Wn 402, Ma 130,

- umowę kredytu inwestycyjnego na kwotę 1.800.000,00 zł z Bankiem Ochrony Środowiska S.A. nr 225/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/83 zawarł w dniu 7 lipca 2010 roku Burmistrz Gminy z pełnomocnikami Banku przy kontrasygnacie działającej z upoważnienia Skarbnika Miasta i Gminy, Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit b tej ustawy. Kredytu długoterminowego ze środków Council of Europe Development Bank (CEB) i European Investment Bank (EIB) na okres od 7 lipca 2010 roku do 27 grudnia 2020

roku udzielono z przeznaczeniem na finansowanie inwestycji „*Modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji w Białej Rawskiej*”, której termin zakończenia ustalono do 30 maja 2011 roku.

Umową ustalono:

- zasady przekazania kredytu po przedłożeniu prawnego zabezpieczenia w postaci weksla in blanco z deklaracją wekslową i uiszczeniu prowizji przygotowawczej w kwocie 9.000,00 zł (0,50% kwoty przyznanego kredytu) oraz pobrania prowizji rekompensacyjnej wynoszącej 1,00%, minimum 1.000,00 zł od przedterminowo spłaconej kwoty kredytu,
- zasady dokonywania spłat:
 - rat kapitałowych - 38 rat kwartalnych, z których pierwsze 37 w kwotach po 47.368,42 zł, a ostatnia w wysokości 47.368,46 zł, terminy – w dniu 27 dnia miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy, z tym że pierwsza rata kredytu płatna w dniu 27 września 2011 roku, a ostatnia – w dniu 27 grudnia 2020 roku,
 - odsetek naliczanych w oparciu o zmienną stawkę procentową, stanowiącą sumę WIBOR 3M dla depozytów notowanego na dwa dni przed rozpoczęciem kolejnych okresów trzymiesięcznych i marży banku, w miesięcznych kalendarzowych okresach i płatnych do 27 dnia każdego miesiąca przy czym za datę spłaty kredytu przyjęto dzień wpływu środków na wskazany rachunek bankowy,
 - stałą marżę banku 1,75 p.p. i oprocentowanie na dzień zawierania umowy 5,60% w stosunku rocznym,
 - wysokość oprocentowania od należności przeterminowanych określaną w stosownym Komunikacie udostępnianym w oddziałach banku,
 - podstawy i zasady obniżenia kwoty kredytu, wypowiedzenia umowy oraz żądania spłaty części lub całości kredytu,
- umowę kredytu inwestycyjnego na kwotę 1.549.380,59 zł z Bankiem Spółdzielczym w Mszczonowie Bankowy Punkt Obsługi w Białej Rawskiej nr 564/42/2012 zawarł w dniu 17 grudnia 2012 roku Burmistrz Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika Miasta i Gminy z prezesem zarządu i zastępcą prezesa zarządu Banku w wyniku postępowania w trybie przetargu nieograniczonego na podstawie art.39 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zapisami umowy określono:

- prawne jej zabezpieczenie w postaci weksla in blanco z deklaracją wekslową,
- termin i wysokość przekazania transz kredytu przeznaczonego na spłatę wcześniej zaciągniętych zobowiązań,
- oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej stanowiącej sumę stawki bazowej – WIBOR 1M dla jednomiesięcznych depozytów złotych (na dzień podpisania umowy wynoszącej 4,51 p.p.) i marży banku w wysokości 1,39 p.p., co na dzień podpisania umowy stanowiło 5,90%,
- odsetki od wykorzystanego kredytu naliczane w okresach miesięcznych i pobierane kwartalnie do ostatniego dnia miesiąca kończącego kwartał kalendarzowy, począwszy od dnia 31 grudnia 2012 roku, z rachunku obsługi kredytu,
- możliwość przedterminowej spłaty kredytu oraz podpisania aneksu do umowy kredytowej w sprawie wysokości spłat w poszczególnych latach bez ponoszenia dodatkowych kosztów,
- zasady naliczania opłat od zadłużenia przeterminowanego,
- podstawy i zasady wypowiedzenia umowy,
- karencję w spłacie kredytu od 17 grudnia 2012 roku do 29 września 2013 roku oraz ostateczny termin jego spłaty do 32 grudnia 2022 roku.

Załącznikiem do umowy ustalono harmonogram spłat rat kredytu oraz odsetek.

Kwota kredytu nie została w pełni wykorzystana (437.500,00 zł), co skutkowało zmianą harmonogramu spłat. Przedmiotową umowę zmieniono, na wniosek Gminy, aneksem nr 1/2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku, którym określono aktualne zadłużenie w zakresie kapitału (1.040.120,59 zł), odsetek umownych (8.499,88 zł) po dokonaniu wpłaty raty płatnej do 30 grudnia 2014 roku w kwocie 845.801,02 zł. Do aneksu załączono zaktualizowany harmonogram określający spłatę kapitału w wysokości 845.801,02 do 30 grudnia 2014 roku a pozostałej kwoty kredytu - 194.319,57 zł, w pięciu ratach po 37.954,00 zł płatnych kwartalnie: 30 marca, 30 czerwca, 30 września i 30 grudnia 2021 roku oraz 30 marca 2022 roku i w wysokości 4.549,57 zł - 30 czerwca 2022 roku. Możliwość dokonania zmian umowy w zakresie dokonania wcześniejszej spłaty kredytu zastrzeżono w treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia przeprowadzonego postępowania,

- umowę pożyczki w kwocie 447.000,00 zł fundacją „Europejski Fundusz Rozwoju Wsi Polskiej – Counterpart Fund” z przeznaczeniem na finansowanie przedsięwzięcia „Budowa wodociągu Żurawka-Żurawia-Biała Rawska ul. Jana Pawła II- etap I i II” o planowanym koszcie brutto 551.000,00 zł z terminem zakończenia do 15 listopada 2013 roku z Prezesem Zarządu Fundacji zawarł w dniu 2 października 2013 roku Burmistrz Gminy Biała Rawska z kontrasygnatą Skarbnika Miasta i Gminy bez stosowania przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 1 lit b tej ustawy.

Umową ustalono:

- prawne zabezpieczenie w postaci weksla in blanco z deklaracją wekslową,
- zasady przekazania pożyczki (do 10 grudnia 2013 roku) udzielonej na okres 60 miesięcy, tj. od 10 grudnia 2013 roku do 10 grudnia 2018 roku,
- oprocentowanie zmienne stanowiące równowartość wskaźnika WIBOR 3M, oraz zasady naliczania odsetek w oparciu o średnią wartość wskaźnika WIBOR 3M w kwartale poprzedzającym termin płatności (na dzień zawierania umowy - 2,97% w stosunku rocznym) odsetek naliczanych kwartalnie,
- płatność rat odsetek na wskazany rachunek bankowy funduszu zgodnie z harmonogramem stanowiącym załącznik nr 2 do umowy,
- jako termin spłaty – datę uznania rachunku bankowego Funduszu,
- zasady windykacji należności przeterminowanych,
- obowiązki informacyjne i promocyjne oraz zasady kontroli prawidłowości wykorzystania pożyczki.
- terminy płatności rat kapitałowych oraz odsetek a także ich wysokość określono załącznikiem nr 2 do umowy.

Kontrolujące zweryfikowały dokumentację źródłową dotyczącą wykorzystania i terminowości dokonywania spłat rat kapitałowych i odsetkowych w roku 2013, 2014 i I półroczu 2015 roku w odniesieniu do opisanych wyżej kredytów i pożyczki, z których zobowiązanie stanowiło 36,41% kwoty zadłużenia Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2013 roku i 26,87 % kwoty zadłużenia na dzień 31 grudnia 2014 roku. Ustalenia w zakresie terminowości dokonywania spłat rat kapitałowych oraz rat odsetkowych zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 10 protokołu kontroli.**

Na podstawie ww. dokumentacji ustalono:

- wykorzystanie transz kredytów zaewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych na kontach organu: Wn 133, Ma 134, a przekazywane transze pożyczek na podstawie wyciągów bankowych na kontach organu: Wn 133, Ma 260,
- uiszczone w dniu 27 września i 8 października 2010 roku zgodnie z zapisami umów prowizje przygotowawcze zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 201-181-2, Ma 130 i Wn 400 (wobec braku aktualizacji planu kont na przedmiotowym koncie ewidencjonowano koszty), Ma 201-181-2 z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8070,

- spłat rat kapitałowych opisanych wyżej kredytów i pożyczki w kontrolowanym okresie dokonywano w wysokościach i terminach określonych zapisami umów i harmonogramów spłat. Wskazać należy, że w odniesieniu do kredytu zaciągniętego w BOŚ nr 224/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/82, zgodnie z opisanym wyżej aneksem nr 1 z 30 grudnia 2013 roku nie dokonywano spłat rat kapitałowych w 2014 roku i 2015 roku, a w odniesieniu do kredytu zaciągniętego w Banku Spółdzielczym w Mszczonowie umową nr 564/42/2012, na podstawie aneksu nr 1/2014 z 15 grudnia 2014 roku, rat kapitałowych nie spłacano w 2015 roku. Stwierdzono przypadek dokonania spłaty raty odsetek należnych od kredytu zaciągniętego w BOŚ umową nr 225/07/2010/1245/F/CEB/EIB3/83 w dniu 30 lipca 2014 roku, co nie było zgodne z uregulowaniami § 12 zawartej umowy, które określały termin zapłaty odsetek w 27 dniu każdego miesiąca, zaś z ustaleń umowy wynikało, że datą spłaty odsetek jest dzień wpływu na rachunek kredytowy. Powyższe nie skutkowało naliczeniem odsetek od należności przeterminowanych, co wynikało z ewidencji księgowej oraz ustnego wyjaśnienia Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska,
- spłaty rat kapitałowych ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych w oparciu o sporządzany dokument PK, zawierający adnotacje o dokonaniu weryfikacji merytorycznej, formalno-rachunkowej, potwierdzenie zgodności z planem finansowym i zatwierdzony przez osoby posiadające stosowne umocowania do dokonania tych czynności, na kontach organu: w odniesieniu do kredytu – Wn 134, Ma 133 i pożyczki – Wn 260, Ma 133,
- podstawą przekazywania rat odsetkowych były dowody PK sporządzane w oparciu o telefoniczne uzgodnienia z podmiotami, które udzieliły kredytów, z tym że Bank Spółdzielczy w Mszczonowie, a od 2014 roku również Bank Ochrony Środowiska przekazywały pisemne informacje o wysokościach należnych odsetek, zaś w przypadku pożyczki z EFRWP, w oparciu o przekazywane przez podmiot, który udzielił pożyczki, aktualizowane kwartalnie harmonogramy. Dokumenty te zawierały potwierdzenie dokonania ich weryfikacji pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, zgodności z planem finansowym oraz zatwierdzenia przez umocowane do tych czynności osoby. Zapłatę przekazanych rat odsetkowych ewidencjonowano na podstawie wyciągów bankowych na kontach jednostki: Wn 751-2 (z rozszerzeniem), Ma 130, z pominięciem zapisów na koncie 240, z klasyfikacją budżetową dział 757 rozdział 75702 § 8110.

Wobec treści umów analizowanych kredytów i pożyczek, z których wynikało rozliczanie i dokonywanie płatności odsetek za pełne miesiące kalendarzowe, nie dokonywano przypisu odsetek na koncie 909.

Ponadto kontrolujące dokonały analizy w zakresie prawidłowości ustalenia, w odniesieniu do 2012 i 2013 roku, wskaźnika określonego zapisami art. 169 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych.

Planowaną i zrealizowaną wysokość spłat rat i odsetek od kredytów i pożyczek zestawiono w tabeli poniżej:

Tytuł spłaty	na dzień 31 grudnia 2012 roku		na dzień 30 czerwca 2013 roku		na dzień 31 grudnia 2013 roku	
	planowane po zmianach	Wykonane	planowane po zmianach	Wykonane	planowane po zmianach	Wykonane
1. Kredyty	1 051 500,00	1 048 908,84	1 624 300,00	601 313,80	3 373 825,00	3 373 593,00
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	156 831,76	156 831,76	169 949,36	84 964,24	169 949,36	169 931,42
2. Pożyczki	2 060 000,00	1 625 008,37	746 000,00	300 840,00	745 200,00	745 114,48
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	1 298 300,00	1 298 296,82	317 000,00	0,00	317 000,00	316 787,93

3. Odsetki od kredytów	545 000,00	541 760,47	672 000,00	275 389,19	554 000,00	456 224,29
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	76 300,00	75 840,00	69 800,00	38 550,00	69 800,00	69 000,00
4. Odsetki od pożyczek	85 000,00	84 298,68	48 000,00	15 646,37	48 000,00	47 408,40
w tym: od pożyczek na finansowanie wyprzedzające zadań z udziałem środków unijnych						
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	16 000,00	15 410,08	0,00	0,00	2 100,00	2 083,81
5. Pozostałe odsetki						
Razem	3 741 500,00	3 299 976,36	3 090 300,00	1 089 549,59	4 721 025,00	3 188 359,43

Ustalona na podstawie danych ewidencji księgowej zgodnych z wielkościami wykazanymi w sprawozdaniach Rb-28S i Rb-27S według stanu na 31 grudnia 2012 roku oraz na ostatni dzień II i IV kwartału 2013 roku, relacja spłat rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami w stosunku do planowanych po zmianach i zrealizowanych dochodów kształtowała się następująco:

Tytuł spłaty	Udział % w odniesieniu do dochodów na dzień 31 grudnia 2012 roku		Udział % w odniesieniu do dochodów na dzień 30 czerwca 2013 roku		Udział % w odniesieniu do dochodów na dzień 31 grudnia 2013 roku	
	planowanych po zmianach	wykonanych	planowanych po zmianach	wykonanych	planowanych po zmianach	Wykonanych
1. Kredyty	3,24	3,29	5,11	3,51	10,41	10,00
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	0,48	0,49	0,53	0,50	0,52	0,50
2. Pożyczki	6,35	5,10	2,34	1,75	2,30	2,21
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	4,00	4,07	0,99	-	0,97	0,93
3. Odsetki od kredytów	1,68	1,70	2,11	1,60	1,71	1,35
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	0,23	0,23	0,53	0,50	0,21	0,20
4. Odsetki od pożyczek	0,26	0,26	0,15	0,09	0,15	0,14
w tym: określone w art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	0,05	0,05	-	-	-	-
5. Pozostałe odsetki						
Razem:	11,53	10,35	9,71	6,95	14,57	13,70
po uwzględnieniu wyłączeń z art. 169 ust.3 uofp z 2005 roku	6,77	5,51	7,66	6,45	12,87	12,07

Z powyższych danych wynika, że łączne kwoty planowanych w budżetach na 2012 i 2013 rok spłat rat kredytów i pożyczek wraz z odsetkami jak również faktyczna spłata ww. zobowiązań nie przekraczała dopuszczonych ustawowo wartości, co świadczy o spełnieniu wymogów dla budżetu określonych art. 169 ust. 1 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych w związku z art. 121 ust. 8 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku Przepisy wprowadzające ustawę o finansach publicznych

Udzielone pożyczki

W latach 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku Gmina Biała Rawska nie udzielała pożyczek innym podmiotom, co potwierdzało oświadczenie Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska *stanowiące załącznik nr 9 protokołu kontroli.*

III. EWIDENCJA KSIĘGOWA. SPRAWOZDAWCZOŚĆ.

1. OPIS PRZYJĘTYCH ZASAD RACHUNKOWOŚCI. ZABEZPIECZENIE DANYCH PRZETWARZANYCH W SYSTEMACH INFORMATYCZNYCH.

Przyjęte przez kontrolowaną jednostkę zasady prowadzenia ksiąg rachunkowych, obowiązujące w objętym kontrolą okresie, ustalone zostały przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska zarządzeniem nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku, które weszło w życie z dniem podpisania i obejmowało:

- określony załącznikiem nr 1 zakładowy plan kont dla budżetu Gminy Biała Rawska,
 - zawarty w załączniku nr 2 zakładowy plan kont dla Urzędu Miasta i Gminy jako jednostki budżetowej,
 - szczegółowe zasady prowadzenia rachunkowości dla budżetu Gminy Biała Rawska jako jednostki samorządu terytorialnego oraz Urzędu Miasta jako jednostki budżetowej ustalone załącznikiem nr 3,
 - metody wyceny aktywów i pasywów (załącznik nr 4),
- zaś *Instrukcję określającą opis sposobu ochrony danych i ich zbiorów* zawierał załącznik nr 5.

Zmian w treści załącznika nr 2 do ww. zarządzenia nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku, w oparciu o uregulowania rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 19 stycznia 2012 roku (Dz.U. poz. 121), dokonano załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 59/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku w sprawie zmiany polityki rachunkowości-Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska, które weszło w życie z dniem podpisania i załącznikiem nr 1 wprowadzało zasady rachunkowości oraz plan kont w zakresie podatków, opłat i niepodatkowych należności budżetowych dla organów podatkowych jednostki samorządu terytorialnego. Załącznik nr 3 do zarządzenia nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku zmieniono zarządzeniem nr 2/2013 z dnia 7 stycznia 2013 roku w zakresie podwyższenia dolnej granicy wartości pozostałych środków trwałych podlegających ewidencjonowaniu na koncie 013 *Pozostałe środki trwałe w użytkowaniu* i w księdze inwentarzowej pozostałych środków trwałych.

Ponadto elementy przyjętych zasad rachunkowości ujęto w niżej wymienionych uregulowaniach wewnętrznych:

- zarządzeniu nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku w sprawie wprowadzenia zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 54/2007 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 27 czerwca 2007 roku,
- zarządzeniu nr 37/2007 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 21 maja 2007 roku w sprawie zatwierdzenia instrukcji kasowej w Urzędzie Miasta Biała Rawska,
- zarządzeniu nr 16/2008 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 29 lutego 2008 roku w sprawie wprowadzenia *Instrukcji określającej zasady ewidencji i kontroli druków ścisłego zarachowania w Urzędzie Miasta,*
- zarządzeniu nr 17/2008 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 3 marca 2008 roku w sprawie określenia zasad przekazywania i rozliczania dotacji dla zakładu budżetowego,
- zarządzeniu nr 1/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 7 stycznia 2013 roku, którego załącznikiem była *Instrukcja w sprawie gospodarowania majątkiem oraz inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska.* Wskazać

należy, że zapisami § 2 zarządzenia zobowiązano dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych, budżetowych i jednostek kultury do opracowania wewnętrznych zasad inwentaryzacji czyniąc ich odpowiedzialnymi za terminowe i zgodne z przepisami prawa przeprowadzenie inwentaryzacji. Powyższy zapis był nieadekwatny do tytułu zarządzenia, którym określono instrukcję gospodarowania majątkiem w Urzędzie, kierowanym przez Burmistrza Miasta i Gminy, zaś odpowiedzialność kierowników jednostek za wykonywanie, określonych ustawą, obowiązków w zakresie rachunkowości, w tym w zakresie przeprowadzenia inwentaryzacji oraz z tytułu nadzoru, określono zapisami art. 4 ust. 5 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 330, obecnie ze zm.),

- zarządzeniu nr 4/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 9 stycznia 2013 roku w sprawie powołania Komisji Likwidacyjnej składników majątkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska oraz regulaminu jej działania. Zmian przedmiotowego zarządzenia dokonano zarządzeniem nr 52/2015 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 18 maja 2015 roku w zakresie składu osobowego,
- zarządzeniu nr 94/2013 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu fakturowania w Gminie Biała Rawska.

Znajdujące odniesienie do polityki rachunkowości jednostki elementy dotyczące określenia zasad i metod zabezpieczenia danych w systemie komputerowym zawarto ponadto *Instrukcji zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych Urzędu Miasta Biała Rawska* oraz *Polityce bezpieczeństwa danych osobowych Urzędu Miasta Biała Rawska* stanowiących, odpowiednio załącznik nr 1 i nr 2 do zarządzenia nr 170/2005 Burmistrza Biała Rawska z dnia 23 maja 2005 roku, które to uregulowanie obowiązywało do 19 kwietnia 2015 roku i zostało zastąpione zarządzeniem nr 38/2015 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 20 kwietnia 2015 roku w sprawie wprowadzenia i wdrożenia do stosowania *Polityki Bezpieczeństwa Danych Osobowych* oraz *Instrukcji określającej sposób zarządzania systemem informatycznym służącym do przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej*.

Obowiązująca w kontrolowanej jednostce ww. dokumentacja określała, że księgi rachunkowe Urzędu i Budżetu Gminy prowadzone są techniką komputerową oraz:

- opisywała w języku polskim przyjęte przez jednostkę zasady rachunkowości,
- opisywała metody wyceny aktywów i pasywów, wartości niematerialnych i prawnych oraz sposób ustalenia wyniku finansowego,
- zawierała wykaz i opis sposobu prowadzenia ksiąg rachunkowych dla budżetu Gminy i Urzędu Gminy,
- zawierała wykaz i opis zasad funkcjonowania kont dla budżetu Gminy,
- zawierała wykaz i opis zasad funkcjonowania kont jednostki budżetowej - Urzędu Gminy,
- zawierała wykaz i opis zasad funkcjonowania kont dla ewidencji podatków i opłat,
- zawierała wykaz, opis przeznaczenia i zasad funkcjonowania programów komputerowych finansowo-księgowych ze wskazaniem dat rozpoczęcia użytkowania poszczególnych programów,
- opisywała zasady i metody ochrony danych w systemie komputerowym oraz zasady dostępu do danych i ich archiwizacji.

W treści powołanej wyżej dokumentacji nie zawarto elementu wymaganego zapisami art. 10 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku o rachunkowości, tj. nie określała ona roku obrotowego i wchodzących w jego skład okresów sprawozdawczych. *Instrukcją określającą sposób ochrony zbiorów ksiąg rachunkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* ustalono, że zapewnia się zabezpieczenie i przechowywanie zbiorów nieinformatycznych poprzez ich przechowywanie w odpowiednio zabezpieczonych szafach i pomieszczeniach wyposażonych w drzwi zaopatrzone w atestowane zamki oraz

kraty w oknach. Dla zapewnienia prawidłowej ochrony ksiąg rachunkowych prowadzonych techniką komputerową stosuje się programy antywirusowe, regularne - na koniec każdego dnia pracy wykonywanie kopii bezpieczeństwa, system podtrzymywania napięcia oraz zarządzanie dostępem do danych przez pracowników na różnych stanowiskach (konta użytkowników zabezpieczone hasłami dostępu). Określono zasady ochrony zbiorów ksiąg rachunkowych wskazując elementy podlegające szczególnej ochronie poprzez wykonywanie na koniec każdego miesiąca kopii bezpieczeństwa na płytach CD lub innych dyskach twardej, stosowanie odpowiedniego poziomu zarządzania dostępem, profilaktykę antywirusową oraz sprzętowe i programowe zabezpieczenie danych przed niepożądanym dostępem przez sieć internet a także opisane wyżej zabezpieczenie pomieszczeń, w których znajduje się sprzęt komputerowy i przechowywane są, zabezpieczone w zamykanych szafach, dokumenty księgowe. W opisywanej dokumentacji nie określono okresu przechowywania kopii zapasowych w formie elektronicznej, a jak wynika z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów, kopie te zapisywane są i przechowywane na serwerze. Ponadto jednostka zapewnia ochronę obiektu Urzędu Miasta i Gminy poprzez całodobowy monitoring.

Kontrolujące stwierdziły, że zapisy polityki rachunkowości w zakresie prowadzenia ksiąg rachunkowych w technice komputerowej nie były zgodne z faktycznym funkcjonowaniem ewidencji księgowej. Jak ustaliły kontrolujące, w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska ewidencję operacji gospodarczych w zakresie kont 135 (Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych), 139 (wyodrębnione dla depozytów, Funduszu Pracy i zabezpieczeń) prowadzono ręcznie w formie papierowej.

W trakcie trwania czynności kontrolnych zarządzeniem nr 122/2015 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 3 listopada 2015 roku w sprawie uzupełnienia zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska dokonano uzupełniania zapisów polityki rachunkowości wyszczególniając zakres ewidencji księgowej prowadzonej w formie ręcznej, operacje gospodarcze, w odniesieniu do których dopuszcza się dokumentowanie dowodami zastępczymi, terminy sporządzania kopii bezpieczeństwa oraz zgodności zestawienia obrotów i sald z danymi kont księgi głównej i kont pomocniczych oraz termin sporządzania wydruków. Załącznikiem nr 1 do zarządzenia nr 122/2015 określono rok obrotowy (rok budżetowy trwający od 1 stycznia do 31 grudnia), terminy otwarcia i zamknięcia ksiąg rachunkowych oraz okresy sprawozdawcze ze wskazaniem sporządzanych przez jednostkę sprawozdań.

Przyjęte unormowania w zakresie rachunkowości zawierały opisy ewidencji zdarzeń na poszczególnych kontach księgowych jednostki i organu z opisem zasad prowadzenia ewidencji szczegółowej oraz powiązań z kontami księgi głównej.

2. URZĄDZENIA KSIĘGOWE

Obowiązująca w objętym kontrolą okresie polityka rachunkowości określała funkcjonowanie w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska odrębnych ksiąg rachunkowych dla:

- budżetu Gminy Biała Rawska,
- Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

prowadzonych metodą komputerową, co nie było zgodne z faktycznie funkcjonującymi w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska zasadami prowadzenia ewidencji księgowej, a co opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu kontroli.

W przyjętych zasadach rachunkowości określono, że księgi rachunkowe obejmują:

- dziennik zawierający kolejno numerowane zapisy zdarzeń występujących w danym okresie, obroty miesięczne oraz narastająco w miesiącach i w roku obrotowym,

- księgę główną, stanowiącą zbiór zapisów ujętych w porządku systematycznym i chronologicznym a zbiór danych księgi głównej podlega uzgodnieniu z zapisami dziennika,
- księgi pomocnicze - konta analityczne dla wskazanych kont księgi głównej,
- zestawienia obrotów i sald księgi głównej, których wydruki sporządza się nie rzadziej niż na koniec roku obrotowego, nie później niż do 85 dnia po dniu bilansu,
- zestawienia obrotów i sald kont ksiąg pomocniczych, którego wydruk sporządza się nie rzadziej niż na koniec roku obrotowego.

Jak opisano w załączniku nr 3 do zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 24 maja 2011 roku, do prowadzenia ksiąg rachunkowych, jednostka wykorzystuje system komputerowy „Księgowość budżetowa” opracowany przez Firmę Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s. j. z siedzibą w Legionowie. Wykaz programów komputerowych użytkowanych w Wydziale Finansowym obejmował: system „Kadry i Płace”, „Księgowość budżetowa”, „Księgowość podatków i opłat lokalnych” oraz program „Płatnik” udostępniony do użytku przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Ponadto w jednostce użytkowany jest program „Bestia”.

Księgi rachunkowe oznaczono nazwą jednostki oraz rokiem obrotowym i prowadzono w sposób zapewniający trwałość zapisów. Zgodnie z uregulowaniami polityki rachunkowości na dzień zamknięcia ksiąg sporządzano zestawienie obrotów i sald wszystkich kont pomocniczych, a nie rzadziej niż na koniec roku obrotowego – wydruki kont księgi głównej i ksiąg pomocniczych, co było zgodne z uregulowaniami art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

Dokumenty stanowiące podstawę dokonania zapisów w ewidencji księgowej, przechowywano w opisanych segregatorach, w których dokumenty księgowe ułożono narastająco wg wyciągów bankowych i raportów kasowych.

Dokumenty księgowano w programie finansowo – księgowym od pierwszej pozycji narastająco.

Prawidłowość dokonywania ewidencji księgowej w dzienniku organu i jednostki skontrolowano na podstawie analizy zapisów z kwietnia 2013 roku i marca 2014 roku do próby przyjmując operacje zaewidencjonowane w dziennikach od pierwszego do piątego oraz w ostatnich pięciu dniach wybranych do kontroli miesiący.

*Wydruki z ewidencji księgowej dzienników organu z 2013 roku od zapisu nr 4106 do zapisu 4220 oraz 4633 -5108, z 2014 roku od zapisu 975 do 998 i od 1193 do 1622 oraz jednostki z 2013 roku od zapisu 4833 do 5260 i 6496-6784 i z 2014 roku od 3766 do 4222 stanowiące próbę poddaną kontroli, stanowią **akta kontroli** strony 7 – 162.*

Na podstawie przyjętej do analizy próby, kontrolujące ustaliły, że:

- ewidencję operacji gospodarczych prowadzono z wykorzystaniem programów Komputerowych Firmy Usługi Informatyczne INFO-SYSTEM Roman i Tadeusz Groszek s.j., a sporządzone wydruki identyfikowały pracownika dokonującego i odpowiedzialnego za treść zapisów księgowych,
- zapisy księgowe zawierały: datę dokonania operacji, rodzaj i numer dowodu księgowego, krótki opis operacji, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, których operacje dotyczyły (dekretacja),
- w dzienniku organu ujmowano: na bieżąco wpływy dochodów z tytułu podatków, opłat (Wn 133, Ma 222), udziałów i dotacji (Wn 133, Ma 224), funduszu alimentacyjnego (Wn 133, Ma 245), przypisu dokonując na podstawie miesięcznych sprawozdań jednostkowych, co ewidencjonowano Wn – stosowne konto (222, 224, 245), Ma 901; przekazanie środków na wydatki jednostkom budżetowym (Wn 223-z rozszerzeniem identyfikującym poszczególne jednostki, Ma 133) oraz rozliczenie zrealizowanych wydatków na podstawie sprawozdań jednostkowych Wn 902, Ma 223 (z rozszerzeniem), z tym że zasady te obowiązywały od 2014 roku, natomiast w roku 2013 operacje dotyczące wydatków jednostek budżetowych ewidencjonowano równoległe w jednostce i w organie,

- w dzienniku jednostki ujmowano: dochody z tytułu należności budżetowych realizowanych przez Urząd, tj. wpływy podatkowe na podstawie raportów kasowych Wn 101, Ma 141, Wn 141, Ma 101 i na podstawie wyciągów bankowych Wn 130 Ma 221 oraz równolegle Wn 221 Ma 720, czynsz dzierżawny - przypis i zapłata faktury: Wn 221, Ma 720 w kwocie netto i Wn 221, Ma 720 w kwocie brutto i Wn 720, Ma 225-4 oraz zapłata Wn 130, Ma 221 równolegle ewidencjonując przypis dochodów na kontach organu: Wn 133 Ma 222-6; wydatki: Wn 402, Ma 201, Wn 201, Ma 130 (na podstawie dowodów księgowych spełniających wymogi dowodu księgowego określone zapisami art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości oraz zarządzenia nr 40/2003 z dnia 30 lipca 2003 roku w sprawie zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 54/2007 z dnia 27 czerwca 2007 roku),
- **w zapisach księgowych dziennika jednostki i (równolegle) organu zidentyfikowano operacje, które zgodnie z zasadami określonymi rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, podlegały zaewidencjonowaniu na kontach organu:**
 - **na podstawie sprawozdania z wykonania planu w zakresie udziałów w podatku dochodowym od osób fizycznych za I kwartał 2014 roku przez Urząd Skarbowy w Łodzi dokonano poleceniem księgowania przypisu w zakresie kont jednostki: Wn 221/28, Ma 720, a przekazanie udziałów zaewidencjonowano (równolegle do zapisów na kontach organu Wn 133, Ma 224) na kontach jednostki: Wn 130, Ma 221/28,**
 - **nota księgowa obciążająca jednostkę budżetową (przedszkole) kosztami częściowymi ubezpieczenia mienia została zaewidencjonowana na kontach jednostki: Wn 221/127, Ma 720, a wpłata na podstawie wyciągu bankowego -zapisem ujemnym na kontach: Wn 221/127, Ma 720, Wn 409, Ma 130 i Wn 998, Ma 980 oraz Ma 998,**
 - **przekazanie dotacji przedmiotowej za marzec 2014 roku na podstawie PK zaewidencjonowano na podstawie wyciągu bankowego nr 51 na kontach jednostki: Wn 224-3, Ma 130,**
 - **dotacja z Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego zaewidencjonowana na podstawie wyciągu bankowego na kontach jednostki: Wn 130, Ma 720 i równolegle na kontach organu: Wn 133, Ma 224-7,**
- dokonane zapisy pozwalały na identyfikację dowodu księgowego będącego podstawą zapisu i zawierały: datę dokonania operacji, rodzaj i numer dowodu księgowego, krótki opis operacji, kwotę i datę zapisu oraz oznaczenie kont, na których operację ujmowano,
- dowody księgowe dotyczące wydatków zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zaakceptowane i zatwierdzone do wypłaty,
- zapisy dokonanych operacji ujmowane były w dzienniku chronologicznie z zachowaniem ciągłości numeracji i we właściwym okresie sprawozdawczym.

Zasady oraz prawidłowość ewidencjonowania operacji finansowych na poszczególnych kontach, przeanalizowano dodatkowo na podstawie przykładowych księgowiń wymienionych poniżej:

- wpływ w grudniu subwencji oświatowej na rok następnny

Wpływ części oświatowej subwencji ogólnej w grudniu 2013 roku na rok 2014 w kwocie 685.167,00 zł na podstawie wyciągu bankowego nr 268 z dnia 20 grudnia 2013 roku zaewidencjonowano na kontach **Wn 130, Ma 221/106 i Wn 221/106 Ma 720 na podstawie polecenia księgowania z 20 grudnia 2013 roku oraz Wn 133, Ma 224-5**. Na podstawie sprawozdania Urzędu, powyższy dochód zaewidencjonowano na koncie 901, a poleceniem księgowania z 31 grudnia 2013 roku dokonano wyksięgowania przekazanej subwencji - zapis czerwony na kontach organu Wn 133, Ma 901 i zaewidencjonowano ww. kwotę na kontach organu Wn 133, Ma 909. Poleceniem księgowania z 2 stycznia 2014 roku kwotę subwencji przyjęto na dochody roku 2014 poprzez dokonanie zapisu na kontach Wn 909, Ma 901/1. Część oświatową subwencji ogólnej na 2015 rok w kwocie 733.573,00 zł, której wpływ na podstawie wyciągu bankowego nr 281 z dnia 22 grudnia 2014 roku zaewidencjonowany został na kontach jednostki Wn 130 Ma 221/106 i Wn 221/106 Ma 720 oraz kontach organu: Wn 133, Ma 224-5, na podstawie sprawozdania Rb-27S Urzędu ujęto na koncie 901. Subwencję wyksięgowano z konta 901 poprzez zapis czerwony Wn 133, Ma 901 i zaewidencjonowano Wn 133, Ma 909. Przekazania na dochody roku 2015 dokonano na podstawie polecenia księgowania z 31 stycznia 2015 roku poprzez zapis w ewidencji księgowej na kontach jednostki: Wn 909 Ma 901-1 z datą 31 stycznia 2015 roku. Powyższy sposób zaewidencjonowania subwencji oświatowej nie był zgodny z uregulowaniami załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 289) oraz zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianami, którego załącznikiem nr 1 określono zakładowy plan kont dla budżetu Gminy Biała Rawska. W odniesieniu do zasad funkcjonowania konta 133 przedmiotowe regulacje określały, że służy ono do ewidencji operacji pieniężnych dokonywanych na bankowych rachunkach budżetu, a zapisów na koncie 133 dokonuje się wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych. Na stronie Wn konta 133 ujmuje się wpływy środków pieniężnych na rachunek budżetu. Do ewidencji dochodów budżetu jednostki samorządu terytorialnego służy konto 901 - "Dochody budżetu", a na jego stronie Ma ujmuje się dochody budżetu na podstawie sprawozdań budżetowych jednostek budżetowych (w korespondencji z kontem 222), na podstawie sprawozdań innych organów w zakresie dochodów budżetów jednostek samorządu terytorialnego (w korespondencji z kontem 224), z tytułu rozrachunków z innymi budżetami za dany rok budżetowy (w korespondencji z kontem 224), z innych tytułów, w szczególności subwencje i dotacje (w korespondencji z kontem 133), a także środki pochodzące ze źródeł zagranicznych niepodlegające zwrotowi (w korespondencji z kontem 133), pochodzące z budżetu Unii Europejskiej, w korespondencji z kontem 133. Wobec faktu, że operacja dotyczyła subwencji oświatowej przeznaczonej do wykorzystania w kolejnym roku budżetowym, powyższa operacja winna być zaewidencjonowana Wn 133 Ma 909 i przeksięgowana na dochody budżetu w roku następnym Wn 909, Ma 901. W odniesieniu do opisanych wyżej zapisów na koncie 130, wskazać należy, że zasady funkcjonowania tego konta określono załącznikiem nr 3 do powołanego wyżej rozporządzenia oraz załącznikiem nr 2 (ze zmianą) ww. zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska. Przedmiotowymi uregulowaniami określono zasady funkcjonowania konta 130, na którym zapisów dokonuje się na podstawie dokumentów bankowych, w związku z czym musi zachodzić pełna zgodność zapisów między jednostką a bankiem. Dla zachowania czystości obrotów na koncie 130, do błędnych zapisów, zwrotów nadpłat, korekt wprowadza się dodatkowo techniczny zapis ujemny.

*Kserokopia wyciągu bankowego, dowodu przekazania subwencji na rok następny w grudniu 2013 i 2014 roku oraz wydruki w zakresie zaewidencjonowania subwencji na kontach jednostki i organu i Poleceń księgowania w zakresie przedmiotowej operacji oraz przykładowych dokumentów zaewidencjonowanych na kontach jednostki i organu stanowią **akta kontroli** strony 163-208.*

- wpływ na rachunek bankowy wadium prześięgowanego na zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz zwrot tych środków.

Wadium do przetargu na „Budowę wodociągu Żurawka-Żurawia-Biała Rawska ul. Jana Pawła II” wpłynęło na rachunek bankowy wyodrębniony dla depozytów w kwocie 30.000,00 zł, co dokumentował wyciąg bankowy z 25 marca 2013 roku, dowód księgowy nr 46 i zostało zaewidencjonowane z datą 25 marca 2013 roku na kontach (Wn 139, Ma 240). Ewidencja sum depozytowych prowadzona była w formie papierowej oddzielnie dla wadium, zabezpieczeń należytego wykonania kontraktu oraz Funduszu Pracy, w podziale na kontrahentów. Na wniosek wykonawcy z dnia 9 kwietnia 2013 roku, wobec dokonania Jego wyboru do realizacji zadania, część wadium w kwocie 19.778,68 zł zaliczono na poczet należytego wykonania kontraktu, pozostałą część przekazano na wskazany przez wykonawcę rachunek bankowy. Przekazanie wykonawcy zwalnianej części wpłaconego wadium w kwocie 10.221,32 zł oraz przekazanie części wadium w kwocie 19.778,68 zł na rachunek depozytowy - zabezpieczenia dokumentował wyciąg bankowy rachunku depozyty-wadia nr 21 z dnia 10 kwietnia 2013 roku, a operacje zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 240, Ma 139 w ewidencji prowadzonej dla depozytów- wadia.

Wpływ kwoty 19.778,68 zł, stanowiącej 5% wartości robót brutto zgodnie z umową nr 26/FN/2013 zawartą 10 kwietnia 2013 roku na „Budowę wodociągu Żurawka-Żurawia-Biała Rawska ul. Jana Pawła II”, dokumentował wyciąg bankowy nr 7 z 10 kwietnia 2013 roku rachunku depozyty-zabezpieczenia, a operację zaewidencjonowano na kontach Wn 139, Ma 240 w ewidencji prowadzonej ręcznie dla depozytów-zabezpieczenia. Wobec pisma wykonawcy, które wpłynęło do Urzędu Miasta i Gminy faksem w dniu 13 stycznia 2014 roku, Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarczego wystąpił do Wydziału Finansów i Budżetu o zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy wobec odbioru robót w dniu 5 grudnia 2013 roku. Z daty sporządzenia protokołu bezusterkowego odbioru robót określonych umową nr 26/FN/2013 wynikało, że termin zwrotu wadium upływał 4 stycznia 2014 roku. Wniosek - dokument stanowiący podstawę wypłaty nie został zweryfikowany pod względem merytorycznym, sprawdzenie pod względem formalnym i rachunkowym potwierdziła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, która potwierdziła również zgodność wydatku z planem finansowym. Zatwierdzenia wydatku dokonał zastępca Burmistrza posiadający stosowne umocowanie do dokonania tej czynności. Kwotę 13.855,67 zł stanowiącą w wysokości 13.845,08 zł 70% kwoty zabezpieczenia i w kwocie 10,58 zł należne wykonawcy odsetki od środków na rachunku bankowym, przekazano na rachunek bankowy wykonawcy w dniu 15 stycznia 2014 roku (tj. z dziesięciodniowym opóźnieniem), co dokumentował wyciąg bankowy nr 1 z dnia 15 stycznia 2014 roku z rachunku bankowego depozyty-zabezpieczenia, a operacja została zaewidencjonowana na kontach jednostki: Wn 240, Ma 139 w ewidencji wyodrębnionej dla depozytów - zabezpieczenia.

- zapłata faktury za roboty związane z realizacją inwestycji.

Faktura VAT nr 2/06/2014 z 4 czerwca 2014 roku, której wpływ do Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej odnotowano 5 czerwca 2014 roku R-5220 na kwotę 597.110,07 zł za wykonanie prac projektowych oraz robót budowlanych dla zadania „Rekultywacja składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w miejscowości Rokszyce Nowe” zgodnie z umową nr 75/F/2013 z 22 października 2013 roku

wystawiona została na podstawie załączonego protokołu częściowego wykonanych robót z dnia 29 maja 2014 roku, z terminem płatności 30 dni. Weryfikację ww. dokumentu pod względem merytorycznym potwierdził Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarczego, pod względem formalno-rachunkowym – Kierownik Referatu Finansów i Budżetu, zgodność z planem finansowym potwierdziła Skarbnik Gminy, a wydatek zatwierdził Burmistrz Gminy Biała Rawska, co było zgodne z uregulowaniami *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska – Obieg dowodów księgowych*. Dowód księgowy zaewidencjonowano Wn 080, Ma 201/828 w dziale 900 rozdział 90002 § 6050 w dniu 5 czerwca 2014 roku. Zapłaty dokonano w terminie zgodnym z określonym fakturą, tj. w dniu 4 lipca 2014 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 148, a operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 201/828, Ma 130 w dacie zapłaty.

*Szczegółowe ustalenia dokonane w trakcie analizy dokumentów oraz ich ewidencji w księgach rachunkowych zawarto w teście stanowiącym **załącznik nr 11** protokołu kontroli.*

Kontrolujące stwierdziły, że księgi rachunkowe za 2013 i 2014 rok zostały zamknięte zgodnie z uregulowaniami art. 12 ust. 4 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

W celu sprawdzenia prawidłowości dokumentowania obrotu bezgotówkowego oraz ciągłości sald, analizie poddano wyciągi z rachunków bankowych prowadzonych dla depozytów (konto 139): zabezpieczenia, Fundusz Pracy i depozyty, Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (konto 135) i rachunku bieżącego (konto 133) dokumentujące stan ww. rachunków bankowych na 31 grudnia 2013 roku i 1 stycznia 2014 roku, na 31 lipca i 1 sierpnia 2014 roku oraz na 31 grudnia 2014 roku i 1 stycznia 2015 roku. Zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabeli *stanowiącej **załącznik nr 12** protokołu kontroli*.

Analiza opisanych powyżej dokumentów w odniesieniu do zapisów ewidencji księgowej wykazała zgodność danych oraz zachowanie ciągłości sald końcowych i początkowych w badanym okresie.

3. SPRAWOZDAWCZOŚĆ I BILANS JEDNOSTKI. ZGODNOŚĆ DANYCH WYKAZYWANYCH W SPRAWOZDANIACH BUDŻETOWYCH Z EWIDENCJĄ KSIĘGOWĄ

W kontrolowanym okresie Gmina Biała Rawska sporządziła sprawozdania budżetowe:

- miesięczne – Rb-27S, Rb-28S,
- kwartalne – Rb-27ZZ, Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS,
- półroczne – Rb-27ZZ, Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS i informację z wykonania dochodów i wydatków,
- roczne – Rb-27ZZ, Rb-ZN, Rb-27S, Rb-28S, Rb-Z, Rb-N, Rb-50, Rb-NDS, Rb-PDP, Rb-WS, Rb-ST, Rb-UN, Rb-UZ

oraz bilans jednostki budżetowej, sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu, bilans z wykonania budżetu.

Z okazanej kontrolującym dokumentacji źródłowej wynikało, że jednostki organizacyjne sporządzały sprawozdania jednostkowe określone rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych.

Sprawozdania roczne według stanu na 31 grudnia 2014 roku:

- Rb-27S o dochodach budżetowych sporządzono 23 lutego 2015 roku i w tym dniu przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,

- Rb-28S o wydatkach budżetowych sporządzono 23 lutego 2015 roku przekazując 23 lutego 2015 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- Rb-NDS o nadwyżce/deficycie sporządzone 23 lutego 2015 roku przekazano 23 lutego 2015 roku z korektą przekazaną 9 marca 2015 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- Rb-N o stanie należności sporządzono 20 lutego 2015 roku i przekazano 23 lutego 2015 roku do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi,
- Rb-Z o zobowiązaniach wg tytułów dłużnych sporządzone 20 lutego 2015 roku przekazane do Regionalnej Izby Obrachunkowej 23 lutego 2015 roku,
- Rb-UZ roczne sprawozdanie uzupełniające o stanie zobowiązań sporządzone 20 lutego 2015 roku przekazane 23 lutego 2015 roku,
- Rb-27ZZ – sprawozdanie z wykonania planu dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami sporządzono dnia 5 lutego 2015 roku dla działu 750 rozdział 75011 i działu 852 rozdział 85203 i 85212 przekazano 13 lutego 2015 roku do Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego,
- Rb-PDP z wykonania podstawowych dochodów podatkowych z 23 lutego 2015 roku przekazano w tym dniu do Regionalnej Izby Obrachunkowej
- Rb-ST sprawozdanie o stanie środków na rachunkach bankowych jednostki samorządu terytorialnego sporządzono 23 lutego 2015 roku i w tym dniu przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, korektę nr 1 przekazano do organu nadzoru 29 kwietnia 2015 roku,
- Rb-WSa o wydatkach strukturalnych poniesionych przez jednostkę samorządu terytorialnego sporządzone z datą 2 kwietnia 2015 roku przekazano w dniu 28 kwietnia 2015 roku,
- bilans Gminy Biała Rawska – sprawozdanie finansowe za 2014 rok sporządzono w dniu 30 marca 2015 roku, z korektami z dnia 28 kwietnia 2015 (korekta nr 1) i 20 maja 2015 roku (korekta nr 2),
- bilans zbiorczy jednostek budżetowych za 2014 rok sporządzono w dniu 27 kwietnia 2015 roku,
- bilans Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska sporządzono w dniu 30 marca 2015 roku. Sprawozdania finansowe przekazano do Regionalnej Izby Obrachunkowej w dniu 27 kwietnia 2015 roku.

Sprawozdania złożono w formie i w terminach określonych rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. poz. 119 ze zm.) i rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 4 marca 2010 roku w sprawie sprawozdań jednostek sektora finansów publicznych w zakresie operacji finansowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1773).

Sprawozdanie finansowe kontrolowanej jednostki za 2014 rok (bilans z wykonania budżetu za 2014 rok, bilans jednostki budżetowej, rachunek zysków i strat oraz zmiany funduszu jednostki) przekazano zgodnie z terminem ustalonym w § 26 ust. 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jednolity z dnia 4 marca 2013 roku, poz. 289). Wymienione sprawozdania podpisane zostały przez działającego z upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, zastępcę Burmistrza Zbigniewa Szcześniaka i Skarbnika Białej Rawskiej Marię Kacprzak.

Sprawozdanie opisowe z wykonania budżetu za 2014 rok, podpisane przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska i Skarbnika Białej Rawskiej, do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi – Zespół Zamiejscowy w Skierniewicach dostarczono w dniu 19 marca 2015 roku.

Zgodność danych wykazanych w sprawozdaniach budżetowych z ewidencją księgową

Sprawozdanie Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji jednostki samorządu terytorialnego

Analiza sprawozdania Rb-Z wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku w odniesieniu do ewidencji księgowej wykazała zgodność danych sprawozdania z danymi kont księgowych 134 i 260, z których wynikało że Gmina Biała Rawska posiadała zobowiązania w kwocie 12.427.611,66 zł z tytułu kredytów i pożyczek długoterminowych, z czego kredyty i pożyczki zaciągnięte na realizację programów, projektów lub zadań finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych stanowiły kwotę 674.871,88 zł, w tym 538.316,31 zł na udział własny. Gmina Biała Rawska nie udzielała poręczeń i gwarancji, nie emitowała papierów wartościowych dopuszczonych do obrotu zorganizowanego. Ponadto z ww. sprawozdania wynikało, że jednostka nie zawierała umów o terminach płatności powyżej sześciu miesięcy bądź umów o odroczonej terminach płatności, przypadających w latach następnych oraz nie posiadała zobowiązań z tytułu odsetek jednostek posiadających osobowość prawną z wyłączeniem jednostek samorządu terytorialnego. Powyższe potwierdza oświadczenie złożone przez Skarbnik Miasta i Gminy, które *stanowi załącznik nr 9 protokołu kontroli.*

Sprawozdanie Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego

Zgodnie z danymi sprawozdania za 2014 rok, wykonanie planu dochodów budżetowych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiło 35.136.680,31 zł, co wobec planowanych po zmianach dochodów w wysokości 34.618.903,91 zł, stanowiło 101,40 % planu. Wykonane dochody wykazane w sprawozdaniach wynikały z sumy obrotów konta 901. Na dzień 31 grudnia 2014 roku saldo należności pozostałych do zapłaty wynosiło 2.445.097,88 zł, w tym zaległości 1.996.688,93 zł. Powyższe należności wynikały z należności z tytułu: opłat za użytkowanie w wysokości 1.603,21 zł, wpływów z najmu i dzierżawy składników majątkowych w kwocie 140.553,66 zł, wpływów z pozostałych odsetek w wysokości 31.629,71 zł, wpływów z podatku opłacanego w formie karty podatkowej w kwocie 31.317,10 zł, podatku od nieruchomości od osób fizycznych – 88.709,74 zł i od osób prawnych 1.022.993,60 zł, podatku rolnego w wys. 284,18 zł (osoby prawne) i 112.894,91 zł (osoby fizyczne), podatku leśnego w wys. 3.110,70 zł od osób fizycznych, podatku od środków transportowych w wys. 41.282,90 zł (osoby fizyczne) i 23.342,71 zł (osoby prawne), wpływów z odsetek od nieterminowych wpłat z tytułu podatków i opłat w kwotach: 34.563,00 zł od osób fizycznych i 318.266,00 zł od osób prawnych, wpływów z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw (opłata pobierana na podstawie art. 6r ustawy z dnia 13 września 1996 roku o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 1399) w kwocie 98.593,65 zł, wpływów z usług w kwocie 6.972,47 zł (opłata za przedszkole), a także w kwocie 488.980,34 zł z tytułu zaliczek alimentacyjnych i funduszu alimentacyjnego na podstawie przepisów o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Sprawozdanie Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego

Z powyższego sprawozdania za okres od początku do 31 grudnia 2014 roku wynika wykonanie planu wydatków budżetowych w kwocie 36.001.253,03 zł, która stanowiła 96,75% planu po zmianach (37.208.679,91 zł). Kwoty wykonanych wydatków na dzień 31 grudnia 2014 roku w sprawozdaniach wynikały z sumy obrotów konta 902 za objęty sprawozdaniem okres. Zobowiązania wykazane w sprawozdaniu Rb - 28S na dzień 31

grudnia 2014 roku wynosiły 1.023.846,03 zł i dotyczyły, w szczególności, zobowiązań z tytułu wynagrodzeń, w tym dodatkowego wynagrodzenia rocznego pracowników Urzędu oraz placówek oświatowych, opieki społecznej.

Sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie

Wykazane w sprawozdaniu Rb-NDS za 2014 rok w pozycji A dochody wykonane wynosiły 35.136.680,31 zł. Dane dotyczące planu dla wymienionego okresu wykazano na podstawie planu budżetu jednostki (34.618.903,91 zł), natomiast dane dotyczące wykonania wykazane zostały na podstawie konta księgowego. Wydatki wykonane wykazane w poz. B wynosiły na dzień 31 grudnia 2014 roku 36.001.253,03 zł wobec planowanych 37.208.679,91 zł. Dane ujęte w sprawozdaniu Rb-NDS w zakresie dochodów (poz. A) były zgodne z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-27S w kolumnie 7 – dochody wykonane, natomiast dane wykazane w poz. B sprawozdania Rb-NDS, wykazywały zgodność z danymi ze sprawozdania Rb-28S z kolumny 6 - wydatki wykonane. W poz. C przedmiotowego sprawozdania za 2014 rok wykazano deficyt w wysokości 864.572,72 zł (wobec planowanego po zmianach na 2.589.776,00 zł), zgodnej z saldem Wn konta 961. W sprawozdaniu za 2014 rok w poz. D.1 kwota wykazanych przychodów wynosiła 4.655.725,69 zł i stanowiła: w wysokości 1.745.949,69 zł wolne środki określone art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, 2.000.000,00 zł przychody z tytułu emisji papierów wartościowych i 909.776,00 zł z tytułu kredytów i pożyczek, natomiast w poz. D.2 wykazano rozchody w kwocie 2.015.883, 43 zł, co było zgodne z obrotami strony Wn konta 134 i 260.

Sprawozdanie Rb-ST

Stan środków na rachunku bieżącym jednostki samorządu terytorialnego wykazany w rocznym sprawozdaniu Rb-ST na koniec 2014 roku sporządzonym w dniu 23 lutego 2015 roku wynosił 2.384.557,57 zł (w tym 733.573,00 zł środki pochodzące z subwencji przekazane w grudniu na rok następny- saldo Ma konta 909), 23.700,00 zł – środki na rachunku wydatków niewygasających (saldo Ma konta 23.700,00 zł) oraz środki niewykorzystanych dotacji 9.237,28 zł (saldo Ma konta 224) i był zgodny ze stanem wykazany na wyciągach rachunków bankowych z dnia 31 grudnia 2014 roku oraz sumą sald kont 133 i 135.

Sprawozdania Rb-PDP na dzień 31 grudnia 2013 roku oraz 31 grudnia 2014 roku z wykonania dochodów podatkowych

Kontrolujące dokonały analizy sprawozdań Rb – PDP za lata 2013 i 2014 oraz Rb – 27S za 2013 i 2014 rok stwierdzając, że wykazane w nich skutki obniżenia górnych stawek podatków, skutki udzielonych ulg i zwolnień (wynikające z uchwał Rady Miejskiej Biała Rawska) i skutki finansowe decyzji wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa, dla poszczególnych podatków (umorzenia zaległości, rozłożenia na raty i odroczenia terminu płatności) wykazane były odrębnie we wskazanych kolumnach ww. sprawozdań. Sprawozdanie za 2013 rok zostało sporządzone zgodnie z zasadami określonymi w § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 i § 8 ust. 2 i 3 instrukcji sporządzania sprawozdań budżetowych w zakresie budżetów jednostek samorządu terytorialnego stanowiącej załącznik nr 39 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 3 lutego 2010 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej w związku z § 19 obowiązującego od dnia 24 stycznia 2014 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej, a za 2014 roku – zgodnie z uregulowaniami § 3 ust. 1 pkt 10 i 11 i § 8 ust. 2 i 3 załącznika nr 39 do

rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 16 stycznia 2014 roku w sprawie sprawozdawczości budżetowej.

Kwoty skutków finansowych udzielonych przez jednostkę umorzeń i odroczeń w podatku od nieruchomości oraz skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w tym podatku wykazane w sprawozdaniach Rb – PDP i Rb–27S przedstawiono poniżej:

W zakresie podatku od nieruchomości

- za 2014 rok wykazano skutki finansowe:
 - umorzeń, odroczeń i zwolnień z obowiązku pobrania w wysokości 22.461,65 zł, w tym umorzenia zaległości podatkowych 19.482,70 zł,
 - obniżenia górnych stawek podatkowych w wysokości 1.290.948,20 zł,
 - ulg i zwolnień (bez ulg i zwolnień ustawowych) w kwocie 34.567,00 zł,
- za 2013 rok – wykazano skutki finansowe:
 - umorzeń, odroczeń i zwolnień w wysokości 8.093,61 zł,
 - obniżenie górnych stawek podatkowych w wysokości 1.245.071,00 zł,
 - ulg i zwolnień w kwocie 32.050,00 zł.

a kwoty wykazane w sprawozdaniach Rb–27S i Rb–PDP za 2014 i za 2013 rok były ze sobą zgodne.

W Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości wyliczane były z wykorzystaniem programu komputerowego dokonującego analizy stawek podatkowych.

W celu sprawdzenia prawidłowości wykazania przez jednostkę kontrolowaną skutków finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości za 2013 i 2014 roku, na podstawie udostępnionej przez jednostkę bazy danych, dokonano wyliczeń skutków finansowych w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania w podziale na osoby fizyczne i osoby prawne:

Osoby prawne

rok 2013

- budynki pod działalność gospodarczą – wg stawki ustawowej 22,82 zł stanowiły kwotę podatku 1.961.466,17 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 15,50 zł kwota podatku wynosiła 1.332.284,22 zł – różnica wykazana przez jednostkę 629.181,95 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 628.217,60 zł,
- budynki mieszkalne lub ich części – podatek wg stawki ustawowej 0,73 zł wynosił 16.372,24 zł, wg stawki lokalnej 0,27 zł wynosił 6.055,50 zł - różnica wykazana przez jednostkę 10.316,74 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące – 10.348,00 zł,
- budynki pozostałe – komórki i garaże – wg stawki ustawowej 7,66 zł kwota podatku wynosiła 5.095,81 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 4,87 zł kwota podatku wynosiła 3.239,77 zł – wyliczona przez jednostkę różnica 1.856,04 zł, różnica ustalona przez kontrolujące 1.856,05 zł,

rok 2014

- budynki pod działalność gospodarczą – wg stawki ustawowej 23,03 zł stanowiły kwotę podatku 1.994.376,40 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 15,50 zł kwota podatku wynosiła 1.342.285,40 zł – różnica ustalona przez jednostkę 652.091,00 zł, wyliczona przez kontrolujące – 652.090,92 zł
- budynki mieszkalne lub ich części – podatek wg stawki ustawowej 0,74 zł wynosił 16.862,10 zł, wg stawki lokalnej 0,27 zł wynosił 6.152,40 zł - różnica wykazana przez jednostkę 10.709,70 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 10.709,68 zł,

- pozostałe budynki – garaże i komórki – wg stawki ustawowej 7,73 zł kwota podatku wynosiła 5.142,40 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 4,87 zł kwota podatku wynosiła 3.239,80 zł – różnica wyliczona przez jednostkę 1.902,60 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 1.902,61 zł.

Różnice między wyliczeniami sporządzonymi przez jednostkę w odniesieniu do wyliczeń dokonanych przez kontrolujące były wynikiem zaokrągleń.

W skutkach finansowych obniżenia górnych stawek podatkowych nie ujęto skutków finansowych dotyczących gruntów, budynków i budowli osoby prawnej – Gminy Biała Rawska wobec nie składania w latach 2013 i 2014 przez tę jednostkę deklaracji na podatek od nieruchomości.

Osoby fizyczne

rok 2013

- budynki pod działalność gospodarczą – wg wyliczeń jednostki i stawki ustawowej 22,82 zł stanowił kwotę podatku 688.071,19 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 15,50 zł kwota podatku wynosiła 467.357,82 zł – różnica wykazana przez jednostkę 220.713,73 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 218.380,78 zł,
- budynki mieszkalne lub ich części – zgodnie z wyliczeniami tut. Urzędu podatek wg stawki ustawowej 0,73 zł wynosił 142.623,05 zł, wg stawki lokalnej 0,27 zł – 52.751,72 zł – różnica wykazana przez jednostkę 89.871,33 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące – 90.483,00 zł,
- budynki pozostałe – komórki i garaże – wg wyliczeń jednostki na podstawie stawki ustawowej 7,66 zł kwota podatku wynosiła 94.941,40 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 4,87 zł kwota podatku wynosiła 60.360,87 zł – wyliczona przez jednostkę różnica 34.580,54 zł, różnica ustalona przez kontrolujące 34.802,33 zł,

rok 2014

- budynki pod działalność gospodarczą – zgodnie z wyliczeniami tut. Urzędu wg stawki ustawowej 23,03 zł stanowiły kwotę podatku 677.311,80 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 15,50 zł kwota podatku wynosiła 455.854,70 zł – różnica ustalona przez jednostkę 221.457,10 zł, wyliczona przez kontrolujące – 221.457,15 zł,
- budynki mieszkalne lub ich części – wyliczony przez jednostkę podatek wg stawki ustawowej 0,74 zł wynosił 150.561,10 zł, wg stawki lokalnej 0,27 zł – 54.934,40 zł – różnica wykazana przez jednostkę 95.626,70 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 95.626,62 zł,
- pozostałe budynki – garaże i komórki – wg wyliczeń jednostki na podstawie stawki ustawowej 7,73 zł kwota podatku wynosiła 95.467,50 zł, wg stawek uchwalonych przez radę 4,87 zł kwota podatku stanowiła 60.145,80 zł – różnica wyliczona przez jednostkę 35.321,70 zł, różnica wyliczona przez kontrolujące 35.321,74 zł.

Różnice między wyliczeniami sporządzonymi przez jednostkę a wyliczeniami kontrolujących wynikały z zaokrągleń.

W odniesieniu do kwoty skutków finansowych wynikających z wydanych przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska na podstawie ustawy Ordynacja podatkowa decyzji w sprawie ulg w zapłacie podatku (wykazanych w kolumnie 5 i 6 sprawozdań Rb-PDP za 2013 i 2014 rok oraz w kolumnach 14 i 15 sprawozdań Rb-27S za 2013 i 2014 rok), stwierdzono ich zgodność z danymi wynikającymi z wydanych decyzji.

W zakresie podatku od środków transportowych:

- za 2013 rok wykazano skutki finansowe wynikające z obniżenia górnych stawek podatkowych w wysokości 406.439,00 zł, z czego 33.689,00 zł dotyczyło podatku od osób prawnych a 372.750,00 zł – osób fizycznych, zaś skutki finansowe wynikające z decyzji wydanych przez organ podatkowy wykazano w wysokości 0,00 zł,
- za 2014 roku wykazano skutki finansowe:
 - wynikające z umorzenia zaległości podatkowych w wysokości 1.341,00 zł, zaś wynikające z rozłożenia na raty, odroczenia terminu płatności, zwolnienia z obowiązku pobrania – w kwocie 9.985,00 zł,
 - wynikające z obniżenia górnych stawek podatkowych w wysokości 436.396,00 zł, z czego 45.026,00 zł w zakresie podatku od środków transportowych od osób prawnych, a 391.370,00 zł – od osób fizycznych.

W jednostce skutki obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych wyliczone zostały za pomocą programu komputerowego.

Na podstawie bazy danych udostępnionych przez jednostkę kontrolującą dokonano wyliczenia skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób fizycznych i od osób prawnych za 2013 rok i 2014 rok w wybranych grupach pojazdów:

Osoby fizyczne

- FD – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t do 12 t :
2013 rok wg wyliczeń jednostki - 13.607,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 13.613,23 zł, różnica 6,23 zł,
2014 rok wg wyliczeń jednostki 15.746,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 15.745,67 zł, różnica 0,33 zł,
- FE – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12,00 t i poniżej 18 ton:
2013 rok wg wyliczeń jednostki 20.086,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 20.082,74 zł, różnica 3,26 zł,
2014 rok wg wyliczeń jednostki 20.293,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 20.463,38 zł różnica 170,38 zł,

Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2013 i 2014 rok sporządzone przez kontrolującą zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 13 protokołu kontroli.

Różnice między wyliczoną i wykazaną przez jednostkę wysokością skutków finansowych wynikających z obniżenia górnych stawek podatkowych w odniesieniu do wybranych kategorii pojazdów będących własnością osób fizycznych a wyliczeniami dokonanymi przez kontrolującą wynikały z zaokrągleń.

Analiza danych dotyczących pojazdów w wybranych grupach – osoby fizyczne wykazała niewłaściwe wskazanie przez podatnika w deklaracji na 2013 rok podatku w wysokości 1.142,00 zł (samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12,00 t i poniżej 18 ton) pojazdu o dopuszczalnej masie całkowitej 11.999 kg, wyposażonego w 2 osie z zawieszeniem pneumatycznym, który to pojazd, zgodnie ze złożoną deklaracją zakwalifikowano do grupy FE – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12,00 t i poniżej 18 ton. W 2014 roku przedmiotowy pojazd wykazano jako pojazd w grupie FD – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t do 12 ton właściwej dla opisanego w załączniku do deklaracji pojazdu.

*Kserokopie deklaracji od środków transportowych podatnika nr (...)³, wydruków z ewidencji pojazdów w zakresie osób fizycznych oraz wydruki wyliczeń skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych za 2013 i 2014 rok stanowią **akta kontroli** strony 209-244.*

Osoby prawne

- FG – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym i równoważnym od 26 ton
- **2013 rok** wg wyliczeń jednostki - 3.946,00 zł, wg wyliczeń kontrolujących 3.944,56 zł, różnica 1,44 zł,
- FD – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 9 t do 12 t :
2014 rok wg. wyliczeń jednostki 744,00 zł, wg. wyliczeń kontrolujących 743,89 zł, różnica 0,11 zł,
- FE – samochody ciężarowe z zawieszeniem pneumatycznym o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 12,00 t i poniżej 18 ton:
2013 rok wg. wyliczeń jednostki 1.820,00 zł, wg. wyliczeń kontrolujących 1.819,68 zł, różnica 0,32 zł,
2014 rok wg. wyliczeń jednostki 1.848,00 zł, wg. wyliczeń kontrolujących 1.847,56 zł różnica 0,44 zł.

Szczegółowe wyliczenia skutków finansowych wynikających z obniżenia przez Radę Miejską w Białej Rawskiej górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób prawnych w wybranych grupach pojazdów za 2013 i 2014 rok **zawarto w załączniku nr 14 protokołu kontroli.**

Wyliczone przez jednostkę i wykazane w sprawozdaniu Rb-PDP za 2013 i 2014 rok skutki finansowe obniżenia górnych stawek podatkowych wyniosły w odniesieniu do podatku transportowego odpowiednio 406.439,00 zł i 436.396,00 zł i były zgodne z danymi ze sprawozdań Rb-27S za 2013 i 2014 rok.

*Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i od środków transportowych stanowią **załącznik nr 15** protokołu kontroli.*

*Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych stanowią **załącznik nr 16** protokołu kontroli.*

Bilans Gminy Biała Rawska z wykonania budżetu sporządzony na dzień 31 grudnia 2014 roku.

Prawidłowość wykazywania danych w bilansie z wykonania budżetu Gminy Biała Rawska sprawdzono na podstawie bilansu sporządzonego w dniu 20 maja 2015 roku (korekta nr 2), wg stanu na 31 grudnia 2014 roku. Bilans zamknął się sumą bilansową aktywów i pasywów w wysokości 2.541.882,62 zł i został podpisany przez zastępcę Burmistrza Gminy Biała Rawska i Skarbnika Gminy. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2014 był zgodny ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 roku. W bilansie z wykonania budżetu Gminy Biała Rawska wykazano następujące dane:

AKTYWA	Saldo konta	PASYWA	Saldo konta
--------	-------------	--------	-------------

³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

I. Środki pieniężne	2.384.557,57	I. Zobowiązania	12.436.951,74
1. Środki pieniężne	2.384.557,57	1. Zobowiązania finansowe	12.427.611,66
1.1. Środki pieniężne budżetu	2.351.517,49	I.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00
1.2. Pozostałe środki pieniężne	33.040,08	I.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	12.427.611,66
II. Należności i rozliczenia	157.325,05	I.2. Zobowiązania wobec budżetów	9.340,08
II.1. Należności finansowe	0,00	I. 3. Pozostałe zobowiązania	0,00
II.1.1. Krótkoterminowe (do 12 miesięcy)	0,00	II. Aktywa netto budżetu	-10.628.642,12
II.1.2. Długoterminowe (powyżej 12 miesięcy)	0,00	1. Wynik wykonania budżetu (+,-)	-864.572,72
II.2. Należności od budżetów	157.325,05	II.1.1. Nadwyżka budżetu (+)	0,00
II.3. Pozostałe należności i rozliczenia	0,00	II.1.2. Deficyt budżetu (-)	- 840.872,72
		II.1.3. Niewykonane wydatki (-)	-23.700,00
		II.2. Wynik na operacjach niekasowych (+, -)	224.461,75
		II.3. Rezerwa na niewygasające wydatki	23.700,00
		II.4. Środki z prywatyzacji	0,00
		II.5. Skumulowany wynik budżetu (+, -)	-10.012.231,15
III. Inne aktywa	0,00	III. Inne pasywa	733.573,00
Suma aktywów	2.541.882,62	Suma pasywów	2.541.882,62

Środki pieniężne

wykazana kwota 2.384.557,57 zł wynikała z sumy sald kont: 133 i 135 strona Wn,

Środki pieniężne budżetu

wykazana kwota 2.351.517,49 zł stanowiła saldo konta 133 pomniejszone o saldo Ma konta 224,

Pozostałe środki pieniężne

ujęte bilansie pozostałe środki pieniężne w kwocie 33.040,08 zł stanowiły kwotę wydatków niewygasających (konto 135) powiększoną o środki podlegające zwrotowi do budżetu (strona Ma konta 224),

Należności od budżetów

Kwota 157.325,05 zł wynikała z salda Wn konta 224,

Zobowiązania finansowe

wykazane w kwocie 12.427.611,66 zł wynikały z sumy sald kont 134 i 260 strona Ma i stanowiły w całości zobowiązania długoterminowe (poz. I.1.2),

Zobowiązania wobec budżetów

wykazana kwota 9.340,08 zł zgodna była z saldem strony Ma konta 224,

Pozostałe zobowiązania

wykazano 0,00 zł,

Nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

wykazana w bilansie kwota 864.572,72 zł była zgodna z saldem Wn konta 961,

Wynik na operacjach niekasowych

Wykazany został w wysokości 224.461,75 zł, co było zgodne z saldem konta 962 (strona Ma). Podstawą dokonania powyższego zapisu było pismo WF/5702/RU/42/0385/06-007/14 z 12 maja 2014 roku o rozliczeniu umowy nr U12039/06086 o umorzenie. **Powyższą operację zaewidencjonowano Wn 133 Ma 260 z zapisem czerwonym i Wn 133, Ma 962**, co nie było zgodne z zasadami ewidencjonowania operacji na koncie 133 ustalonymi załącznikiem nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, którymi określono, że zapisy na koncie 133 są dokonywane wyłącznie na podstawie dokumentów bankowych.

Skumulowana nadwyżka lub niedobór wykonania budżetu

kwota 10.012.231,15 zł stanowiąca skumulowany ujemny wynik budżetu wynikała z salda Wn konta 960,

Inne pasywa

kwota 733.573,00 zł wynikająca z salda Ma konta 909 stanowiła subwencję oświatową przekazaną w roku 2014 na wydatki roku 2015.

Wyliczona na podstawie danych wykazanych w bilansie kwota wolnych środków w wysokości 1.775.269,54 zł była zgodna z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej i z danymi wykazanymi w sprawozdaniu budżetowym Rb - NDS za I kwartał 2015 roku.

Bilans sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

Bilans jednostki na dzień 31 grudnia 2014 roku

Zgodnie z bilansem jednostki budżetowej, sporządzonym dla Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2014 roku, stan aktywów i pasywów wynosił 28.680.161,96 zł. Stan aktywów i pasywów wykazany w bilansie na początek roku 2014 był zgodny ze stanem odnotowanym w bilansie sporządzonym na 31 grudnia 2013 roku. Kontrolą objęto wybrane pozycje bilansu za 2014 rok:

Aktywa

Aktywa trwałe, które wykazano w kwocie 26.623.631,80 zł

Poz. A. I Wartości niematerialne i prawne - wykazane w bilansie stanowiły kwotę 4.902,00 zł, która wynikała z sumy salda konta 020-1 strona Wn wartości niematerialne i prawne - kwota 40.792,00 zł minus umorzenie (wynikające z salda konta 071-1 strona Ma) w wys. 35.890,00 zł.

Poz. A. II. Rzeczowe aktywa trwałe wykazano na kwotę 26.618.729,80 zł, na którą składały się środki trwałe o wartości netto 25.022.140,85 zł oraz inwestycje rozpoczęte w kwocie 1.596.588,95 zł.

Poz.A.II.1 Środki trwałe - wykazana w bilansie wartość wynosiła 25.022.140,85 zł, którą w całości stanowiły środki trwałe, wynikające z ewidencji konta 011 w kwocie 32.448.660,09 zł (saldo konta 011 strona Wn) pomniejszone o wartość umorzenia środków trwałych w wys. 7.426.519,24 zł (saldo konta 071 strona Ma), z czego:

- grunty stanowiły wartość - 639.618,83 zł, która była zgodna z danymi z ewidencji księgowej **natomiast nie była zgodna z wartością wykazaną w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej na dzień 31 grudnia 2014 roku,**

Kserokopia zestawienia mienia komunalnego Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2014 roku oraz wydruk z ewidencji środków trwałych w zakresie grupy 0 według stanu na 31 grudnia 2014 roku stanowią akta kontroli strony 245-262.

- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (grupy 1 i 2) - o wartości 23.836.096,39 zł (wartość brutto 29.109.576,29 zł minus umorzenie 5.273.479,90 zł - część salda konta 071),
- urządzenia techniczne i maszyny (grupy od 3 do 6) - wartość wg ewidencji księgowej 930.122,71 zł (część salda konta 011), minus umorzenie w kwocie 670.051,77 zł (część salda konta 071), wartość po umorzeniu 260.070,94 zł,
- środki transportowe (grupa 7) - o wartości 1.676.985,54 zł (część salda konta 011) minus umorzenie 1.411.057,16 zł (część salda konta 071) - wartość bilansowa 265.928,38 zł,
- inne środki trwałe - grupa 8 wartość środków wynosiła 92.356,72 zł (część salda konta 011) minus umorzenie 71.930,41 zł (część salda konta 071) - wartość bilansowa wynosiła 20.426,31 zł.

Wartości początkowe oraz wartość umorzenia przyjęte do wyliczenia wartości bilansowej środków trwałych były zgodne z ich stanem na 31 grudnia 2014 roku wynikającym z ksiąg inwentarzowych oraz kwoty naliczonego umorzenia wg tabel umorzeniowych

Poz.A.II.2. Środki trwałe w budowie (inwestycje) - wykazano w bilansie na kwotę 1.596.588,95 zł zgodną z wartością wynikającą z konta księgowego 080.

Poz. B. Aktywa obrotowe - w bilansie wykazano wartość 2.056.530,16 zł, którą w całości stanowiły należności krótkoterminowe (wykazane w poz. B.II.4 Pozostałe należności).

Poz. B.II.4 Pozostałe należności - wartość wykazana w bilansie to 2.056.530,16 zł, na którą składały się: należności podatkowe bądź inne opłaty i dochody budżetowe uzyskiwane przez Gminę w wys. 1.872.940,01 zł (saldo konta 221 strona Wn), należności długoterminowe (saldo strony Wn konta 226) w kwocie 223.590,31 zł i z tytułu pozostałych rozrachunków w wys. 16,62 zł (saldo konta 240 strona Wn) pomniejszone o saldo konta 290 (strona Ma) wynikające z dokonanych odpisów aktualizacyjnych należności na kwotę 40.016,83 zł,

Pasywa

Fundusz wykazano w poz. A na wartość 28.459.392,55 zł

Poz. A.I. Fundusz jednostki na koniec okresu - wg bilansu w wysokości 3.309.018,29 zł, wynikał z wartości wykazanych w zestawieniu zmian w funduszu jednostki: fundusz jednostki na początek roku obrotowego 2.340.314,12 zł, zwiększenia funduszu w ciągu roku budżetowego w łącznej kwocie 45.546.839,82 zł, (tj. zysk bilansowy za rok ubiegły w kwocie 24.209.208,54 zł, zrealizowane wydatki budżetowe 16.597.889,35 zł, środki na inwestycje 4.734.881,93 zł oraz inne zwiększenia w wys. 4.860,00 zł) oraz zmniejszenia funduszu 44.578.135,65zł, na którą to wartość składały się: zrealizowane dochody budżetowe 35.136.680,31 zł, dotacje i środki na inwestycje 6.782.126,08 zł, wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych i środków trwałych w budowie oraz wartości niematerialnych i prawnych w wysokości 2.635.629,26 zł i inne

zmniejszenia 23.700,00 zł. Fundusz jednostki na koniec okresu sprawozdawczego wynosił 3.309.018,29 zł (saldo konta 800 strona Ma),

Poz. A.II. Wynik finansowy netto w kwocie 25.150.374,26 zł był zgodny z saldem konta 860 strona Ma oraz rachunkiem zysków i strat,

Poz. C. Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania – wykazana w bilansie kwota 220.769,41 zł to wartość w całości dotycząca zobowiązań krótkoterminowych (C.II), na które składały się: zobowiązania z tytułu dostaw i usług (C.II.1) w kwocie 14.792,65 zł (saldo Ma konta 201), zobowiązania wobec budżetów (C.II.2) w wysokości 14.688,00 zł (saldo strony Ma konta 225), zobowiązania z tytułu ubezpieczeń i innych świadczeń (C.II.3) w kwocie 64.795,36 zł (saldo strona Ma konta 229), zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (C.II.4) na kwotę 111.322,31 zł (saldo strony Ma konta 231), pozostałe zobowiązania (C.II.5) na kwotę 15.171,00 zł (suma sald strony Ma kont: 240 i 221).

Kontrolujące stwierdziły, że wszystkie wykazane w bilansie wartości odpowiadały danym zawartym w ewidencji księgowej jednostki. Okazane kontrolującym sprawozdania finansowe Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska obejmujące bilans, rachunek zysków i strat i zestawienie zmian w funduszu jednostki oraz zestawienie zmian w funduszu jednostki, sporządzono w dniu 30 marca 2015 roku i zostały podpisane przez zastępcę Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska oraz Skarbnika Gminy.

Bilans sporządzono zgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej.

IV. ROZRACHUNKI I ROSZCZENIA

1. ROZRACHUNKI Z ODBIORCAMI I DOSTAWCAMI. TERMINOWOŚĆ REGULOWANIA ZOBOWIĄZAŃ (LATA 2013 - 2014)

Zgodnie z obowiązującymi w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zasadami funkcjonowania kont stanowiącymi załącznik nr 2 do zarządzenia Burmistrza Miasta Biała Rawska nr 59/2012 z dnia 2 lipca 2012 roku, konto 201 służy do ewidencji rozrachunków i roszczeń krajowych i zagranicznych z tytułu dostaw robót i usług, w tym również zaliczek na poczet dostaw, robót i usług oraz kalkulacji gwarancyjnych, a także należności z tytułu przychodów finansowych. Ewidencja szczegółowa dla konta prowadzona jest według kontrahentów i zapewnia możliwość ustalenia należności i zobowiązań krajowych i zagranicznych według poszczególnych kontrahentów.

Stan zobowiązań na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosił 14.792,65 zł i składały się na niego następujące dowody księgowe (zobowiązania wynikające z faktur):

Lp	Nazwa kontrahenta	Oznaczenie faktury	Kwota faktury (zł)	Data wpływu faktury do jednostki	Data ujęcia faktury w ewidencji	Umowny termin zapłaty	Faktyczny termin zapłaty
1.	SELEN Sp. z o.o. ul. Batorego 23 lok 5 05-825 Grodzisk Mazowiecki	F/012599/14	73,80	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
2.	CYSTEK Waldemar Godlewski ul. Mszczonowska 33/35 96-100 Skierniewice	1418/SK/2014	147,60	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
3.	Ośrodek Informatyczno-Szkoleniowy AUDAX Sp. z	FA/001242/2014	1.230,00	2.01.2015	31.12.2014	13.01.2015	12.01.2015

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

	o.o. ul. Ostrowskiego 12 97-200 Tomaszów Mazowiecki						
4.	ZGKiM Żurawia 1 96-230 Biała Rawska	WK/3217	360,99	7.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	12.01.2015
5.	Wspólnota Mieszkaniowa KOLEJARZ ul. Mickiewicza 22 96-230 Biała Rawska	39/2014	901,31	5.01.2015	31.12.2014	10.01.2015	12.01.2015
6.	Wspólnota Mieszkaniowa NAD ZALEWEM ul. Mickiewicza 29A 96-230 Biała Rawska	26/2014	902,51	5.01.2015	31.12.2014	10.01.2015	12.01.2015
7.	Wspólnota Mieszkaniowa CZTERNASTKA ul. Mickiewicza 14 96-230 Biała Rawska	25/2014	4.402,50	5.01.2015	31.12.2014	10.01.2015	12.01.2015
8.	Wspólnota Mieszkaniowa WOJSKA POLSKIEGO 5 ul. Wojska Polskiego 5 96-230 Biała Rawska	36/2014	213,73	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
9.	Wspólnota Mieszkaniowa WOJSKA POLSKIEGO 1 ul. Wojska Polskiego 1 96-230 Biała Rawska	36/2014	235,84	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
10.	Wspólnota Mieszkaniowa WOJSKA POLSKIEGO 3 ul. Wojska Polskiego 3 96-230 Biała Rawska	36/2014	257,95	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
11.	Wspólnota Mieszkaniowa SZESNASTKA ul. Mickiewicza 16 96-230 Biała Rawska	36/2014	486,42	8.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	14.01.2015
12.	KOMETA Pokazy Ogni Sztucznych Leszek Ksawery Kulesza Sybiraków 6, 05-250 Radzymin	16/2014	5.500,00	5.01.2015	31.12.2014	14.01.2015	12.01.2015
13.	Gabinet Lekarski Ryszard Kądziała ul. Jana III Sobieskiego, 97 96-200 Rawa Mazowiecka	48/12/2014	80,00	2.01.2015	31.12.2014	28.01.2015	12.01.2015
RAZEM: 14.792,65 zł							

Ponadto kontrolą objęto zobowiązania Miasta i Gminy z tytułu świadczenia dostaw i usług przez wybranych kontrahentów w 2013 i 2014 roku:

„Serwis Techniki Biurowej Jerzy Zawadzki – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	6204	26.04.2013	26.04.2013	2.05.2013	91	31/04/S	10.05.2013	848,70
2.	6442	7.05.2013	7.05.2013	10.05.2013	97	3/05/S	21.05.2013	1.912,65
3.	8711	27.06.2013	27.06.2013	4.07.2013	138	22/06/H	11.07.2013	344,40
4.	11052	4.09.2013	4.09.2013	11.09.2013	188	4/09/S	18.09.2013	553,50
5.	15780	28.11.2013	28.11.2013	3.12.2013	253	44/11/S	12.12.2013	990,15

„ROB-TOR” Robert Herbut – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	3019	21.03.2013	21.03.2013	26.03.2013	64	8/03/2013	28.03.2013	23,37
2.	6649	9.05.2013	13.05.2013	16.05.2013	102	4/05/2013	16.05.2013	109,47
3.	16197	4.12.2013	9.12.2013	13.12.2013	262	2/12/2013	11.12.2013	113,78
4.	16986	30.12.2013	30.12.2013	31.12.2013	274	5/12/2013	13.04.2014	73,90

GEODETA Ryszard Imioła – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	6287	25.04.2013	25.04.2013	7.05.2013	94	42/2013	10.05.2013	6.150,00
2.	6378	11.04.2013	11.04.2013	9.05.2013	96	37/2013	12.05.2013	3.075,00
3.	15706	22.11.2013	22.11.2013	2.12.2013	252	110/2013	6.12.2013	984,00
4.	16624	16.12.2013	17.12.2013	23.12.2013	269	121/2013	31.12.2013	3.936,00
5.	16626	16.12.2013	17.12.2013	23.12.2013	269	120/2013	31.12.2013	3.936,00

TECHNIKA IT S.A. – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	734	10.01.2013	17.01.2013	28.01.2013	19	FS-204/13/U1S	31.01.2013	528,90
2.	1815	7.02.2013	19.02.2013	22.02.2013	39	FS-663/13/U1S	28.02.2013	528,90
3.	2304	20.02.2013	21.02.2013	6.03.2013	48	FS-869/13/U7	06.03.2013	1.033,24
4.	2358	27.02.2013	5.03.2013	13.03.2013	49	FS-471/13/U1B	07.03.2013	18,50
5.	3023	11.03.2013	18.03.2013	26.03.2013	64	FS-1232/13/U1S	01.04.2013	528,90
6.	4144	9.04.2013	18.04.2013	23.04.2013	84	FS-1847/13/U1S	30.04.2013	528,90
7.	6944	10.05.2013	16.05.2013	24.05.2013	108	FS-2450/13/U1S	31.05.2013	528,90
8.	8132	7.06.2013	17.06.2013	24.06.2013	129	FS-3059/13/U1S	28.06.2013	528,90
9.	9369	10.07.2013	15.07.2013	25.07.2013	154	FS-3709/13/U1S	31.07.2013	528,90
10.	9814	23.07.2013	27.07.2013	6.08.2013	162	FS-777/13/U1B	6.08.2013	18,50
11.	10324	9.08.2013	16.08.2013	22.08.2013	174	FS-4327/13/U1S	30.08.2013	528,90
12.	11137	3.09.2013	9.09.2013	12.09.2013	189	FS-1001/13/U1B	17.09.2013	18,50
13.	11380	10.09.2013	12.09.2013	19.09.2013	195	FS-3228/13/U7	24.09.2013	519,18
14.	11506	9.09.2013	13.09.2013	23.09.2013	198	FS-4945/13/U1S	30.09.2013	528,90
15.	14308	10.10.2013	14.10.2013	29.10.2013	227	FS-5598/13/U1S	31.10.2013	528,90
16.	15696	12.11.2013	18.11.2013	2.12.2013	252	FS-6223/13/U1S	3.12.2013	528,90
17.	16195	2.12.2013	9.12.2013	13.12.2013	262	FS-6844/13/U1S	23.12.2013	528,90

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofa 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

18.	16944	13.12.2013	23.12.2013	31.12.2013	274	FS-1260/13/U1B	27.12.2013	18,50
-----	-------	------------	------------	------------	-----	----------------	------------	-------

„CYSTEL” W. Godlewski – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	1412	31.03.2013	31.01.2013	11.02.2013	30	134/SK/2013	14.02.2013	147,60
2.	2423	28.02.2013	5.03.2013	8.03.2013	50	296/SK/2013	14.03.2013	147,60
3.	3566	27.03.2013	27.03.2013	8.04.2013	72	422/SK/2013	10.04.2013	155,60
4.	6651	30.04.2013	14.05.2013	16.05.2013	102	550/SK/2013	21.05.2013	147,60
5.	7749	31.05.2013	7.06.2013	13.06.2013	121	685/SK/2013	14.06.2013	154,10
6.	8826	28.06.2013	1.07.2013	9.07.2013	141	807/SK/2013	12.07.2013	147,60
7.	9881	30.07.2013	2.08.2013	8.08.2013	164	928/SK/2013	14.08.2013	147,60
8.	11376	29.08.2013	16.09.2013	19.09.2013	195	1008/SK/2013	12.09.2013	147,60
9.	12263	30.09.2013	4.10.2013	9.10.2013	211	1151/SK/2013	14.10.2013	147,60
10.	15134	31.10.2013	13.11.2013	18.11.2013	241	1264/SK/2013	21.11.2013	147,60
11.	15905	29.11.2013	4.12.2013	6.12.2013	256	1385/SK/2013	13.12.2013	147,60
12.	248	31.12.2013	9.01.2014	14.01.2014	10	1509/SK/2014	14.01.2014	147,60

BLACKLINE Paweł Pinkowski – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Lp.	Pozycja księgowa	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	1117	22.01.2014	23.01.2014	04.02.2014	26	175/2014	05.02.2014	2.236,14
2.	1629	14.02.2014	17.02.2014	21.02.2014	41	395/2014	28.02.2014	277,98
3.	1618	14.02.2014	17.02.2014	21.02.2014	41	393/2014	28.02.2014	681,42
4.	1700	14.02.2014	17.02.2014	25.02.2014	44	394/2014	28.02.2014	143,91
5.	3159	4.04.2014	7.04.2014	15.04.2014	84	890/2014	18.04.2014	896,67
6.	5479	30.05.2014	2.06.2014	9.06.2014	127	1450/2014	13.06.2014	457,56
7.	6739	18.07.2014	21.07.2014	28.07.2014	167	1895/2014	1.08.2014	3.141,42
8.	8671	29.09.2014	30.09.2014	9.10.2014	222	2570/2014	13.10.2014	1.223,85
9.	10057	21.10.2014	22.10.2014	3.11.2014	242	2811/2014	4.11.2014	1.308,72
10.	11415	4.12.2014	8.12.2014	15.12.2014	275	3334/2014	18.12.2014	521,52
11.	11834	23.12.2014	29.12.2014	30.12.2014	285	3603/2014	6.01.2015	1.008,60

„SELEN” Sp. z o. o. – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	1237	31.01.2014	5.02.2014	7.02.2014	29	F/000868/14	7.02.2014	73,80
2.	1964	28.02.2014	3.03.2014	5.03.2014	51	F/001759/14	7.03.2014	73,80
3.	2852	31.03.2014	1.04.2014	3.04.2014	75	F/002778/14	7.04.2014	73,80
4.	4599	30.04.2014	5.05.2014	8.05.2014	100	F/003817/14	7.05.2014	73,80
5.	5482	30.05.2014	5.06.2014	9.06.2014	127	F/004871/14	13.06.2014	73,80
6.	6397	30.06.2014	1.07.2014	10.07.2014	153	F/005926/14	14.07.2014	73,80
7.	7131	31.07.2014	1.08.2014	13.08.2014	180	F/007019/14	14.08.2014	73,80
8.	7756	29.08.2014	1.09.2014	9.09.2014	199	F/008131/14	12.09.2014	73,80
9.	8675	30.09.2014	1.10.2014	9.10.2014	222	F/009229/14	14.10.2014	73,80
10.	10316	31.10.2014	3.11.2014	10.11.2014	247	F/010367/14	14.11.2014	73,80
11.	11126	28.11.2014	1.12.2014	5.12.2014	267	F/011480/14	12.12.2014	73,80
12.	213	31.12.2014	8.01.2014	14.01.2015	9	F/012599/14	14.01.2015	73,80

„TAXPRESS” – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	2753	20.03.2014	25.03.2014	1.04.2014	73	3609/03/2014/FV	3.04.2014	324,00
2.	2757	18.03.2014	27.03.2014	1.04.2014	73	3471/03/2014/FV	1.04.2014	590,15
3.	6119	18.06.2014	24.06.2014	1.07.2014	145	7185/06/2014/FV	2.07.2014	548,00
4.	8135	15.09.2014	17.09.2014	23.09.2014	210	8838/09/2014/FV	29.09.2014	324

Kancelaria Radców Prawnych Paweł, Bernard Goździński – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	1170	27.01.2014	28.01.2014	05.02.2014	27	0001/14/FVS	10.02.2014	4.182,00
2.	1492	5.02.2014	12.02.2014	17.02.2014	37	0009/14/FVS	19.02.2014	8.580,00
3.	1962	25.02.2014	26.02.2014	5.03.2014	51	0012/14/FVS	11.03.2014	4.182,00
4.	2871	25.03.2014	26.03.2014	4.04.2014	76	0020/14/FVS	8.04.2014	4.182,00
5.	4681	25.04.2014	7.05.2014	13.05.2014	104	0028/14/FVS	9.05.2014	4.182,00
6.	5346	26.05.2014	30.05.2014	3.06.2014	122	0036/14/FVS	9.06.2014	4.182,00
7.	6272	25.06.2014	27.06.2014	7.07.2014	150	0045/14/FVS	9.07.2014	4.182,00
8.	7132	31.07.2014	1.08.2014	13.08.2014	180	0053/14/FVS	14.08.2014	4.182,00
9.	7659	25.08.2014	1.09.2014	4.09.2014	196	0061/14/FVS	8.09.2014	4.182,00
10.	8844	25.09.2014	10.10.2014	15.10.2014	227	0069/14/FVS	9.10.2014	4.182,00
11.	10267	29.10.2014	31.10.2014	7.11.2014	246	0078/14/FVS	12.11.2014	4182,00

12.	11065	24.11.2014	28.11.2014	4.12.2014	266	0088/14/FVS	8.12.2014	4.182,00
13.	11835	16.12.2014	29.12.2014	30.12.2014	285	0099/14/FVS	30.12.2014	4.182,00

„DARGO” Dariusz Grala – faktury wystawiane na rzecz Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Lp.	Pozycja księgową	Data wystawienia	Data wpływu do UG	Data zapłaty	WB nr	Numer faktury	Umowny termin zapłaty	Kwota (w zł)
1	551	15.01.2014	15.01.2014	21.01.2014	15	149/2014	29.01.2014	1.081,17
2.	1866	19.02.2014	20.02.2014	3.03.2014	49	474/2014	5.03.2014	479,70
3.	2121	3.03.2014	3.03.2014	11.03.2014	56	497/2014	17.03.2014	147,60
4.	2395	13.03.2014	12.03.2014	20.03.2014	64	565/2014	26.03.2014	732,83
5.	3081	3.04.2014	8.04.2014	11.04.2014	81	653/2014	17.04.2014	959,40
6.	3165	4.04.2014	8.04.2014	15.04.2014	84	663/2014	18.04.2014	147,60
7.	5054	15.05.2014	15.05.2014	26.04.2014	115	814/2014	29.04.2014	36,90
8.	5263	20.05.2014	21.05.2014	2.06.2014	121	862/2014	3.06.2014	110,70
9.	5915	23.06.2014	23.06.2014	25.06.2014	140	1085/2014	7.07.2014	194,34
10.	6413	3.07.2014	4.07.2014	10.07.2014	153	1172/2014	17.07.2014	246,00
11.	7265	7.08.2014	11.08.2014	20.08.2014	185	1271/2014	21.08.2014	479,70
12.	7575	22.08.2014	25.08.2014	2.09.2014	194	1325/2014	5.09.2014	86,10
13.	8612	25.09.2014	26.09.2014	8.10.2014	221	1541/2014	9.10.2014	503,07
14.	9133	17.10.2014	20.10.2014	27.10.2014	237	1666/2014	31.10.2014	323,49
15.	11347	4.12.2014	4.12.2014	12.12.2014	273	1945/2014	18.12.2014	617,46

W wyniku kontroli ww. dokumentów stwierdzono:

- zobowiązania regulowane były terminowo, za wyjątkiem czterech faktur zapłaconych kilka dni po terminie;
- wszystkie dokumenty zostały opisane oraz sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym,
- dokumenty podlegały wstępnej kontroli przez Skarbnika Gminy zgodnie z art. 54 ust. 3 ustawy o finansach publicznych;
- zatwierdzenia do wypłaty dokonywał Burmistrz;
- dowody księgowe posiadały datę wpływu do Urzędu Miasta i Gminy;
- faktury będące podstawą zapisów księgowych, spełniały wymogi dotyczące dokumentu źródłowego określone przez art. 21 i 22 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości.

2. ROZRACHUNKI PUBLICZNOPRAWNE

Konto 225 – rozrachunki z budżetami

W zakładowym planie kont odnotowano między innymi, iż konto 225 służy do ewidencji rozrachunków z budżetami w szczególności z tytułu podatków – podatku dochodowego od osób fizycznych, podatku VAT, rozliczenia z budżetem środków na wydatki niewygasające.

Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej sporządził deklarację roczną o pobranych zaliczkach na podatek dochodowy (PIT-4R) za 2014 rok.

Terminowość przekazywania zaliczek na podatek dochodowy przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2014 r.	Deklaracja na zaliczkę na podatek dochodowy		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	PIT – 4R	13.101,00	20.02.2014r.	13.101,00	17.02.2014r.	WB 37/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.02.2014r.	150,00	17.02.2014r.	WB 37/0	
Luty	PIT – 4R	29.969,00	20.03.2014r.	29.969,00	18.03.2014r.	WB 62/0	
	PIT – 8AR	47,00	20.03.2014r.	47,00	18.03.2014r.	WB 62/0	
Marzec	PIT – 4R	20.367,00	20.04.2014r.	20.367,00	15.04.2014r.	WB 84/0	
	PIT – 8AR	275,00	20.04.2014r.	275,00	15.04.2014r.	WB 84/0	
Kwiecień	PIT – 4R	15.428,00	20.05.2014r.	15.428,00	19.05.2014r.	WB 109/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.05.2014r.	150,00	19.05.2014r.	WB 109/0	
Maj	PIT-4R	21.050,00	20.06.2014r.	21.050,00	17.06.2014r.	WB 134/0	
	PIT – 8AR	327,00	20.06.2014r.	327,00	17.06.2014r.	WB 134/0	
Czerwiec	PIT – 4R	16.350,00	20.07.2014r.	16.196,00	16.07.2014r.	WB 158/0	
	PIT- 8AR	150,00	20.07.2014r.	150,00	16.07.2014r.	WB 158/0	
	PIT-4R		20.07.2014r.	154,00	16.07.2014r.	Poz.82	
Lipiec	PIT – 4R	15.420,00	20.08.2014r.	15.266,00	19.08.2014r.	WB 184/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.08.2014r.	150,00	19.08.2014r.	WB 184/0	
	PIT – 4R		20.08.2014r.	154,00	19.08.2014r.	Poz.116	
Sierpień	PIT – 4R	28267,00	20.09.2014r.	27.136,00	18.09.2014r.	WB 207/0	
	PIT- 8AR	150,00	20.09.2014r.	150,00	18.09.2014r.	WB 207/0	
	PIT- 4R		20.09.2014r.	1131,00	18.09.2014r.	Poz.135	
Wrzesień	PIT – 4R	26.006,00	20.10.2014r.	25.576,00	15.10.2014r.	WB 227/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.10.2014r.	150,00	15.10.2014r.	WB 227/0	
	PIT – 4R		20.10.2014r.	430,00	15.10.2014r.	Poz.159	
Październik	PIT – 4R	20.459,00	20.11.2014r.	19.624,00	18.11.2014r.	WB 253/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.11.2014r.	150,00	18.11.2014r.	WB 253/0	
	PIT – 4R		20.11.2014r.	835,00	18.11.2014r.	Poz.183	
Listopad	PIT – 4R	27.690,00	20.12.2014r.	27.544,00	18.12.2014r.	WB 278/0	
	PIT – 8AR	150,00	20.12.2014r.	150,00	18.12.2014r.	WB 278/0	
	PIT – 4R		20.12.2014r.	146,00	18.12.2014r.	Poz.219	
Grudzień	PIT – 4R	29.873,00	20.01.2015r.	26.949,00	30.12.2014r.	WB 285/0	
	PIT – 8AR	177,00	20.01.2015r.	177,00	30.12.2014r.	WB 285/0	
	PIT – 4R		20.01.2015r.	2.560,00	30.12.2014r.	Poz..235	
	PIT – 4R		20.01.2015r.	364,00	31.12.2014r.	WB 286/0	

Ewidencji przekazanych zaliczek podatku dokonywano na kontach Wn 225 i Ma 130 i 135.

Konto 229 – pozostałe rozrachunki publicznoprawne

W zakładowym planie kont, odnośnie konta 229 zapisano, że służy ono do ewidencji innych niż z budżetami rozrachunków publicznoprawnych w szczególności z tytułu ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych.

Sprawdzono terminowość zapłaty zobowiązań z tytułu naliczonych składek na ubezpieczenia społeczne, zdrowotne i Fundusz Pracy od wynagrodzeń pracowników Urzędu za 2014 rok. Po przeanalizowaniu poddanych kontroli dokumentów źródłowych oraz wydruków ewidencji księgowej stwierdzono, że ww. pochodne od wynagrodzeń były przekazywane na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych do dnia 5-go następnego miesiąca zgodnie z art. 47 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015 roku, poz. 121)

Terminowość przekazywania składek przedstawia tabela:

Należność za miesiące 2014 r.	Składki zadeklarowane według DRA		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego	
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)
Styczeń	Społeczne	45.990,05	5.02.2014	45.990,05	4.02.2014	WB 26/0	
	Zdrowotne	13.016,13	5.02.2014	13.016,13	4.02.2014	WB 26/0	
	Fundusz pracy	3.175,61	5.02.2014	3.175,61	4.02.2014	WB/26/0	
Luty	Społeczne	98.996,17	5.03.2014	98.996,17	4.03.2014	WB 50/0	
	Zdrowotne	26.271,29	5.03.2014	26.271,29	4.03.2014	WB 50/0	
	Fundusz pracy	6.559,95	5.03.2014	6.559,95	4.03.2014	WB 50/0	
Marzec	Społeczne	55.379,69	5.04.2014	55.379,69	2.04.2014	WB 74/0	
	Zdrowotne	15.090,95	5.04.2014	15.090,95	2.04.2014	WB 74/0	
	Fundusz pracy	3.677,93	5.04.2014	3.677,93	2.04.2014	WB 74/0	
Kwiecień	Społeczne	51.882,19	5.05.2014	51.882,19	2.05.2014	WB 96/0	
	Zdrowotne	14.377,26	5.05.2014	14.377,26	2.05.2014	WB 96/0	
	Fundusz pracy	3.493,43	5.05.2014	3.493,43	2.05.2014	WB 96/0	
Maj	Społeczne	46.642,71	5.06.2014	46.642,69 0,02	4.06.2014 5.06.2014	WB 123/0 WB 124/2	
	Zdrowotne	14.062,56	5.06.2014	14.045,47 17,09	4.06.2014 5.06.2014	WB 123/0 WB 124/0	
	Fundusz pracy	3.398,28	5.06.2014	3.398,28	4.06.2014	WB 123/0	
Czerwiec	Społeczne	43.943,99	5.07.2014	43.943,99	3.07.2014	WB 147/0	
	Zdrowotne	13.591,29	5.07.2014	13.591,29	3.07.2014	WB 147/0	
	Fundusz pracy	3.264,76	5.07.2014	3.264,76	3.07.2014	WB 147/0	
Lipiec	Społeczne	45.550,29	5.08.2014	45.550,29	4.08.2014	WB 172/0	

	Zdrowotne	14.173,03	5.08.2014	14.173,03	4.08.2014	WB 172/0	
	Fundusz pracy	3.354,40	5.08.2014	3.354,40	4.08.2014	WB 172/0	
Sierpień	Społeczne	45.229,66	5.09.2014	45.229,66	3.09.2014	WB 195/0	
	Zdrowotne	14.996,48	5.09.2014	14.996,48	3.09.2014	WB 195/0	
	Fundusz pracy	3.445,07	5.09.2014	3.445,07	3.09.2014	WB 195/0	
Wrzesień	Społeczne	43.616,72	5.10.2014	43.616,72	2.10.2014	WB 217/0	
	Zdrowotne	14.969,27	5.10.2014	14.969,27	2.10.2014	WB 217/0	
	Fundusz pracy	3.502,83	5.10.2014	3.502,83	2.10.2014	WB 217/0	
Październik	Społeczne	43.092,59	5.11.2014	43.092,59	5.11.2014	WB 244/0	
	Zdrowotne	15.152,42	5.11.2014	15.152,42	5.11.2014	WB 244/0	
	Fundusz pracy	3.417,63	5.11.2014	3.417,63	5.11.2014	WB 244/0	
Listopad	Społeczne	45.955,53	5.12.2014	45.955,53	3.12.2014	WB 265/0	
	Zdrowotne	15.833,39	5.12.2014	15.833,39	3.12.2014	WB 265/0	
	Fundusz pracy	3.555,91	5.12.2014	3.555,91	3.12.2014	WB 265/0	
Grudzień	Społeczne	59.046,72	5.01.2015	59.046,72	30.12.2014	WB 285/0	
	Zdrowotne	19.733,25	5.01.2015	19.733,25	30.12.2014	WB 285/0	
	Fundusz pracy	4.495,13	5.01.2015	4.495,13	30.12.2014	WB 285/0	

Kontrolowana jednostka na podstawie art. 21 ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tekst jednolity z 2011 roku Dz. U. nr 127, poz. 721 ze zm.) była zobowiązana dokonywać miesięcznych wpłat na Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Z dokumentacji przedstawionej do kontroli wynikało, że w okresie styczeń – grudzień 2014 roku jednostka była zobowiązana i sporządzała deklaracje miesięczne do Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Ogółem w 2014 roku na rzecz PFRON przekazano kwotę 37.021,00 zł. Kwota comiesięcznych wpłat na PFRON ujęta w ewidencji księgowej w 2014 roku była zgodna z kwotami do zapłaty wynikającymi z deklaracji.

Wpłaty na PFRON w 2014 roku obrazuje tabela:

Należność za miesiąc 2014 r.	Deklaracja miesięcznych wpłat na PFRON		Termin płatności	Wpłaty			Zaległość	Wskaźnik
	Tytuł składki	Kwota w zł		Kwota	Data	Nr dokumentu księgowego		
1	2	3	4	5	6	7	8 (3-5)	9
Styczeń	DEK-I-a	2.324,00	20.02.2014	2.324,00	17.02.2014	WB 37/0		

Luty	DEK-I-a	2.324,00	20.03.2014	2.324,00	18.03.2014	WB 62/0		
Marzec	DEK-I-a	2.526,00	20.04.2014	2.526,00	15.04.2014	WB 84/0		
Kwiecień	DEK-I-a	2.620,00	20.05.2014	2.620,00	19.05.2014	WB 109/0		
Maj	DEK-I-a	2.620,00	20.06.2014	2.620,00	17.06.2014	WB 134/0		
Czerwiec	DEK-I-a	2.764,00	20.07.2014	2.764,00	16.07.2014	WB 158/0		
Lipiec	DEK-I-a	3.331,00	20.08.2014	3.331,00	19.08.2014	WB 184/0		
Sierpień	DEK-I-a	3.816,00	20.09.2014	3.816,00	18.09.2014	WB 207/0		
Wrzesień	DEK-I-a	3.664,00	20.10.2014	3.664,00	15.10.2014	WB 227/0		
Październik	DEK-I-a	3.664,00	20.11.2014	3.664,00	18.11.2014	WB 253/0		
Listopad	DEK-I-a	3.664,00	20.12.2014	3.664,00	18.12.2014	WB 278/0		
Grudzień	DEK-I-a	3.704,00	20.01.2015	3.704,00	31.12.2014	WB 286/0		

3. POZOSTAŁE ROZRACHUNKI

Konto 240 – pozostałe rozrachunki (jednostka)

Zgodnie z zasadami funkcjonowania konta opisanymi w zarządzeniu nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości, na koncie 240 ujmuje się należności i zobowiązania nieobjęte ewidencją na kontach 201 - 234.

Próbie kontrolnej poddano trzy losowo wybrane pozycje składające się na obroty konta strona Ma, tj.:

- kwota 13.845,08 zł – zwrot 70% zabezpieczenie należytego wykonania umowy nr 26 /FN/2013 zawartej w dniu 10.04.2013 roku z Instalatorstwo Sanitarne i CO Budowa Sieci „WOD-KAN” Sławomir Poński na realizację zadania pn. „Budowa wodociągu Żurawka-Żurawia Biała Rawska ul. Jana Pawła II”. Kwota ogółem zabezpieczenia wynosiła 19.778,68 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% - w ciągu 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady. Okres gwarancji ustalono na 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Protokół odbioru robót sporządzono w dniu 5 grudnia 2013 roku. Okres gwarancji upływa dnia 6 grudnia 2016 roku. W dniu 15 stycznia 2014 roku zwrócono wykonawcy kwotę 13.845,08 zł (70% wysokości zabezpieczenia wyniosło 13.845,08 zł).
- kwota 3.775,49 zł – zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 22/FN zawartej w dniu 28.03.2013 roku z przedsiębiorstwem P.P.H.U. „SINBUD” Piotr Siniarski na realizację zadania pn. „Budowa kładki dla pieszych nad rzeką Białką w miejscowości Żurawia”. Kwota ogółem zabezpieczenia wyniosła 5.393,55 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% - w ciągu 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady. Protokół odbioru końcowego sporządzono w dniu 11 lipca 2013 roku. Okres gwarancji ustalono na 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Okres gwarancji upływa 12 lipca 2016 roku. W dniu 13 sierpnia 2013 roku zwrócono wykonawcy kwotę 3.775,49 zł (70% wysokości zabezpieczenia wyniosło 3.775,49 zł).

- kwota 10.448,49 zł – zwrot 70% zabezpieczenia należytego wykonania umowy nr 32/RG/2014 z dnia 22.08.2014 roku i aneksem nr 1 z dnia 29.09.2014 roku zawartej z przedsiębiorstwem P.P.H.U. „SINBUD” Piotr Siniarski na zadanie pn. „Wykonanie nawierzchni z kostki betonowej na chodnikach na osiedlu Polan wzdłuż ulic: Klonowa, Kwiatowa, Lipowa i Tulipanowa; wzdłuż ulicy Wiejskiej i Wojska Polskiego oraz na zatoce parkingowej przy ulicy Mickiewicza w Białej Rawskiej”. Kwota ogółem zabezpieczania wynosiła 14.926,42 zł, z tego 70% - należało zwrócić w ciągu 30 dni od dnia podpisania protokołu odbioru końcowego, 30% - w ciągu 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady. Okres gwarancji ustalono na 36 miesięcy od dnia odbioru końcowego. Protokół odbioru robót sporządzono w dniu **28 października 2014 roku**. Okres gwarancji upływa dnia 29 października 2017 roku. W dniu **9 grudnia 2014 roku** zwrócono wykonawcy kwotę 10.448,49 zł (70% wysokości zabezpieczenia).

Stwierdzono nieterminowy zwrot zabezpieczenia należytego wykonania umowy wniesionego w pieniądzu.

Na **koncie 231 – rozrachunki z tytułu wynagrodzeń** ewidencjonuje się rozrachunki z pracownikami jednostki i innymi osobami fizycznymi z tytułu wypłat pieniężnych, a w szczególności należności za pracę wynikających ze stosunku pracy, umów – zlecenia i umów o dzieło, agencyjnej oraz innych umów zgodnie z odrębnymi przepisami.

Saldo konta na 31 grudnia 2014 roku wynosiło po stronie Ma – 111.322,31 zł i kwotę tę stanowiło naliczone dodatkowe wynagrodzenie roczne za 2014 rok, wypłacone w dniu 20 stycznia 2015 roku. Saldo konta po stronie Wn wyniosło 0,00 zł.

Konto 234 – pozostałe rozrachunki z pracownikami. Na koncie dokonuje się ewidencji należności, roszczeń i zobowiązań wobec pracowników z innych tytułów niż wynagrodzenia (pobrane zaliczki). Saldo konta 234 na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiło 20.920,00 zł (strona Wn) i stanowiło udzielone pracownikom i nie spłacone pożyczki z ZFŚS. Ewidencja analityczna do konta prowadzona była z podziałem na poszczególnych pracowników. Ponadto na koncie ewidencjonuje się udzielone pracownikom zaliczki. Wartość udzielonych i rozliczonych do końca 2014 roku zaliczek wyniosła 7.090,00 zł.

V. GOSPODARKA KASOWA

1. ZABEZPIECZENIE WARTOŚCI PIENIĘŻNYCH I DRUKÓW ŚCISŁEGO ZARACHOWANIA. KONTROLA KASY. INSTRUKCJA KASOWA

Zabezpieczenie wartości pieniężnych i druków ścisłego zarachowania opisano w protokole kontroli kasy przeprowadzonej w dniu 5 listopada 2015 roku, stanowiącym załącznik nr 1 protokołu kontroli.

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie Miejskim Biała Rawska obowiązywały zasady gospodarki kasowej ustalone zarządzeniem nr 37/2007 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 21 maja 2007 roku w sprawie zatwierdzenia instrukcji kasowej w Urzędzie Miasta Biała Rawska.

Powyższym uregulowaniem określono:

- wymagania w zakresie zabezpieczenia mienia w odniesieniu do pomieszczenia kasy (wydzielone pomieszczenie zabezpieczone kratą, wzmocnionymi drzwiami z dwoma zamkami, wyposażone w urządzenie alarmowe i kamerę) oraz godziny przyjmowania wpłat i dokonywania wypłat gotówki,
- wymagania w odniesieniu do osoby kasjera w zakresie kwalifikacji, niekaralności i złożenia stosownych oświadczeń dotyczących znajomości przepisów w zakresie

- gospodarki finansowej i *Instrukcji kasowej* oraz odpowiedzialności za powierzone zasoby,
- zasady ochrony środków pieniężnych oraz transportu gotówki,
 - zasady gospodarki kasowej, w tym określenie wartości, które mogą znajdować się w kasie, wysokość pogotowia kasowego, odprowadzania i podejmowania gotówki, zgodnie z którymi w kasie mogły być przechowywane: pogotowie kasowe na bieżące wydatki określone przez kierownika jednostki w wysokości 5.000,00 zł, gotówka pochodząca z bieżących wpływów do kasy, gotówka podjęta z rachunku bankowego na pokrycie określonych rodzajów wydatków.
 - dowody kasowe źródłowe i wtórne, zasady dokonywania ich weryfikacji przed przyjęciem lub wypłatą gotówki w odniesieniu do *Instrukcji obiegu dokumentów księgowych*,
 - zasady korygowania błędów w dowodach kasowych oraz dokumentowania wypłaty gotówki, w tym zasady dokonywania wypłaty i rozliczenia zaliczek wypłacanych pracownikom na określony cel,
 - zasady dokumentowania przychodów i rozchodów gotówki, sporządzania raportów kasowych oraz dokonywania w nich poprawek i przechowywania tych dokumentów, z tym że w § 6 pkt 2 *Instrukcji kasowej* określono, że raporty kasowe sporządzane są na każdy dzień roboczy, co nie było spójne z zapisami § 16 w rozdziale Gospodarka kasowa,
 - zasady wystawiania, podpisywania, ewidencjonowania i przechowywania czeków gotówkowych oraz ich anulowania,
 - dokumenty dopuszczone do przechowywania w kasie (oryginały gwarancji bankowych, ubezpieczeniowych, poręczeń wekslowych, ewidencji weksli wystawionych przez gminę oraz weksle anulowane przez banki)
- oraz metodę, terminy i osoby uprawnione do przeprowadzenia inwentaryzacji kasy, w tym w zakresie przechowywanych środków pieniężnych, a także zasady dokonywania rozliczenia ewentualnych nadwyżek i niedoborów kasowych.

Obowiązki kasjera w okresie objętych kontrolą latami 2013 i 2014 pełniła inspektor Małgorzata Stan, co było zgodne z zakresem czynności, uprawnień i odpowiedzialności z 1 marca 2008 roku. W aktach osobowych ww. pracownika znajdowało się oświadczenie o odpowiedzialności materialnej za powierzoną gotówkę i inne wartości pieniężne oraz zobowiązanie do przestrzegania przepisów tym zakresie, prowadzenia operacji kasowych zgodnie z przepisami oraz ponoszenia odpowiedzialności za ich naruszenie (...) ⁴.

Z dniem 1 lipca 2015 roku obowiązki kasjera powierzono Monice Liberze, co wynikało z zakresu czynności z dnia 1 lipca 2015 roku. Inspektor Monika Libera złożyła oświadczenie o zapoznaniu się z uregulowaniami *Instrukcji kasowej* oraz przepisami w zakresie gospodarki kasowej i ponoszeniu odpowiedzialności materialnej za powierzone wartości. (...) ⁵.

⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁵ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Osobami zastępującymi kasjera, zgodnie z zakresami czynności z dnia 1 lipca 2015 roku były podinspektor Monika Stefańska i referent Ewelina Kacprzyk (...) ⁶.

W trakcie kontroli ustalono, że pomieszczenie kasy spełniało wymagania określone *Instrukcją kasową* posiadając określone tym dokumentem zabezpieczenia, zostało wyposażone w urządzenie alarmowe, wartości przechowywano w kasie pancernej, gotówkę pobieraną z banku i odprowadzaną do banku przenoszono w specjalnie do tego celu przystosowanej, zabezpieczonej teczce.

Kontrola kasy wykazała, że nie przechowywano w niej oryginałów gwarancji bankowych, gwarancji ubezpieczeniowych oraz poręczeń wekslowych z tytułu należytego wykonania robót inwestycyjnych, co było wymagane zapisami § 7 pkt 6 *Instrukcji kasowej*.

Rzeczywisty stan gotówki oraz druków ścisłego zarachowania zgodny był ze stanem ewidencyjnym.

2. DOKUMENTOWANIE OPERACJI KASOWYCH

Prawidłowość i zgodność dokumentowania operacji kasowych z uregulowaniami wewnętrznymi zweryfikowano na podstawie wybranych grup dokumentów.

Sprawdzono dowody kasowe zewidencjonowane w niżej wymienionych raportach kasowych:

- raport kasowy nr 110/2014/0106 (nr 218) dla salda A z 18 listopada 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0106 (nr 201a) dla salda D z 18 listopada 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/106 (nr 201) dla salda C z 18 listopada 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0048 (71) dla salda A z 15 kwietnia 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0048 (49) dla salda E z 15 kwietnia 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0048 (67) dla salda C z 15 kwietnia 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0126 (230) saldo A z 4 grudnia 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0126 (213) saldo C z 4 grudnia 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0088 (172) saldo A z 12 września 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0088 (155) saldo C z 12 września 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0088 (115) saldo A z 24 czerwca 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0088 (70) saldo E z 24 czerwca 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0088 (108) saldo C z 24 czerwca 2014 roku
- raport kasowy nr 110/2014/0008 (49) saldo A z 14 marca 2014 roku ,
- raport kasowy nr 110/2014/0008 (35) saldo E z 14 marca 2014 roku,
- raport kasowy nr 110/2014/0008 (49) saldo C z 14 marca 2014 roku

W wyniku kontroli wymienionych raportów kasowych stwierdzono:

- raporty kasowe prowadzono z wykorzystaniem użytkowanego przez jednostkę programu. Wygenerowane z systemu raporty zostały podpisane przez kasjera jako osobę sporządzającą oraz osobę sprawdzającą (pracownika Wydziału Finansów i Budżetu), nie zawierały natomiast potwierdzenia zatwierdzenia raportu przez naczelnika Wydziału Finansów i **Analiz**, czego wymóg wynikał z zapisów § 16 pkt 5 *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska*. Przeanalizowane raporty spełniały wymogi określone § 6 *Instrukcji kasowej* ,

⁶ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- gotówka uzyskana z wpłat do kasy odprowadzana była na koniec dnia do banku, co potwierdzały bankowe dowody wpłaty,
- na środki na wydatki dokonywano przychodu czekiem, z tym że **wydatki ewidencjonowano jako rozchód w raportach sporządzanych dla salda A – dochody budżetowe, nie sporządzano raportów kasowych dla salda B – rozchody,**
- stan gotówki w kasie według poddanych analizie raportów kasowych z okresu objętego kontrolą nie przekroczył stanu gotówki jaki mógł pozostać w kasie (pogotowie kasowe),
- przeanalizowane dowody księgowe stanowiące podstawę przyjęcia gotówki spełniały wymogi dowodu przychodowego określone zapisami § 5 *Instrukcji kasowej*,
- na wydatki, których wypłaty dokonywano gotówką z kasy pobierano gotówkę z banku na podstawie czeku, z tym że stwierdzono dokonanie rozchodu na wydatki (delegacja i ryczałty za używanie samochodów prywatnych do celów służbowych - raport kasowy nr 110/2014/0126 (230) saldo A z 4 grudnia 2014 roku i raport kasowy nr 110/2014/0008 (49) saldo A z 14 marca 2014 roku oraz realizacja faktury - raport kasowy nr 110/2014/0088 (172) saldo A z 12 września 2014 roku i raport kasowy nr 110/2014/0088 (115) saldo A z 24 czerwca 2014 roku) bez udokumentowania pobrania środków na ten cel, zaś § 4 pkt 6 *Instrukcji kasowej* określał, że niedopuszczalne jest finansowanie wydatków z przyjętych do kasy wpływów,
- dowody rozchodowe zawierały podpisy osób dokonujących kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej, zostały zweryfikowane pod względem zgodności z planem finansowym i zatwierdzone do wypłaty przez osoby upoważnione do dokonania tych czynności zgodnie z uregulowaniami *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska*,
- stwierdzono przypadki złożenia delegacji dotyczących wyjazdów służbowych Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, w których nie wskazano daty ich przedłożenia, z tym że data dokonania weryfikacji merytorycznej, formalno-rachunkowej, potwierdzenia i zatwierdzenia wydatku wskazywała na ich rozliczenie w terminach niezgodnych z zapisami *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska*, w których § 24 pkt 2 określono, że rozliczenie delegacji służbowych pracowników winien przedłożyć w Wydziale Finansów i Analiz w terminie 7 dni od dnia powrotu z wyjazdu służbowego,
- nie stwierdzono wypłacania pracownikom zaliczek na poczet wynagrodzenia,
- stwierdzono ciągłość sald poddanych kontroli raportów kasowych (stan poprzedni, stan obecny).

Kserokopie przykładowych raportów kasowych oraz dokumentów stanowiących podstawę dokonania operacji kasowych stanowią akta kontroli strony 263-276.

Wpłaty gotówkowe dotyczące dochodów budżetowych (podatków) i opłat niepodatkowych dokonywane w kasie Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej ewidencjonowano na kontach Wn 101 Ma 720, zaś wydatki dokonywane z kasy (wypłaty diet, zakupy) na kontach: Wn 409 Ma 101.

Udzielanie i rozliczanie zaliczek

Z oświadczenia Skarbnika Miasta Biała Rawska wynika, że w okresie objętym kontrolą nie dokonywano wypłaty zaliczek pracownikom Urzędu Miejskiego na poczet wynagrodzeń oraz zaliczek stałych.

Oświadczenie Skarbnika Marii Kacprzak dotyczące niedokonywania wypłat zaliczek pracownikom na poczet wynagrodzenia i zaliczek stałych stanowi załącznik nr 17 protokołu kontroli.

W toku postępowania kontrolnego ustalono, że za pośrednictwem kasy Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej dokonywano pracownikom wypłat zaliczek na bieżące wydatki, a dokumentację w tym zakresie oraz zasady wypłacania i rozliczania zaliczek uregulowano zapisami *Instrukcji kasowej*.

Na podstawie wybranych do analizy dokumentów źródłowych kontrolujące dokonały ustaleń:

- wypłaty zaliczek na poczet bieżących wydatków dokonywano z kasy Urzędu Miejskiego na podstawie wniosków o zaliczkę zawierających wszystkie wymagane uregulowaniami wewnętrznymi podpisy potwierdzające sprawdzenie pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, weryfikację zgodności z planem finansowym i zatwierdzenie wydatku, z tym że w odniesieniu do wypłaconej w dniu 27 czerwca 2014 roku (raport kasowy nr 118) zaliczki wypłaconej inspektorowi Grzegorzowi Woźniakowi w kwocie 4.500,00 zł, podpisy potwierdzające dokonanie tych czynności były nieczytelne i nie zostały opatrzone pieczęciami. Powyższe uniemożliwiło dokonanie weryfikacji spełnienia przez przedmiotowy dokument wymogów dowodu księgowego określonych *Dokumentacją przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącą załącznik nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku,
- opisaną wyżej zaliczkę pobraną w dniu 27 czerwca 2014 roku rozliczono w określonym wnioskiem terminie do 7 lipca 2014 roku (rozliczenie i zwrot niewykorzystanej części zaliczki w dniu 4 lipca 2014 roku). Wskazany we wniosku termin rozliczenia zaliczki zgodny był z terminem określonym zapisami § 12 ust. 2 pkt 1 *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku, w której określono termin rozliczenia zaliczek jednorazowych na 10 dni od daty pobrania i niezgodny z § 5 pkt 8 *Instrukcji kasowej* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 37/2007 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 21 maja 2007 roku, którą ustalono siedmiodniowy, od daty pobrania termin rozliczenia zaliczki,
- termin rozliczenia zaliczki nie został dotrzymany w odniesieniu do zaliczki pobranej w dniu 20 marca 2014 roku (raport kasowy 2380) w kwocie 3.500,00 zł rozliczonej w dniu 31 marca 2014 roku.
- podstawę rozliczenia stanowiły sprawdzone pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym, zaakceptowane przez Skarbnika Gminy i zatwierdzone przez Zastępcę Burmistrza dowody księgowe, z tym że rozliczenie zaliczki z dnia 4 lipca 2014 roku (poz. ks. 6218) zawierało nieczytelne podpisy osób potwierdzających dokonanie weryfikacji tego dokumentu pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym, akceptacji głównego księgowego i zatwierdzenia wydatku przez kierownika jednostki nieopatrzone pieczęciami, co uniemożliwiło dokonanie sprawdzenia realizacji tych czynności przez osoby upoważnione uregulowaniami wewnętrznymi do wykonania tych czynności,
- zwrotu zaliczki dokonywano poprzez wpłatę w kasie Urzędu Miejskiego w dniu rozliczenia, co dokumentowano stosownymi pokwitowaniami i ujęto w raportach kasowych, a operację ewidencjonowano Wn 101 Ma 141 i Wn 141 Ma 101,
- pobranie zaliczki ewidencjonowano Wn 234, Ma 101, **zwrot jej niewykorzystanej części zapisem ze znakiem ujemnym Wn 234, Ma 130**, a rozliczenie wydatków poniesionych z zaliczki – Wn 409, Ma 234, ze stosowną klasyfikacją budżetową. Powyższe było sprzeczne z zapisami obowiązującej polityki rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego,

jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej zgodnie z którymi na stronie Ma konta 234 ujmuje się w szczególności: (...) [2] rozliczone zaliczki i zwroty środków pieniężnych. Operacja zwrotu zaliczki za pośrednictwem kasy winna być ewidencjonowana w urządzeniach księgowych na kontach: Wn 101, Ma 234 – wpływ gotówki do kasy, Wn 141, Ma 101 odprowadzenie środków pieniężnych z kasy na rachunek bankowy, Wn 130, Ma 141 wpływ środków na rachunek bankowy.

Kserokopia przykładowego wniosku o wypłatę zaliczki i jej rozliczenia oraz wydruku z dokumentów księgowych stanowiących podstawę rozliczenia **stanowią akta kontroli strony 277-283.**

VI. WYKONYWANIE BUDŻETU JEDNOSTKI. ZAGADNIENIA OGÓLNE

1. INFORMACJE OGÓLNE – 2014 ROK.

Dochody i przychody budżetu

Plan dochodów i przychodów Gminy Biała Rawska na 2013 rok określono uchwałą nr XXVI/198/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 rok. Ww. uchwałą dochody budżetu Gminy na 2013 rok ustalono na kwotę 30.792.857,00 zł, która w wyniku zmian w trakcie roku budżetowego ostatecznie zaplanowana została w wysokości 33.696.379,71 zł, a wykonanie wyniosło 33.710.042,45 zł stanowiąc 100,04% planu. Planowane przychody na 2013 rok wynosić miały 5.633.317,00 zł, a po zmianach określone zostały na kwotę 6.316.000,00 zł, zaś ich wykonanie zamknęło się kwotą 5.824.481,00 zł.

Ustalony uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok plan dochodów wynosił 31.581.596,00 zł, z czego 31.056.596,00 zł stanowić miały dochody bieżące, a 525.000,00 zł – dochody majątkowe. Po zmianach w ciągu roku, plan dochodów określono na 34.618.903,91 zł, z czego dochody bieżące to 33.606.386,91 zł, a majątkowe – 1.012.517,00 zł. Wykonanie planu rocznego dochodów wyniosło 35.136.680,31 zł, tj. 101,50%, w tym dochody bieżące 34.123.504,38 zł i majątkowe 1.013.175,93 zł. Plan przychodów budżetu na 2014 rok określony pierwotnie na kwotę 4.138.320,00 zł pochodzącą z kredytów i pożyczek oraz sprzedaży innych papierów wartościowych w ciągu roku uległ zmianie do kwoty 4.655.676,00 zł, w tym kredyty i pożyczki, środki pochodzące ze sprzedaży papierów wartościowych oraz wolne środki, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Wykonanie w kwocie 4.655.725,69 zł stanowiły przychody: w planowanej wysokości 909.776,00 zł z kredytów i pożyczek, 2.000.000,00 zł ze sprzedaży wyemitowanych przez Gminę papierów wartościowych oraz 1.745.949,69 zł - wolne środki.

Uchwałą nr IV/24/15 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 16 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2015 rok, organ stanowiący ustalił plan dochodów na kwotę 33.040.793,41 zł, w tym 31.453.145,41 zł dochody bieżące i 1.587.648,00 zł – dochody majątkowe, a plan przychodów na kwotę 3.648.100,00 zł pochodzącą z zaciągniętych pożyczek i kredytów. Plan dochodów po zmianach przewidywał ich wysokość w kwocie 33.634.560,26 zł, z czego 32.201.969,26 zł to dochody bieżące i 1.432.591,00 zł - dochody majątkowe. Realizacja dochodów za I półrocze 2015 roku zamknęła się kwotą 17.504.789,05 zł, z czego 17.482.297,07 zł stanowiły dochody bieżące, a 22.491,98 zł – dochody majątkowe.

Dane w zakresie dochodów i przychodów Gminy Biała Rawska za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku zestawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan 2013 rok po zmianach	wykonanie za 2013 rok	plan 2014 rok po zmianach	wykonanie za 2014 rok	plan 2015 rok po zmianach	wykonanie za I półrocze 2015 roku
DOCHODY OGÓŁEM	33 696 379,71	33 710 042,45	34 618 903,91	35 136 680,31	33 634 560,26	17 504 789,05
Dochody bieżące	32 625 916,71	32 626 360,33	33 606 386,91	34 123 504,38	32 201 969,26	17 482 297,07
Dochody majątkowe	1 070 463,00	1 083 682,12	1 012 517,00	1 013 175,93	1 432 591,00	22 491,98
Dotacje	7 145 023,32	7 055 397,64	7 260 787,78	7 175 412,05	7 158 871,26	3 572 923,48
z tego:						
- z budżetu Wojewody	5 997 180,62	5 909 525,91	6 544 125,03	6 499 688,64	5 488 199,85	3 300 563,07
- środki zagraniczne	683 222,70	682 305,88	371 507,75	368 305,86	598 871,41	191 880,41
- inne	464 620,00	463 565,85	345 155,00	307 417,55	1 071 800,00	80 480,00
PRZYCHODY	6 316 000,00	5 824 481,14	4 655 676,00	4 655 725,69	4 064 780,00	1 775 269,54
z tego:						
Kredyty i pożyczki	1 095 000,00	594 767,06	909 776,00	909 776,00	2 346 831,00	0,00
Wolne środki z lat poprzednich	1 741 000,00	1 749 714,08	1 745 900,00	1 745 949,69	1 717 949,00	1 775 269,54
Inne – obligacje	3 480 000,00	3 480 000,00	2 000 000,00	2 000 000,00	0,00	0,00

Planowane w budżecie Gminy Biała Rawska na 2013 rok dochody pochodzące z dotacji w wysokości 7.145.023,32 zł zostały zrealizowane w 98,74% (kwota 7.055.397,64 zł).

Szczegółowe zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2013 z wyszczególnieniem źródeł pochodzenia środków i środków przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	6 461 800,62	6 373 091,76	125 000,00
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	5 997 180,62	5 909 525,91	45 000,00
- na zadania zlecone	4 647 055,62	4 568 489,11	45 000,00
- na zadania własne bieżące	1 350 125,00	1 341 036,80	0
- na zadania własne majątkowe	0	0	0
Inne dotacje	464 620,00	463 565,85	80 000,00
Środki zagraniczne	683 222,70	682 305,88	564 844,70
Inne (Dotacje rozwojowe)	0	0	0
PROW	564 868,00	564 844,70	564 844,70
POKL	118 354,70	117 461,18	0
RAZEM	7 145 023,32	7 055 397,64	689 844,70

Określone w budżecie Gminy Biała Rawska na 2014 rok po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego dochody pochodzące z dotacji zaplanowano na 7.260.787,78 zł, zaś ich realizacja zamknęła się kwotą 7.175.412,05 zł stanowiąc 98,82% planu. Zestawienie planowanych po zmianach i wykonanych kwot dotacji w roku 2014 z wyodrębnieniem źródeł pochodzenia środków oraz kwot przeznaczonych na wydatki majątkowe zawarto w tabeli:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	6 889 280,03	6 807 106,19	140 693,45
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	6 544 125,03	6 499 688,64	24 903,45
- na zadania zlecone	4 868 501,70	4 824 065,51	24 903,45
- na zadania własne bieżące	1 675 623,33	1 675 623,33	0
- na zadania własne majątkowe	0	0	0
Inne dotacje	345 155,00	307 417,55	115 790,00
Środki zagraniczne	371 507,75	368 305,86	86 727,00
Inne (Dotacje rozwojowe)	0	0	0
PROW	37 089,00	37 089,00	37 089,00
POKL	334 418,75	331 216,86	49 638,00
RAZEM	7 260 787,78	7 175 412,05	227 420,45

Plan dochodów budżetu Gminy Biała Rawska na 2015 rok w zakresie środków pochodzących z dotacji, po zmianach, na dzień 30 czerwca 2015 roku wynosił 7.158.871,26 zł, zaś ich realizacja stanowiła kwotę 3.572.923,48 zł, tj. 50,64%.

Dane w zakresie źródeł pochodzenia środków i kwot przeznaczonych na wydatki majątkowe zestawiono poniżej:

	plan po zmianach	Wykonanie	w tym majątkowe
Dotacje	6 559 999,85	3 381 043,07	0
z tego:			
- z budżetu Wojewody w tym:	5 488 199,85	3 300 563,07	0
- na zadania zlecone	4 218 374,85	2 566 936,07	0
- na zadania własne bieżące	1 269 825,00	733 627,00	0
- na zadania własne majątkowe	0	0	0
Inne dotacje	1 071 800,00	80 480,00	0
Środki zagraniczne	598 871,41	191 880,41	0
Inne (Dotacje rozwojowe)	0	0	0
PROW	406 991,00	0	0
POKL	191 880,41	191 880,41	0
RAZEM	7 158 871,26	3 572 923,48	0

Wydatki i rozchody budżetu.

Uchwałą nr XXVI/198/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 rok, Rada Miejska Biała Rawska ustaliła plan wydatków i rozchodów Gminy Białą Rawska na 2013 rok, zgodnie z którym wydatki budżetowe Gminy na 2013 rok określono na kwotę 33.830.174,00 zł, z czego 28.711.274,53 zł stanowić miały wydatki bieżące, a 5.118.899,47 zł – wydatki majątkowe. Plan wydatków budżetowych na 2013 rok uległ zmianie w trakcie roku budżetowego i ostatecznie ich planowana kwota wyniosła 35.893.354,71 zł (w tym 30.528.671,09 zł to wydatki bieżące, a 5.364.683,62 zł - wydatki majątkowe), a jego wykonanie w kwocie 33.669.866,42 zł stanowiło 93,80% planu. Wydatki bieżące wykonano w kwocie 29.111.155,32 zł, a wydatki majątkowe w wysokości 4.558.711,10 zł. Planowane na 2013 rok rozchody w wysokości 2.596.000,00 zł, a po zmianach, w kwocie 4.119.025,00 zł wykonano w 99,99% (4.118.707,48 zł).

Budżet Gminy Biała Rawska na 2014 rok przyjęty uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku określał plan wydatków na kwotę 34.824.596,00 zł, z czego 29.775.565,36 zł przeznaczono na wydatki bieżące, a 5.049.030,64 zł na wydatki majątkowe, wysokość rozchodów ustalając na 895.320,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, łączną kwotę wydatków ustalono na 37.208.679,91 zł (31.349.581,09 zł – wydatki bieżące i 5.859.098,82 zł – wydatki majątkowe). Realizacja wydatków zamknęła się kwotą 36.001.253,03 zł (96,75% planu), z czego 30.238.254,12 zł stanowiły wydatki bieżące, a 5.762.998,91 zł – wydatki majątkowe, natomiast rozchody zrealizowano w kwocie 2.015.883,43 zł stanowiącej 99,99% planu po zmianach (2.015.900,00 zł).

Uchwałą nr IV/24/15 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 16 stycznia 2015 roku organ stanowiący określił plan wydatków budżetu Gminy Biała Rawska na 2015 rok na kwotę 35.740.793,41 zł, z czego 30.126.056,65 zł to wydatki bieżące, a 5.614.736,76 zł - wydatki majątkowe, wysokość rozchodów ustalając na 948.100,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, łączną kwotę wydatków ustalono na 36.859.170,26 zł, z tego 5.747.480,05 zł wydatki majątkowe i 31.111.690,21 zł wydatki bieżące, zaś rozchody zaplanowano na 840.170,00 zł. Na 30 czerwca 2015 roku wydatki zrealizowano w 42,87% - kwota 15.802.195,50 zł, z czego 14.812.933,63 zł stanowiły wydatki bieżące, a 989.261,87 zł - wydatki majątkowe, natomiast rozchody zrealizowano w kwocie 420.083,90 zł stanowiącej 49,99% planu po zmianach (840.170,00 zł).

Dane w zakresie planowanych po zmianach i wykonanych wydatków i rozchodów Gminy Biała Rawska za 2013, 2014 rok i I półrocze 2015 roku przedstawiono w tabeli:

Wyszczególnienie	plan po zmianach 2013 rok (zł)	wykonanie 2013 rok (zł)	plan 2014 rok po zmianach (zł)	wykonanie 2014 rok (zł)	plan 2015 rok po zmianach (zł)	wykonanie I półrocze 2015 roku (zł)
WYDATKI OGÓLEM	35 893 354,71	33 669 866,42	37 208 679,91	36 001 253,03	36 859 170,26	15 802 195,50
z tego:						
Wydatki majątkowe	5 364 683,62	4 558 711,10	5 859 098,82	5 762 998,91	5 747 480,05	989 261,87
Wydatki bieżące	30 528 671,09	29 111 155,32	31 349 581,09	30 238 254,12	31 111 690,21	14 812 933,63
ROZCHODY	4 119 025,00	4 118 707,48	2 015 900,00	2 015 883,43	840 170,00	420 083,90
w tym: spłata kredytów i pożyczek	4 119 025,00	4 118 707,48	2 015 900,00	2 015 883,43	840 170,00	420 083,90

Wieloletnia prognoza finansowa

Wieloletnia prognoza finansowa

W latach 2013-2014 i I półroczu 2015 roku obowiązywały uchwały Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Biała Rawska na poszczególne lata:

- uchwała nr XXVI/196/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska obejmująca lata 2013-2016 z wykazem przedsięwzięć na lata 2013-2016 i prognozę długu na lata 2013-2023, zmieniona uchwałami: nr XXVIII/209/13 z 1 marca 2013 roku, nr XXX/230/13 z 26 kwietnia 2013 roku, nr XXXIII/257/13 z 26 lipca 2013 roku, nr XXXIV/269/13 z 12 września 2013 roku, nr XXXVIII/292/13 z 20 grudnia 2013 roku oraz nr XXXVIII/292/13 z dnia 20 grudnia 2013 roku, oraz zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska: nr 25/2013 z dnia 10 kwietnia 2013 roku, nr 49/2013 z 21 sierpnia 2013 roku,
- uchwała nr XXXIX/305/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2014-2017 z wykazem przedsięwzięć i prognozą długu na lata 2014-2025 zmieniona uchwałami: nr XLI/327/14 z 28 marca 2014 roku, XLVII/368/14 z 28 sierpnia 2014 roku, nr XLVIII/379/14 z 23 września 2014 roku i nr III/11/2014 z dnia 9 grudnia 2014 roku oraz zarządzeniami Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska: nr 5/2014 z 12 lutego 2014 roku, nr 53/2014 z dnia 30 czerwca 2014 roku i nr 79/2014 z 10 września 2014 roku,

- uchwała nr IV/25/15 z dnia 16 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Biała Rawska obejmująca lata 2015-2018 z prognozą długu na lata 2015-2026, ze zmianami wynikającymi z uchwał: nr VII/66/15 z 20 kwietnia 2015 roku i zarządzeń Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska: nr 31/2015 z 9 kwietnia 2015 roku, nr 64/2015 z 30 czerwca 2015 roku, sporządzone zgodnie z uregulowaniami rozdziału 2 *Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego* Działu V ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, na okres zgodny z ustaleniami zawartymi w art. 227 ww. ustawy.

Dane zawarte w ww. dokumentach wypełniały wymogi zawarte w art. 229 cytowanej ustawy.

Uchwałą nr IV/25/2015 roku z 16 stycznia 2015 roku, uchwałą nr XXXIX/305/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku oraz uchwałą nr XXVI/196/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku organ stanowiący udzielił upoważnienia Burmistrzowi Miasta i Gminy w pełnym zakresie wynikającym z uregulowań art. 228 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Zestawienie określonych opisywanymi Wieloletnimi Prognozami Finansowymi planowanych kwot dochodów bieżących oraz dochodów ze sprzedaży majątku i dochodów majątkowych, wydatków bieżących oraz przychodów, rozchodów i wskaźnika określonego zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych na lata 2012-2017 zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 18 protokołu kontroli**.

Kontrolujące dokonały analizy podstawowych danych dotyczących okresu od 2013 do 2017 roku zawartych w ww. Wieloletnich Prognozach Finansowych w kontekście wymogu, określonej art. 226 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, realistyczności zawartych w tych dokumentach wielkości.

Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących w latach 2013-2017 zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 19 protokołu kontroli**.

Analiza planowanych wielkości w zakresie podstawowych danych zawartych w Wieloletnich Prognozach Finansowych z lat 2013, 2014 i I półrocza 2015 roku wykazała:

Dochody bieżące

w opisanych wyżej Wieloletnich Prognozach Finansowych na lata 2013-2017 wzrost dochodów bieżących w poszczególnych latach w odniesieniu do dochodów bieżących planowanych na rok poprzedni zakładano na poziomie nie przekraczającym prognoz Ministerstwa Finansów oprócz zakładanego pierwotną wersją tego dokumentu z 2014 roku wzrostu dochodów bieżących w 2015 roku w stosunku do roku 2014 o 4,57% z tym że dochody bieżące roku 2014 założono na poziomie znacznie niższym (o ok. 750.000,00 zł) od dochodów bieżących planowanych Wieloletnią Prognozą Finansową z 2013 roku oraz wykonaniem tych dochodów za 2013 rok a także dochodów bieżących planowanych ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku (o ok. 2,5 mln zł) oraz wzrostu dochodów bieżących planowanych na rok 2016 w stosunku do roku 2015 o 5,9% zapisami pierwotnej wersji Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2015 roku z tym, że dochody te zaplanowano w kwocie o ponad 2 mln niższej niż dochody bieżące planowane ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku i o 3,6 mln zł niższe od wykonania dochodów bieżących w 2014 roku. Ponadto dochody bieżące roku 2015 ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku zaplanowano w kwocie około 900.000,00 zł niższej niż dochody bieżące roku 2014, co stanowiło spadek o 0,9%.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące, opisanych powyżej, przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych, wielkości dochodów bieżących **stanowi załącznik nr 20 protokołu kontroli**.

Z wyjaśnień Skarbnik Białej Rawskiej wynikało, że ujmowane w pierwszej uchwale określającej WPF na dany rok budżetowy kwoty dotacji na zadania zlecone wynikały z posiadanych przez Gminę decyzji, a kwoty te w pierwszej decyzji są niższe od wykonania roku ubiegłego, a ich zwiększenia następują w trakcie roku budżetowego.

Dochody majątkowe, w tym dochody ze sprzedaży składników majątkowych

Dochody ze sprzedaży majątku planowane pierwotną Wieloletnią Prognozą Finansową na rok 2013 w wysokości 283.500,00 zł były zgodne z danymi ujętymi w budżecie Gminy Biała Rawska na ten rok, a ich realizacja wyniosła 206.599,00 zł. Na lata 2014 i 2015 dochody te zaplanowano na 750.000,00 zł, co znajdowało uzasadnienie w objaśnieniach do Wieloletniej Prognozy Finansowej i było spójne z danymi ujętymi w uchwałach w sprawie uchwalenia budżetu na 2014 rok i wykonaniem tych dochodów, zaś planowane Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochody ze sprzedaży majątku zostały zweryfikowane do poziomu 100.000,00 zł rocznie na lata 2015-2017. Przeprowadzona przez kontrolującą analiza wykazała, że posiadany przez Gminę Biała Rawska zasób nieruchomości umożliwiał uzyskanie planowanych dochodów ze sprzedaży majątku.

W odniesieniu do planu innych dochodów majątkowych, w Wieloletniej Prognozie Finansowej z 2013 roku, na 2013 rok zaplanowano dochody na poziomie 581.736,00 zł, co zostało zweryfikowane w trakcie roku do 663.488,00 zł, a okazane kontrolującemu umowy o przyznanie pomocy w ramach działania *Odnowa i Rozwój Wsi* objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 uzasadniały ujęcie dochodów majątkowych w tej wysokości. Wieloletnią Prognozą Finansową przyjętą w roku 2014 oraz zmianami do tego dokumentu, na 2014 rok planowano dochody majątkowe w wysokości pierwotnie – 25.000,00 zł (pochodzące z dotacji celowej z budżetu państwa na zadania inwestycyjne w dziale 852) oraz na 31 grudnia 2014 roku – w wysokości 171.353,00 zł obejmującej oprócz ww. dotacji, dochody pochodzące ze środków pomocowych w wysokości zgodnej z umowami z Urzędem Marszałkowskim o przyznanie pomocy na realizację małych projektów w ramach działania *Wdrażanie lokalnych strategii rozwoju* objętego PROW na lata 2007-2013 oraz umowy zawartej w Województwie Łódzkim o przyznanie środków na modernizację drogi dojazdowej do gruntów rolnych na podstawie ustawy z dnia 3 lutego 1995 roku o ochronie gruntów rolnych i leśnych (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 1205 ze zm.). Wieloletnią Prognozą Finansową uchwaloną w 2015 roku, na rok 2015 planowano pierwotnie na dochody majątkowe na 1.472.480,00 zł, a Wieloletnią Prognozą Finansową obowiązującą na 30 czerwca 2015 roku – 1.316.991,00 zł, co było zgodne z danymi dotyczącymi wysokości przyznanej pomocy zawartymi w umowach: z samorządem Województwa Łódzkiego w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” objętej PROW na lata 2007-2013, z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi. Analiza powyższych danych wykazała, że Gmina Biała Rawska ujmowała w Wieloletnich Prognozach Finansowych dane w zakresie planowanych dochodów majątkowych jedynie na lata, w których uchwalano daną Prognozę, w oparciu o posiadane umowy.

Planowane wydatki bieżące

Wieloletnimi Prognozami Finansowymi z lat 2013 – 2015 planowano wzrost wydatków bieżących na lata 2014 - 2017 w stosunku do roku poprzedniego na poziomie od 0,01 do 0,9%, jedynie pierwotną wersją wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku zakładając wzrost wydatków bieżących na rok 2017 w stosunku do roku 2016 o 2,1%. Z

powyższych danych wynika planowanie wzrostu wydatków bieżących na poziomie niższym niż prognozowany wzrost cen towarów i usług na poszczególne lata. Ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2013 roku zakładano zmniejszenie wydatków bieżących roku 2014 w stosunku do wydatków planowanych na 2013 rok (które zaplanowano na poziomie ponad 0,6 mln wyższym niż wykonanie tych wydatków za 2013 rok), zaś ostateczną wersją Wieloletniej Prognozy Finansowej z 2014 roku zaplanowano wydatki bieżące na 2015 rok w kwocie o ok. 1,4 mln niższej niż wydatki bieżące zaplanowane tym dokumentem na 2014 rok oraz o 290.000,00 zł niższej niż wykonanie tych wydatków za 2014 rok. Również Wieloletnią Prognozą Finansową z 2015 roku (wersja pierwotna i obowiązująca na 30 czerwca 2015 roku) założono zmniejszenie wydatków bieżących planowanych na 2016 rok w stosunku do tych wydatków za rok 2015, odpowiednio o 0,01% i o 3,2%.

Analizę danych dotyczących planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi wydatków bieżących zawarto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 19 protokołu kontroli**.

Wyjaśnienie Skarbnika Gminy w zakresie przyjętych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi wielkości w zakresie wydatków bieżących zawarto w **załączniku nr 20 protokołu kontroli**.

Skarbnik Miasta i Gminy wyjaśniła, że wydatki bieżące planowane na 2014 rok Wieloletnią Prognozą Finansową z 2013 roku wzrosły w stosunku do wykonania z 2013 roku o 3,5% wobec przewidywanych wyższych wydatków dróg. W kolejnych latach, tj. od 2014 roku zakłada się ograniczanie wydatków bieżących, szczególnie w oświacie w zakresie wydatków rzeczowych wprowadzając zasadę planowania wydatków na poziomie minimum niezbędnego funkcjonowania w odniesieniu do wydatków zarówno Urzędu jak i pozostałych jednostek organizacyjnych. W przypadku projektów z dofinansowaniem – zmiany w budżecie wprowadzane są w trakcie roku.

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień, kontrolujące wskazują iż znaczna część wydatków bieżących stanowią tzw. koszty stałe, w szczególności wydatki w zakresie wynagrodzeń oraz kosztów utrzymania i funkcjonowania obiektów i placówek, wobec czego zakładanie zmniejszenia wydatków w tym zakresie (przewidywanego prognozą obowiązującą na 30 czerwca 2015 roku zmniejszenia wydatków bieżących roku 2016 w stosunku do 2015 roku o ok. 1 mln zł, tj. o 3,2%) nie znajduje oparcia w wytycznych opracowanych przez Ministerstwo Finansów, dotyczących założeń makroekonomicznych na potrzeby wieloletnich prognoz finansowych jednostek samorządu terytorialnego, którymi przewidziano wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych w roku 2016 w stosunku do 2015 roku o 1,7 %.

Planowane przychody

Wieloletnie Prognozy Finansowe z 2013 roku w wersji pierwotnej i ostatecznej przewidywały przychody na lata 2013 i 2014 w kwotach zgodnych z planowanym wynikiem budżetu i spłatami kredytów i pożyczek z lat ubiegłych, z 2014 roku - przychody na 2014 rok na pokrycie planowanego deficytu budżetu oraz planowane rozchody, zaś Wieloletnią Prognozą Finansową z 2015 roku zaplanowano przychody jedynie na 2015 rok w kwocie zgodnej z planowanym deficytem budżetu i rozchodami wynikającymi ze spłat zaciągniętych kredytów i pożyczek. Na lata 2016 i 2017 nie planowano przychodów, a rozchody zaplanowano pokryć z nadwyżki z wykonania budżetu.

Planowane rozchody

Rozchody budżetu Gminy Biała Rawska określone Wieloletnimi Prognozami Finansowymi na lata 2013-2017 zaplanowano w wielkościach zgodnych z harmonogramami spłat rat kapitałowych kredytów i pożyczek zaciągniętych w latach poprzednich z uwzględnieniem przychodów zaplanowanych na lata 2013, 2014 i 2015 oraz okresu zapadalności

obligacji. Wskazać należy, że w latach 2013 i 2014 Miasto i Gmina Biała Rawska dokonała restrukturyzacji zadłużenia poprzez przeprowadzenie emisji obligacji. Środki pozyskane w wyniku emisji obligacji umożliwiły zawarcie stosownych umów z bankami, dokonanie spłaty części rat przypadających do zapłaty w latach kolejnych i wyeliminowanie spłat rat kredytów planowanych do zapłaty w latach 2014-2020. Powyższe, wobec planowanego na lata 2019-2024 terminu wykupu obligacji, umożliwiło wywiązanie się, przy uchwalaniu budżetu na rok 2014 i 2015 z rygorów nałożonych zapisami art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych. Zapisami umów zawartych z podmiotami udzielającymi kredytów przewidziano możliwość zmian w tym zakresie, a zagadnienie to opisano we wcześniejszej części niniejszego protokołu kontroli.

2 PRZESTRZEGANIE ZASAD GOSPODARKI FINANSOWEJ OKREŚLONYCH W ART. 254 PKT 3 USTAWY Z DNIA 27 SIERPNI 2009 ROKU O FINANSACH PUBLICZNYCH

Kontrolujące zweryfikowały przestrzeganie zasad gospodarki finansowej określonych w art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, dokonując analizy wydatków dokonanych na dzień: 20 czerwca 2013 roku, 20 grudnia 2013 roku oraz 14 kwietnia 2014 roku i 8 grudnia 2014 roku w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej:

Dział 750 Administracja publiczna rozdział 75023 – urzędy gmin:

- § 4010 – wynagrodzenia osobowe pracowników,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup pozostałych usług.

Wykonanie na dzień 20 czerwca 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 921 129,00 zł	695 104,07 zł	36,18 %
750 75023 § 4210	235 778,81 zł	148 126,15 zł	62,82 %
750 75023 § 4300	235 800,00 zł	119 639,85 zł	50,74 %

Wykonanie na dzień 20 grudnia 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	1 811 129,00 zł	1 657 589,34 zł	91,52 %
750 75023 § 4210	279 778,81 zł	253 506,30 zł	90,61 %
750 75023 § 4300	304 235,00 zł	303 580,77 zł	99,78 %

Wykonanie na dzień 14 kwietnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	2 045 000,00 zł	444 656,83 zł	21,74 %
750 75023 § 4210	283 665,87 zł	95 055,29 zł	33,51 %
750 75023 § 4300	260 500,00 zł	81 948,19 zł	31,46 %

Wykonanie na dzień 8 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
750 75023 § 4010	2 048 000,00 zł	1 719 004,08 zł	83,94 %

750 75023 § 4210	283 665,87 zł	201 904,73 zł	71,18 %
750 75023 § 4300	254 500,00 zł	239 860,30 zł	94,25 %

Dział 600 Transport i łączność, rozdział 60016 drogi publiczne gminne:

- § 4270 – zakup usług remontowych,
- § 4210 – zakup materiałów i wyposażenia,
- § 4300 – zakup usług pozostałych,
- § 6050 – wydatki inwestycyjne

Wykonanie na dzień 20 czerwca 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	422 000,00 zł	68 027,46 zł	16,12 %
600 60016 § 4210	121 000,00 zł	20 674,05 zł	17,09 %
600 60016 § 4300	210 000,00 zł	129 467,62 zł	61,65 %
600 60016 § 6050	1 406 605,76 zł	0,00 zł	0,00 %

Wykonanie na dzień 20 grudnia 2013 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	637 000,00 zł	577 890,85 zł	90,72 %
600 60016 § 4210	121 000,00 zł	68 895,79 zł	56,94 %
600 60016 § 4300	210 000,00 zł	175 754,34 zł	83,69 %
600 60016 § 6050	1 470 225,76 zł	1 331 895,78 zł	90,59 %

Wykonanie na dzień 14 kwietnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	620 000,00 zł	48 851,32 zł	7,88 %
600 60016 § 4210	80 000,00 zł	22 341,82 zł	27,93 %
600 60016 § 4300	360 000,00 zł	72 608,79 zł	20,17 %
600 60016 § 6050	2 884 618,18 zł	0,00 zł	0,00 %

Wykonanie na dzień 8 grudnia 2014 roku:

Klasyfikacja	Plan	Wykonanie	% wykonania planu
600 60016 § 4270	580 000,00 zł	468 537,87 zł	80,78 %
600 60016 § 4210	140 000,00 zł	114 417,21 zł	81,73 %
600 60016 § 4300	340 000,00 zł	289 757,94 zł	85,22 %
600 60016 § 6050	2 884 618,18 zł	2 880 680,70 zł	99,86 %

Jak wynika z powyższych danych, analiza wykonania wydatków w wybranych datach i podziałkach klasyfikacji budżetowej przeprowadzona na podstawie ksiąg rachunkowych prowadzonych dla Urzędu Gminy, uchwał organu stanowiącego i zarządzeń Wójta Gminy wykazała, że wydatki na wskazane dni w opisanych wyżej podziałkach klasyfikacji budżetowej, zostały wykonane w granicach kwot określonych w planie finansowym.

VII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

1. DOCHODY Z PODATKÓW I OPŁAT LOKALNYCH - 2013 - 2014

1) Rachunkowość w zakresie podatków i opłat. Plan kont

Zasady prowadzenia ewidencji podatków i opłat organu podatkowego jednostki samorządu terytorialnego uregulowano w załączniku nr 1 do zarządzenia nr 59/2012 z dnia 2 lipca 2012 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, jako jednostki budżetowej.

W zarządzeniu określono wykaz kont bilansowych dla prowadzenia ewidencji podatków i opłat, w tym m.in. konto 221 – *Należności z tytułu dochodów budżetowych*, 720 – *Przychody z tytułu dochodów budżetowych*, 226 – *długoterminowe należności budżetowe*, Ewidencja szczegółowa do kont analitycznych prowadzona jest w Wydziale Finansów i Budżetu i służy do rozrachunków z podatnikami, które podlegają przypisaniu na kontach oraz w zakresie dokonywanych wpłat i ich rozliczenia w systemie komputerowym, „KSZOB - system Księgowości zobowiązań Podatkowych” U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. z Legionowa.

Prawidłowość dokonanych zapisów księgowych oraz zapisów na kontach podatników przeanalizowano w oparciu o dokumenty źródłowe (deklaracje podatkowe, decyzje określające wysokość zobowiązania, decyzje umorzeniowe, dowody wpłaty) dotyczące podatku od nieruchomości i od środków transportowych.

2) Organizacja wymiaru i poboru podatków i opłat (inkaso)

W Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zagadnieniem podatków i opłat zajmują się cztery osoby zatrudnione w Wydziale Finansów i Budżetu. Naliczenie przypisu, ewidencja, pobór i egzekucja podatków: rolnego, leśnego, od nieruchomości i od środków transportowych dokonywana jest z wykorzystaniem programu komputerowego finansowo-księgowego firmy U.I.INFO-SYSTEM, Roman i Tadeusz Groszek s.c. Opis funkcjonowania. Ewidencja analityczna (konto 221), prowadzona jest w formie odrębnych kont, oddzielnie dla każdego rodzaju podatku. Na poszczególnych kontach podatników ewidencjonowane są przypisy, odpisy, zaległości, odsetki i nadpłaty. Na koniec każdego roku budżetowego ustalane są stany kont zobowiązań pieniężnych poszczególnych podatników.

Na podstawie obowiązujących w jednostce uregulowań do ewidencji podatków i opłat lokalnych służyły konta: 133, 901, 101, 130, 141, 221, 720 i 226. Zgodnie z art. 10 ust. 1 pkt 3 litera „b” i „c” ustawy o rachunkowości, zasady przetwarzania i ochrony danych osobowych w systemie informatycznym, opracowano i zawarto w zarządzeniu nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku. Ponadto w jednostce kontrolowanej obowiązuje polityka bezpieczeństwa przetwarzania danych osobowych w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej.

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej Biała Rawska nr XLVI/359/10 z dnia 30 marca 2010 roku w sprawie poboru w drodze inkasa podatków lokalnych oraz określenia wysokości wynagrodzenia za inkaso.

Terminy rozliczania się inkasentów z dwóch losowo wybranych sołectw, z pobranych podatków przedstawia poniższa tabela:

(...)⁷

W wyniku kontroli dokumentacji źródłowej ustalono, że:

- inkasenci zebrane kwoty wpłacali do banku;
- rozliczenie się przez inkasentów z pobranych kwot następowało w terminie wynikającym z art. 47 § 4a ustawy Ordynacja podatkowa;
- ustalenie wysokości prowizji od zainkasowanych kwot następowało zgodnie z postanowieniami uchwały.

Realizację dochodów Miasta i Gminy w Białej Rawskiej z tytułu podatków i opłat lokalnych w latach 2013 - 2014 roku przedstawiono w poniżej zamieszczonych tabelach:

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2013 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		33 696 379,71	33 710 042,45	100,04	X
1.	Podatek od nieruchomości	3 719 000,00	3 830 033,19	102,99	11,36
2.	Podatek rolny	1 740 000,00	1 738 448,26	99,91	5,15
3.	Podatek leśny	69 000,00	68 015,00	98,57	0,20
4.	Podatek od środków transportowych	705 000,00	715 426,26	101,48	2,12
5.	Opłata targowa	56 000,00	47 355,30	84,56	0,14
6.	Pozostałe dochody własne	21 616 506,39	21 273 005,36	98,41	63,11
Dochody własne ogółem		27 905 506,39	27 672 283,37	99,16	82,09

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

Tabela
Plan i realizacja dochodów w 2014 roku

Lp.	Wyszczególnienie	Plan (w zł)	Wykonanie (w zł)	Procent Wykonania planu	Udział procentowy w wykonaniu budżetu
1	2	3	4	5	6
DOCHODY BUDŻETOWE – ogółem		34 618 903,91	35 136 680,31	101,50	X
1.	Podatek od nieruchomości	3 550 000,00	3 737 592,79	105,28	10,64
2.	Podatek rolny	1 740 000,00	1 735 388,21	99,73	4,94
3.	Podatek leśny	64 000,00	66 001,76	103,13	0,09
4.	Podatek od środków	565 000,00	687 211,54	121,63	1,96

⁷ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

	transportowych				
5.	Oplata targowa	50 000,00	53 050,40	106,10	0,15
6.	Pozostałe dochody własne	23 525 621,46	24 058 273,55	101,04	68,47
	Dochody własne ogółem	28 478 104,46	29 042 763,46	101,98	82,65

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych przedłożonych przez Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej

3) Podatek od nieruchomości

W okresie objętym kontrolą obowiązywała uchwała Rady Miejskiej Biała Rawska nr XIII/104/11 z dnia 29 listopada 2011 roku w sprawie określenia wysokości stawek podatku od nieruchomości.

Prawidłowość przyjętych przez Radę Miejską stawek podatku od nieruchomości, skontrolowano porównując je ze stawkami określonymi w: obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 2 sierpnia 2012 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2013 roku (MP z 2012 roku, poz. 587) oraz w obwieszczeniu Ministra Finansów z dnia 7 sierpnia 2013 roku w sprawie górnych granic stawek kwotowych podatków i opłat lokalnych w 2014 roku (MP z 2013 roku, poz. 724).

Przedmiot opodatkowania	Górne granice stawek podatkowych uchwalone przez Radę Miejską (w zł)	
	rok 2013	rok 2014
Od budynków mieszkalnych lub ich części od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit a)	<u>0,73</u> 0,27	<u>0,74</u> 0,27
Od budynków lub ich części związanych z działalnością gospodarczą oraz części budynków mieszkalnych zajętych na prowadzenie działalności gospodarcze (art.5 ust.1 pkt 2 lit. b)	<u>22,82</u> 15,50	<u>23,03</u> 15,50
Od budynków lub ich części zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie obrotu kwalifikowanym materiałem siewnym (art.5 ust.1 pkt 2 lit. c)	<u>10,65</u> 10,24	<u>10,75</u> 10,24
Od budynków zajętych na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych od 1m ² (art.5 ust.1 pkt 2 lit. d)	<u>4,63</u> 4,45	<u>4,68</u> 4,45
Od budynków zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pożytku publicznego i pozostałe pozarządowe (art.5 ust.1 pkt 2 lit. e)	<u>7,66</u> 7,36	<u>7,73</u> 7,36
Od 1m ² powierzchni gruntów związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej bez względu na sposób zakwalifikowania w ewidencji gruntów i budynków(art.5 ust.1 pkt1 lit. a)	<u>0,88</u> 0,80	<u>0,89</u> 0,80
Od pozostałych gruntów od 1m ² w tym zajętych na prowadzenie odpłatnej statutowej działalności pożytku publicznego przez organizacje pozarządowe(art.5 ust.1 pkt 1 lit. c)	<u>0,45</u> 0,18	<u>0,46</u> 0,18
Grunty pod jeziorami, zbiornikami wodnymi, elektrowniami wodnymi od 1ha powierzchni (art.5 ust.1 .pkt 1 lit. b)	<u>4,51</u> 4,33	<u>4,56</u> 4,33
Od budowli art.5 ust.1 pkt .3)	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,	a) 2% ich wartości określonej w art.4 ust.1 pkt 3 i ust.3-7,

Z danych zawartych w powyższej tabeli wynika, że obowiązujące na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska stawki nie przekroczyły wysokości górnych stawek podatku za 2013 i 2014 rok określonych w cytowanych wyżej przepisach.

Rada Miejska uchwałą nr XIII/104/11 wprowadziła ponadto zwolnienia od podatku od nieruchomości dla budynków lub ich części wraz z gruntem zajętych na potrzeby prowadzenia statutowej działalności w zakresie: ochrony przeciwpożarowej oraz organizowania i upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

W kontrolowanym okresie obowiązywały następujące uchwały w sprawie określenia wzorów formularzy informacji i deklaracji podatkowych: uchwała nr XIII/103/11 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 29 listopada 2011 roku oraz uchwała nr XXXVII/287/13 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26 listopada 2013 roku.

Podatek od nieruchomości od osób prawnych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2013-2014 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób prawnych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75615 § 0310	Dochody planowane po zmianach	2.849.000,00	2.690.000,00
	Dochody wykonane	2.972.900,15	2.828.907,39

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

W okresie objętym kontrolą, ilość podatników - osób prawnych w zakresie podatku od nieruchomości kształtowała się w następujący sposób: 2013 rok – 50 podatników oraz 2014 rok – 56 podatników.

Kontrolą objęto prawidłowość określenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec dziesięciu losowo wybranych podatników.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

(...)⁸

- deklaracje w latach 2013-2014 zostały złożone przez wszystkich podatników. Kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia zachowania terminu złożenia deklaracji na 2014 rok przez podatnika o numerze (...)⁹, w związku z brakiem potwierdzenia przez organ podatkowy daty wpływu przedmiotowej deklaracji do organu. Ponadto stwierdzono przypadki złożenia deklaracji po terminie. Opóźnienia w złożeniu deklaracji za 2013 rok dotyczyły podatników o numerach: (...)¹⁰ oraz za 2014 rok dotyczyły podatników o numerach: (...)¹¹. Zgodnie z art. 6 ust. 9 pkt 1

⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

ustawy o podatkach o opłatach lokalnych, osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki nieposiadające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są obowiązane składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku;

- deklaracje objęte kontrolą były prawidłowe pod względem stawki podatkowej;
- w naliczeniu podatku nie stwierdzono błędów rachunkowych;
- jednostka ma dostęp do danych ewidencji gruntów i budynków prowadzonej przez Starostwo Powiatowe w formie komputerowej;
- złożone przez osoby prawne deklaracje podatkowe zawierały adnotacje pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym;
- podatnicy zazwyczaj uiszczali podatek w terminach wynikających z art. 6 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Podatnik o numerze (...) ¹²
- w związku ze zmianami w przedmiocie opodatkowania podatnicy składali korekty deklaracji na podatek od nieruchomości zgodnie z art. 6 ust. 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Zmiana wysokości należnego podatku następowała od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zaszła zmiana;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów.

Na przykładzie deklaracji złożonych przez ww. podatników nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczących dokonywania przypisu/odpisu podatku na podstawie złożonych deklaracji podatkowych na 2014 rok. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

(...) ¹³

Stosownie do przepisów § 4 ust. 1 pkt 1 w związku z § 11 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. nr 208, poz. 1375) oraz art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, na szczegółowych kontach podatników przypisu podatku należy dokonywać pod datą złożenia deklaracji.

Wskazać należy, że Miasto i Gmina Biała Rawska w latach objętych kontrolą nie figurowała w ewidencji podatników podatku od nieruchomości oraz nie składała deklaracji na podatek od nieruchomości. Zgodnie z art. 3a ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity z 2006 r., Dz.U. nr 136, poz. 969 ze zm.),

¹² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Gminy nie są objęte obowiązkiem podatkowym w podatku rolnym. Regulacji o podobnym charakterze (wyłączenie podmiotowe) brak jest w ustawie o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity z 2010 r., Dz.U. nr 95, poz. 613 ze zm.) – w podatku od nieruchomości. Jedynie art. 2 ust. 3 pkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych stanowi, że opodatkowaniu podatkiem od nieruchomości nie podlegają również nieruchomości lub ich części zajęte na potrzeby organów jednostek samorządu terytorialnego, w tym urzędów gmin, starostw powiatowych i urzędów marszałkowskich. W rezultacie, majątek Gminy jest wyłączony z opodatkowania, jeżeli jest to grunt sklasyfikowany w ewidencji gruntów jako użytek rolny lub grunt zadrzewiony i zakrzewiony na użytku rolnym. Gmina, co do zasady musi sama sobie składać deklarację na podatek od nieruchomości i wpłacać należny podatek, chyba że wprowadzono: wyłączenie przedmiotowe, określone zwolnienie przedmiotowe lub, gdy obowiązek podatkowy ciąży na podmiocie korzystającym z majątku gminy, na podstawie art. 3 ust. 1 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. W rezultacie kontroli przeprowadzonej przez Urząd Kontroli Skarbowej w Łodzi w dniu 14 sierpnia 2015 roku, Miasto i Gmina Biała Rawska złożyła deklarację na podatek od nieruchomości na 2010 rok. Z wyjaśnień Małgorzaty Feller Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu, wynika że deklaracje za kolejne lata zostaną złożone po otrzymaniu przez jednostkę zaleceń pokontrolnych od Urzędu Kontroli Skarbowej w Łodzi. **Powyższe oznacza, że Miasto i Gmina Biała Rawska nie wypełniała obowiązku wynikającego z art. 6 ust. 9 pkt 1 i 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 roku o podatkach i opłatach lokalnych (tekst jednolity Dz.U. z 2010 r., nr 95, poz. 613 ze zm.), zgodnie z którym osoby prawne, jednostki organizacyjne oraz spółki niemające osobowości prawnej, jednostki organizacyjne Agencji Własności Rolnej Skarbu Państwa, a także jednostki organizacyjne Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe są zobowiązane: [1] składać, w terminie do dnia 31 stycznia, organowi podatkowemu właściwemu ze względu na miejsce położenia przedmiotów opodatkowania, deklaracje na podatek od nieruchomości na dany rok podatkowy, sporządzone na formularzu według ustalonego wzoru, a jeżeli obowiązek podatkowy powstał po tym dniu - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie tego obowiązku¹⁴; [2] wpłacać obliczony w deklaracji podatek od nieruchomości - bez wezwania - na rachunek właściwej gminy, w ratach proporcjonalnych do czasu trwania obowiązku podatkowego, w terminie do dnia 15 każdego miesiąca, a za styczeń do dnia 31 stycznia¹⁵. Ponadto organ podatkowy nie realizował także obowiązku wynikającego z art. 272 pkt 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (tekst jednolity Dz.U. z 2012 r., poz. 749 ze zm.), wg którego organy podatkowe pierwszej instancji, z zastrzeżeniem art. 272a, dokonują czynności sprawdzających, mających na celu sprawdzenie terminowości składania deklaracji. Organ podatkowy winien skorzystać z kompetencji przewidzianej w art. 274a. § 1 Ordynacji podatkowej, zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku.**

Wyjaśnienie Małgorzaty Feller Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu w sprawie deklaracji Miasta i Gminy Białej Rawskiej na podatek od nieruchomości stanowi załącznik nr 21 protokołu kontroli.

¹⁴ Art. 6 ust. 9 pkt 1 zmieniony przez art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. 2011 r., nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012 roku, wcześniej terminem składania deklaracji był 15 styczeń.

¹⁵ Art. 6 ust. 9 pkt 3 zmieniony przez art. 3 pkt 2 ustawy z dnia 16 września 2011 roku o redukcji niektórych obowiązków obywateli i przedsiębiorców (Dz.U. 2011 r., nr 232, poz. 1378) z dniem 1 stycznia 2012 roku.

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych

W okresie objętym kontrolą, tj. w latach 2013 i 2014 plan i wykonanie dochodów w podatku od nieruchomości od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75616 § 0310	Dochody planowane po zmianach	870.000,00	860.000,00
	Dochody wykonane	857.133,04	908.685,40

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

Kontrolą objęto prawidłowość ustalenia wysokości podatku (wymiar), terminowość wpłat rat podatku, prowadzenie ewidencji księgowej oraz zakres podejmowanych przez organ podatkowy czynności windykacyjnych wobec piętnastu losowo wybranych podatników.

Dane dotyczące daty doręczenia decyzji podatkowej oraz wysokości podatku za lata 2013-2014 przedstawia poniższa tabela:

(...)¹⁶

Kontrolujące ustaliły, co następuje:

- podatek od nieruchomości ustalono w prawidłowej wysokości, tj. wg stawek podatku określonych przez Radę Miejską Białej Rawskiej;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami z ewidencji gruntów i budynków oraz w oparciu o informacje na podatek złożone przez podatników;
- w przypadkach gdy obowiązek podatkowy powstał w ciągu roku, podatek za ten rok ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstały okoliczności uzasadniające jego powstanie zgodnie z art. 6 ust. 1 i ust. 5 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych oraz dokonywano zmiany decyzji, którą ustalono podatek, co wynikało z art. 6 ust. 8 ww. ustawy;
- decyzje doręczano przez pracowników Urzędu Miasta i Gminy. Decyzje doręczano w terminie nie późniejszym niż 14 dni przed ustawowym terminem płatności zobowiązania podatkowego zgodnie z art. 47 § 2 ustawy Ordynacja podatkowa;
- należności podatkowe płacono w równych ratach w terminach ustawowych lub jednorazowo. Nieterminowych wpłat rat dokonali podatnicy: (...)¹⁷
- **na podstawie decyzji wymiarowych doręczonych w 2013 i 2014 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu podatku pomimo niedoręczenia decyzji ustalającej**

¹⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

¹⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

wysokość zobowiązania podatkowego. Ustalenia w tym zakresie obrazuje poniższa tabela:

(...)¹⁸

Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania. W wyniku weryfikacji kart kontowych podatników stwierdzono, że organ podatkowy dokonywał wymiaru w dniu sporządzenia decyzji. Powyższe oznacza, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Prawidłowym rozwiązaniem jest pojawienie się przypisu podatku w księgowości podatkowej w momencie skutecznego doręczenia decyzji ustalającej wymiar podatku.

Udzielone ulgi w zapłacie podatku w zakresie podatku od nieruchomości (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	13	8.500,61 w tym: 8.093,61 umorzenie zaległości podatkowej, 407,00 umorzenie odsetek
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	1	31.355,00 w tym: 29.876,00 rozłożenie na raty zaległości podatkowej, 1.479,00 rozłożenie odsetek na raty
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	1	451.907,00 w tym: 439.077,00 odroczenie zaległości podatkowej, 12.830,00 odroczenie odsetek

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
----------------	------------------------	-----------------------------

¹⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	9	21.490,70 w tym: 19.482,70 umorzenie zaległości podatkowej, 2.008,00 umorzenie odsetek
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	5	318.053,25 w tym: 312.078,60 rozłożenie na raty zaległości podatkowej, 5.974,65 rozłożenie odsetek na raty
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. I.FN.II.3110.9.2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu I, II, III i IV raty za 2013 rok w łącznej kwocie 253,00,00 zł - data wpływu wniosku 11 grudnia 2013 roku;
2. I.FN.II.3110.10.2013 z dnia 31 grudnia 2013 roku w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu III i IV raty za 2013 rok w wysokości 127,00 zł – data wpływu wniosku 11 grudnia 2013 roku;
3. I.FN.II.3110.1.2013 z dnia 17 stycznia 2013 w sprawie umorzenia zaległości podatkowej w podatku od nieruchomości z tytułu VII, VIII, IX, X, XI i XII raty za 2012 rok w wysokości 766,00 zł oraz odsetki od zaległości w wysokości 15,00 – data wpływu wniosku 17 stycznia 2013 roku;
4. I.FN.II.3110.6.2013 z dnia 9 września 2013 roku w sprawie odroczenia terminu płatności za raty I-VII 2013 roku w kwocie: należność główna - 439.077,00 zł oraz odsetki – 12.830,00 zł - do dnia 30 października 2013 roku – data wpływu wniosku 2 września 2013 roku;
5. I.FN.II.3110.5.2014 z dnia 8 lipca 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu I i II raty za 2014 rok w kwocie 680,00 zł – data wpływu wniosku 25 listopada 2014 roku;
6. I.FN.II.3110.7.2014 z dnia 27 października 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu I i II raty za 2014 rok w kwocie 632,00 zł – data wpływu wniosku 27 sierpnia 2014 roku;
7. I.FN.II.3110.3.2014 z dnia 27 października 2014 roku w sprawie rozłożenia na osiem rat zaległości podatku od nieruchomości za I półrocze 2014 roku w kwocie 3.979,65 zł. Organ ustalił następujące terminy płatności: I raty w wysokości 500,00 zł do 20 listopada 2014 roku; II raty w wysokości 500,00 zł do 20 grudnia 2014 roku; III raty w wysokości 500,00 zł do 20 stycznia 2015 roku; IV raty w wysokości 500,00 zł do 20 lutego 2015 roku; V raty w wysokości 500,00 zł do 20 marca 2015 roku; VI raty w wysokości 500,00 zł do 20 kwietnia 2015 roku; VII raty w wysokości 500,00 zł do 20 maja 2015 roku oraz VIII raty w wysokości 479,65 zł do 20 czerwca 2015 roku – data wpływu wniosku 27 sierpnia 2014 roku;
8. I.FN.II.3110.6.2014 z dnia 9 lipca 2014 roku w sprawie rozłożenia na sześć rat zaległości podatku od nieruchomości z tytułu IV, V i VI raty za 2014 rok w kwocie: należność główna – 219.537,00 zł oraz odsetki – 1.995,00 zł. Łączna kwota zaległości – 221.532,00 zł. Organ ustalił następujące terminy płatności: I raty w

wysokości 38.424,00 zł do 20 lipca 2014 roku; II raty w wysokości 36.621,00 zł do 20 sierpnia 2014 roku; III raty w wysokości 36.621,00 zł do 20 września 2014 roku; IV raty w wysokości 36.621,00 zł do 20 października 2014 roku; V raty w wysokości 36.621,00 zł do 20 listopada 2014 roku oraz VI raty w wysokości 36.624,00 zł do 20 grudnia 2014 roku – data wpływu wniosku 27 czerwca 2014 roku;

9. I.FN.II.3110.10.2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości w podatku od nieruchomości z tytułu V i VI raty za 2014 rok w kwocie: należność główna – 15.466,00 zł oraz odsetki – 648,00 zł – data wpływu wniosku 5 listopada 2014 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników dotyczących umorzeń zaległości, odroczenia oraz rozłożenia na raty, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne zgodnie z art. 210 § 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- w przypadkach przedłużenia terminu załatwienia sprawy wydawano postanowienia o nowym terminie wydania decyzji na podstawie art. 140 § 1 i art. 216 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- w sytuacji, gdy wniosek podatnika był niekompletny organ podatkowy wzywał go do uzupełnienia braków formalnych poprzez przedłożenie stosownych dokumentów np. dokumentów finansowych;
- organ podatkowy wyznaczał stronie 7-dniowy termin do wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego;
- organ podatkowy udzielał ulg w spłacie zobowiązań podatkowych z tytułu podatku od nieruchomości osobom prowadzącym działalność gospodarczą, określając czy ulga stanowi pomoc publiczną de minimis;
- okoliczności i fakty zawarte we wnioskach były udokumentowane przez podatników, tym samym uzasadniały ważny interes podatnika lub ważny interes publiczny. Stanowiły podstawę do zastosowania przez organ podatkowy ulgi. Do wniosków były dołączone następujące dokumenty: sprawozdania finansowe, dokumenty potwierdzające osiągnięty wynik z prowadzonej działalności gospodarczej (zeznania roczne), informacje o stanie zatrudnienia, zaświadczenia o uzyskanej pomocy de minimis, informacje o stanie zobowiązań firmy wobec wierzycieli, oświadczenia o sytuacji finansowej i osobistej podatnika, podatnicy wypełniali formularz informacji przedstawianych przy ubieganiu się o pomoc de minimis, zaświadczenie z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku, faktury za energię elektryczną, wodę czy ścieki, karta informacyjna leczenia szpitalnego, zwolnienia lekarskie, orzeczenie lekarza orzecznika ZUS o stanie zdrowia czy zestawienie zobowiązań podatkowo-budżetowych na dany dzień;
- nie stwierdzono, aby w postępowaniu podatkowym brali udział pracownicy organu podatkowego podlegający wyłączeniu od udziału w postępowaniu na podstawie art. 130 ww. ustawy.

4) Podatek rolny

Stosownie do ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym (tekst jednolity z 2012 roku Dz. U. poz. 1381) oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 10 grudnia 2001 roku w sprawie zaliczenia gmin oraz miast do jednego z czterech okręgów podatkowych (Dz. U. nr 143, poz. 1614), Gmina Biała Rawska została zakwalifikowana do II okręgu podatkowego.

Zgodnie z art. 6 ww. ustawy podstawę obliczania podatku rolnego stanowi średnia cena skupu żyta za pierwsze trzy kwartały roku poprzedzającego rok podatkowy. Średnia cena skupu żyta wynosiła:

- w 2013 roku 75,86 zł za 1 dt wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 19 października 2012 roku (MP poz. 787);
- w 2014 roku 69,28 zł za 1 dt wg komunikatu Prezesa GUS z dnia 18 października 2013 roku (MP poz. 814);

Rada Miejska obniżyła ceny skupu żyta w 2013 i 2014 roku korzystając z uprawnienia wynikającego z art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym. W związku z powyższym podjęto uchwałę Rady Miejskiej Biała Rawska nr XXV/182/12 z dnia 29 listopada 2012 roku, obniżając średnią cenę skupu żyta do 55,00 zł za 1 dt oraz uchwałę nr XXXVII/288/13 z dnia 26 listopada 2013 roku, obniżając średnią cenę skupu żyta do 55,00 zł za 1 dt.

Podatek rolny - osoby fizyczne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2013 i 2014 plan i wykonanie dochodów w podatku rolnym od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75616 § 0320	Dochody planowane po zmianach	1 675.000,00	1 675.000,00
	Dochody wykonane	1 672.555,00	1 671.110,00

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

Prawidłowość ustalenia należności podatkowych sprawdzono w oparciu o dokumentację dotyczącą wybranych losowo dziesięciu podatników o następujących numerach: (...) ¹⁹, w odniesieniu do których nastąpiły zmiany w przedmiocie opodatkowania w 2014 roku.

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- **decyzje wymiarowe przedłożone kontrolującym stanowiły wydruk z komputera, nie zawierający podpisu osoby upoważnionej do wydania decyzji. Z ustnych wyjaśnień Hanny Łukasiewicz inspektora Wydziału Finansów i Budżetu wynika, że jednostka nie załącza w teczkach podatnika decyzji wymiarowych. Przedmiotowe decyzje bez podpisu osoby upoważnionej do jej wydania są dostępne jedynie w wersji elektronicznej (w komputerze pracownika merytorycznego). Kontrolujące nie miały zatem podstaw do uznania przedłożonych wydruków decyzji za dokument, którego autentyczność jest warunkowana złożeniem podpisu pod treścią decyzji**

¹⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

przez osobę upoważnioną do jej wydania. Zgodnie z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego decyzja powinna zawierać, między innymi, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego osoby upoważnionej do wydania decyzji lub, jeżeli decyzja wydana została w formie dokumentu elektronicznego, powinna być opatrzona bezpiecznym podpisem elektronicznym weryfikowanym za pomocą ważnego kwalifikowanego certyfikatu;

- w przypadku powstania lub zmiany w trakcie roku w przedmiocie opodatkowania, podatek naliczono prawidłowo zgodnie z art. 6a ust. 1 i ust. 3 ustawy z dnia 15 listopada 1984 roku o podatku rolnym;
- w związku ze zmianą przedmiotu opodatkowania podatnicy składali informacje na podatek zgodnie z art. 6a ust. 5 ww. ustawy, **z wyjątkiem podatnika o numerze (...) ²⁰**. Cytowany przepis stanowił, że osoby fizyczne, z zastrzeżeniem ust. 10 są obowiązane złożyć właściwemu organowi podatkowemu informacje o gruntach, sporządzone na formularzach według ustalonego wzoru, w terminie 14 dni od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie albo wygaśnięcie obowiązku podatkowego w zakresie podatku rolnego, lub o zaistnieniu zmian, o których mowa w ust. 4. **Organ podatkowy nie wzywał podatników do złożenia informacji podatkowych w przypadku zaistnienia w trakcie roku zmian, mających wpływ na wysokość zobowiązania podatkowego, stosowanie do art. 274a § 1 w związku z art. 3 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;**
- w związku ze zmianą w trakcie roku w przedmiocie opodatkowania organ podatkowy zmieniał decyzje;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
- **na podstawie decyzji wymiarowych doręczonych w 2013 i 2014 roku stwierdzono nieprawidłowości w zakresie prowadzenia szczegółowych kont podatników, dotyczące dokonywania przypisu podatku pod inną datą niż data doręczenia decyzji wymiarowych. Organ podatkowy dokonywał w ewidencji przypisu podatku pomimo niedoręczenia decyzji ustalającej wysokość zobowiązania podatkowego. Powyższe stanowiło naruszenie przepisów § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 25 października 2010 roku w sprawie zasad rachunkowości oraz planów kont dla organów podatkowych jednostek samorządu terytorialnego, w związku z art. 21 § 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym zobowiązanie podatkowe powstaje z dniem doręczenia decyzji ustalającej wysokość tego zobowiązania. W wyniku weryfikacji kart kontowych podatników stwierdzono, że organ podatkowy dokonywał wymiaru w dniu sporządzenia decyzji. Powyższe oznacza, że organ podatkowy przypisywał nieistniejące zobowiązanie podatkowe. Prawidłowym rozwiązaniem jest pojawienie się przypisu podatku w księgowości podatkowej w momencie skutecznego doręczenia decyzji ustalającej wymiar podatku;**

²⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- należności podatkowe płacono w równych ratach w terminach ustawowych lub jednorazowo.

Podatek rolny - osoby prawne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2013 i 2014 plan i wykonanie dochodów w podatku rolnym od osób prawnych stanowiły kwoty:

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75616 § 0320	Dochody planowane po zmianach	65.000,00	65.000,00
	Dochody wykonane	65.893,00	64.278,00

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

Pravidłowość ustalenia należności podatkowych, przestrzeganie terminu i wysokości wpłat podatku oraz podejmowania czynności windykacyjnych w okresie 2013 - 2014 sprawdzono w oparciu o 6 podatników: (...) ²¹

W wyniku kontroli dokumentacji ustalono, co następuje:

- zgodnie z art. 6a ust. 8 pkt 1 ustawy o podatku rolnym deklaracje składa się do dnia 15 stycznia każdego roku. Na podstawie przedłożonych deklaracji stwierdzono, że nieterminowo złożyli je następujący podatnicy: (...) ²²;
- w deklaracji prawidłowo dokonano przeliczenia hektarów fizycznych oraz określono wysokość podatku;
- stawka przyjęta do wyliczenia podatku była zgodna z uchwałą Rady Gminy w Białej Rawskiej oraz art. 6 ust. 1 ustawy o podatku rolnym;
- należny podatek rolny został naliczony prawidłowo;
- przedmiot opodatkowania ustalono zgodnie z zapisami w ewidencji gruntów;
- podatnicy przyjęci do próby dokonywali wpłat podatku terminowo.

Udzielone ulgi i zwolnienia w zakresie podatku rolnego (w szczególności ulga inwestycyjna i z tytułu nabycia gruntów)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Ulga inwestycyjna	2	1.188,24
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	30	5.481,82
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	20	6.976,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-

²¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	1	238,00
---	---	--------

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Ulga inwestycyjna	3	2.964,51
Zwolnienie z tytułu nabycia gruntów	23	3.089,50
Ulga żołnierska	-	-
Umorzenie zaległości, odsetek	28	9.566,00
Rozłożenie na raty zapłaty podatku (zaległości)	-	-
Odroczenie terminu zapłaty podatku (zaległości)	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje:

1. FN.II.3121.24.2014 z dnia 10 grudnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu III i IV raty za 2014 rok w kwocie 273,00 zł - data wpływu wniosku 17 listopada 2014 roku;
2. FN.II.3121.21.2014 z dnia 10 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu III raty za 2014 rok w kwocie 106,00 zł – data wpływu wniosku 5 listopada 2014 roku;
3. FN.II.3121.25.2014 z dnia 10 grudnia 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu IV raty za 2014 rok w kwocie 274,00 zł – data wpływu wniosku 17 listopada 2014 roku;
4. FN.II.3121.5.2014 z dnia 9 maja 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu III i IV raty za 2012 rok oraz I-IV raty za 2013 rok w łącznej kwocie 653,00 zł (w tym odsetki) – data wpływu wniosku 20 marca 2014 roku;
5. FN.II.3121.16.2014 z dnia 10 grudnia 2013 roku w sprawie umorzenia zaległości podatku rolnego z tytułu IV raty za 2013 rok w kwocie 217,00 zł – data wpływu wniosku 20 listopada 2013 roku;
6. FN.II.3121.11.2014 z dnia 27 maja 2014 roku w sprawie zwolnienia od 1 czerwca 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 1,7994 ha z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 19 maja 2014 roku;
7. FN.II.3121.Z.2014 z dnia 27 maja 2014 roku w sprawie zwolnienia od 1 czerwca 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2019 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 2,3617 ha z tytułu nabycia gruntów na utworzenie nowego gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 26 maja 2014 roku;
8. FN.II.3121.12.2013 z dnia 4 czerwca 2013 roku w sprawie zwolnienia od 1 czerwca 2013 roku do dnia 30 kwietnia 2018 roku od podatku rolnego powierzchni gruntów 1,9086 ha z tytułu nabycia gruntów na powiększenie gospodarstwa rolnego – data wpływu wniosku 20 maja 2013 roku;
9. FN.II.3121.1.2013 z dnia 16 lipca 2013 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych tj. w kwocie 8.128,00 zł. Czas realizacji przyznanej ulgi od 1 sierpnia 2013 roku w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Data wpływu wniosku - 15 lipca 2013 roku;

10.FN.II.3121.1.2014 z dnia 23 stycznia 2014 roku w sprawie przyznania ulgi inwestycyjnej w podatku rolnym w wysokości 25% udokumentowanych rachunkami nakładów inwestycyjnych tj. w kwocie 3.951,00 zł. Czas realizacji przyznanej ulgi od 1 stycznia 2014 roku w okresie nie dłuższym niż 15 lat. Data wpływu wniosku – 27 grudnia 2013 roku.

Z przeanalizowanej dokumentacji wynika, że:

- sprawy z wniosku podatnika, dotycząca umorzeń zaległości, zwolnień od podatku oraz przyznania ulgi inwestycyjnej, zgodnie z art. 207 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz;
- decyzja zawierała uzasadnienie faktyczne i prawne jej wydania, zgodnie z art.210 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;
- instytucję umorzenia zastosowano wyłącznie do podatków, co do których upłynął termin płatności;
- podstawą do wydania decyzji były zaświadczenie lekarskie, rachunki za lekarstwa, protokół z oszacowania zakresu i wysokości szkód w gospodarstwie;
- do wniosków o udzielenie ulgi w podatku w związku z nabyciem gruntów rolnych były dołączane akty notarialne;
- ulga z tytułu nabycia gruntów została udzielona od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym zawarto umowy nabycia - sprzedaży zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o podatku rolnym, zaś zastosowanie ulgi następowało od pierwszego dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym złożono wniosek, o czym stanowił art. 13 d ust. 3 ww. ustawy. Po okresie zwolnienia w pierwszym roku podatnikowi obniżano podatek rolny o 75%, natomiast w drugim roku - jego wysokość obniżona będzie o 50%;
- do wniosków o udzielenie ulgi inwestycyjnej dołączane były rachunki dokumentujące poniesione nakłady inwestycyjne.

5) Podatek od środków transportowych

W latach 2013-2014 obowiązywały stawki podatku od środków transportowych przyjęte uchwałą Rady Miejskiej Biała Rawska nr XXVIII/209/08 z dnia 28 listopada 2008 roku w sprawie ustalenia stawek podatku od środków transportowych z uwzględnieniem art. 20 a ustawy o podatkach i opłatach lokalnych.

Rada Miejska nie skorzystała z uprawnienia do wprowadzenia innych zwolnień przedmiotowych niż ustawowe, na podstawie art. 12 ust. 4 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych. Jednostka otrzymuje od Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej miesięczne informacje dotyczące pojazdów z terenu Miasta zarejestrowanych bądź wyrejestrowanych w danym miesiącu i okresach wcześniejszych.

Podatek od środków transportowych – osoby fizyczne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2013 i 2014 plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75616 § 0340	Dochody planowane po zmianach	655.000,00	520.000,00

	Dochody wykonane	668.308,46	620.319,54
--	------------------	------------	------------

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2013-2014 w oparciu o pojazdy o następujących numerach:

(...)²³

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)²⁴

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych do 15 lutego danego roku podatkowego, nie zachowali podatnicy o nr (...) ²⁵ - w 2013 roku oraz podatnicy o nr (...) ²⁶ - w 2014 roku. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego;
- w związku ze zbyciem/nabyciem pojazdu, w ewidencji księgowej dokonywano odpisów lub przypisów należności podatkowej;
- w przypadku powstania/wygaśnięcia obowiązku podatkowego w trakcie roku nie wszyscy podatnicy zachowali 14-dniowy termin złożenia deklaracji wymagany przepisem art.9 ust. 6 pkt 2 ustawy (w razie zaistnienia okoliczności mających wpływ na powstanie lub wygaśnięcie obowiązku podatkowego, lub zmianę miejsca zamieszkania, lub siedziby - w terminie 14 dni od dnia zaistnienia tych okoliczności), np. (...) ²⁷;
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską Białej Rawskiej;

²³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy;
- w naliczeniu podatku nie stwierdzono błędów rachunkowych;
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których taki obowiązek podatkowy ciążył;
- **złożone przez podmioty deklaracje podatkowe nie zawierały adnotacji pracownika organu podatkowego o sprawdzeniu poprawności deklaracji pod względem formalno-rachunkowym, co daje podstawy do stwierdzenia, że organ podatkowy nie dokonał czynności sprawdzających, wynikających z art. 272 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa;**
- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że w badanej próbie dwóch podatników w 2013 roku i trzech w 2014 roku opłacało raty podatku nieterminowo. W przypadku braku wpłat organ podatkowy wystawiał upomnienia. Od nieterminowych wpłat naliczano i pobierano odsetki oraz koszty upomnień.

Podatek od środków transportowych – osoby prawne

W okresie objętym kontrolą, tj. w roku 2013 i 2014, plan i wykonanie dochodów w podatku od środków transportowych od osób fizycznych stanowiły kwoty:

Tabela nr 1

Klasyfikacja budżetowa		2013 rok (w zł)	2014 rok (w zł)
75615 § 0340	Dochody planowane po zmianach	50.000,00	45.000,00
	Dochody wykonane	47.117,80	66.892,00

Dane wynikające z rocznych sprawozdań Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2013 rok i 2014 rok

Kontrolą objęto prawidłowość zastosowanej przez podatników stawki podatków, terminowość wpłat, powszechność opodatkowania oraz zakres podejmowanych czynności windykacyjnych w latach 2013-2014 w oparciu o pojazdy o następujących numerach:

(...)²⁸

Terminowość złożenia deklaracji na podatek obrazuje poniższa tabela:

(...)²⁹

W wyniku kontroli ustalono, co następuje:

- terminu złożenia deklaracji wynikającego z art. 9 ust. 6 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych nie zachowało trzech podatników w 2013 roku i dwóch w 2014

²⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

²⁹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

roku. Na deklaracjach odnotowywano daty wpływu deklaracji do organu podatkowego. Podatnika o numerze (...) ³⁰ organ podatkowy wezwał pisemnie do przedłożenia deklaracji na podatek od środków transportowych za 2013 i 2014 rok, na podstawie art. 274a § 1 ustawy Ordynacja podatkowa, zgodnie z którym organ podatkowy może zażądać złożenia wyjaśnień w sprawie przyczyn niezłożenia deklaracji lub wezwać do jej złożenia, jeżeli deklaracja nie została złożona mimo takiego obowiązku;

- w przypadku powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku podatnicy przestrzegali 14-dniowego terminu złożenia deklaracji od dnia zaistnienia okoliczności uzasadniających powstanie powyższego obowiązku, co wynikało z art. 9 ust. 6 pkt 2 ustawy;
- dane wykazywane w deklaracjach podatkowych, posiadały informacje pozwalające na weryfikację prawidłowości zastosowanej stawki podatku;
- w sytuacji powstania obowiązku podatkowego w trakcie roku wysokość podatku ustalono proporcjonalnie do liczby miesięcy, w których istniał obowiązek podatkowy, o czym stanowił art. 11 ust. 3 ustawy;
- stawki zastosowane przez podatników były zgodne ze stawkami określonymi przez Radę Miejską Białej Rawskiej, **za wyjątkiem podatnika o numerze (...) ³¹**;
- **stwierdzono, że we wszystkich przypadkach organ podatkowy nie dokonywał weryfikacji składanych deklaracji, kiedy to powinien skorzystać z kompetencji wynikających z art. 274a §2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa i w razie wątpliwości, co do poprawności złożonej deklaracji, wezwać w wyznaczonym terminie podatnika do udzielenia stosownych wyjaśnień, wskazując przyczyny poddania w wątpliwość rzetelności danych zawartych w deklaracji. Z uwagi, że organ podatkowy nie skorzystał ze wskazanego uprawnienia, stwierdzić należy, że nie dokonał czynności sprawdzających wymaganych art. 272 pkt 3 Ordynacji podatkowej. Powyższe spowodowało, że stawka zastosowana przez podatnika, będącego właścicielem pojazdu o nr rejestracyjnym (...) ³² i nałożona przez organ była niezgodna ze stawką określoną przez Radę Gminy Białą Rawską. Zatem wskazać należy, że przyjęte procedury w obszarach dotyczących weryfikowania zastosowanych w deklaracjach stawek podatku, przez osoby wykonujące przedmiotowe czynności są niewystarczające;**
- nie stwierdzono przypadków nieobjęcia opodatkowaniem podatników, na których ciążył obowiązek podatkowy;

³⁰ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³¹ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³² Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- kontrola terminowości wpłat podatku wykazała, że podatnicy płacili należności podatkowe w terminach ustawowych, za wyjątkiem rat podatku zapłaconych przez podatnika o numerze (...) ³³. W związku z nieterminową wpłatą organ podatkowy pobrał odsetki ustawowe (I rata 2013 rok) oraz odsetki ustawowe i koszty wystawionego upomnienia (I rata 2014 rok).

Udzielone ulgi w zakresie podatku od środków transportowych (np. umorzenie zaległości, rozłożenie na raty, odroczenie terminu płatności)

2013 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	-	-
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	-	-
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

2014 rok

Rodzaj decyzji	Ilość wydanych decyzji	Kwota objęta decyzjami (zł)
Umorzenie zaległości podatkowej, odsetek	4	4.032,00 w tym: 1.341,00 umorzenie zaległości podatkowej, 2.691,00 umorzenie odsetek
Rozłożenie zapłaty podatku na raty	-	-
Odroczenie terminu płatności podatku	-	-
Rozłożenie na raty zapłaty zaległości podatkowej	2	9.985,00
Odroczenie zapłaty zaległości podatkowej	-	-

Kontrolą objęto następujące decyzje (100% próby):

1. decyzja FN.II.3124.3.2014 z dnia 24 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości II raty podatku od środków transportowych za 2014 rok w kwocie 447,00 zł – data wpływu wniosku 25 września 2014 roku;
2. decyzja FN.II.3124.2.2014 z dnia 9 maja 2014 roku w sprawie umorzenia zaległości I raty podatku od środków transportowych za 2014 rok w kwocie: należność główna – 894,00 zł oraz odsetki 20,00 zł – data wpływu wniosku 29 kwietnia 2014 roku;

³³ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

3. decyzja FN.II.3124.8.2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku w sprawie umorzenia odsetek od zaległości podatku od środków transportowych za lata 2010-2014 w wysokości 1.762,00 zł – data wpływu wniosku 3 listopada 2014 roku;
4. decyzja FN.II.3124.7.2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości w podatku od środków transportowych za lata 2010-2014 w kwocie 7.446,00 zł – data wpływu wniosku 3 listopada 2014 roku;
5. decyzja FN.II.3124.4.2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie umorzenia odsetek od zaległości podatku od środków transportowych za lata 2010-2014 w wysokości 909,00 zł – data wpływu wniosku 6 listopada 2014 roku;
6. decyzja FN.II.3124.5.2014 z dnia 26 listopada 2014 roku w sprawie rozłożenia na raty zaległości podatku od środków transportowych za lata 2010-2014 w kwocie 2.539,00 zł – data wpływu wniosku 6 listopada 2014 roku.

Na podstawie przeanalizowanej dokumentacji w powyższym zakresie ustalono:

- wszystkie sprawy z wniosków podatników zgodnie z art. 207 ustawy Ordynacja podatkowa, zostały załatwione w drodze decyzji;
- organem wydającym decyzje był Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska;
- decyzje zawierały uzasadnienie faktyczne i prawne ich wydania, zgodnie z art.210 ustawy Ordynacja podatkowa,
- wszystkie przeanalizowane decyzje wydane były na podstawie dokumentów potwierdzających opisywane we wnioskach okoliczności stanowiące podstawę zastosowania ulg w podatku, np. wyroków sądowych, zaświadczeń o zatrudnieniu, PIT-36, rachunków zysków i strat, umów kredytowych oraz protokołów o stanie majątkowym.

6) Terminowość podejmowania czynności windykacyjnych w odniesieniu do zaległości podatkowych

Kwoty zaległości w poszczególnych rodzajach podatków oraz zestawienie działań windykacyjnych, podejmowanych przez jednostkę w latach 2013-2014 przedstawiają poniższe tabele.

Tabela nr 1

2013 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	222 368,91	27 636,00	3896	1 024 949,27	392	92 753,06	99 108,37 (21 381,56)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	517 894,25	203 216,00	62	4 752 859,58	348	924 287,97	404 086,80 (74 159,53)
Podatek rolny – osoby prawne	267,18	-	11	17 641,00	16	245,00	449,00 (64,61)
Podatek leśny	1 609,00	7,00	1	9 819,00	2	-	-

Podatek od środków transportowych	49 080,41 os. fiz +os. Pr	22 352,00	99	147 537,49	26	26 802,00	8 752,00 (5 404,36)
-----------------------------------	------------------------------	-----------	----	------------	----	-----------	------------------------

Tabela nr 2

2014 rok

Rodzaj podatku	Kwota zaległości na koniec roku	Kwota odsetek naliczona na koniec roku	Upomnienia	Upomnienia	Tytuły wykonawcze	Tytuły wykonawcze	Kwota wyegzekwowanych zaległości (oraz kwota wyegzekwowanych odsetek) także tych wcześniejszych
			Ilość	Wartość	Ilość	Wartość	
Łączne zobowiązanie pieniężne (podatek od nieruchomości, rolny i leśny) – osoby fizyczne	204 715,35	26 655,00	3314	1 082 910,38	351	135 586,52	125 293,86 (24 013,27)
Podatek od nieruchomości – osoby prawne	1 022 993,60	299 606,00	79	5 650 004,53	8	438 544,25	531 894,65 (151 344,30)
Podatek rolny – osoby prawne	284,18	-	9	1 689,18	1	254,00	244,00 (46,70)
Podatek leśny	-	-	-	-	-	-	2011,00 (18,00)
Podatek od środków transportowych	64 625,61 os. fiz +os. pr	26 568,00	131	297 820,11	27	35 575,00	11 625,80 (6 310,62)

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz.U. z 2001 r. Nr 137, poz. 1541 ze zm.), wierzyciel jest zobowiązany do systematycznego kontrolowania terminowości zapłaty zobowiązań finansowych. Jeżeli podatek nie został zapłacony w terminie, organ podatkowy wysyła upomnienie, chyba że zobowiązany ma ustawowy obowiązek obliczenia lub uiszczenia należności pieniężnej bez wezwania, a zobowiązanie wynika ze złożonej deklaracji zawierającej pouczenie, że stanowi ona podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego bez uprzedniego doręczenia upomnienia. Zarówno ustawa z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity z 2005 roku, Dz.U. Nr 229, poz. 1954 ze zm.), ani powoływane rozporządzenie nie podają dokładnego terminu do wystosowania upomnienia przez organ podatkowy. Po bezskutecznym upływie terminu określonego w upomnieniu wierzyciel wystawia tytuł wykonawczy (§5 rozporządzenia).

W kontrolowanej jednostce brak było uregulowań wewnętrznych dotyczących windykacji zobowiązań podatkowych.

Prawidłowość i terminowość podejmowania oraz przeprowadzania działań windykacyjnych, przeanalizowano na przykładzie czynności podejmowanych przez organ podatkowy w odniesieniu do zaległości z tytułu I raty 2014 roku w zakresie podatku od nieruchomości osoby prawne, II raty z roku 2013 – osoby fizyczne i II raty w zakresie podatku od środków transportowych, co zestawiono w poniższych tabelach:

Podatek od nieruchomości od osób prawnych – I rata 2014 r. (termin zapłaty 31 stycznia 2014 r.)

(...)³⁴

Podatek od nieruchomości od osób fizycznych – II rata 2013 r. (termin zapłaty 15 maja 2013 r.)

(...)³⁵

Podatek od środków transportowych – II rata 2014 r. (termin zapłaty 15 wrzesień 2014 r.)

(...)³⁶

Powyższą próbę uzupełniono danymi dotyczącymi podatników z największymi kwotami zaległości na dzień 31 grudnia 2014 roku, w zakresie podatku od nieruchomości od osób prawnych. Skontrolowano działania windykacyjne z lat 2013-2014.

(...)³⁷

W wyniku czynności kontrolnych stwierdzono, co następuje:

- działania windykacyjne organu podatkowego w odniesieniu do zalegających z opłatami podatku od nieruchomości od osób fizycznych i osób prawnych, a także w zakresie podatku od środków transportowych były prowadzone prawidłowo i systematycznie;
- ewidencja upomnień w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska była prowadzona w sposób wyczerpujący zapisy wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541);
- jeden egzemplarz upomnień pozostawał w aktach sprawy, co było zgodne z § 4 ust.1 ww. rozporządzenia;

³⁴ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁵ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁶ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

³⁷ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 4 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa (dane zawarte w dokumentacji rachunkowej organu podatkowego). Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

- ewidencja tytułów wykonawczych prowadzona była zgodnie ze wzorem określonym w § 7 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Testy dotyczące skontrolowanych zagadnień w zakresie podatków oraz skutki finansowe udzielonych ulg, umorzeń, odroczeń, zwolnień stanowią załącznik nr 22 protokołu kontroli.

2. DOCHODY Z MAJĄTKU

Zapisami Regulaminu Organizacyjnego dla Urzędu Miasta Biała Rawska, stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 101/2007 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 31 grudnia 2007 roku ze zmianami, zadania w zakresie gospodarowania gminnym zasobem gruntów i nieruchomości powierzono Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego, zaś w zakresie mieszkaniowego zasobu Gminy - Wydziałowi Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej.

W okresie objętym kontrolą zadania dotyczące gospodarki gruntami wykonywała inspektor Krystyna Grad, co wynikało z zakresu czynności sporządzonego z datą 4 marca 2008 roku przyjętego w dniu 6 marca 2008 roku.

Zadania z zakresu gospodarowania zasobem mieszkaniowym i lokalowym gminy zakresem czynności z dnia 1 lutego 2015 roku powierzono referent Annie Niewolskiej zatrudnionej w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska na czas usprawiedliwionej nieobecności pracownika. W okresie poprzedzającym, zgodnie z zakresem czynności z dnia 1 lipca 2013 roku, przedmiotowy zakres zadań realizowała inspektor Anna Smętkowska.

Zgodnie z uregulowaniami art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych Gmina Biała Rawska sporządzała informacje o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego.

Zestawienie mienia komunalnego Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2014 roku załączone do sprawozdania z wykonania budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska za 2014 rok oraz analogiczne zestawienie sporządzone za rok 2013 stanowiące, według ustnego wyjaśnienia Skarbnik Gminy, informację o stanie i wykorzystaniu mienia komunalnego ze stanem na 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2014 roku **nie zawierało wymaganych uregulowaniami art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych, informacji o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego w zakresie danych dotyczących: przysługujących jednostce samorządu innych niż własność praw majątkowych, w tym w szczególności ograniczonych praw rzeczowych, wierzytelności, udziałów w spółkach, akcji, posiadania, dochodów uzyskanych z tytułu wykonywania prawa własności i innych praw majątkowych oraz z wykonywania posiadania**, tj. elementów określonych uregulowaniami art. 267 ust. 1. pkt 3, lit. d ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

Kserokopie zestawień mienia komunalnego Miasta i Gminy Biała Rawska na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2014 roku, gruntów nabytych z tytułu komunalizacji w okresie od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku, sprzedaży mienia za okres od 1 stycznia 2014 roku do 31 grudnia 2014 roku, Informacji o stanie mienia komunalnego - wartość środków trwałych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku, załącznika do informacji o stanie mienia komunalnego -wartość środków trwałych wg stanu na dzień 31 grudnia 2014 roku stanowią akta kontroli strony 245-262.

Rada Miejska w Białej Rawskiej nie określiła zasad nabywania, zbywania i obciążania nieruchomości oraz ich wydzierżawiania lub wynajmowania na czas dłuższy niż 3 lata lub na czas nieoznaczony. W analizowanym okresie, czynności takie dokonywane były na podstawie stosownych uchwał organu stanowiącego.

Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska nie sporządził planu wykorzystania gminnego zasobu nieruchomości, co było wymagane zapisami art. 23 ust. 1 pkt 3 w związku z art. 25 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (obecnie tekst jednolity z 2015 roku, Dz. U. nr 782 ze zm.).

Planowane dochody z majątku Miasta i Gminy Biała Rawska na lata 2013 i 2014, kontrolujące ustaliły na podstawie zapisów:

- uchwały nr XXVI/198/12 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 rok, którą w odniesieniu do dochodów z majątku planowanych na 2013 rok, w tabeli nr 1 Plan dochodów budżetowych na 2013 rok w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo § 0750 z tytułu dzierżawy i najmu składników majątkowych zaplanowano kwotę 6.500,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa zaplanowano wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste w § 0470 w kwocie 40.700,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych – dochody z najmu i dzierżaw zaplanowano w kwocie 400.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności ujęto 1.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości w kwocie 283.500,00 zł. Po zmianach w trakcie roku budżetowego, na 31 grudnia 2013 roku plan zamknął się kwotami: w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo § 0750 z tytułu dzierżawy i najmu składników majątkowych - 6.500,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste - 34.300,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 400.000,00 zł, w § 0760 wpływy z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności - 84.385,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości - 193.000,00 zł,
- uchwały nr XXXIX/307/2014 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok, w której tabeli nr 1 Plan dochodów budżetowych na 2014 rok ujęto dochody z dzierżawy i najmu w kwocie 6.500,00 zł w dziale 010 § 0750 oraz w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa: § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste nieruchomości w kwocie 20.000,00 zł, § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych w wysokości 400.000,00 zł oraz w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego w kwocie 500.000,00 zł. Na 31 grudnia 2014 roku, tj. po zmianach dokonanych w trakcie roku budżetowego, organ stanowiący dochody z majątku określił: w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo w § 0750 dzierżawa i najem 6.500,00 zł, w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa w § 0470 wpływy z opłat za zarząd, użytkowanie i użytkowanie wieczyste - 27.000,00 zł, w § 0750 dochody z najmu i dzierżawy składników majątkowych - 450.000,00 zł i w § 0770 wpływy z tytułu odpłatnego nabycia nieruchomości - 785.000,00 zł.

Dochody z majątku gminy ujęto w budżecie Miasta i Gminy Biała Rawska na 2013 i 2014 rok, na podstawie danych przekazywanych przez Wydział Rozwoju Gospodarczego oraz Wydział Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej, zgodnie z procedurą określoną § 5 zarządzenia Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, odpowiednio nr 79/2012 z dnia 6 września 2012 roku i nr 54/2013 z dnia 10 września 2013 roku. Jak wynikało z okazanych kontrolującym wniosków złożonych do budżetu, merytoryczny wydział składał wnioski obejmujące dochody ze sprzedaży nieruchomości oraz opłat z tytułu użytkowania wieczystego i w 2013 roku – z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności.

Wniosek – wykaz mienia komunalnego do sprzedaży w 2013 roku obejmował działki w obrębie Ossa i w obrębie nr 4 Biała Rawska oraz kwotę 41.300,00 zł z tytułu sprzedaży

użytkowania wieczystego wyszczególnionych działek, tj. łączną kwotę 283.500,00 zł, a na 2014 rok – sprzedaż trzech nieruchomości, w tym dwóch w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oraz jednej w miejscowości Tuniki za łączną kwotę 487.000,00 zł i sprzedaż użytkowania wieczystego - 13.000,00 zł. Jak wynikało z ustnej informacji Skarbnik Gminy, dochody z tytułu najmów i dzierżaw planowane były bezpośrednio przez Wydział Finansów i Budżetu na podstawie danych dotyczących dochodów z tych tytułów w latach poprzednich oraz na podstawie przekazywanych na bieżąco danych z merytorycznych wydziałów w zakresie zawieranych umów.

Analiza zestawienia zasobu nieruchomości stanowiącego własność Gminy Biała Rawska w odniesieniu do planowanych dochodów z majątku wykazała, że jednostka dysponowała majątkiem uzasadniającym ujęcie w planie przedmiotowych dochodów.

Na dzień złożenia przez merytoryczny Wydział wniosku do budżetu dotyczącego planowanego na 2013 rok do sprzedaży mienia, organ wykonawczy dysponował uchwałami organu stanowiącego w sprawie wyrażenia zgody na zbycie części ujętych w planie nieruchomości.

W odniesieniu do nieruchomości planowanych do zbycia w 2014 roku stwierdzono, że na dzień opracowywania projektu budżetu, podjęte były uchwały Rady Miejskiej Biała Rawska o wyrażeniu zgody na sprzedaż trzech planowanych do zbycia nieruchomości, zaś w odniesieniu do dwóch kolejnych, stosowne uchwały podjęte zostały w roku sprzedaży.

Analiza podstaw ujęcia w budżecie Gminy Biała Rawska dochodów z tytułu użytkowania i użytkowania wieczystego, dzierżawy i najmu składników majątkowych wykazała, że opłaty określone w umowach dotyczących oddania w te formy władania zasobów Gminy, uzasadniały wysokość ujętych w planie dochodów budżetu na 2013 i 2014 rok w tym zakresie.

Plan wydatków na 2013 rok określony tabelą nr 3 do powołanej wyżej uchwały w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska nie obejmował wydatków majątkowych w zakresie nabycia nieruchomości, a po zmianach według stanu na 31 grudnia 2013 roku, w dziale 700 rozdział 70005 § 6050 ujęto kwotę 35.000,00 zł. Realizacja wydatków Gminy w tym zakresie, zgodnie ze sprawozdaniem Rb-28 S sporządzonym według stanu na 31 grudnia 2013 roku wyniosła 35.000,00 zł.

Uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok planowano wydatki majątkowe w kwocie 74.435,92 zł, a na 31 grudnia 2014 roku plan wydatków w dziale 700 rozdział 70005 § 6050 wyniósł 186.203,51 zł, zaś ich realizacja zamknęła się kwotą 138.260,49 zł.

Jak wynika z oświadczenia Skarbnika Gminy, wydatki planowane i zrealizowane ujęte w dziale 700 rozdział 70005 § 6050 dotyczyły w 2013 roku i w 2014 roku remontów dotyczących zasobów komunalnych, a ze **stanowiącego załącznik nr 23 protokołu kontroli** wyjaśnienia inspektor Krystyny Grad wynikało, że w 2013 i 2014 roku Gmina Biała Rawska nie wydatkowała środków na nabycie nieruchomości do zasobu Gminy.

Powyższe wskazuje na ujęcie w budżecie wydatków niezgodnie z zapisami rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz.1053 ze zm.), które określa, że w dziale 700 rozdział 70006 § 6050 ujmuje się wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych w zakresie gospodarki gruntami i nieruchomościami.

Dane dotyczące struktury dochodów z mienia za 2013 i 2014 rok – tabela nr 1 i tabela nr 2 programu kontroli **zawarto w załączniku nr 24 protokołu kontroli.**

W 2013 i 2014 roku Gmina Biała Rawska nabyła do mienia komunalnego nieodpłatnie działki o powierzchni, odpowiednio, 0,7822 ha i 0,3471 ha w wyniku decyzji komunalizacyjnych.

Uchwałą nr XVII/127/12 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 16 marca 2012 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Biała Rawska lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organów do tego uprawnionych, organ stanowiący określił szczegółowe zasady, sposób i tryb stosowania ulg w odniesieniu do wierzytelności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny. Przedmiotowa uchwała weszła w życie z dniem 29 maja 2012 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 14 maja 2012 roku, poz. 1476 i została zmieniona uchwałą Rady Miejskiej Biała Rawska nr XIX/150/12 z dnia 29 maja 2012 roku, którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 1915 z 19 czerwca 2012 roku.

2.1. Dochody z tytułu sprzedaży nieruchomości

Dane dotyczące planowanych, planowanych po zmianach i wykonanych dochodów z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego ujętych w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami ustalone na podstawie opisanych wyżej uchwał Rady Miejskiej Biała Rawska w sprawie uchwalenia budżetu na rok 2013 i 2014, zmian przedmiotowych uchwał oraz sprawozdań Rb-27S sporządzonych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku i 30 czerwca 2015 roku przedstawiono w tabeli:

Wg stanu na dzień	Plan dochodów	Plan dochodów po zmianach	Wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok § 0770	283 500,00	193 000,00	206 599,25
§ 0760	1 000,00	84 385,00	84 385,00
31.12.2014 rok § 0770	500 000,00	785 000,00	785 755,49
30.06.2015 rok § 0770	115 600,00	115 600,00	22 491,98

Plan rzeczowy i wykonanie dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2013 i 2014 zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 25 protokołu kontroli*.

Z ww. zestawienia obrazującego rzeczowo-finansową realizację dochodów ze sprzedaży nieruchomości wynika, że podstawę dokonania zbycia w 2013 roku stanowiły trzy podjęte przez Radę Miejską Białą Rawska uchwały z 23 września 2011 roku i jedna uchwała z 23 maja 2013 roku, zaś w 2014 roku sprzedano nieruchomości przeznaczone do zbycia uchwałami Rady Gminy Biała Rawska z 2011, 2012, dwiema z 23 maja 2013 roku oraz dwiema uchwałami podjętymi w roku 2014.

Z danych przedstawionych w tabeli obrazującej finansowe wykonanie planu w dziale 700 rozdział 70005 wynika, że realizacja planu w tym zakresie w 2013 roku w odniesieniu do planu po zmianach wyniosła 107,05%, zaś w stosunku do planu pierwotnego – 72,88%. Z analizy rzeczowej realizacji planu sprzedaży wynika, że w 2013 roku Gmina Biała Rawska z tytułu sprzedaży nieruchomości uzyskała kwotę 102.273,99 zł (netto), która pochodziła ze zbycia trzech nieruchomości w przetargu nieograniczonym i jednej nieruchomości, na podstawie stosownej uchwały organu stanowiącego – w trybie bezprzetargowym określonym zapisami art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. W dziale 700 rozdział 70005 § 0770 wykazano ponadto dochody w kwocie 80.802,25 zł pochodzące z wpłat rat należnych Gminie z tytułu sprzedaży nieruchomości na rzecz użytkowników wieczystych.

Stwierdzono również **przypadki zaewidencjonowania w tej podziale klasyfikacji budżetowej dochodów z tytułu sprzedaży złomu i makulatury** (podlegających ewidencji w § 0870 wpływy ze sprzedaży składników majątkowych), co jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu wynikało z pomyłki.

W 2014 roku dochody w dziale 700 rozdział 70005 § 0770 zrealizowano w kwocie 785.755,49 zł, stanowiącej 100,10% planu po zmianach i 157,15% planu wynikającego z pierwotnej uchwały budżetowej. Z rzeczowego zestawienia zawartego w **załączniku nr 25 protokołu kontroli** wynika, że przedmiotowe dochody pochodziły w kwocie 773.205,00 zł (netto) ze zbycia sześciu gminnych nieruchomości, z czego cztery sprzedano w trybie przetargu, zaś dwie – na zasadach określonych zapisami art. 37 ust. 2 pkt 6 – na poprawę zagospodarowania nieruchomości przyległej. Oprócz ww. dochodów, w dziale 700 rozdział 70005 § 0770 wykazano dochody pochodzące z wpłat rat wynikających z rozłożenia na raty należności z tytułu sprzedaży nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych. Stwierdzono także zaewidencjonowanie w tej podziale klasyfikacji budżetowej dochodów z tytułu sprzedaży makulatury.

*Wydruk z ewidencji księgowej w zakresie obrotów za 2013 i 2014 rok dochodów w dziale 700 rozdział 70005 § 0770 stanowi **akta kontroli** strony 284-288.*

Analiza zapisów ewidencji księgowej w odniesieniu do danych wykazanych w informacji o stanie mienia komunalnego wykazała, że:

- **w informacji o sprzedaży nieruchomości stanowiących mienie Gminy za 2013 rok wykazano sprzedaż za kwotę 85.150,00 zł działki nr 196/1, której sprzedaży dokonano w 2014 roku, zaś nie wykazano zbycia trzech działek położonych w obrębie 2 miasta Biała Rawska o numerach ewidencyjnych 275/17 (wydzielonej z działki o numerze ewidencyjnym 275/12), 27/19 (z działki o numerze ewidencyjnym 275/14) oraz 275/18 (z 275/13),**
- w informacji o sprzedaży nieruchomości za 2014 rok ponownie wykazano sprzedaż (zrealizowaną w 2014 roku) działki o numerze ewidencyjnym 196/1 położonej w obrębie Tuniki, wykazanej w sprzedaży mienia z 2013 roku.

*Kserokopia informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej wg. stanu na 31 grudnia 2013 oraz 2014 roku w zakresie sprzedaży mienia, odpowiednio za rok 2013 i 2014 stanowi **akta kontroli** strony 245-251.*

Wyjaśnienie opisanych niezgodności złożone zostało przez inspektor Krystynę Grad **stanowi załącznik nr 26 protokołu kontroli.**

Jak wynika z powołanego wyżej wyjaśnienia, w informacji o stanie mienia komunalnego sporządzonej wg. stanu na 31 grudnia 2013 roku błędnie wykazano sprzedaż działki o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki za kwotę 85.150 zł, która została zbyta w 2014 roku oraz nie ujęto dochodów ze sprzedaży działek o numerach ewidencyjnych 275/17, 27/19 oraz 275/18 w obrębie 2 miasta Biała Rawska.

Powyższe wskazuje na niewłaściwą weryfikację informacji w zakresie danych rzeczowych i finansowych dotyczących dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości z zasobu Gminy przekazywanych między poszczególnymi komórkami organizacyjnymi Urzędu.

*Test w zakresie planowania i realizacji dochodów ze sprzedaży nieruchomości – test nr 9 programu kontroli stanowi **załącznik nr 27 protokołu kontroli.***

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość przeprowadzonej procedury zbycia:

- w 2013 roku w trybie przetargowym nieruchomości w Tunikach - działka o numerze ewidencyjnym 196/1 o powierzchni 0,5151 ha,

- w 2014 roku w trybie bezprzetargowym działki o numerze ewidencyjnym 47/3 w Żurawce,
- w 2014 roku w trybie przetargu nieruchomości położonej w obrębie 2 Biała Rawska obejmującej działki o numerach ewidencyjnych 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16, których wartość stanowiła 84,11% dochodów Gminy z tytułu zbycia nieruchomości w 2013 roku oraz 31,85% wartości tych składników majątkowych sprzedanych w roku 2014.

Do przeprowadzania postępowań dotyczących sprzedaży nieruchomości z zasobu Gminy Burmistrz Miasta i Gminy Białej Rawskiej zarządzeniem nr 50/2011 z dnia 23 sierpnia 2011 roku w sprawie powołania Stałej Komisji Przetargowej w zakresie gospodarki nieruchomościami w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska, powołał pięcioosobowy skład Komisji ze wskazaniem przewodniczącego, co było zgodne z uregulowaniami § 8 ust. 1 i 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości (Dz. U. nr 207, poz. 2108 ze zm., obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 1490), dopuszczając przeprowadzenie czynności w składzie co najmniej trzyosobowym.

Sprzedaż nieruchomości obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 196/1 w Tunikach.

Uchwałą nr XXXI/242/13 z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zbycia zabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie gminy położonej w obrębie wsi Tuniki oznaczonej numerem ewidencyjnym 196/1 o powierzchni 0,5151ha, Rada Miejska Biała Rawska wyraziła zgodę na zbycie opisanej nieruchomości wykonanie uchwały powierzając Burmistrzowi Miasta i Gminy Biała Rawska.

Nie zawierającym daty ogłoszeniem Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska poinformował o przeznaczeniu do sprzedaży i sporządzeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, w tym działki o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki.

Wykaz nieruchomości z daty 22 lipca 2013 roku obejmujący m.in. działkę w Tunikach o numerze 196/1 zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej na okres od 25 lipca do 14 sierpnia 2013 roku, co potwierdzała stosowna adnotacja dokonana przez merytorycznego pracownika na treści wykazu. Okres wywieszenia wykazu spełniał wymóg określony art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (21 dni), a informację o wywieszeniu wykazu zamieszczono w gazecie „Głos Rawy” z dnia 25 lipca 2013 roku - tygodniku lokalnym obejmującym swoim zasięgiem teren powiatu rawskiego. Zamieszczenie informacji o upublicznieniu wykazu nieruchomości na stronie Biuletynu Informacji Publicznej – Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska potwierdzono wydrukiem z dnia 24 lipca 2013 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w treści wykazu zamiast ceny nieruchomości (art. 35 ust. 2 pkt 6) wpisano jako wartość nieruchomości kwotę w wysokości 105.000,00 zł nie wskazując stawki podatku VAT. Kontrolująca wskazuje, że mimo zapisu o wartości nieruchomości w wysokości 105.000,00 zł plus VAT, podana kwota nie stanowiła wartości rynkowej prawa własności przedmiotowej działki gruntu ustalonej operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 14 maja 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego nr uprawnień 3352 na 84.340,00 zł, lecz cenę ustaloną na zasadach określonych art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997

roku o gospodarce nieruchomościami, określono na 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu, tj. zgodnie z uregulowaniami ww. artykułu.

Ogłoszeniem z datą 6 września 2013 roku, tj. po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w terminie spełniającym wymogi § 6 ust. 1 obowiązującego wówczas rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska ogłosił przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, w tym położonej w obrębie Tuniki działki zabudowanej nr 196/1 z terminem wyznaczonym na dzień 15 października 2013 roku godz. 11⁰⁰.

Treść ogłoszenia zawierała elementy wymagane art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz określone § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Wadium ustalono w wysokości 9,52% ceny wywoławczej, tj. zgodnej z uregulowaniami ust. 2 § 4 powyższego rozporządzenia, formę i termin jego wniesienia określając zgodnie z ust. 4 i 6 cytowanego § 4. W ogłoszeniu zawarto informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia oraz zgodne z zapisami ust. 2 art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, z tym że w okazanej kontrolującym dokumentacji znajduje się wydruk z dnia 9 września 2013 roku ze strony www.finance.egospodarka.pl, z którego wynikało że ustalono średni kurs euro zgodnie z wymogami ww. rozporządzenia. Jak ustnie wyjaśniła inspektor Krystyna Grad, nie dokumentowano dokonania przeliczenia na euro w odniesieniu do nieruchomości, których wartość nie obligowała do zamieszczenia ogłoszenia w prasie ogólnokrajowej. Wskazać należy, że przeliczenie wartości nieruchomości na euro niezbędne jest w celu ustalenia zasad publikacji ogłoszenia o przetargu zgodnie z uregulowaniami obowiązującego w dacie przeprowadzania czynności

rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości.

Ustalona przez kontrolujące na podstawie ww. danych cena wywoławcza nieruchomości wynosiła 25.035,77 euro, co skutkowało obowiązkiem zamieszczenia ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu.

Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż nieruchomości, w tym działki o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki, zamieszczono w dniu 10 września 2013 roku nie wskazując okresu upublicznienia ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika. Ponadto zamieszczenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń sołectwa w dniu 11 września 2013 roku potwierdzał podpis sołtysa, publikację w Biuletynie Informacji Publicznej bip.bialarawska.pl udokumentowano wydrukiem z dnia 11 września 2013 roku. Ogłoszenie zamieszczono w tygodniku „ITS” obejmującym swoim zasięgiem powiat skierniewicki, łowicki i rawski. Powyższe wypełniało wymogi określone § 6 ust. 1 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce

nieruchomościami, z tym że ww. przepisy prawa określają wymóg publikacji ogłoszenia na stronach internetowych właściwego organu, a nie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Sporządzony bez daty, podpisany przez komisję przetargową w trzyosobowym składzie, w tym jej przewodniczącego, protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż zabudowanej nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki zawierał elementy wymagane § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Z treści przedmiotowego protokołu wynikało, że przetarg zakończył się wynikiem negatywnym wobec braku dokonania wpłaty wadium. Nie udokumentowano upublicznienia informacji o wyniku przetargu, podczas gdy podanie do publicznej wiadomości informacji o wyniku przetargu wymagane było uregulowaniami § 12 ww. rozporządzenia.

Wobec negatywnego wyniku pierwszego przetargu, ogłoszeniem z dnia 29 października 2013 roku, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska ogłosił II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż nieruchomości, w tym nieruchomości zabudowanej o powierzchni 0,5151ha oznaczonej numerem ewidencyjnym 196/1 obręb Tuniki.

Ogłoszenie o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości zawierało elementy wymagane uregulowaniami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Cenę wywoławczą nieruchomości określono na kwotę 84.300,00 zł, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś wadium w wysokości 8.400,00 zł stanowiącej 9,96% ceny wywoławczej, zgodnie z zapisami ust. 2 § 4 ww. rozporządzenia. Termin i formę wniesienia wadium ustalono zgodnie z § 4 ust. 4 i 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. W treści ogłoszenia zawarto informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia a także pouczenie dotyczące skutków uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży, **nie wskazano natomiast terminu przeprowadzenia pierwszego przetargu** czego wymóg wynikał z zapisów art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Termin przetargu określony na 9 grudnia 2013 roku w siedzibie Urzędu, sala nr 5, ustalono zgodnie z uregulowaniami art. 39 ust. 1 ww. ustawy.

Ogłoszenie zamieszczono: w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, co udokumentowano wydrukiem z dnia 7 listopada 2013 roku, w dniu 7 listopada 2013 roku na okres do 9 grudnia 2013 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz u sołtysa, co wynikało z nie podpisanej notatki, potwierdzonej podpisem sołtysa i w tygodniku „ITS” obejmującym swoim zasięgiem powiat skierniewicki, łowicki i rawski, czym spełniono wymogi określone § 6 ust. 1 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Z podpisanego przez pięcioro członków Komisji Przetargowej protokołu z wpłat wadium z dnia 5 grudnia 2013 roku wynikało, że wpłaty wadium w dniu 29 listopada 2013 roku w wymaganej kwocie dokonał jeden oferent, którego Komisja postanowiła dopuścić do uczestnictwa w przetargu. Dokonanie wpłaty wadium potwierdzał wyciąg bankowy nr 78 z dnia 29 listopada 2013 roku, a operację powyższą zaewidencjonowano: Wn 139 Ma 240.

W dokumentacji przetargu znajdował się nie podpisany dokument bez daty *Warunki przetargu na sprzedaż zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie wsi*

Tuniki oznaczonej numerem 196/1 określający: organizatora przetargu i jego przedmiot, warunki przystąpienia, informacje o roszczeniach w odniesieniu do nakładów oraz w odniesieniu do kosztów zawarcia aktu notarialnego, termin ustalenia zawarcia umowy, ostateczny termin zapłaty kwoty pozostającej po zaliczeniu na poczet ceny nabycia wpłaconego wadium oraz o przepadku na rzecz Gminy wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę w przypadku nie stawienia się w kancelarii notarialnej w wyznaczonym terminie.

Protokół II przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 9 grudnia 2013 roku sporządzony bez daty, został podpisany przez czworo członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego oraz wyłonionego w przetargu nabywcę. Oferowane przez uczestnika postąpienie spełniało wymogi § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, a cena nabycia ustalona została na 85.150,00 zł.

Protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż zabudowanej nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki zawierał elementy wymagane § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości i został zatwierdzony przez Burmistrza Białej Rawskiej.

Informację o wyniku II przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż zabudowanej nieruchomości oznaczonej numerem ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki, zawierającą wymagane uregulowaniami § 12 ww. rozporządzenia dane, tj. datę i miejsce oraz rodzaj przeprowadzonego przetargu, oznaczenie nieruchomości będącej jego przedmiotem, osoby dopuszczone do uczestniczenia w przetargu, cenę wywoławczą oraz najwyższą cenę osiągniętą w przetargu oraz imię i nazwisko osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości, podpisał w dniu 9 grudnia 2013 roku Burmistrz. Nie udokumentowano upublicznienia ww. informacji w sposób i na okres określony zapisami § 12 ust. ww. rozporządzenia.

Pismem RG.II.6840.02.2013 z 27 grudnia 2013 roku poinformowano nabywcę o miejscu i terminie, ustalonym na 8 stycznia 2014 roku, zawarcia umowy notarialnej. **Doręczenia przedmiotowego pisma nie udokumentowano**, co uniemożliwiało dokonanie weryfikacji wywiązania się przez organizatora przetargu z wymogów określonych zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa termin zawiadomienia przez organizatora osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, a wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Dopłaty do ceny nabycia w kwocie 75.900,00 zł dokonano w dniu 7 stycznia 2014 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 2 z 7 stycznia 2014 roku, a **operację zaewidencjonowano Wn 139 Ma 240**. Jak ustnie wyjaśniła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, nabywcy wskazano numer rachunku bankowego, na który należy dokonać dopłaty, jednak dokonał on przelewu na konto określone dla wpłaty wadium.

Na wnioski z dnia 7 stycznia 2014 roku złożone przez Naczelnika Wydziału rozwoju Gospodarczego, wadium w kwocie 8.400,00 zł i dopłata do ceny nabycia w kwocie 75.900,00 zł zostały przeksięgowane na dochody budżetu Gminy, co z datą 8 stycznia 2014 roku zaewidencjonowano na kontach organu: Wn 240 Ma 139 oraz **Wn 133 Ma 222/6** i równolegle w jednostce: Wn 130 **Ma 760** z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0770, a dokonanie przelewu potwierdzały zapisy wyciągów bankowych nr 3 z dnia 8 stycznia 2014 roku (depozyty) i wyciągu bankowego nr 5 z dnia 8 stycznia 2014 roku (budżet).

W dniu 7 stycznia 2014 roku na rachunek bankowy wpłynęła również kwota 850,00 zł (wyciąg bankowy nr 4 z 7 stycznia 2014 roku) stanowiąca różnicę między ceną nabycia nieruchomości w Tunikach działka nr 196/1 uzyskaną w przetargu a przekazanymi na poczet dochodów budżetu wadium i dokonaną przez nabywcę dopłatą. Łączna kwota wpłat dokonanych przez osobę nabywającą nieruchomość wynosiła 85.150,00 zł i była równa cenie ustalonej w przetargu. Wpłatę zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 130, Ma 760 i **równolegle na kontach organu: Wn 133 Ma 222/6**. Powyższy sposób zaewidencjonowania dochodów z tytułu sprzedaży nieruchomości nie był zgodny z uregulowaniami załącznika nr 2 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z którym konto 222 *Rozliczenie dochodów budżetowych* w organie służy do ewidencji rozliczeń z jednostkami budżetowymi z tytułu zrealizowanych przez te jednostki dochodów budżetowych. Na stronie Wn konta 222 ujmuje się dochody budżetowe zrealizowane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe, w wysokości wynikającej z okresowych sprawozdań tych jednostek, w korespondencji z kontem 901. Na stronie Ma konta 222 ujmuje się przelewy dochodów budżetowych na rachunek budżetu, dokonane przez jednostki budżetowe i urzędy obsługujące organy podatkowe, w korespondencji z kontem 133.

Aktem notarialnym repertorium A 55/2014 z dnia 8 stycznia 2014 roku, reprezentujący Gminę Biała Rawska Burmistrz sprzedał wyłonionemu w II przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy nieruchomość obejmująca działkę gruntu o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki za cenę 85.150,00 zł potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu. Zawiadomienie z Sądu Rejonowego w Skierniewicach XI zamiejscowy Wydział Ksiąg wieczystych z siedzibą w Rawie Mazowieckiej, którego wpływ potwierdzono w dniu 31 stycznia 2014 roku, potwierdzało dokonanie wpisu w dziale II księgi wieczystej prowadzonej dla nieruchomości.

Zbycia opisanej nieruchomości nie odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej wobec braku jej zaewidencjonowania w księgach rachunkowych jednostki.

Jak ustaliły kontrolujące, własność będącej przedmiotem zbycia działki Gmina Biała Rawska nabyła na mocy decyzji Wojewody Skierniewickiego z dnia 10 stycznia 1992 roku, która uzyskała przymiot ostateczności z dniem 27 lutego 1992 roku, a **z okazanej kontrolującym ewidencji środków trwałych w zakresie gruntów według stanu na 31 grudnia 2013 roku wynikało, że przedmiotowa działka nie została ujęta na stanie środków trwałych jednostki.**

*Kserokopia decyzji komunalizacyjnej działki o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki oraz wydruku z ewidencji środków trwałych w zakresie gruntów według stanu na 31 grudnia 2013 roku stanowi **akta kontroli** strony 289-298.*

Wyjaśnienie złożone przez Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu w sprawie nieujęcia w ewidencji księgowej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska nieruchomości obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki **stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.**

Z wyjaśnienia Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu wynika, że na stan środków trwałych Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska nie wprowadzano gruntów nabytych w wyniku decyzji komunalizacyjnych wobec braku ich wyceny, a na 2016 rok planowane jest dokonanie wyceny działek gruntu objętych decyzjami komunalizacyjnymi.

Odnosząc się do powyższego wyjaśnienia wskazać należy, że **wobec braku ustalenia wartości części gruntów stanowiących własność jednostki samorządu terytorialnego, wykazana w sprawozdaniach wartość środków trwałych była nieadekwatna do faktycznego stanu majątku Gminy.**

Sprzedaż nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska obejmującej działki oznaczone numerami ewidencyjnymi 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16.

Rada Miejska Biała Rawska uchwałą nr XXXI/241/13 z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zbycia niezabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie gminy położonej w obrębie nr 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek: 252/6 o pow. 0,0114 ha, 252/7 o pow. 0,2858 ha, 253/11 o pow. 0,0060 ha, 253/16 o pow. 0,1428 ha wyraziła zgodę na zbycie przedmiotowej nieruchomości wykonanie uchwały powierzając Burmistrzowi Miasta i Gminy Biała Rawska.

Nie zawierającym daty ogłoszeniem Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, podpisanym przez Sekretarza Miasta i Gminy Biała Rawska poinformowano o przeznaczeniu do sprzedaży i sporządzeniu wykazu nieruchomości mienia gminy, przeznaczonych do sprzedaży – nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerami ewidencyjnymi działek: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o powierzchni 0,4460 ha. Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniu 20 września na okres do 11 października 2013 roku, co potwierdzała notatka sporządzona przez merytorycznego pracownika.

Wykaz nieruchomości obejmujący ww. działki w obrębie nr 2 miejscowości Biała Rawska sporządzony z datą 17 września 2013 roku zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w treści wykazu zamiast ceny nieruchomości (art. 35 ust. 2 pkt 6) wpisano jako wartość nieruchomości kwotę w wysokości 230.000,00 zł plus 23% podatku VAT. Przedmiotowa kwota, wbrew zapisom wykazu, nie stanowiła wartości nieruchomości, a oszacowana wartość rynkowa prawa własności przedmiotowej nieruchomości ustalona operatem szacunkowym sporządzonym w dniu 7 lipca 2013 roku przez rzeczoznawcę majątkowego nr uprawnień 3423 wynosiła 172.513,00 zł, z czego wynikało że „wartość nieruchomości” wpisana w kolumnie 8 wykazu stanowiła cenę ustaloną na zasadach określonych art. 67 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Termin zgłaszania wniosków przez osoby uprawnione na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami określono zgodnie z uregulowaniami ww. przepisów prawa na 6 tygodni od daty wywieszenia wykazu. Nie udokumentowano wywieszenia wykazu na okres określony zapisami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (21 dni).

Ogłoszenie Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska w sprawie sporządzenia wykazu nieruchomości mienia gminy przeznaczonych do sprzedaży, obejmujący nieruchomość niezabudowaną położoną w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczoną numerami ewidencyjnymi działek: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o powierzchni 0,4460 ha z załączonym wykazem zamieszczono w Biuletynie informacji Publicznej bip.bialarawska.pl, co udokumentowano wydrukiem z 24 lipca 2013 roku. Ogłoszenie o sporządzeniu i wywieszeniu wykazu opublikowano w gazecie „Głos Rawy” z dnia 19 września 2013 roku.

Ogłoszeniem z datą 6 listopada 2013 roku, tj. po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami i zgodnie z uregulowaniami art. 38 ust. 2 ww. ustawy, w terminie spełniającym wymogi § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, Burmistrz Białej Rawskiej ogłosił przetarg ustny nieograniczony na

sprzedaż nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska obejmującej działki oznaczone numerami ewidencyjnymi: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o powierzchni 0,4460 ha. W treści ogłoszenia zawarto wszystkie elementy wymagane zapisami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz uregulowaniami § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Wadium ustalone w wysokości 23.000,00 zł stanowiło 8,13% ceny wywoławczej ustalonej na 230.000,00 zł plus 23% vat, tj. 282.900,00 zł brutto, co było zgodne z uregulowaniami ust. 2 § 4 powyższego rozporządzenia. Formę (w pieniądzu na wskazany rachunek bankowy) i termin (uznanie rachunku do dnia 11 grudnia 2013 roku) wniesienia wadium określono zgodnie z zapisami § 4 ust. 4 i 6 cytowanego rozporządzenia. Ogłoszenie zawierało informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia a także, zgodnie z zapisami ust. 2 art. 41 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, pouczenie dotyczące skutków uchylenia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Nie udokumentowano dokonania przeliczenia ceny wywoławczej nieruchomości na euro zgodnie z zapisami § 6 ust. 6 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości. Jak ustaliły kontrolujące, cena wywoławcza nieruchomości w przeliczeniu na euro według średniego kursu na dzień 7 listopada 2013 roku (tj. 7 dni przed datą zamieszczenia ogłoszenia o przetargu) wynosiła 67.796,20 zł, stanowiąc wartość obliigującą jednostkę, zgodnie z zapisami § 6 ust. 4 ww. rozporządzenia, do zamieszczenia ogłoszenia o przetargu w prasie o zasięgu obejmującym co najmniej powiat, na terenie którego położona jest zbywana nieruchomość, ukazującej się nie rzadziej niż raz w tygodniu. Ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż opisywanej nieruchomości, zamieszczono, jak wynika z adnotacji merytorycznego pracownika na treści ogłoszenia, na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 10 listopada 2013 roku na okres do 16 grudnia 2013 roku. Publikację w Biuletynie Informacji Publicznej bip.bialarawska.pl, udokumentowano wydrukiem z dnia 13 listopada 2013 roku, zaś w tygodniku „ITS” obejmującym swoim zasięgiem powiat skierniewicki, łowicki i rawski, ogłoszenie opublikowano w dniu 15 listopada 2013 roku. Powyższe wypełniało wymogi określone § 6 ust. 1 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, wskazać jednak należy, że ww. przepisy prawa określają wymóg publikacji ogłoszenia na stronach internetowych właściwego organu, a nie w Biuletynie Informacji Publicznej.

Powołana zarządzeniem nr 50/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Białej Rawskiej z dnia 23 sierpnia 2011 roku Stała Komisja Przetargowa działając w składzie pięcioosobowym sporządziła w dniu 12 grudnia 2013 roku, podpisany przez wszystkich członków komisji, protokół z wpłat wadium, z którego to dokumentu wynikało, że w wymaganym terminie, tj. do 11 grudnia 2013 roku, na wskazany rachunek bankowy wpłat wadium dokonało sześć osób zainteresowanych nabyciem nieruchomości niezabudowanej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska obejmującej działki oznaczone numerami ewidencyjnymi: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 i wszystkie te osoby zostały dopuszczone do udziału w przetargu. Przedmiotowy protokół został wywieszony w dniu 12 grudnia 2013 roku na tablicy ogłoszeń, co dokumentowała adnotacja dokonana przez merytorycznego pracownika na treści ogłoszenia.

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza terminowości dokonania wpłat wadium wykazała, że wpłat dokonano w wymaganym ogłoszeniem terminie, co dokumentowały

wyciągi bankowe nr 79 z 3 grudnia 2013 roku, nr 81 z 10 grudnia 2013 roku, nr 82 z 11 grudnia 2013 roku a wpłaty zaewidencjonowano: Wn 139 Ma 240.

W dokumentacji przetargu znajdował się niepodpisany dokument bez daty *Warunki przetargu na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerem działki: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16*, w którym określono: organizatora przetargu, warunki przystąpienia do przetargu oraz zasady zwrotu i zaliczenia na poczet ceny nabycia wpłaconego wadium, przedmiot przetargu, informacje o warunku ustanowienia nieodpłatnej służebności przesyłu na rzecz Gminy Biała Rawska dla sieci wodociągowo-kanalizacyjnej, informacje w zakresie kosztów zawarcia aktu notarialnego, termin ustalenia daty umowy sprzedaży, ostateczny termin zapłaty ceny nabycia oraz zastrzeżenie o przepadku na rzecz Gminy wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę w przypadku nie stawienia się w kancelarii notarialnej w wyznaczonym terminie.

Sporządzony bez daty, podpisany przez komisję w pięcioosobowym składzie, w tym jej przewodniczącego, protokół ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerem działki: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o pow. 0,4460 ha, który odbył się w dniu 16 grudnia 2013 roku o godz. 10⁰⁰ w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zawierał wszystkie elementy wymagane § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, a z jego treści wynikało, że żaden z dopuszczonych do udziału w przetargu uczestników, nie przystąpił do licytacji.

Nie udokumentowano wywiązania się przez właściwy organ z obowiązku określonego uregulowaniami § 12 ww. rozporządzenia, tj. podania do publicznej wiadomości, poprzez wywieszenie w siedzibie właściwego urzędu, na okres 7 dni, informacji o wyniku przetargu.

Zwrotu wpłaconych wadium dokonano na wniosek Naczelnika Wydziału Rozwoju Gospodarczego w dniu 17 grudnia 2013 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 84, a operację zaewidencjonowano Wn 240 Ma 139.

Wobec negatywnego wyniku pierwszego przetargu, ogłoszeniem z dnia 17 marca 2014 roku, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska ogłosił II przetarg ustny nieograniczony na sprzedaż, między innymi, niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerem działki: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o pow. 0,4460 ha.

Ogłoszenie o II przetargu ustnym nieograniczonym na sprzedaż przedmiotowej nieruchomości zawierało elementy wymagane uregulowaniami art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz § 13 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości **oprócz informacji o terminie przeprowadzenia poprzedniego przetargu**, czego wymóg określono w powołanym wyżej artykule ww. ustawy. Cenę wywoławczą nieruchomości określono na kwotę 184.000,00 zł plus 23% VAT (co stanowiło 226.320,00 zł brutto). Cena wywoławcza nieruchomości została w II przetargu ustalona zgodnie z uregulowaniami art. 67 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś wadium płatne w pieniądzu na wskazany rachunek bankowy w terminie do 17 kwietnia 2014 roku w wysokości 18.000,00 zł (tj. 7,95% ceny wywoławczej) ustalono zgodnie z zapisami ust. 2, 4 i 6 § 4 ww. rozporządzenia.

Treść ogłoszenia zawierała informacje dotyczące zwrotu wadium oraz zaliczenia wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę na poczet ceny nabycia a także pouczenie dotyczące skutków uchylecia się od zawarcia umowy sprzedaży.

Termin przetargu określony na 23 kwietnia 2014 roku w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, sala nr 5, ustalono zgodnie z uregulowaniami art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Ogłoszenie o przetargu zamieszczono:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, co udokumentowano wydrukiem z dnia 18 marca 2014 roku,
- w dniu 18 marca 2014 roku na okres do 23 kwietnia 2014 roku na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska, co potwierdzała stosowna adnotacja merytorycznego pracownika,
- w tygodniku „Dziennik Łódzki - ITS” obejmującym swoim zasięgiem powiat skierniewicki, łowicki i rawski w dniu 21 marca 2014 roku czym spełniono wymogi określone § 6 ust. 1, 4 i 7 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości oraz art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Protokół z dnia 18 kwietnia 2014 roku podpisany przez czworo członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego, określał, że w wymaganym terminie wadium w wymaganej wysokości dokonało czterech oferentów, których Komisja postanowiła dopuścić do uczestnictwa w przetargu. Przedmiotowy protokół, jak wynika z adnotacji na treści tego dokumentu, wywieszono na tablicy ogłoszeń Urzędu w dniu 18 kwietnia 2014 roku. Do protokołu załączono dokumenty wpłaty wadium, z których wynikało, że dyspozycje zapłaty dotyczące czterech różnych oferentów zrealizowano z rachunki bankowego jednego zleceniodawcy.

Kontrolujące zweryfikowały terminowość wpłaty wadium, stwierdzając, iż wadium wniesione zostało przez wszystkich oferentów w wymaganej wysokości, formie i terminie, a dokonanie wpłaty wadium potwierdzały wyciągi bankowe nr 17 z dnia 9 kwietnia 2014 roku (zaewidencjonowany z datą 8 kwietnia 2014 roku), nr 18 z 14 kwietnia 2014 roku, nr 19 z 15 kwietnia 2014 roku – dwie wpłaty dokonane na nazwiska dwóch oferentów, z tym że **wszystkie wpłaty dokonywane były przez jednego nadawcę – TEAM Mariusz Pudzianowski i pochodziły w rachunku bankowego o tym samym numerze**. Wpłaty zaewidencjonowano na kontach Wn 139 Ma 240.

Kserokopia protokołu wpłat wadium i kserokopie wyciągów bankowych nr 17, 18 i 19 z kwietnia 2014 roku dokumentujących dokonanie wpłaty wadium oraz załączonych do nich dyspozycji przekazania środków stanowią akta kontroli strony 299-307.

Znajdujący się w dokumentacji przetargu nie opatrzony datą i niepodpisany dokument *Warunki przetargu na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 Miasta Biała Rawska oznaczonej numerem działki: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16* określał: organizatora przetargu, warunki przystąpienia, jego przedmiot, warunek przystąpienia do przetargu jakim było ustanowienie przez Nabywcę nieodpłatnej służebności na rzecz Gminy dla sieci przesyłowych (wskazać należy, że w dacie przystąpienia do przetargu żaden z oferentów nie był w stanie tego warunku wypełnić nie będąc właścicielem nieruchomości), informacje dotyczące kosztów zawarcia aktu notarialnego, terminu ustalenia zawarcia umowy, ostateczny termin zapłaty ceny nabycia oraz zastrzeżenie o przepadku na rzecz Gminy wadium wpłaconego przez wyłonionego w przetargu nabywcę w przypadku nie stawienia się w kancelarii notarialnej w wyznaczonym terminie.

Protokół II przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 23 kwietnia 2014 roku o godz. 11.⁰⁰ sporządzony bez daty, został podpisany przez czworo członków Komisji Przetargowej, w tym jej przewodniczącego oraz legitymującą się stosownym pełnomocnictwem osobę reprezentującego wyłonionego w przetargu nabywcę i został zatwierdzony przez Burmistrza Białej Rawskiej.

W treści protokołu II ustnego przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości oznaczonej numerami ewidencyjnymi 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska zawarto elementy wymagane § 10 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, i określono:

- wysokość zaofiarowanego w licytacji postąpienia określono na kwotę 1.840,00 zł (bez określenia, że jest to kwota netto), co nie wypełniało wymogów określonych § 14 ust. 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 września 2004 roku w sprawie sposobu i trybu przeprowadzania przetargów oraz rokowań na zbycie nieruchomości, z których wynika, że o wysokości postąpienia decydują uczestnicy przetargu, z tym że postąpienie nie może wynosić mniej niż 1 % ceny wywoławczej, tj. 2.263,20 zł brutto,
- warunek zawarcia aktu notarialnego jakim było ustanowienie nieodpłatnej służebności przesyłu na obszarze pasa technicznego o szerokości 2 metrów po każdej stronie od osi sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- ostateczny termin zapłaty, którym określono dzień podpisania aktu notarialnego, którego miejsce i termin organizator ustali w ciągu 21 dni od daty przeprowadzenia przetargu,
- cenę wywoławczą w kwocie 184.000,00 zł plus 23% VAT, wadium 18.000,00 zł i postąpienie w kwocie 1.840,00 zł oraz cenę nabycia nieruchomości w wysokości 185.840,00 zł plus 23% VAT, tj. 228.583,20 zł,
- że do licytacji przystąpił jeden oferent – reprezentowany przez pełnomocnika TEAM Mariusz Pudzianowski,
- nabywcę nieruchomości TEAM Mariusz Pudzianowski reprezentowanego przez pełnomocnika za najwyższą zaofiarowaną w licytacji cenę.

*Kserokopia protokołu II przetargu nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości oznaczonej numerami ewidencyjnymi 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska stanowi **akta kontroli** strony 308-310.*

Informację o wyniku II przetargu ustnego nieograniczonego na sprzedaż niezabudowanej nieruchomości oznaczonej numerami ewidencyjnymi 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska o pow. 0,4460 ha, zawierającą wymagane uregulowaniami § 12 ww. rozporządzenia dane, tj. datę i miejsce oraz rodzaj przeprowadzonego przetargu, oznaczenie nieruchomości będącej jego przedmiotem, osoby dopuszczone do uczestniczenia w przetargu, cenę wywoławczą oraz najwyższą cenę osiągniętą w przetargu oraz imię i nazwisko osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości, sporządzoną z datą 23 kwietnia 2014 roku podpisał Burmistrz. Nie udokumentowano upublicznienia ww. informacji w sposób i na okres określony zapisami § 12 ust. ww. rozporządzenia.

Nie udokumentowano przekazania nabywcy informacji o miejscu i terminie zawarcia umowy notarialnej, co było wymagane zapisami art. 41 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, który określa obowiązek organizatora przetargu zawiadomienia, najpóźniej w ciągu 21 dni od dnia rozstrzygnięcia przetargu, osoby ustalonej jako nabywca nieruchomości o miejscu i terminie zawarcia umowy sprzedaży lub oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości, przy czym wyznaczony termin nie może być krótszy niż 7 dni od dnia doręczenia zawiadomienia.

Dopłaty do ceny nabycia w kwocie 210.583,20 zł dokonano w dniu 22 maja 2014 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 112 z 22 maja 2014 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 130 Ma 221/923 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0770, zaś przebiegowania wadium na poczet ceny nabycia dokonano z datą 23 maja 2014 roku, na wniosek Naczelnika Wydziału Rozwoju Gospodarczego, ewidencjonując tę operację na kontach Wn 240 Ma 139 (wyciąg

bankowy nr 24 rachunku depozytów) i Wn 130 Ma 221/923 (wb nr 113 z 23 maja 2014 roku).

Na wniosek z dnia 24 kwietnia 2014 roku złożony przez Naczelnika Wydziału Rozwoju Gospodarczego, wadnia w kwocie po 18.000,00 zł wpłacone na nazwiska trzech oferentów, zostały zwrócone, co dokumentował wyciąg bankowy z rachunku depozytów nr 21 z dnia 24 kwietnia 2014 roku, z tym że **zwrotu wadium dokonano na jeden numer rachunku bankowego.**

*Kserokopia wyciągu bankowego nr 21 z dnia 24 kwietnia 2014 roku (rachunek depozytów) wraz z dyspozycjami przekazania środków stanowią **akta kontroli** strony 311-318.*

Zwrot wadium zaewidencjonowano z datą 24 kwietnia 2014 roku na kontach Wn 139 Ma 240.

Aktem notarialnym repertorium A 1372/2014 z dnia 22 maja 2014 roku, reprezentujący Gminę Biała Rawska Burmistrz sprzedał wyłonionemu w II przetargu ustnym nieograniczonym nabywcy niezabudowaną nieruchomość gruntową położoną w obrębie 2 Miasta Biała Rawska obejmującą działki o numerach ewidencyjnych: 252/6, 252/7, 253/11 i 253/16 o powierzchni 0,4460 ha za ustaloną w przetargu cenę 228.583,20 zł potwierdzając dokonanie zapłaty ceny sprzedaży przed podpisaniem aktu. Z treści aktu notarialnego wynika, że na zbywanej nieruchomości ustanowione zostały na rzecz Gminy nieodpłatne służebności przesyłu określone w warunkach przetargu. Sprzedaż przedmiotowej nieruchomości dokumentowała wystawiona przez Gminę fakturą nr 135 z 23 maja 2014 roku.

Zawiadomienie z Sądu Rejonowego w Skierniewicach XI zamiejscowy Wydział Ksiąg Wieczystych z siedzibą w Rawie Mazowieckiej potwierdzające dokonanie stosowny wpisów w księgach wieczystych wpłynęło do Urzędu w dniu 27 czerwca 2014 roku.

Zbycia opisanej nieruchomości nie odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej. Jak ustaliły kontrolujące, własność będących przedmiotem zbycia działek Gmina Biała Rawska nabyła na mocy decyzji Wojewody Skierniewickiego z dnia 10 stycznia 1992 roku, która uzyskała przymiot ostateczności z dniem 27 lutego 1992 roku obejmującej działki o numerach 253/3, 253/4, 253/5, 253/4 i 254/1, które uległy podziałowi. **W okazanej kontrolującym ewidencji gruntów według stanu na 31 grudnia 2013 roku, przedmiotowe działki nie zostały ujęte na stanie środków trwałych jednostki.**

*Kserokopia decyzji komunalizacyjnej Wojewody Skierniewickiego z dnia 10 stycznia 1992 roku obejmującej działki o numerach 253/3, 253/4, 253/5, 253/4 i 254/1 oraz decyzji w zakresie podziału tych działek stanowią **akta kontroli** strony 319-325, a wydruk z ewidencji środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku stanowi **akta kontroli** strony 291-298.*

Wyjaśnienie w sprawie braku wprowadzenia do ewidencji środków trwałych Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska działek o numerach 253/3, 253/4, 253/5, 253/4 i 254/1 **stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.**

Sprzedaż nieruchomości obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 47/3 w Żurawce

Uchwałą nr XLI/334/14 z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na zbycie zabudowanej nieruchomości gruntowej stanowiącej mienie gminy położonej w obrębie wsi Żurawka oznaczonej numerem ewidencyjnym 47/3 o powierzchni 0,0340, Rada Miejska w Białej Rawskiej wyraziła zgodę na zbycie opisanej nieruchomości na poprawę warunków zagospodarowania nieruchomości gruntowej, powołując się zapisy

art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Uchwała została podjęta na wniosek właściciela nieruchomości przyległej będącego właścicielem budynku mieszkalnego, w części posadowionego na objętej wnioskiem działce o numerze 47/3 obręb Żurawka, a jej wykonanie powierzono Burmistrzowi Białej Rawskiej.

Sporządzonym bez wskazania daty ogłoszeniem Burmistrz Białej Rawskiej poinformował o przeznaczeniu do sprzedaży i sporządzeniu wykazu nieruchomości przeznaczonych do sprzedaży, w tym działki o numerze ewidencyjnym 47/3 w obrębie Żurawka. Ogłoszenie zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w okresie od 22 maja do 11 czerwca 2014 roku.

Upublicznienia wykazu nieruchomości sporządzonego z datą 19 maja 2014 roku obejmującego, m.in. działkę w Żurawce o numerze 47/3, poprzez zamieszczenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej, nie udokumentowano.

Okres wywieszenia ogłoszenia o wykazie spełniał wymóg określony art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami (21 dni), a informację o wywieszeniu wykazu zamieszczono w gazecie „Głos Rawy” z dnia 22 maja 2014 roku - tygodniku obejmującym swoim zasięgiem teren powiatu rawskiego. Zamieszczenie informacji o upublicznieniu wykazu nieruchomości na stronie Biuletynu Informacji Publicznej – Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska potwierdzono wydrukiem z dnia 23 maja 2014 roku.

Wykaz zawierał wszystkie elementy określone art. 35 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w treści wykazu zamiast ceny nieruchomości (art. 35 ust. 2 pkt 6) wpisano jako wartość nieruchomości kwotę w wysokości 3.975,00 zł bez wskazania stawki podatku VAT. Podana kwota równa była wartości rynkowej nieruchomości ustalonej operatem szacunkowym sporządzonym z dnia 9 maja 2014 roku przez rzeczoznawcę majątkowego nr uprawnień 3423 na 3.975,00 zł i była zgodna z uregulowaniami art. 67 ust. 3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami.

Termin do złożenia wniosku przez osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w nabyciu nieruchomości na podstawie art. 34 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami określono na 6 tygodni od dnia wywieszenia wykazu, co było zgodne z uregulowaniami ww. artykułu.

W dniu 17 lipca 2014 roku, tj. po upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust.1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, sporządzono protokół uzgodnień, który podpisany został przez Burmistrza Białej Rawskiej i użytkownika wieczystego (jak wynika z załączonego do dokumentacji wydruku z ewidencji gruntów Starostwa Powiatowego w Rawie Mazowieckiej), którego mylnie określono jako właścicielkę nieruchomości przyległej obejmującej działki nr 107/2 i 107/3. Przedmiotowym protokołem ustalono:

- uprawnienia kupującego do nabycia działki nr 47/3 w Żurawce w celu poprawienia warunków zagospodarowania nieruchomości przyległej,
- cenę nabycia w kwocie 4.889,25 zł (3.975,00 zł plus 23% vat),
- termin miesięczny do zawarcia aktu notarialnego,
- poniesienia kosztów notarialnych przez nabywcę oraz pouczenie o konsekwencjach nie stawienia się przez kupującego w wyznaczonym terminie.

Nie udokumentowano poinformowania ustalonego protokołem nabywcy o miejscu i terminie zawarcia umowy notarialnej. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia inspektor Krystyny Grad, informacja o terminie zawarcia aktu notarialnego została przekazana telefonicznie, co w tut. Urzędzie jest praktykowane wobec konieczności uzgodnienia terminu ze wszystkimi uczestnikami aktu.

Dokonanie wpłaty w kwocie 3.975,00 zł na poczet ceny nabycia dokumentował wyciąg bankowy nr 162 z dnia 21 lipca 2014 roku, zaś dokonanie dopłaty w kwocie 914,25 zł (VAT) – wyciąg bankowy nr 164 z 23 lipca 2014 roku, a operacje zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 130 Ma 221/974. Sprzedaż działki nr 47/3 we wsi Żurawka udokumentowano fakturą nr 251 wystawiona w dniu 11 września 2014 roku, którą zaewidencjonowano Wn 221/974 Ma 720 i Wn 720 Ma 225/4.

Akt notarialny repertorium A 2294/2014 z dnia 4 września 2014 roku, podpisany został przez reprezentującego Gminę Biała Rawska Burmistrza oraz nabywcę wskazanego w protokole uzgodnień jako osoba uprawniona do nabycia nieruchomości w trybie określonym art.37 ust. 2 pkt 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Sprzedający potwierdził dokonanie przed zawarciem umowy sprzedaży zapłaty całej ceny (ustalonej protokołem uzgodnień) zabudowanej nieruchomości gruntowej położonej w obrębie Żurawka obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 47/3.

Zawiadomienie z Sądu Rejonowego w Skierniewicach XI zamiejscowy Wydział Ksiąg wieczystych z siedzibą w Rawie Mazowieckiej, którego wpływ odnotowano w dniu 10 października 2014 roku, potwierdziło dokonanie stosownych wpisów w księdze wieczystej.

Zbycia opisanej nieruchomości nie odnotowano w księgach rachunkowych Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej wobec braku jej zaewidencjonowania w księgach rachunkowych jednostki. Jak ustaliły kontrolujące, własność będących przedmiotem zbycia działki położonej w obrębie Żurawka oznaczonej numerem ewidencyjnym 47/3 powstałej w wyniku podziału działki nr 47, Gmina Biała Rawska nabyła na mocy decyzji Wojewody Łódzkiego GN.V.7723/N/2/14/2009/KM z dnia 27 maja 2009 roku, której ostateczności nie potwierdzono, a ww. **działka nie została ujęta na stanie środków trwałych jednostki.**

Kserokopie decyzji komunalizacyjnej i decyzji podziałowych działki nr 47/3 w miejscowości Żurawka stanowią akta kontroli strony 326-331, a wydruk z ewidencji środków trwałych według stanu na dzień 31 grudnia 2013 roku stanowi akta kontroli strony 291-298.

Wyjaśnienie dotyczące nieujęcia w ewidencji środków trwałych działek gruntu nabytych przez Gminę w wyniku decyzji komunalizacyjnych złożone przez Naczelnika wydziału Finansów i Budżetu **stanowi załącznik nr 28 protokołu kontroli.**

Dochody z tytułu sprzedaży prawa własności na rzecz użytkowników wieczystych

W dziale 700 rozdział 70005 § 0770 ewidencjonowano również dochody pochodzące z wpłat rat z tytułu nabycia prawa własności nieruchomości przez użytkowników wieczystych na zasadach określonych uregulowaniami art. 37 ust. 2 i 3 w związku z art. 70 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Jak wynikało z oświadczenia inspektor Krystyny Grad, Rada Miejska w Białej Rawskiej nie podjęła, na zasadach wynikających z zapisów art. 70 ust. 4 ww. ustawy, uchwały w sprawie stosowania innej niż określona zapisami powołanego wyżej ustępu 3, stawki procentowej, a oświadczenie w powyższym zakresie **stanowi załącznik nr 29 protokołu kontroli.**

W latach 2013 i 2014 Gmina Biała Rawska nie dokonywała sprzedaży prawa własności na rzecz użytkowników wieczystych. W latach 2013, 2014 i i półrocze 2015 roku uzyskiwano dochody pochodzące z wpłat rat z tytułu rozłożenia na raty należności z tytułu sprzedaży prawa własności na rzecz użytkowników wieczystych, które zrealizowano w kwotach, odpowiednio: 64.632,08 zł i 14.664,64 zł brutto, zaś za I półrocze 2015 roku - 17 086,34 zł (brutto).

Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie dokonywaniu w latach 2013 i 2014 sprzedaży nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych stanowi załącznik nr 30 protokołu kontroli.

Przedmiotowe dochody Gmina Biała Rawska uzyskała z tytułu dokonanej w 2010 roku sprzedaży nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych na zasadach określonych uregulowaniami art. 37 ust. 2 i 3 w związku z art. 70 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz w 2011 roku zamiany nieruchomości zgodnie z zapisami art. 37 ust. 2 pkt. 4 ww. ustawy.

Wykaz zawartych przez Gminę Biała Rawska umów sprzedaży prawa własności nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych, z których raty wpływały w latach 2013, 2014 i 2015 zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 31 protokołu kontroli.*

Z danych zawartych w powołanym wyżej zestawieniu wynika, że w 2010 roku zawarto sześć umów dotyczących zbycia prawa własności nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych z rozłożeniem należności na dziesięć rat rocznych, zaś w 2011 roku – jedną umowę zamiany z dopłatą rozłożoną na raty z trzyletnim okresem spłaty. Kontrolujące przeanalizowały dokumentację dotyczącą trzech wybranych umów.

W przedmiotowych umowach określono oprocentowanie niespłaconej części ceny z zastosowaniem stopy procentowej równej stopie redyskonta weksli stosowanej przez Narodowy Bank Polski w wysokości obowiązującej w dniu wpłaty raty, ustawowe odsetki od nieterminowej wpłaty raty, oświadczenie o poddaniu się egzekucji w odniesieniu do spłaty pozostałej do zapłaty kwoty na zasadach określonych uregulowaniami art. 777 §1 Kodeksu cywilnego. Ponadto we wszystkich przeanalizowanych aktach notarialnych określono ustanowienie na nabywanych nieruchomościach hipoteki zwykłej umownej w wysokości odpowiadającej kwocie pozostałej do zapłaty.

Umowy zawierały ustalenia w zakresie określenia wysokości i terminu zapłaty poszczególnych rat, cenę określoną zgodnie z zapisami art. 67 ust.3a ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że operaty szacunkowe określały wartość rynkową przedmiotu własności, wartość rynkową użytkownika wieczystego i ustaloną na tej podstawie **opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkownika wieczystego gruntu w prawo własności.** Powyższe nie było zgodne z zapisami art. 156 ust. 3 ww. ustawy, który określa, iż operat szacunkowy może być wykorzystany do celu, dla którego został sporządzony, przez okres 12 miesięcy od daty jego sporządzenia (...). Zasady płatności rat określono zgodnie z zapisami art. 70 ust. 2 ww. ustawy, z tym że w dwóch przypadkach kontrolującym nie okazano złożonych przez zainteresowanych użytkowników wieczystych, wniosków o nabycie.

Wobec nabycia nieruchomości, użytkownikom pomniejszono opłatę roczną z tytułu użytkownika wieczystego, o czym zostali poinformowani stosownymi pismami.

Kontrolujące ustaliły, że dwóch nabywców nieruchomości, po uiszczeniu rat należnych za 2011 i 2012 rok, w 2013 roku dokonało spłaty pozostałej należności, przypadającej do zapłaty w latach kolejnych do 2019 roku. Kwotę należną do zapłaty określono wystawionymi przez Urząd Gminy fakturami wystawionymi na kwoty w wysokości stanowiącej różnicę między wartością nabywanego prawa i uiszczonymi ratami, powiększoną o należny podatek VAT.

Terminowość i zgodność wysokości dokonanych wpłat z uregulowaniami art. 70 ust.2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami i ustaleniami umów, kontrolujące zweryfikowały w odniesieniu do rat wpłacanych w latach 2013 i 2014 przez czterech nabywców.

W wyniku analizy dokumentów źródłowych, kontrolujące stwierdziły, że:

- dla każdego nabywcy prowadzono ręcznie odrębną kartotekę określającą wysokość należności do zapłaty, ilość i wysokość rat, datę i oznaczenie dowodu stanowiącego podstawę zapłaty, przypis należności głównej, odsetek redyskonta i odsetek ustawowych,
- należność przypisywano na podstawie wystawianych przez Urząd Miejski faktur, w dacie zgłoszenia się osoby zobowiązanej do zapłaty,
- raty za 2013 i 2014 rok, płatne w odniesieniu do wszystkich nabywców do 31 marca każdego roku:
 - przez nabywcę poz. 2 uiszczane były terminowo wraz z kwotą odsetek naliczonych zgodnie z umową sprzedaży, na podstawie wystawianych w terminie faktur,
 - nabywca poz. 3 w 2013 roku dokonał wpłaty raty za 2012 rok w dniu 25 kwietnia 2013 roku, tj. z rocznym opóźnieniem, wraz z odsetkami od pozostającej do zapłaty należności (wyliczonymi na podstawie stopy redyskonta) i odsetkami ustawowymi naliczonymi od za okres opóźnienia od kwoty należności głównej i odsetek redyskonta, za 2013 rok wpłaty dokonano w dniu 15 października 2013 roku wraz z odsetkami od pozostającej do zapłaty należności oraz odsetkami ustawowymi naliczonymi za okres opóźnienia, zaś za 2014 rok wpłaty raty z odsetkami naliczonymi zgodnie z obowiązującą stopą redyskonta dokonano w dniu 31 marca 2014 roku. Wskazać należy, że faktury na kolejne raty wystawiono z opóźnieniem, tj. za ratę roku 2012 – nr 109 z 25 kwietnia 2013 roku, za ratę 2013 roku – nr 277 z dnia 15 kwietnia 2013 roku. Terminowo (31 marca 2014 roku) wystawiono fakturę VAT nr 80 dotyczącą raty za 2014 rok. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, faktury wystawiano w dacie zgłoszenia się osoby zobowiązanej do zapłaty raty. Wobec stwierdzonej nieprawidłowości, osoba prowadząca powyższą tematykę zobowiązana została do bieżącego monitorowania terminów rat przypadających do zapłaty i terminowego wystawiania faktur,
 - nabywca poz. 5 dokonał w 2013 roku terminowo (w dniu 18 stycznia 2013 roku) wpłaty raty należnej za rok 2013 oraz wszystkich pięciu pozostałych do zapłaty rat (na podstawie faktury nr 27 z 18 stycznia 2013 roku wystawionej na pozostałą do zapłaty należność) oraz odsetek w kwocie naliczonej na podstawie obowiązującej stopy redyskonta,
 - nabywca wykazany w poz. 6 dokonał w dniu 22 marca 2012 roku spłaty rat za lata 2012-2019 na podstawie faktury nr 75 z dnia 22 marca 2012 roku obejmującej całą pozostałą do zapłaty należność,
- wpłat dokonano w kasie Urzędu, a powyższe operacje ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 221-41, Ma 720 (przypis na podstawie faktury i wyliczenia należnych odsetek od pozostałej do zapłaty należności) oraz Wn 101 Ma 221/41 (wpłatę) w dacie dokonania zapłaty z klasyfikacją budżetową dział 700, rozdział 70005 § 0770 (należność główna) i § 0920 (odsetki),
- od nieterminowej zapłaty naliczono i pobrano odsetki ustawowe, z tym że wskazać należy, że **jednostka nie monitorowała terminowości dokonywania wpłat rat zgodnie z ustaleniami zawartych umów, wystawiając faktury w dacie zgłoszenia się osoby zobowiązanej do zapłaty.**

Dane w zakresie sprzedaży nieruchomości w drodze przetargowej i bezprzetargowej zawarto w testach nr 2, 3, 3a **stanowiących załącznik nr 32 protokołu kontroli.**

Dochody z tytułu przekształcenia użytkowania wieczystego w prawo własności

Zaplanowane i zrealizowane w dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa, rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami § 0760 Wpływy z tytułu przekształcenia prawa

użytkowania wieczystego przysługującego osobom fizycznym w prawo własności dochody dotyczyły dochodów Gminy uzyskanych w 2013 roku z tytułu odpłatnego przekształcenia w prawo użytkowania wieczystego w prawo własności.

Przedmiotowe dochody pochodziły z wpłat dokonanych przez dotychczasowych użytkowników wieczystych, którzy wystąpili z wnioskami o odpłatne przekształcenie prawa użytkowania w prawo własności, w wyniku czego Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska wydał decyzje:

RG.II.6226.03.2013 z 19 lipca 2013 roku, która stała się ostateczna w dniu 9 sierpnia 2013 roku i została wydana na wniosek Spółdzielni Mieszkaniowej w Białej Rawskiej - użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska obejmującej działkę nr 270/46 o pow. 0,0150 ha, który wpłynął 1 lipca 2013 roku. Wypis z rejestru gruntów prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej potwierdzał własność nieruchomości przysługującą Gminie Biała Rawska oraz ustanowienie użytkowania wieczystego na rzecz Spółdzielni. Użytkowanie wieczyste ustanowiono na rzecz Spółdzielni aktem notarialnym repertorium A 384/79. Pismem RG.II.6826.03.2013 z 9 lipca 2013 roku **wnioskodawcę poinformowano o konieczności uiszczenia zaliczki na koszty związane z opracowaniem operatu szacunkowego w kwocie 492,00 zł w kasie lub na wskazany rachunek bankowy Urzędu i okazanie potwierdzenia wpłaty, bez wskazania daty. Wpłatę zaliczki w wymaganej kwocie dokumentuje wyciąg bankowy nr 147 z dnia 16 lipca 2013 roku**, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 130 Ma 720 z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 750023 § 0970, a na podstawie Pk 15628/0 z dniem 30 listopada 2013 roku przeksięgowano do działu 750 rozdział 750023 § 0970. Wskazać należy, że zasady ustalania opłaty z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności uregulowane zostały w art. 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przekształceniu prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości (tekst jednolity Dz.U. z 2012 roku, poz. 83 ze zm.). Opłatę powyższą ustala w decyzji właściwy organ w oparciu o art. 67 ust. 3a i art. 69 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, zaś prowadzenie postępowania w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości regulują przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 roku Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jednolity Dz.U. z 2013 roku, poz. 267 ze zm.). Artykuł 262 tej ustawy stanowi, że stroną obciążają te koszty postępowania, które wynikły z winy strony lub zostały poniesione w interesie lub na żądanie strony, a nie wynikają z ustawowego obowiązku organów prowadzących postępowanie. W uzasadnionych przypadkach organ administracji publicznej może zażądać od strony złożenia zaliczki w określonej wysokości na pokrycie kosztów postępowania. Wyliczenie zawarte w art. 262 Kodeksu postępowania administracyjnego ma charakter zamknięty, co oznacza że stroną obciążają wyłącznie koszty wskazane w tym przepisie. Inne koszty postępowania niewymienione w tym przepisie obciążają organ administracyjny. Wyjątki od tej zasady mogą przewidywać tylko przepisy szczególne. Żaden przepis szczególny nie przewiduje konieczności uiszczenia kosztów postępowania zmierzającego do wydania decyzji w sprawie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności przez wnioskodawcę (wyrok II SA/Wr 612/11), patrz również wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 5 kwietnia 2012 roku (I OSK 16/12). Tak więc **żądanie przez organ uiszczenia zaliczki na koszty związane z opracowaniem operatu szacunkowego było bezpodstawne.**

Kserokopia pisma RG.II.6826.03.2013 z 9 lipca 2013 roku, dowodu dokonania wpłaty oraz wydruku z ewidencji księgowej w tym zakresie stanowią akta kontroli strony 332-337.

W toku postępowania:

- zawiadomieniem RG.II.6826.03.2013 z 9 lipca 2013 roku, wnioskodawcę powiadomiono o wszczęciu postępowania,
- operatem szacunkowym opracowanym z datą 7 lipca 2013 roku określono wartość rynkową nieruchomości położonej w obrębie nr 2 miasta Biała Rawska o pow. 270/46 o pow.150 m². Przedmiotowym opracowaniem sporządzonym przez rzeczoznawcę majątkowego nr 3423 nie określono celu wyceny wskazując nim: „określenie wartości rynkowej nieruchomości, dla optymalnego sposobu użytkowania nieruchomości w celu ustalenia ceny sprzedaży użytkowania wieczystego gruntu”. Przedmiotowym operatem opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności określono na 1.875,00 zł,
- decyzją określono zgodnie z operatem szacunkowym wartość prawa własności gruntu oraz wartość użytkowania wieczystego, ustalono opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na kwotę 1.875,00 zł płatną w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna, wobec czego termin uiszczenia opłaty upływał z dniem 23 sierpnia 2013 roku,
- wpłaty dokonano w dniu 9 sierpnia 2013 roku, co dokumentował wyciąg bankowy nr 165, poz.ks. 9970, który został zaewidencjonowany na kontach: Wn 130, Ma 221/113 i Wn 221/113 Ma 720, z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 7005 § 0760,
- pismem z 27 sierpnia 2013 roku RG.II.6826.03.2013 Spółdzielnię poinformowano o zmniejszeniu opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za 2013 rok o 20,39 zł,(prawidłowo wyliczone).

RG.II.6826.02.2013 z 18 czerwca 2013 roku, która stała się ostateczna w dniu 9 lipca 2013 roku, wydana na wniosek współużytkowników wieczystych nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska obejmującej działkę nr 1276/11 o pow. 0,0022 ha, który wpłynął 11 marca 2013 roku. Wypis z rejestru gruntów prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej potwierdzał własność nieruchomości przysługującą Gminie Biała Rawska oraz ustanowienie użytkowania wieczystego. Wnioskodawcy użytkowanie wieczyste zakupili aktem notarialnym repertorium A nr 36/1999 z 5 stycznia 1999 roku warunkowej umowy sprzedaży.

W toku postępowania:

- zawiadomieniem RG.II.6826.01.2013 z 10 czerwca 2013 roku, wnioskodawcę powiadomiono o wszczęciu postępowania,
- operatem szacunkowym opracowanym z datą 30 marca 2013 roku określono wartość rynkową nieruchomości położonej w obrębie nr 2 miasta Biała Rawska o numerze ewidencyjnym 1276/11 o pow. 22 m² przez rzeczoznawcę majątkowego nr 3423 nie określono celu wyceny wskazując nim: „określenie wartości rynkowej nieruchomości, dla optymalnego sposobu użytkowania nieruchomości w celu ustalenia ceny sprzedaży użytkowania wieczystego gruntu”, zaś opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności określono na 270,00 zł,
- decyzją określono zgodnie z operatem szacunkowym wartość praw własności gruntu na 834,00 zł oraz wartość użytkowania wieczystego na 564,00 zł, ustalając opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności na kwotę 270,00 zł płatną w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna, tj. do 23 lipca 2013 rok,.
- wpłaty dokonano w dniu 3 lipca 2013 roku, co dokumentował wyciąg bankowy poz.ks. 8650, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 130, Ma 221/113 i Wn 221/113 Ma 720, z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 7005 § 0760,
- pismem z 15 lipca 2013 roku RG.II.6826.02.2013 nabywców poinformowano o zmniejszeniu opłaty z tytułu użytkowania wieczystego za 2013 rok o 10,43 zł,(prawidłowo wyliczone).

RG.II.6826.01.2013 z 18 czerwca 2013 roku, która stała się ostateczna w dniu 9 lipca 2013 roku, wydana na wniosek użytkownika wieczystego nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 3 miasta Biała Rawska obejmującej działkę nr 338/18 o pow. 2,5565 ha, który wpłynął 11 marca 2013 roku. Wypis z rejestru gruntów prowadzonego przez Starostwo Powiatowe w Rawie Mazowieckiej potwierdzał własność nieruchomości przysługującą Gminie Biała Rawska oraz ustanowienie użytkownika wieczystego. Wnioskodawca użytkownika wieczystego nabył na mocy postanowienia sygn. akt I Co 11/01 z dnia 5 czerwca 2003 roku w przedmiocie przysądzenia prawa wieczystego użytkownika zabudowanej nieruchomości rolnej obejmującej działki oznaczone numerami 330/18 i 338/15 w Białej Rawskiej,

W toku postępowania:

- zawiadomieniem RG.II.6826.02.2013 z 10 czerwca 2013 roku, wnioskodawcę powiadomiono o wszczęciu postępowania,
- pismem RG.II.6826.01.2013 z 25 marca 2013 roku **wnioskodawcę poinformowano o konieczności uiszczenia zaliczki na koszty związane z opracowaniem operatu szacunkowego w kwocie 984,00 zł w kasie lub na wskazany rachunek bankowy Urzędu i okazania potwierdzenia wpłaty, bez wskazania daty. Zaliczkę w wymaganej kwocie uiszczono w dniu 27 marca 2013 roku, co udokumentowano wyciągiem bankowym nr 65 a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 130 Ma 720 z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 75023 § 0970 i na podstawie PK 15628 w dniu 30 listopada 2013 roku przeksięgowano do działu 750 rozdział 75023 § 0690. Wskazać należy, że **żądanie przez organ uiszczenia zaliczki na koszty związane z opracowaniem operatu szacunkowego nie znajdowało umocowania w obowiązujących w tym zakresie przepisach prawa**, co opisano szczegółowo we wcześniejszej części protokołu kontroli.**

*Kserokopia pisma RG.II.6826.01.2013 z 25 marca 2013 roku, dowodu dokonania wpłaty oraz wydruku z ewidencji księgowej w tym zakresie stanowią **akta kontroli** strony 338-341.*

- operatem szacunkowym opracowanym z datą 30 kwietnia 2013 roku dla celu sprzedaży gruntów użytkownikowi wieczystemu rzeczoznawca majątkowy uprawnienia nr 3352 określiła wartość prawa własności i wartość prawa użytkownika wieczystego nieruchomości położonej w Białej Rawskiej o numerze ewidencyjnym 338/18 o pow. 2,5565 ha, opłatę z tytułu nabycia przez użytkownika wieczystego ustalając na 82.240,00 zł,
- decyzją określono zgodnie z operatem szacunkowym wartość praw własności gruntu oraz wartość użytkownika wieczystego i ustalono opłatę z tytułu przekształcenia prawa użytkownika wieczystego w prawo własności na kwotę 82.240,00 zł płatną w terminie 14 dni od dnia, w którym decyzja stanie się ostateczna, tj. do 23 lipca 2013 roku,
- dokonanie wpłaty dokumentował wyciąg bankowy nr 137 z 3 lipca 2013 roku, a operację zaewidencjonowano na kontach: Wn 130, Ma 221/113 i Wn 221/113 Ma 720, z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 7005 § 0760,
- pismem z 15 lipca 2013 roku RG.II.6826.01.2013 nabywców poinformowano o zmniejszeniu opłaty z tytułu użytkownika wieczystego za 2013 rok o 4.723,12 zł (prawidłowo wyliczone).

Dane w zakresie przekształcenia prawa użytkownika wieczystego w prawo własności w latach 2013 i 2014 – tabela nr 7 i nr 8 programu kontroli **zawarto w załączniku nr 33 protokołu kontroli.**

Zagadnienie zbadano w oparciu o testy – test nr 1 i 1a programu kontroli **stanowiące załącznik nr 34 protokołu kontroli.**

W latach 2013-2014 Gmina Biała Rawska nie zastosowała bonifikat z tytułu przekształcenia prawa użytkowania w prawo własności, co potwierdza oświadczenie inspektor Krystyny Grad **stanowiące załącznik nr 29 protokołu kontroli**.

Dane w zakresie zwrotu bonifikat w opłacie za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości- test nr 6 programu kontroli **stanowią załącznik nr 35 protokołu kontroli**.

Sprzedaż lokali użytkowych

W analizowanym okresie, tj. latach 2013, 2014 i półroczu 2015 roku Gmina Biała Rawska nie dokonywała sprzedaży lokali użytkowych stanowiących mienie Gminy.

Dane w zakresie sprzedaży lokali użytkowych – test nr 5 i nr 5a programu kontroli zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 36 protokołu kontroli**.

Sprzedaż lokali mieszkalnych

Uchwałą nr XIX/160/08 z dnia 18 marca 2008 roku, która weszła w życie z dniem 21 czerwca 2008 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 185, poz. 1746, Rada Miejska Biała Rawska określiła zasady sprzedaży na rzecz najemców samodzielnych lokali mieszkalnych w budynkach stanowiących własność gminy Biała Rawska. Przedmiotową uchwałą Rada Miejska Biała Rawska zmieniła: uchwałą nr XXI/181/08 z dnia 19 maja 2008 roku, którą opublikowano w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 185, poz. 1747 z 7 czerwca 2008 roku, uchwałą nr XXXII/240/09 z 12 marca 2009 roku opublikowaną w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego nr 99, poz. 968 z 20 kwietnia 2009 roku oraz uchwałą nr XLVII/375/14 z 28 sierpnia 2014 roku, która weszła w życie z dniem 7 października 2014 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z dnia 22 września 2014 roku.

W analizowanym okresie, tj. latach 2013, 2014 Gmina Biała Rawska nie dokonywała sprzedaży lokali mieszkalnych stanowiących mienie Gminy.

Informacje w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych w latach 2013 i 2014 z zastosowaniem bonifikat – tabela nr 5 i nr 6 programu kontroli **zawarto w załączniku nr 37 protokołu kontroli**.

Test dotyczący sprzedaży lokali mieszkalnych – testy nr 4 i 4a programu kontroli stanowi załącznik nr 38 protokołu kontroli.

Zagadnienie zwrotu bonifikat wobec zbycia nieruchomości lub wykorzystania jej na inne cele niż uzasadniające udzielenie bonifikaty zbadano w oparciu o test nr 7 **stanowiący załącznik nr 39 protokołu kontroli**.

Dane w zakresie dochodów z mienia Gminy wynikające z tytułów cywilnoprawnych w zakresie sprzedaży nieruchomości i budynków, lokali użytkowych, mieszkalnych oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności uzyskanych w wyniku postępowania mającego na celu wyegzekwowanie zaległości zawarto w tabeli nr 3 i nr 4 programu kontroli **stanowiących załącznik nr 40 protokołu kontroli**.

Gmina Biała Rawska nie posiadała w latach 2013-2014 należności przedawnionych z tytułu sprzedaży nieruchomości i budynków, lokali użytkowych, mieszkalnych oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, a dane w powyższym zakresie zawarto w tabeli nr 9 programu kontroli **stanowiącej załącznik nr 41 protokołu kontroli**.

2.2. Dochody z tytułu użytkowania wieczystego nieruchomości, użytkowania, zarządu

Dochody z tytułu użytkowania wieczystego, użytkowania i zarządu planowano w oparciu o dane wynikające z wykonania dochodów w tym zakresie oraz przekazywane przez merytorycznego pracownika Skarbnikowi Gminy informacje o ewentualnych zmianach. Na podstawie uchwał w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Biała Rawska na 2013, 2014 rok i 2015 rok, zmian do powyższych uchwał oraz sprawozdań RB 27S ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 roku, 31 grudnia 2014 roku i I półrocze 2015 roku ustalono plan dochodów z tego tytułu i jego realizację:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12.2013 rok	40 700,00	34 300,00	34 228,36
31.12.2014 rok	20 000,00	27 000,00	26 864,51
30.06.2015 rok	25 000,00	25 000,00	27 210,33

W latach 2013-2014 i w I półroczu 2015 roku Gmina Biała Rawska nie uzyskiwała dochodów z użytkowania i zarządu, co ustalono na podstawie sprawozdań z wykonania dochodów budżetowych RB 27S ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 roku i na dzień 31 grudnia 2014 roku, gdzie w dziale 700 rozdział 70005 § 0470 ujęto jedynie dochody pochodzące z opłat z tytułu użytkowania wieczystego.

W analizowanym okresie Gmina Biała Rawska nie oddawała nieruchomości w użyczenie, użytkowanie, zarząd i trwały zarząd jak również nie było nieruchomości przekazanych w tę formę władania w latach wcześniejszych, co wynikało z oświadczenia inspektora Krystyny Grad, *które stanowi załącznik nr 42 protokołu kontroli.*

Dochody z użytkowania wieczystego nieruchomości

Dochody pochodzące z opłat za nieruchomości oddane w wieczyste użytkowanie ewidencjonowano w dziale 700 rozdział 70005 § 0470, a dane dotyczące zawartych umów oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność Gminy Biała Rawska ze wskazaniem podstawy, daty oddania w użytkowanie wieczyste, numeru i powierzchni działki, stawki procentowej oraz wysokości ustalonej opłaty zestawiono w tabeli *stanowiącej załącznik nr 43 protokołu kontroli.*

Z powyższego zestawienia wynika, że na dzień 31 grudnia 2013 roku w użytkowaniu wieczystym znajdowała się łączna powierzchnia 7,4954 ha gruntów stanowiących własność, a naliczona opłata z tego tytułu wynosiła 34.231,18 zł brutto, na dzień 31 grudnia 2014 roku oddana w użytkowanie wieczyste powierzchnia wynosiła 4,9367 ha, a łączna opłata z tego tytułu wynosiła 27.563,41 zł brutto, a w roku 2015 dane w tym zakresie były analogiczne do powierzchni i opłat wykazanych na 31 grudnia 2014 roku. W kontrolowanym okresie Gmina Biała Rawska nie oddawała nieruchomości w użytkowanie wieczyste, co wynikało z analizy ww. zestawień, a co potwierdza oświadczenie merytorycznego pracownika, *które stanowi załącznik nr 44 protokołu kontroli.*

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynikało, że Gmina Biała Rawska w analizowanym okresie nie dokonywała aktualizacji opłat z tytułu użytkowania wieczystego, a obowiązujące w objętym kontrolą okresie opłaty wprowadzono z dniem 1 stycznia 2009 roku.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość stosowania zasad oraz podstaw dokonania naliczenia opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do Gminnej Spółdzielni Samopomoc Chłopska w Białej Rawskiej.

Prawo użytkowania wieczystego ustanowione zostało aktem notarialnym repertorium A nr 8035/2010 z dnia 14 września 2010 roku na podstawie uchwały Rady Miejskiej Biała Rawska nr XLVI/362/10 z dnia 30 marca 2010 roku, która organ stanowiący wyraził zgodę na odpłatne w trybie bezprzetargowym przekazanie w użytkowanie wieczyste działek położonych w Białej Rawskiej obręb nr 3 o numerach ewidencyjnych 548/2, 548/4, 548/3, 548/8, 549/6 na rzecz Gminnej Spółdzielni „Samopomoc Chłopska” będącej właścicielem naniesień zlokalizowanych, m.in., na ww. działkach. Kontrolującym okazano sporządzony z datą 30 czerwca 2010 roku operat szacunkowy sporządzony przez rzeczoznawcę majątkowego nr 3352 określający wartość rynkową gruntów obejmujących działki nr 548/2 – pow. 10004 m², 548/3 – 451 m², 548/4 – pow. 585 m², 548/8 – pow. 1.603 m², 549/6 – pow. 159 m² dla celów przekazania nieruchomości w użytkowanie wieczyste, na 198.500,00 zł. Po wywieszeniu, na wymagany zapisami art. 35 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami okres na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego, opublikowanie w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w gazecie lokalnej, wykazu nieruchomości przeznaczonej do oddania w użytkowanie wieczyste obejmującego wszystkie dane wymagane zapisami ust. 2 powołanego wyżej art. 35 i upływie terminu określonego zapisami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 ww. ustawy, w dniu 27 sierpnia 2010 roku został spisany między reprezentowaną przez Burmistrza Gminą Biała Rawska protokół uzgodnień, z którego wynikało że na opisanych wyżej działkach zlokalizowane są obiekty pawilonów handlowych wybudowanych z własnych środków przez Gminną Spółdzielnię *Samopomoc Chłopska*. Wartość nieruchomości określono zgodnie z wyceną na kwotę 198.500,00 zł plus 22% VAT, zaś stawkę procentową opłaty rocznej - na 3%, tj. zgodnie z uregulowaniami art. 72 ust. 3 pkt 5 ww. ustawy. Cenę działek gruntu ustalono na 242.170,00 zł, co było zgodne z zapisami art. 67 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami. Wyliczona w oparciu o ww. wartości opłata roczna stanowiła kwotę 5.955,00 zł plus 22% VAT, zaś na podstawie art. 204 ust. 4 ww. ustawy, zwolniono Gminną Spółdzielnię *Samopomoc Chłopska* z obowiązku wniesienia pierwszej opłaty. Jak ustaliły kontrolujące, nie dokonano zmiany wysokości opłaty rocznej wobec zmiany do 23% stawki podatku VAT.

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do czterech użytkowników wieczystych uiszczających najwyższe kwotowo opłaty, a zestawienie danych w tym zakresie *zawiera tabela stanowiąca załącznik nr 45 protokołu kontroli*.

Z analizy zawartych w tabeli danych wynika, że objęci próbą kontrolną użytkownicy wieczystości w latach 2013-2015 dokonywali wpłat w terminach określonych zapisami art. 82 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami **oprócz użytkownika wieczystego działki o numerze ewidencyjnym 593/8, który opłatę w wysokości 287,02 zł uiszczył:**

- **za 2013 rok - 21 sierpnia 2015 roku, z naliczeniem i pobraniem odsetek w kwocie 79,52 zł, bez kosztów upomnienia,**
- **za 2014 rok - 21 sierpnia 2015 roku, z naliczeniem i pobraniem odsetek w kwocie 42,41 zł i kosztami 6,10 zł,**
- **za 2015 rok - 21 sierpnia 2015 roku, z naliczeniem i pobraniem odsetek w kwocie 9,00 zł bez kosztów upomnienia**

oraz użytkownika działki o numerze ewidencyjnym 272/7, który w 2014 roku wpłaty dokonał 1 kwietnia 2014 roku.

Dla poszczególnych użytkowników wieczystych prowadzono ręcznie indywidualne kartoteki, a wpłaty z tytułu użytkowania wieczystego dokonane za pośrednictwem banku ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 130, Ma 221-1 z klasyfikacją budżetową dział 700 rozdział 70005 § 0470.

Wpłaty dokonywane gotówką w kasie Urzędu ewidencjonowano na podstawie raportów kasowych na kontach jednostki: Wn 101, Ma 221-1.

Na 31 grudnia 2013 roku zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego wynoszące 904,31 zł, na 31 grudnia 2014 roku zaległość wynosiła 1.603,21 zł, zaś na koniec trzeciego kwartału 2015 roku kwota zaległości stanowiła 998,16 zł. Szczegółowe dane w tym zakresie wraz z informacją o podejmowanych w odniesieniu do wybranych użytkowników wieczystych (po pięciu o najwyższych kwotach zaległości) czynnościach windykacyjnych zawarto w tabelach *stanowiących załącznik nr 46 protokołu kontroli*.

Kontrolujące przeanalizowały czynności mające na celu wyegzekwowanie zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego podejmowane w stosunku do użytkownika wieczystego objętego próbą kontroli terminowości opłat, posiadającego najwyższą kwotowo zaległość w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego oraz po pięciu użytkowników wieczystych z najwyższymi kwotami zaległości w latach 2013 i 2014.

W odniesieniu do użytkownika o numerze kartoteki 14/Z, którego zaległość na dzień 31 marca 2013 roku wynosiła 574,04 zł, na 31 grudnia 2013 roku – 287,02 zł, na 31 grudnia 2014 roku – 574,04 zł i na 31 marca 2015 roku - 861,06 zł, **na zaległość roku 2013 płaćną do 30 marca 2013 roku wystawiono w dniu 28 czerwca 2013 roku upomnienie (nr 4/2013) na podstawie uregulowań ustawy z dnia 7 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji** (obecnie tekst jednolity z 2014 roku, poz.1619 ze zm.). Wskazać należy, że prawo użytkowania wieczystego nieruchomości stanowi cywilnoprawny sposób korzystania z nieruchomości gruntowej, wobec czego opłaty z tytułu użytkowania wieczystego podlegają dochodzeniu w trybie cywilnoprawnym, tj. przed sądem powszechnym, po uprzednim wystosowaniu wezwania do zapłaty. **Bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu zapłaty skutkowało wystosowaniem w dniu 17 października 2013 roku upomnienia nr 6/2013, na analogicznych zasadach. Brak zapłaty skutkowało upomnieniem nr 2/2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku oraz kolejnymi upomnieniami: 3/2014 z 23 kwietnia 2014 roku (zaległość dotycząca 2013 i 2014 roku) nr 12/2014 z 26 czerwca 2014 i 21/2014 z 26 września 2014 roku, upomnienie nr 2/2015 z 30 stycznia 2015 roku (dot. zaległości za 2013 i 2014 rok).** Dopiero wyniku wezwania do zapłaty (wystawionego w trybie cywilnoprawnym) na zaległość roku 2013, 2014 i 2015 z dnia 10 czerwca 2015 roku, użytkownik wieczysty dokonał wpłaty zaległości wraz z odsetkami i kosztami,

Jak wynika z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, po uzyskaniu informacji na szkoleniu, obecnie należności z tytułu użytkowania wieczystego egzekwowane są w trybie cywilnoprawnym.

Analiza okazanej kontrolującym dokumentacji dotyczącej egzekwowania zaległości w opłatach z tytułu opłat rocznych użytkowników wieczystych o numerach kartotek 1/D, 91/G, 88/G, 24/WP, 5/D, 88/G, 2/Z, 42/G wykazała, że zaległości dotyczyły bieżących opłat za 2013, 2014 i 2015 rok, na które odpowiednio w dniach 16 kwietnia 2013, 23 i 24 kwietnia 2014 i 10 czerwca 2015 roku wystosowano upomnienia (w latach 2013 i 2014) i wezwania (w 2015 roku), co skutkowało dokonaniem wpłat wraz z odsetkami, zaś **bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu w odniesieniu do użytkownika wieczystego nr kartoteki 42/G w 2013 roku skutkowało wystosowaniem kolejnego upomnienia z dnia 22 stycznia 2014 roku, zaś użytkownika o numerze kartoteki 1/D w 2014 roku, wystawieniem kolejnych upomnień (14/2014 z 24 czerwca 2014 roku, 17/2014 z 26 września 2014 roku i nr 22/2014 z 21 listopada 2014 roku).**

Z opisanych wyżej postępowań wynika, że zaległości w opłatach z tytułu użytkowania wieczystego egzekwowano poprzez systematyczne wysyłanie upomnień (obecnie wezwań), które wystawiano od miesiąca do trzech miesięcy po upływie terminu zapłaty,

zaś **bezskuteczny upływ wyznaczonego terminu nie skutkowało wystąpieniem z pozwami o zapłatę.**

Jak ustaliły kontrolujące użytkownicy wieczystości składali terminowo informacje lub deklaracje na podatek od nieruchomości bądź rolny, co skutkowało dokonaniem wymiaru zobowiązania podatkowego.

W odniesieniu do opłat z tytułu użytkowania wieczystego nie udzielano ulg i zwolnień, co wynika z analizy kartotek wpływów z tytułu opłat oraz oświadczenia inspektor Krystyny Grad, które *stanowi załącznik nr 47 protokołu kontroli.*

2.3. Dochody z tytułu najmu i dzierżawy nieruchomości

Na podstawie danych zawartych w uchwałach budżetowych na lata 2013, 2014 i 2015, ich zmianach oraz sprawozdaniach z wykonania budżetu Gminy Biała Rawska Rb-27S za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku, ustalono że Gmina Biała Rawska planowane i wykonane dochody z tytułu dzierżawy nieruchomości ujmowała w § 0750 Wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych w dziale 010 Rolnictwo i łowiectwo rozdział 01095 Pozostała działalność i dziale 700 Gospodarka mieszkaniowa rozdział 70005 Gospodarka gruntami i nieruchomościami. Jak wynikało z ustnej informacji Skarbnika Gminy, dochody ujęte w dziale Rolnictwo i łowiectwo pochodziły z dzierżaw terenów łowieckich i jak wynikało z ww. sprawozdań, stanowiły w 2013 roku kwotę 6.303,45 zł, w 2014 roku – 5.812,60 zł.

Dochody ewidencjonowane w dziale 700 rozdział 70005 § 0750 pochodziły z opłat z tytułu najmu lokali użytkowych i mieszkalnych oraz dzierżawy gruntów.

Planowane i wykonane dochody z dzierżawy gruntów rolnych przedstawiono w tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	75 000,00	75 000,00	91 112,40 zł
31.12.2014 rok	75 000,00	75 000,00	75 669,54 zł
30.06.2015 rok	75 000,00	75 000,00	13 520,81 zł

Plan i wykonanie dochodów z najmu i dzierżawy nieruchomości kształtowały się następująco:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	5 000,00	5 000,00	6 818,01 zł
31.12.2014 rok	5 000,00	10 000,00	14 440,72 zł
30.06.2015 rok	10 000,00	10 000,00	15,00 zł

W latach 2013-2015 dochody z najmu lokali użytkowych wyniosły:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	200 000,00	200 000,00	237 181,49 zł
31.12.2014 rok	200 000,00	200 000,00	220 378,81 zł
30.06.2015 rok	220 000,00	220 000,00	120 577,52 zł

Planowane i wykonane dochody z najmu lokali mieszkalnych przedstawiono w tabeli:

wg stanu na dzień	plan dochodów	plan dochodów po zmianach	wykonanie dochodów
31.12. 2013 rok	120 000,00	120 000,00	143 976,99 zł
31.12.2014 rok	120 000,00	165 000,00	164 901,14 zł

30.06.2015 rok	165 000,00	165 000,00	66 254,66 zł
----------------	------------	------------	--------------

Dochody z tytułu dzierżawy gruntów

Gmina Biała Rawska uzyskiwała dochody z czynszu dzierżawnego, a zestawienie umów dzierżaw gruntów obowiązujących na 31 grudnia 2013, 31 grudnia 2014 i 30 czerwca 2015 roku zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 48 protokołu kontroli**

Jak wynikało z ustnej informacji merytorycznego pracownika – inspektor Krystyny Grad, Burmistrz Miasta i Gminy nie określił wysokości czynszu dzierżawnego za nieruchomości gminne, a jego wysokość ustalana była przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska indywidualnie w odniesieniu do poszczególnych przeznaczonych do wydzierżawienia nieruchomości każdorazowo przy sporządzaniu wykazu nieruchomości.

Kontrolujące przeanalizowały prawidłowość trybu zawarcia trzech umów dzierżawy, tj. dwóch dotyczących nieruchomości rolnych oraz jednej - nieruchomości zabudowanej, tj:

- umowy zawartej w dniu 18 sierpnia 2014 roku na okres 10 lat dotyczącej nieruchomości rolnej o powierzchni 0,42 ha stanowiącej część działki o numerze ewidencyjnym 181/1 w obrębie 2 miasta Biała Rawska. Przedmiotowa umowa została zawarta z dzierżawcą wyłonionym w przetargu ustnym nieograniczonym przeprowadzonym przez Burmistrza Miasta Biała Rawska na podstawie uchwały nr XLI/332/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 2014 roku, którą organ stanowiący wyraził zgodę na wydzierżawienie części nieruchomości rolnej – działki nr ewidencyjny 181/1 na okres 10 lat. W wykonaniu ww. uchwały:
 - Burmistrz Białej Rawskiej zamieścił na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego na okres od 22 maja do 11 czerwca 2014 roku ogłoszenie o wywieszeniu na okres 21 dni wykazu nieruchomości. Upublicznienia wykazu na tablicy ogłoszeń nie udokumentowano, a wykaz z dnia 19 maja 2014 roku zawierał elementy wymagane zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, **nie określono jednak zasad aktualizacji opłat, co było wymagane zapisem pkt 10 powołanego przepisu prawa oraz terminu jego uiszczenia – czego wymóg wynikał z pkt 9 ustępu 2 art. 35** cytowanej ustawy,
 - informację o wywieszeniu wykazu zamieszczono w dniu 22 maja 2014 roku, z tym że okazany kontrolującym wycinek z gazety zawierający ww. informację nie identyfikował publikatora, a wraz z treścią wykazu, opublikowano ją w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska, co udokumentowano stosownym wydrukiem z dnia 23 maja 2014 roku,
 - ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na dzierżawę ww. nieruchomości Burmistrz podpisał w dniu 26 czerwca 2014 roku i zostało ono upublicznione poprzez: wywieszenie na tablicy ogłoszeń na okres od 30 czerwca do 5 sierpnia 2014 roku, zamieszczenie na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska - wydruk z dnia 30 czerwca 2014 roku oraz w tygodniku lokalnym „Głos Rawy” z dnia 3 lipca 2014 roku. W treści ogłoszenia zawarto dane określające nieruchomość, termin i miejsce przetargu, termin, zasady wpłaty i wysokość wadium,
 - w dokumentacji okazanej kontrolującym znajdował się dokument bez daty i bez podpisu zatytułowany *Regulamin przetargu na dzierżawę części nieruchomości gruntowej położonej w obrębie 2 miasta Biała Rawska*,
 - z datą 4 sierpnia 2014 roku komisja przetargowa sporządziła protokół ustalając, że do przetargu w wymaganym terminie wpłynęło jedno wadium (wpłata w wymaganej wysokości z dnia 28 lipca 2014 roku), zaś z protokołu przetargu ustnego nieograniczonego przeprowadzonego w dniu 5 sierpnia 2014 roku wynikało, że do przetargu wpłacono jedno wadium - oferenta który został

- dopuszczony do przetargu i przystąpił do licytacji oferując wysokość czynszu 260,00 zł przy wyjściowej wysokości czynszu ustalonej do przetargu – 250,00 zł,
- protokół podpisany został przez czworo członków komisji, w tym jej przewodniczącą i wyłonionego w przetargu dzierżawcę,
 - informacja o wyniku przetargu zawierająca informacje o numerze ewidencyjnym, powierzchni i położeniu działki gruntu przeznaczonej do wydzierżawienia, wysokości czynszu, postąpieniu w licytacji oraz nazwisko i imię osoby dopuszczonej do udziału w przetargu oraz zaferowany czynsz dzierżawny,
 - umowę zawarto w terminie określonym protokołem przetargu i regulaminem, kwotę czynszu i dzierżawcę określając zgodnie z wynikiem przetargu, termin płatności rocznego czynszu dzierżawnego ustalono do 30 września każdego roku, a okres jej obowiązywania ustalono na 10 lat. **W treści umowy nie zawarto informacji dotyczącej waloryzowania czynszu dzierżawnego,**
 - umowy dzierżawy nieruchomości rolnej zawartej w trybie bezprzetargowym na dzierżawę części o pow. 62 m² działki oznaczonej numerem ewidencyjnym 1269/4 w obrębie 2 Miasta Biała Rawska w dniu 17 lipca 2014 roku na okres od 17 lipca 2014 roku do 16 lipca 2017 roku. Czynsz dzierżawny określono w wysokości 2.000,00 zł plus podatek vat z terminem płatności do 30 września każdego roku, **bez ustalenia zasad jego waloryzacji.**
Na podstawie uchwały XLIII/343/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 22 maja 2014 roku w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości rolnej stanowiącej mienie gminy oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 1296/4 dotychczasowemu dzierżawcy, który wniosek w sprawie przedłużenia dzierżawy złożył w dniu 5 maja 2014 roku, przeprowadzono postępowanie:
 - z datą 13 czerwca 2014 roku sporządzono wykaz nieruchomości, w tym części działki zabudowanej o numerze 1269/4 o pow. 0,0062 ha przeznaczonej do wydzierżawienia, ustalając roczną wysokość czynszu na 2.000,00 plus vat, **bez określenia zasad jego waloryzacji oraz terminu wnoszenia opłat, co nie było zgodne z zapisami art. 35 ust. 2 pkt 9 i 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami**, a ogłoszenie o wywieszeniu wykazu upubliczniono na okres od 20 czerwca do 10 lipca 2014 roku (tj. 21 dni, co spełniało wymogi art. 35 ust. 1 ww. ustawy),
 - ogłoszenie w sprawie sporządzenia wykazu, opublikowano w dniu 20 czerwca 2014 roku w gazecie lokalnej „Głos Rawy” oraz wraz z treścią wykazu, w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, co potwierdzał wydruk z dnia 20 czerwca 2014 roku,
 - umowę zawarto w dniu 17 lipca 2014 roku, tj. siedem dni po upływie terminu upublicznienia wykazu.

W powyższych umowach zawarto zastrzeżenie dotyczące obowiązku dzierżawcy w zakresie ponoszenia, oprócz czynszu dzierżawnego, wszelkich obciążeń publiczno-prawnych związanych z przedmiotem dzierżawy, w tym podatku od nieruchomości.

- umowy dzierżawy nieruchomości zabudowanej o pow. 552 m² oznaczonej numerem działki 885 położonej w obrębie wsi Babsk, zawartej w dniu 18 lipca 2014 roku na okres 5 lat z rocznym czynszem dzierżawnym w wysokości 15,00 zł plus podatek vat płatny do 31 marca każdego roku po wystawieniu faktury vat nie zawierającej uregulowań w zakresie zasad waloryzacji czynszu. W umowie zastrzeżono, że znajdujący się na dzierżawionej nieruchomości budynek wykorzystywany będzie na działalność statutową dzierżawcy – Ochotniczej Straży Pożarnej w Babsku. Dzierżawca zobowiązał się do ponoszenia wszelkich kosztów związanych z eksploatacją bieżącą, ubezpieczenia budynku, dokonywania drobnych napraw. Wniosek dotychczasowego dzierżawcy z dnia 5 maja 2014 roku nie został zaewidencjonowany w dzienniku korespondencji Urzędu, brak pieczęci wpływu i numeru z dziennika podawczego. OSP w Babsku wnioskowało o przedłużenie umowy dzierżawy budynku strażnicy OSP w Babsku o 5 lat. Wskazać

należy, że poprzednia umowa zawarta została w dniu 15 grudnia 2003 roku na okres dziesięciu lat (uchwała Rady Miejskiej nr XI/86/03), tak więc okres dzierżawy upłynął z dniem 14 grudnia 2013 roku. Z okazanej kontrolującym dokumentacji wynikało, że **dzierżawca nie uiścił odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości w okresie od grudnia 2013 roku do lipca 2014 (płatne do 31 marca po 12,20 zł brutto) jak również czynszu za 2014 rok.**

W wykonaniu uchwały nr XLIII/344/14 z dnia 22 maja 2014 roku Rady Miejskiej w Białej Rawskiej w sprawie wyrażenia zgody na wydzierżawienie nieruchomości rolnej stanowiącej mienie gminy oznaczonej numerem ewidencyjnym działki 885 dotychczasowemu dzierżawcy:

ogłoszeniem, które opublikowano w dniu 20 czerwca 2014 roku w „Gazecie Rawskiej”, Burmistrz Białej Rawskiej poinformował o wywieszeniu, na okres 21 dni, (tj. od 20 czerwca do 11 lipca 2014 roku) na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, wykazu, między innymi, opisanej wyżej działki gruntu. Publikację wykazu w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska potwierdzono stosownym wydrukiem z dnia 20 czerwca 2014 roku, zaś ogłoszenie o wywieszeniu wykazu upubliczniono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, co potwierdziła adnotacja sporządzona przez merytorycznego pracownika, zaś upublicznienia samego wykazu na tablicy ogłoszeń nie udokumentowano. W wykazie zawarto wszystkie informacje wymagane zapisami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że **nie określono terminu płatności czynszu dzierżawnego oraz zasad aktualizacji opłat**, co było wymagane zapisami art. 35 ust. 2 pkt 9 i 10 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami,

Kontrolujące przeanalizowały terminowość dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku uiszczanego przez trzech dzierżawców w 2013 roku, czterech (w tym dwóch, w odniesieniu do których dokonano analizy trybu zawarcia umowy dzierżawy) oraz dwóch dzierżawców w 2015 roku, a ustalenia w powyższym zakresie ujęto w tabeli **stanowiącej załącznik nr 49 protokołu kontroli.**

Z zawartych w tabeli danych i okazanych kontrolującym dokumentów wynikało, że wpłat czynszu za poddany analizie okres dokonywano:

- na podstawie faktur wystawianych przez Urząd, za okres i na kwoty zgodne z zawartymi umowami,
- w terminach zgodnych z ustaleniami umów **oprócz wpłaty dokonanej przez dzierżawcę o numerze 221/751 za 2013 rok, który zapłaty dokonał 11 października 2013 roku (termin płatności do 30 września), z tym że fakturę wystawiono z opóźnieniem - datą 10 października 2013 roku** oraz dokonanych z jednodniowym (1 lipca 2014 roku za II kwartał 2014 roku płatne do 30 czerwca 2014 roku) i dwudniowym (płatność do 30 września 2014, zapłata 2 października 2014 roku) wpłat dokonanych przez dzierżawcę o numerze kartoteki 221/678 i 221/512,
- od opisanych powyżej dokonanych nieterminowo wpłat nie naliczono i nie pobrano odsetek ustawowych w kwocie, odpowiednio 3,72 zł, 1,75 zł i 2,72 zł.

Jak wynikało z ustaleń dokonanych przez kontrolujące, dzierżawcy składali stosowne informacje zgłaszając dzierżawione powierzchnie do opodatkowania, z tym że (...) ³⁸.

³⁸ Wyłączono dane objęte tajemnicą skarbową - podstawa wyłączenia art.5 ust.1 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.293 § 2 pkt 3 (dane zawarte w aktach postępowania podatkowego, kontroli podatkowej) ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku Ordynacja podatkowa. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

Ponadto stwierdzono, że OSP Babsk, po upływie terminu obowiązywania umowy zawartej w dniu 15 grudnia 2003 roku (z dniem 14 grudnia 2013 roku), tj. za okres od grudnia do 18 lipca 2014 roku nie została obciążona za korzystanie z nieruchomości. Również po zawarciu umowy obejmującej okres dzierżawy od dnia 18 lipca 2014 roku, dzierżawcy nie wystawiono faktury dotyczącej czynszu dzierżawnego za 2014 rok.

Zaległości w opłatach z tytułu dzierżawy nieruchomości na dzień 31 grudnia 2013 i 2014 roku nie występowały.

Najem lokali użytkowych

Lokale użytkowe stanowiące własność Gminy Biała Rawska wykazano jako środki trwałe ujęte w ewidencji księgowej Urzędu. Powyższymi lokalami zarządza Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska, za pośrednictwem Urzędu, który przeprowadza stosowne postępowania dotyczące oddania w najem i dzierżawę, nalicza i egzekwuje czynsze od najemców i dzierżawców lokali.

W objętym kontrolą okresie (tj. latach 2013-2014) zawartych zostało dwanaście umów najmu i dzierżawy lokali użytkowych, wszystkie na czas określony. Osiem umów zostało zawartych w trybie bezprzetargowym i cztery w trybie przetargu nieograniczonego. Na dzień 31 grudnia 2013 roku obowiązywały 24 umowy najmu lokali użytkowych, na 31 grudnia 2014 roku – 25 umów, a na 30 czerwca 2015 roku – 24 umowy.

Wykaz najemców lokali użytkowych ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 i 2014 roku oraz 30 czerwca 2015 roku **stanowi załącznik nr 50 protokołu kontroli.**

Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska zarządzeniem nr 54/12 z dnia 26 czerwca 2012 roku w sprawie powołania stałej komisji przetargowej do przeprowadzenia przetargów na najem/dzierżawę lokali użytkowych stanowiących własność Gminy Biała Rawska, powołał stałą czteroosobową Komisję Przetargową ze wskazaniem jej przewodniczącego i zastępcy przewodniczącego z zastrzeżeniem, że Komisja przeprowadza postępowanie przy obecności co najmniej trzech członków.

Nie określono ogólnych zasad przeprowadzania przetargów na najem i dzierżawę lokali użytkowych każdorazowo ustalając regulamin przetargu.

Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska nie określił zasad ustalania wysokości czynszu najmu/dzierżawy, każdorazowo indywidualnie do przetargu ustalając stawkę lub wysokość czynszu w wykazie lokali przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę.

Kontrolujące przyjęły do analizy tryb oddania w najem i dzierżawę czterech lokali użytkowych, na których najem/ dzierżawę umowy zawarto w kontrolowanym okresie, z czego dwie umowy (jedną umowę najmu i jedną umowę dzierżawy) zawarto w trybie bezprzetargowym. Szczegółowe ustalenia w tym zakresie zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 51 protokołu kontroli.**

W wyniku analizy trybu oddania lokali w najem oraz zapisów treści poddanych analizie umów najmu i dzierżawy lokali użytkowych ustalono, że:

- w przypadku oddawania w najem/dzierżawę lokali użytkowych w trybie bezprzetargowym, podstawę zawarcia umowy stanowiły stosowne uchwały Rady Miejskiej w Białej Rawskiej,
- umowy najmu i dzierżawy w trybie bezprzetargowym zawarto na czas określony, zgodny z okresem ustalonym przez organ stanowiący w przypadku oddawania nieruchomości w najem/dzierżawę w trybie bezprzetargowym,
- umowy najmu i dzierżawy lokali użytkowych oddanych w najem w trybie przetargu ustnego nieograniczonego zawarto na czas określony, do trzech lat, z tym że

umowa dzierżawy zawarta w dniu 15 stycznia 2013 roku nieprawidłowo określała okres najmu - okres 3 lat, tj. od 11 stycznia 2013 roku do 11 stycznia 2016 roku,

- czynsz najmu/dzierżawy określał Burmistrz Miasta i Gminy w wykazach nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę,
- wykazy nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem/dzierżawę zawierały wszystkie dane określone uregulowaniami art. 35 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że w żadnym z nich nie określono wymaganego pkt 9 ww. przepisu prawa, terminu uiszczania opłat,
- ogłoszenia o wywieszeniu wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem/dzierżawę upubliczniono poprzez: publikację w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska, co dokumentowały stosowne wydruki, zamieszczenie ogłoszenia o wywieszeniu wykazu w gazecie lokalnej, z tym, że w dokumentacji okazanej kontrolującym nie określono publikatora, w którym zamieszczono ogłoszenie,
- wykazy upubliczniano na okres 21 dni, zgodnie z uregulowaniami art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, z tym że powyższą czynność udokumentowano jedynie na wykazie przeznaczonej do wydzierżawienia nieruchomości przy ul. 15 Grudnia 17,
- umowy zawierały klauzule dotyczące waloryzacji czynszu zgodnie z uchwałami Zarządu Miasta i Gminy Biała Rawska, klauzule powyższe były realizowane,
- w umowach zawarto uregulowania dotyczące obowiązku uiszczania podatków, opłat i innych świadczeń publiczno-prawnych,
- w odniesieniu do przetargu na dzierżawę lokalu przy ul. 15 Grudnia nr 17 ustalono, że:
 - po upływie okresu wywieszenia wykazu nieruchomości przeznaczonej do wydzierżawienia, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska upublicznił ogłoszenie o przetargu ustnym nieograniczonym na dzierżawę lokalu użytkowego przy ul. 15 Grudnia 17 w Białej Rawskiej, ustalając: zgodny z określonym wykazem miesięczny wywoławczy czynsz, termin przetargu na 3 stycznia 2013 roku godz. 9⁰⁰, warunek przetargu, którym było dokonanie wpłaty wadium w wysokości 20,00 zł w terminie do 27 grudnia 2012 roku. Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniu 30 listopada 2012 roku, zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska – wydruk z dnia 30 listopada 2012 roku i w gazecie lokalnej- bez wskazania daty publikacji i publikatora,
 - protokół z wpłat wadium sporządziła w dniu 28 grudnia 2012 roku Komisja przetargowa ustalając, że wpłaty wadium dokonał i dopuszczony do przetargu został jeden oferent. Kontrolujące ustaliły, że wpłaty wadium dokonano przelewem bankowym z dnia 22 grudnia 2012 roku w wymaganej wysokości,
 - *Regulamin przetargu* podpisany przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska określał: organizatora przetargu, przedmiot przetargu, wysokość ceny wywoławczej czynszu dzierżawnego, okres zawarcia umowy (3 lata), zasady zwrotu i zaliczenia wadium na poczet czynszu, zasady przeprowadzania prac remontowych i przebudowy lokalu,
 - Komisja przetargowa sporządziła protokół przetargu ustnego nieograniczonego na dzierżawę zabudowanej nieruchomości przy ul.15 Grudnia 17, w którym określono przedmiot dzierżawy, wysokość wywoławczą miesięcznego czynszu, wysokość wadium, wskazano, że do przetargu przystąpił jeden uczestnik, który ustalił postąpienie w kwocie 10,00 zł i zaoferował miesięczny czynsz dzierżawny w kwocie 173,89 zł miesięcznie. Ustalono termin zawarcia umowy – 14 dni. Protokół podpisali wszyscy członkowie komisji przetargowej i wygrywający przetarg,
 - informację o wyniku przetargu określającą datę, termin i miejsce przetargu, jego przedmiot, wysokość wadium, osobę dopuszczoną do licytacji, wysokość

- wywoławczą czynszu i wysokość czynszu zaoferowaną przez oferenta, podpisał w dniu 3 stycznia 2013 roku Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska, a jej wywieszenie na tablicy ogłoszeń w dniu 4 stycznia 2013 roku udokumentowano stosowną adnotacją merytorycznego pracownika,
- umowę podpisano w terminie zgodnym z ustaleniami protokołu,
 - w odniesieniu do przetargu na najem lokalu przy Placu Wolności 36 w Białej Rawskiej:
 - ogłoszeniem nie zawierającym daty, podpisanym przez Zastępcę Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska ogłoszono przetarg ustny nieograniczony na najem lokalu użytkowego przy Placu Wolności 36, ustalając: zgodną z określoną wykazem stawkę wywoławczą czynszu najmu oraz wywoławczą wysokość miesięcznego czynszu, termin przetargu na 11 marca 2014 roku godz. 10⁰⁰, warunek przystąpienia do przetargu, którym było dokonanie wpłaty wadium w wysokości 80,00 zł w terminie do 6 marca 2014 roku. Ogłoszenie wywieszono na tablicy ogłoszeń w dniu 7 lutego 2014 roku, co udokumentowano stosowną notatką merytorycznego pracownika, zamieszczono na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska – wydruk z 7 lutego 2014 roku i w gazecie - bez wskazania daty publikacji i publikatora,
 - protokołem z wpłat wadium sporządzonym w dniu 7 marca 2014 roku Komisja stwierdziła, że wpłaty wadium dokonało pięcioro oferentów, którzy zostali dopuszczeni do przetargu. Jak ustaliły kontrolujące, wpłaty wadium w wymaganym terminie i wysokości dokonane zostały za pośrednictwem banku przez pięciu oferentów,
 - w okazanej kontrolującym dokumentacji znajdował się *Regulamin przetargu* (bez daty) podpisany przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska określający: organizatora przetargu, przedmiot przetargu, wysokość ceny wywoławczej miesięcznego czynszu dzierżawnego, termin (14 dni od rozstrzygnięcia przetargu) i okres zawarcia umowy (3 lata), zasady zwrotu i zaliczenia wadium na poczet czynszu, zasady przeprowadzania prac remontowych i przebudowy lokalu,
 - protokół przetargu ustnego nieograniczonego na najem lokalu użytkowego przy Placu Wolności 36 sporządziła Komisja przetargowa i został on podpisany przez troje członków Komisji i wygrywającego przetarg. Protokół określał: przedmiot dzierżawy, miesięczną wywoławczą kwotę czynszu, wysokość wadium, uczestników dopuszczonych do licytacji, minimalne postąpienie w kwocie 10,00 zł i najwyższą zaoferowaną kwotę czynszu - 1.020,00 zł miesięcznie oraz czternastodniowy termin zawarcia umowy,
 - informację o wyniku przetargu określającą datę, termin i miejsce przetargu, jego przedmiot, wysokość wadium, osoby dopuszczone do przetargu, wysokość wywoławczą miesięcznego czynszu najmu, wysokość postąpienia i wysokość czynszu zaoferowaną przez oferenta, który wygrał przetarg, podpisał w dniu 11 marca 2014 roku Zastępca Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, a jej wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu w dniu 11 marca 2014 roku potwierdzała adnotacja merytorycznego pracownika,
 - umowę zawarto w terminie zgodnym z ustaleniami protokołu.

Kontrolujące dokonały analizy terminowości dokonywania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali użytkowych za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku w odniesieniu do czterech najemców i dzierżawców lokali użytkowych, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabeli, która **stanowi załącznik nr 52 protokołu kontroli**.

Z zawartych w tabeli ustaleń wynika, że:

- Gmina terminowo wystawiała faktury z tytułu najmu/ dzierżawy lokali,

- żaden z objętych próbą kontroli najemców i dzierżawców lokali użytkowych nie wywiązał się w analizowanym okresie z, określonego zapisami umowy, terminu zapłaty należnego czynszu. W odniesieniu do najemców uiszczających czynsz z kilkudniowym opóźnieniem nie wysyłano wezwań, naliczano natomiast i egzekwowano odsetki od nieterminowej zapłaty należności,
- w odniesieniu do najemcy, który uiszczał czynsz w niepełnej wysokości i z kilkumiesięcznym opóźnieniem, **czynności mające na celu wyegzekwowanie należności podejmowano niesystematycznie i niebieżąco**, np.: na zaległość w opłatach z tytułu czynszu najmu za kwiecień, maj, czerwiec, lipiec 2014 roku w dniu 16 lipca 2014 roku wystosowano **upomnienie nr 12/2014** doręczone w dniu 21 lipca 2014 roku, z tym że w powyższym dokumencie powołano się na przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, które nie miały zastosowania do egzekwowania należności cywilnoprawnych, na zaległość dotyczącą czerwca, sierpnia i września 2014 roku upomnienie wystosowano w dniu 8 października 2014 roku (nr 16/2014 potwierdzenie odbioru z 10 października 2014 roku), a na zaległość z grudnia 2013 roku i stycznia 2014 roku wystosowano upomnienie nr 4/2014 z dnia 6 lutego 2014 roku (doręczone 10 lutego 2014 roku),
- od nieterminowych wpłat czynszu naliczano i pobierano należne odsetki.

Zaległości z tytułu opłat w czynszu najmu i dzierżawy lokali użytkowych wynosiły na dzień 31 grudnia 2013 roku - 138.563,39 zł i dotyczyły jedenastu najemców i dzierżawców, na dzień 31 grudnia 2014 roku - 151.374,88 zł i obejmowały jedenastu najemców/ dzierżawców.

Wydruk z ewidencji księgowej - zestawienie dotyczące najemców/dzierżawców posiadających zaległości w opłatach z tytułu czynszu najmu/dzierżawy lokali użytkowych na dzień 31 grudnia 2013 roku i 31 grudnia 2014 roku **stanowi akta kontroli strony 342-349**.

Kontrolującym okazano dokumentację dotyczącą czynności windykacyjnych podejmowanych przez Gminę w odniesieniu do najemców posiadających zaległości o najwyższych kwotach.

Analiza ww. dokumentacji wykazała, że:

- zaległość byłego najemcy lokalu przy Placu Wolności 34 na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych i na 31 grudnia 2014 roku wynosiła 13.431,91 zł. W wyniku podejmowanych działań egzekucyjnych uzyskano w dniu 4 grudnia 2013 roku wyrok sygn. akt V.GC 390/13, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności i którym zasądzono na rzecz Gminy Biała Rawska należność główną w kwocie 12.565,16 zł wraz z należnymi odsetkami. Na wniosek dłużnika, w dniu 28 stycznia 2014 roku zawarto z nim ugodę określającą ratałną spłatę należności, zawieszenie naliczania odsetek od zaległości oraz ich umorzenie w przypadku wykonania zapisów ugody w całości. Dłużnik nie wywiązał się z ustaleń ugody dokonując jedynie w lutym 2014 roku wpłaty jednej raty. Pismem z dnia 8 kwietnia 2014 roku OŚ.III.7153.5.2.2013.2014 merytoryczny Wydział poinformował Wydział Finansów i Budżetu iż wobec niewywiązania się przez dłużnika z zapisów ugody, zobowiązany został poinformowany o naruszeniu jej warunków. W okresie od lutego 2014 roku do dnia przeprowadzania czynności kontrolnych nie odnotowano żadnej wpłaty, co skutkowało podjęciem dalszych czynności egzekucyjnych, tj. skierowaniem wniosku o wszczęcie egzekucji do Komornika Sądu przy Sądzie Rejonowym w Skierniewicach,
- zaległość byłego najemcy lokalu przy Placu Wolności 36 wynosiła na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych 15.274,83 zł i była równa kwocie zaległości odnotowanej na dzień 31 grudnia 2014 roku i 31 grudnia 2013 roku. Na zaległość obejmującą okres od lutego 2012 roku do lipca 2013 roku wraz z należnymi odsetkami uzyskano wyrok sygn. akt V.GC 388/13 z dnia 4 grudnia 2013 roku, któremu nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Brak wpłat w okresie od 1

- stycznia 2014 roku skutkowałam skierowaniem wniosku do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Skierniewicach,
- zaległość najemcy (221-466) na 31 grudnia 2014 roku wynosiła 19.965,85 zł. W odniesieniu do najemcy podejmowano działania mające na celu wyegzekwowanie zaległości polegające na wystawianiu upomnień na podstawie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 roku o postępowaniu egzekucyjnym w administracji: nr 16/201 obejmujące czynsz za sierpień i wrzesień 2012 roku, nr 11/2013 z 9 kwietnia 2013 roku na całą kwotę zaległości na dzień 31 marca 2013 roku, 44/2013 z 9 lipca 2013 roku za czerwiec 2013 roku, nr 45/2013 z 10 września 2013 roku obejmujące należność za okres od czerwca do sierpnia 2013 roku, nr 5/2014 z 6 lutego 2014 roku (obejmujące listopad i grudzień 2013 roku), nr 8/2014 z 16 kwietnia 2014 roku (obejmujące okres do 31 marca 2014 roku), nr 13/2014 z dnia 16 lipca 2014 roku – zaległość do 30 czerwca 2014 roku, nr 19/2014 z 8 października 2014 roku – zaległość na 30 września 2014 roku (12.942,37 zł), nr 1/2015 z 5 lutego 2015 roku na łączną kwotę 13.965,85 zł. W analizowanym okresie najemca dokonywał wpłat z tytułu zaległości, które zaliczano na poczet należności głównej i odsetek. Jak wynika z opisanych wyżej działań, były one podejmowane niesystematycznie, jako podstawę wskazano przepisy nie mające zastosowania do należności cywilnoprawnych. Na dzień przeprowadzania czynności kontrolnych, zaległość została uregulowana.

Wpłaty z tytułu czynszu uiszczane w kasie bądź na rachunek bankowy ewidencjonowano na indywidualnych kartotekach najemców na podstawie dowodów wpłat, a operacje ewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 221, Ma 720 i Wn 130, Ma 221, a w odniesieniu do wpłat dokonywanych w kasie Urzędu, z uwzględnieniem zapisów na kontach 101 i 141.

Najem lokali mieszkalnych

Uchwałą nr XXXI/243/13 z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta i gminy Biała Rawska, która weszła w życie z dniem 12 lipca 2013 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego poz. 3414, Rada Miejska Biała Rawska, na podstawie art. 21 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego (w ówczesnym brzmieniu tekst jednolity z 2005 roku Dz. U. nr 31, poz. 266 ze zm., obecnie tekst jednolity z 2014 roku poz. 150) określiła wielkość i prognozę zmian zasobu z analizą potrzeb, plan remontów i modernizacji mieszkaniowego zasobu gminy, planowaną sprzedaż lokali, zasady polityki czynszowej oraz warunki obniżania czynszu. Przedmiotowym dokumentem organ stanowiący **określił katalog czynników obniżających wartość użytkową niezgodnie z brzmieniem art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów (...)** ograniczając go jedynie do wyposażenia lokalu w instalacje wodno-kanalizacyjną, ciepłej wody i centralnego ogrzewania. Ustalając sposób i zasady zarządzania lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy określono, iż zadania te wykonuje Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska za pomocą Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej i nie przewidywano w objętym Programem okresie, tj. latach 2013-2017, zmian w tym zakresie. Ustalono źródła finansowania zasobu mieszkaniowego Gminy i wysokość wydatków z podziałem na kolejne lata z wyodrębnieniem kosztów bieżącej eksploatacji wskazując jako źródło ich pokrycia wpływy z czynszów oraz kosztów remontów i konserwacji z wyszczególnieniem dofinansowania z budżetu gminy oraz przychodów z zaliczek uiszczanych przez właścicieli we wspólnotach mieszkaniowych **bez wyszczególnienia kosztów zarządu nieruchomościami wspólnymi**, co było niegodne z zapisami art. 21 ust. 1 pkt 7 ww. ustawy.

*Kserokopia uchwały nr XXXI/243/13 Rady Miejskiej Biała Rawska w sprawie uchwalenia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta i gminy Biała Rawska i zmiany przedmiotowej uchwały stanowią **akta kontroli** strony 350-365.*

Powyższa uchwała zmieniona została zapisami uchwały nr XLI/337/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 marca 2014 roku opublikowanej w Dzienniku Urzędowym województwa łódzkiego z dnia 14 maja 2014 roku, poz. 2158 w zakresie treści § 8 ust. 3 poprzez wprowadzenie zapisu określającego zasady ustalenia wysokości stawki czynszu za lokal socjalny i pomieszczenie tymczasowe.

Zgodnie z uregulowaniami art. 8 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego, na podstawie uchwały nr XXXI/243/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 23 maja 2013 roku, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska ustalał wysokość miesięcznej stawki bazowej czynszu najmu lokali mieszkalnych. Określona zarządzeniem nr 37/2008 Burmistrza Biała Rawska z dnia 23 maja 2008 roku w sprawie ustalenia wysokości stawek czynszu za najem lokali mieszkalnych stanowiących mieszkaniowy zasób miasta i gminy Biała Rawska stawka bazowa czynszu za lokale mieszkalne wynosiła 2,56 zł miesięcznie za 1 m² powierzchni mieszkalnej weszła w życie z dniem 29 czerwca 2008 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego nr 198, poz. 1867 i nie była zmieniana w kolejnych latach.

Zasady i kryteria wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy ustalone zostały przez Radę Miejską Biała Rawska uchwałą nr XXXVIII/355/02 z dnia 11 czerwca 2002 roku, która weszła w życie z dniem 2 września 2002 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa łódzkiego nr 201, poz. 2882, zgodnie z uregulowaniami art. 21 ust. 3 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego.

Na podstawie art. 30 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym, § 87 Statutu Gminy Biała Rawska oraz uchwały Rady Miejskiej Biała Rawska nr XXXVIII/355/02 z dnia 11 czerwca 2002 roku, Burmistrz Miasta i Gminy zarządzeniem nr 66 z dnia 24 lipca 2012 roku powołał Komisję do wstępnej oceny wniosków o przydział lokali mieszkalnych z mieszkaniowego zasobu gminy i określił zasady jej działania. Wskazać należy, że ustalenia powyższego zarządzania nie były spójne z zapisami uregulowania przyjętego przez organ stanowiący. **Zarządzeniem nr 66 z dnia 24 lipca 2012 roku określono tryb weryfikacji wniosków niezgodny z określonym ww. uchwałą, wskazując iż wnioski wstępnie opiniuje Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej jeśli dysponuje niezbędną ilością aktualnych informacji o sytuacji petenta, podczas Rada Miejska określiła tryb i kryteria, w tym w zakresie granicy dochodów uprawniających do uzyskania lokalu, oddawania w najem lokali stanowiących mieszkaniowy zasób gminy.**

*Kserokopia uchwały nr XXXVIII/355/02 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 11 czerwca 2002 roku w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy oraz zarządzenia nr 66 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 lipca 2012 roku stanowią **akta kontroli** strony 366-371.*

Zgodnie z ustaleniami wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem miasta i gminy Biała Rawska lokalami i budynkami wchodzącymi w skład mieszkaniowego zasobu gminy zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Kontrolującym nie okazano dokumentacji określającej zasady dokonywania rozliczeń z tego tytułu między właścicielem zasobu a zarządzającym. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Sekretarza Miasta i Gminy Biała Rawska, lokale stanowiące zasób mieszkaniowy Gminy zostały przekazane jako wyposażenie ww. zakładu budżetowego. W ewidencji środków trwałych prowadzonej przez Urząd Miasta i Gminy Biała Rawska nie wykazano budynków i lokali zarządzanych przez ZGKiM w

Żurawi. Przedmiotowe środki trwałe wykazywano w bilansie jednostki samorządu terytorialnego na podstawie bilansu składanego przez zakład budżetowy.

Jak wynika z informacji udzielonych kontrolującym przez Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, Sekretarza Gminy i merytorycznego pracownika, Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej zajmuje się bieżącą eksploatacją i remontami lokali mieszkalnych. Pobierane od najemców czynsze i opłaty (woda, ścieki, centralne ogrzewanie) ZGKiM odprowadza do Urzędu Gminy. Kontrolującym okazano wydruk z ewidencji księgowej w zakresie dokonywanych przez ZGKiM wpłat, z którego wynika, że powyższe dochody ewidencjonowano w dacie przekazania środków na rachunek bankowy Urzędu, na kontach jednostki: Wn 130 Ma 221/373 i Wn 221/373 Ma 720. Jak wynikało z ustnych wyjaśnień Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, Gmina przekazuje zakładowi budżetowemu środki na remonty oraz zaliczki na koszty zarządu nieruchomościami wspólnymi zgodnie z udziałami Gminy w nieruchomości wspólnej.

Wyjaśnienie w sprawie podstaw przekazania majątku Gminy jednostkom oświatowym i Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej oraz zasad dokonywania rozliczeń z tytułu dochodów i kosztów dotyczących lokali mieszkalnych złożyła Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska i **stanowi ono załącznik nr 53 protokołu kontroli.**

Umowy najmu lokali mieszkalnych zawiera z najemcami Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej na podstawie pisemnego skierowania do zawarcia umowy najmu. Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 10 lutego 2015 roku pismem OR.IV.0052.05.2015 udzielił dyrektorowi Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi pełnomocnictwa do składania oświadczeń woli w imieniu Gminy w zakresie działalności kierowanej jednostki, w tym reprezentowania Gminy przed sądami, organami administracji publicznej, organami egzekucyjnymi w postępowaniach sadowych, administracyjnych i egzekucyjnych związanych z działalnością jednostki.

W roku 2013 Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska wydał pięć skierowań do zawarcia umowy, w roku 2014 – siedem skierowań oraz w I półroczu roku 2015 – pięć skierowań. Zestawienie danych w zakresie wydanych w latach 2013, 2014 i półroczu 2015 roku skierowań do zawarcia umowy najmu lokali mieszkalnych zawarto w tabelach **stanowiących załącznik nr 54 protokołu kontroli.**

Kontrolujące dokonały analizy procedury oddania w najem lokali mieszkalnych ustalając, że:

- na podstawie wniosku złożonego w dniu 10 marca 2014 roku dotyczącego zmiany umowy najmu wobec śmierci głównego najemcy - matki wnioskodawcy, w którym oświadczył On, że stale zamieszkiwał z głównym najemcą do chwili jej śmierci, sporządzono protokół z dnia 27 marca 2014 roku w celu potwierdzenia stałego zamieszkiwania z najemcą przez wnioskodawcę, pismem OŚ.III.7140.3.1.2014 z dnia 7 kwietnia 2014 roku, Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska wystąpił do Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej o zawarcie aneksu do umowy najmu lokalu mieszkalnego w Białej Rawskiej przy ul. Mickiewicza (...) ³⁹,
- na podstawie wniosku złożonego w dniu 9 października 2013 roku przeprowadzono w dniu 24 i 25 października 2013 roku wizję lokalną, z której sporządzono protokół członków gminnej komisji ds. wstępnej oceny wniosków o przydział lokali mieszkalnych z mieszkaniowego zasobu gminy. **Wskazać należy, że procedury**

³⁹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

określone uchwałą nr XXXVIII/355/02 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 11 czerwca 2002 roku nie przewidywały powołania gminnej komisji jak również przeprowadzania wizji lokalnej, a jedynie zaopiniowanie złożonego, zweryfikowanego wniosku przez właściwą komisję Rady Miejskiej. **Protokół sporządzony przez gminną komisję oraz złożony wniosek nie zawierały elementów wymaganych zapisami § 11 ust. 1 ww. uchwały.** Wniosek został zaopiniowany przez Komisję Edukacji, Kultury, Sportu i Opieki Społecznej na posiedzeniu w dniu 28 października 2013 roku oraz Komisję Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska w dniu 25 października 2013 roku. **Nie udokumentowano utworzenia projektu listy osoby zakwalifikowanej do oddania w najem lokalu na czas nieoznaczony, lokali socjalnych i zamian z urzędu oraz podania projektu listy do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej na okres 1 miesiąca**, co było wymagane zapisami § 13 uchwały nr XXXVIII/355/02 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 11 czerwca 2002 roku. Pismem OS.III.7140.21.2.2013 z dnia 22 listopada 2013 roku Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska wystąpił do Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej i poinformował o ponownym przydzieleniu lokalu mieszkalnego na rzecz najemcy **określając, że umowa najmu lokalu winna być zawarta na czas określony – 2 lata.** Wskazać należy, że lokal w Woli Chojnacie 110/7, zgodnie z zapisami załącznika nr 1 do uchwały nr XXXI/243/13 Rady Miejskiej z dnia 23 maja 2013 roku stanowi lokal mieszkalny, nie został wydzielony z zasobu mieszkaniowego jako lokal socjalny, a wnioskodawca nie wnioskował o zawarcie umowy najmu na czas określony, wobec czego **zawarcie umowy najmu lokalu mieszkalnego na okres 2 lat było niezgodne z uregulowaniami art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 roku o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego.** Ponadto **procedura przyznania lokalu była niezgodna z uregulowaniami uchwały nr XXXVIII/355/02 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 11 czerwca 2002 roku** w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy,

*Kserokopia dokumentacji dotyczącej trybu rozpatrzenia wniosku o najem lokalu mieszkalnego w Woli Chojnacie stanowi **akta kontroli** strony 372-382.*

- na podstawie wniosku złożonego w dniu 21 marca 2013 roku, którym wnioskodawca zwraca się z prośbą o przyznanie lokalu zastępczego, po uzyskaniu pozytywnej opinii Komisji Edukacji, Kultury, Sportu i Opieki Społecznej oraz Komisji Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska pismem OS.III.7140.13.2 2013 poinformował o przyznaniu lokalu na okres 1 roku (przedmiotowy lokal w załączniku nr 1 do uchwały wyszczególniony został jako lokal socjalny, zaś zgodnie z § 7 uchwały XXXVIII/355/02 z dnia 11 czerwca 2002 roku Rady Miejskiej Biała Rawska, lokal o takim charakterze wynajmowany może być na czas oznaczony nieprzekraczający trzech lat). Notatką służbową z 27 czerwca 2013 roku i zdjęciami udokumentowano stan techniczny lokalu uniemożliwiający użytkowanie części pomieszczeń, wobec czego przedmiotem najmu była jedynie część (o powierzchni 12.34 m²) przedmiotowego lokalu, którego cała powierzchnia wynosiła 31,00 m². Po upływie okresu na jaki zawarta była przedmiotowa umowa, wnioskodawca pismem z dnia 26 sierpnia 2014 roku zwrócił się o przedłużenie umowy najmu. Komisja Edukacji, Kultury, Sportu i Opieki Społecznej oraz Komisje Rolnictwa, Gospodarki Komunalnej i Ochrony Środowiska pozytywnie zaopiniowały wniosek, **wskazując zawarcie umowy bezterminowo.** Pismem OS.III.7140.18.2.2014 z dnia 24 września 2014 roku Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska poinformował wnioskodawcę o przydzieleniu lokalu mieszkalnego w Białej Rawskiej przy ul. Szerokiej na czas nieokreślony. **Powyżej opisana procedura przyznania lokalu mieszkalnego była niezgodna z zapisami uchwały nr**

XXXVIII/355/02 Rady Miejskiej Biała Rawska w sprawie zasad i kryteriów wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy. Przedmiotowa uchwała określała kryteria dochodowe, których weryfikacji nie udokumentowano. Nie wymagano od wnioskodawcy złożenia wniosku zawierającego elementy określone zapisami § 11 ust. 1 ww. uchwały, nie udokumentowano dokonania weryfikacji spełnienia przez wnioskodawcę pozostałych kryteriów określonych ww. uchwałą, upublicznienia projektu listy osoby zakwalifikowanej do oddania w najem lokalu na czas nieoznaczony. Ponadto wskazać należy, że lokal przy ul. Szerokiej 17 w Białej Rawskiej w załączniku nr 1 do uchwały XXXI/243/13 Rady Miejskiej Biała Rawska wskazany był jako lokal socjalny.

Kserokopia dokumentacji dotyczącej trybu przyznania lokalu mieszkalnego przy ul. Szerokiej 17 stanowi akta kontroli strony 383-387.

Z przedłożonej kontrolującym informacji wynikało, że egzekucją czynszów najmu lokali mieszkalnych zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, a kontrolującym okazano pełnomocnictwo udzielone przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska dyrektorowi ZGKiM do występowania przed sądami w sprawach egzekucji należności.

Na 31 grudnia 2013 roku zaległości w opłatach z tytułu najmu lokali mieszkalnych stanowiły kwotę 215.517,14 zł, a na 31 grudnia 2014 roku – 193.668,68 zł. Dokumentacja dotycząca egzekucji czynszów najmu znajduje się w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej.

W analizowanym okresie, tj. w latach 2013 – 2014 Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska udzielił ulg w zakresie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym w odniesieniu do czynszu najmu lokali mieszkalnych, a zestawienie danych w tym zakresie zawarto w tabelach *stanowiących załącznik nr 55 protokołu kontroli.*

Z przedstawionych danych wynika, że w 2013 roku wnioski o udzielenie ulgi złożyło trzech zainteresowanych z czego w jednym przypadku nie udzielono ulgi i w dwóch przypadkach umorzono odsetki od zaległości, zaś w 2014 roku stosowne wnioski złożyło pięć osób, z czego dwie sprawy pozostawiono bez rozpatrzenia, w jednym przypadku Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska dokonał umorzenia zaległości w kwocie 324,00 zł, w jednym przypadku spłatę zaległości rozłożono na raty i umorzono odsetki. W przypadku najemcy posiadającego zaległości w kwocie 22.552,60 zł umorzono część zaległości i odsetki.

Kontrolujące zbadały zgodność przeprowadzonego postępowania w zakresie udzielenia ulg w zapłacie czynszu najmu w odniesieniu do czterech wnioskodawców:

- wniosek, który wpłynął do Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska 23 kwietnia 2014 roku zawierał prośbę o umorzenie odsetek od zaległości i jej rozłożenie na jak najniższe raty. W odpowiedzi pismem z dnia 5 maja 2014 roku OŚ.III.7146.6.1.2014 wnioskodawcę wezwano do uzupełnienia wniosku o dane obejmujące kwotę zadłużenia, proponowane spłaty oraz dokumenty potwierdzające podstawę udzielenia ulgi. W piśmie wskazano, że nieuzupełnienie braków w terminie 14 dni od jego otrzymania skutkować będzie pozostawieniem podania bez rozpatrzenia (potwierdzenie odbioru w dniu 8 maja 2014 roku),
- wnioskiem z dnia 30 stycznia 2014 roku najemca wnioskował o rozłożenie na raty zadłużenia z tytułu czynszu najmu i opłat za wodę i ścieki oraz umorzenie odsetek. Po wezwaniu do uzupełnienia danych o dokumenty potwierdzające sytuację finansową oraz terminy i kwoty proponowanych spłat wnioskodawca uzupełniła wniosek o dane dotyczące leczenia szpitalnego oraz dane dotyczące sytuacji finansowej. Po dokonaniu ustaleń z ZGKiM odnośnie kwoty odsetek od zaległości

- czynszowej, Burmistrz Miasta i Gminy pismem OŚ.III.7146.1.3.2014 z 18 kwietnia 2014 roku poinformował wnioskodawcę o wyrażeniu zgody na umorzenie odsetek w kwocie 340,00 zł i rozłożenie zaległości w wysokości 2.132,60 zł na 36 miesięcznych rat płatnych po 59,24 zł do ostatniego dnia każdego miesiąca,
- wnioskiem z 9 października 2013 roku najemca zwrócił się z wnioskiem o umorzenie zaległości czynszowej w kwocie 3.588,24 zł uzasadniając go pożarem i utratą dobytku, sytuacją zdrowotną oraz rodzinną. W dokumentacji zgromadzono oświadczenia o stanie majątkowym członków rodziny, zaświadczenia lekarskie, dokumenty dotyczące bieżących kosztów utrzymania złożone w wyniku wezwania z dnia 5 listopada 2013 roku OŚ.III.7146.6.2013. Pismem z 9 stycznia 2014 roku wezwano wnioskodawcę do stawienia się w Urzędzie, a pismem OŚ.III.7146.6.2.2013/2014 z 12 marca 2014 roku Burmistrz odmówił udzielenia ulgi,
 - wnioskiem z 12 listopada 2013 roku najemca zwrócił się o umorzenie odsetek z tytułu zaległości czynszowych, co uzasadniono trudną sytuacją finansową rodziny oraz niepełnosprawnością w rodzinie. W odpowiedzi na powyższy wniosek pismem OŚ.III.7146.7.2013 wnioskodawcę wezwano do uzupełnienia danych w zakresie kwoty zadłużenia, sytuacji majątkowej, dokumentacji dotyczącej sytuacji zdrowotnej, w wyniku czego wnioskodawca przedłożył wymagane dokumenty. Sprawa została przedstawiona na posiedzeniu Komisji Budżetu i Rozwoju Gospodarczego w dniu 19 grudnia 2013 roku, która wyraziła pozytywną opinię w zakresie udzielenia ulgi. Pismem OŚ.III.7146.7.1.2013/2014 z dnia 7 stycznia 2014 roku udzielono wnioskodawcy ulgi w postaci umorzenia odsetek (w kwocie 1.814,53 zł) od zaległości czynszowej, zaś pismem z dnia 17 kwietnia 2014 roku poinformowano komornika sądowego przy Sądzie Rejonowym w Rawie Mazowieckiej o umorzeniu odsetek,
 - wnioskiem z dnia 17 lutego 2014 roku najemca zwrócił się z prośbą o umorzenie zaległości czynszowej w kwocie 15.445,80 zł uzasadniając prośbę trudną sytuacją materialną, rodzinną i zdrowotną. Pismem OŚ.III.7146.2.1.2014 z 12 marca 2014 roku wnioskodawcę wezwano do uzupełnienia dokumentów potwierdzających dane zawarte we wniosku, wobec czego wnioskodawca przedłożył dokumentację dotyczącą sytuacji zdrowotnej. W dniu 16 maja 2014 roku sprawę przedstawiono na posiedzeniu Komisji Budżetu i Rozwoju Gospodarczego, której członkowie jednogłośnie pozytywnie zaopiniowali umorzenie odsetek i kosztów procesowych oraz zachowanie do spłaty kwoty należności głównej. Pismem OŚ.III.7146.2.3.2014 z 11 czerwca 2014 roku Burmistrz Miasta i Gminy poinformował o udzieleniu ulgi w postaci umorzenia części zaległości w kwocie 2.500,00 zł i odsetek w wysokości 5.331,82 zł.

Jak wynika z opisanych wyżej postępowań, ulg udzielano w odniesieniu do należności cywilnoprawnych po przeprowadzeniu postępowania określonego uregulowaniami wprowadzonymi uchwałą nr XVII/127/12 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 16 marca 2012 roku w sprawie szczegółowych zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty spłat należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny przypadających Gminie Biała Rawska lub jej jednostkom podległym oraz wskazania organów do tego uprawnionych.

Przedmiotowe zagadnienie skontrolowano z wykorzystaniem testu nr 8 programu kontroli **stanowiącego załącznik nr 56 protokołu kontroli.**

3. POZOSTAŁE DOCHODY

Opłata adiacencka

Rada Miejska w Białej Rawskiej nie ustaliła wysokości stawki procentowej opłaty adiacenckiej należnej z tytułu wzrostu wartości nieruchomości spowodowanego budową urządzeń infrastruktury technicznej na podstawie zapisów art.146 ust. 2 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami, a także nie określiła, wynikającej z uregulowań art. 98a ust. 1 ww. ustawy z tytułu wzrostu wartości nieruchomości w wyniku jej podziału.

Oświadczenie w sprawie nieustalenia przez Radę Miejską w Białej Rawskiej stawek procentowych opłaty adiacenckiej złożył Sekretarz Gminy Biała Rawska i **stanowi ono załącznik nr 57 protokołu kontroli.**

Oświadczenie Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska o nie naliczeniu w latach 2013 i 2014 opłaty adiacenckiej i nie uzyskiwaniu przez Gminę Biała Rawska w tym okresie dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej złożyła Skarbnik Miasta i Gminy i **stanowi załącznik nr 58 protokołu kontroli.**

Renta planistyczna

Powierzchnia Miasta i Gminy Biała Rawska objęta jest obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego dla części obszaru Gminy. Zestawienie danych dotyczących obowiązujących planów miejscowych **stanowi załącznik nr 59 protokołu kontroli.**

Na podstawie analizy zapisów wybranych planów miejscowych, tj. uchwały nr XLI/335/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Biała Rawska, obszary położone w rejonie ulic: Wojska Polskiego, Mickiewicza, Placu Wolności i Jana Pawła II, Kościuszki i Wiejskiej oraz uchwały nr XXXI/235/13 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 23 maja 2013 roku w sprawie zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Biała Rawska, fragment obszaru wsi Narty, stwierdzono, że uchwalając miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, ustalano stawkę procentową służącą naliczaniu opłaty z tytułu wzrostu wartości nieruchomości (30%). W latach 2013 i 2014 nie naliczono i nie pobrano opłat z tytułu wzrostu wartości nieruchomości określonych zapisami art. 36 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003 roku o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie tekst jednolity Dz. U. z 5roku, poz. 199 ze zm.). Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia inspektor Krystyny Grad, w latach 2013, 2014 nie zaistniały okoliczności uzasadniające naliczenie i pobranie opłat.

Oświadczenie Skarbnika Gminy Biała Rawska w sprawie nie pobierania opłaty planistycznej stanowi załącznik nr 58 protokołu kontroli.

Dochody z tytułu zajęcia pasa drogowego

Uchwałą nr XXVI/200/12 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 18 grudnia 2012 roku w sprawie wysokości opłat za zajęcia pasa drogowego dróg gminnych na terenie miasta i gminy Biała Rawska na cele niezwiązane z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, która weszła w życie z dniem 14 marca 2013 roku po publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego z 27 lutego 2013 roku, poz. 1093, organ stanowiący ustalił wysokość opłat z tytułu zajęcia pasa drogowego drogi gminnej w celu prowadzenia robót w pasie drogowym w celach niezwiązanych z budową, przebudową, remontem, utrzymaniem i ochroną dróg, umieszczenia w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami

ruchu drogowego oraz umieszczania w pasie drogowym obiektów niezwiązanych z potrzebami zarządzania drogami lub potrzebami ruchu drogowego.

Uzyskane przez Gminę Biała Rawska dochody z tego tytułu wyniosły w 2013 roku 4.410,26 zł a w 2014 roku – 7.262,31 zł. Wpłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego i umieszczenie w pasie drogowym urządzenia nie związanego z funkcjonowaniem drogi były ewidencjonowane na kontach jednostki Wn 240 i Ma 130 z klasyfikacją w dziale 756 Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem w rozdziale 75618 Wpływy z innych opłat stanowiących dochody jednostek samorządu terytorialnego na podstawie ustaw § 0490 Wpływy z innych lokalnych opłat pobieranych przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odrębnych ustaw.

W latach 2013, 2014 wydano jedenaście, a w 2014 roku – 22 decyzje ustalające opłaty na podstawie art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 roku o drogach publicznych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2015 roku, poz. 460 ze zm.).

Zestawienie wydanych w roku 2013 i 2014 decyzji ustalających opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego i opłaty z tytułu umieszczenia w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z funkcjonowaniem drogi zawarto w tabeli *stanowiącej załącznik nr 60 protokołu kontroli*.

Darowizny

Gmina Biała Rawska w latach 2013, 2014 osiągnęła z tytułu darowizn klasyfikowane w § 0960 dział 750 rozdział 75075 dochody w kwotach odpowiednio: 21.714,00 zł i 19.556,50 zł, a *zestawienie dokonanych wpłat stanowią akta kontroli strony 388 – 393*.

Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu dochody powyższe pochodziły z dobrowolnych wpłat przedsiębiorców z terenu Gminy i były przeznaczone na organizację dożynek, a powyższe wyjaśnienie potwierdza dokumentacja dotycząca darowizn.

Wpłat dokonywano w kasie bądź przelewem na rachunek bankowy, co ewidencjonowano na kontach jednostki: **Wn 130 Ma 720 (wpłata w banku) lub Wn 101 Ma 720** (wpłata dokonana w kasie) z klasyfikacją budżetową dział 750 rozdział 75075 § 0960 oraz **na kontach organu Wn 133, Ma 222 w dacie zapłaty** i Wn 222 Ma 901 (sprawozdaniem). Powyższe nie było zgodne z ustaleniami załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 5 lipca 2010 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, które określa, że do ewidencji, m.in. darowizn, służy w jednostce konto 760 „Pozostałe przychody operacyjne”. Analogiczne uregulowania w zakresie operacji ewidencjonowanych na koncie 760 zawiera Zakładowy Plan Kont dla Urzędu Miasta i Gminy stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla Budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 59/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku. Na przedmiotowe darowizny nie zawierano umów z darczyńcami, a w planie budżetu Gminy przewidziano dochody pochodzące z darowizn.

VIII. WYKONYWANIE BUDŻETU. REALIZACJA WYDATKÓW BUDŻETOWYCH

1. WYDATKI NA ZADANIA Z ZAKRESU POMOCY SPOŁECZNEJ - 2014 ROK

1.1. Informacje ogólne

W kontrolowanym okresie Dyrektorem Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej była – Teresa Zielińska, powołana przez Burmistrza Miasta z dniem 1 kwietnia 2013 roku.

Z dokumentacji znajdującej się w aktach osobowych kierownika MOPS wynika, że ww. ukończyła specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Zgodnie z wymogami art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2015 roku, poz. 163), osoba kierująca ośrodkiem jest obowiązana posiadać, co najmniej 3-letni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej. Dyrektor Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej spełniała wymogi w zakresie stażu pracy oraz w zakresie wymagań kwalifikacyjnych.

1.2. Wydatki na zadania z zakresu pomocy społecznej

Wykonanie zadań finansowych w 2014 roku

Wyszczególnienie	2014 rok (zł)
Dział 851 Rozdział 85154 (Przeciwdziałanie alkoholizmowi- świetlica środowiskowa)	64.987,94
Dział 851 Rozdział 85195 (Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni)	0,00
Dział 852 Rozdział 85201 (Placówki opiekuńczo-wychowawcze)	0,00
Dział 852 Rozdział 85202 (Domy pomocy społecznej)	0,00
Dział 852 Rozdział 85205 (Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie)	0,00
Dział 852 Rozdział 85204 (Rodziny zastępcze)	11.741,64
Dział 852 Rozdział 85206 (Wspieranie rodziny)	20.910,45
Dział 852 Rozdział 85212 (Świadczenia Rodzinne)	3.423.751,58
Dział 852 Rozdział 85213 (Składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia)	45.226,14
Dział 852 Rozdział 85214 (zasiłki i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego)	333.420,37
Dział 852 Rozdział 85215 (Dodatki mieszkaniowe) (Dodatek energetyczny)	183.832,01 2.204,56
Dział 852 Rozdział 85216 (Zasiłki Stałe)	322.865,83
Dział 852 Rozdział 85219 (Koszty utrzymania Ośrodków Pomocy Społecznej) (Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną)	693.659,45 0,00
Dział 852 Rozdział 85228 (Usługi Opiekuńcze)	490.465,28
Dział 852 Rozdział 85278 Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0,00
Dział 852 Rozdział 85295 (Pozostała działalność)	706.826,85
Dział 854 Rozdział 85415 (Pomoc materialna dla uczniów)	87.248,00
Razem	6.387.140,10

Wykonanie zadań rzeczowych w 2014 roku

PROTOKÓŁ KONTROLI KOMPLEKSOWEJ PRZEPROWADZONEJ W MIEŚCIE I GMINIE BIAŁA RAWSKA
Regionalna Izba Obrachunkowa w Łodzi, ul. Zamenhofska 10
90-431 Łódź, tel. (0-42) 6366896, fax (0-42) 6367424

Forma pomocy	2014 roku		
	Liczba osób/rodzin	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń
Zadania zlecone	-	-	3.504.047,20
Jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka	97	97	97.000,00
Zasiłki rodzinne + dodatki	2.623	20.389	2.041.801,60
Zasiłki pielęgnacyjne	199	2.354	360.162,00
Świadczenia pielęgnacyjne	32	387	281.070,00
Fundusz alimentacyjny	56	672	234.120,00
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	84.255,84
Specjalny zasiłek opiekuńczy	6	81	41.288,10
Zasiłek dla opiekuna	14	362	187.996,16
Składki Emerytalno-Rentowe od św. pielęgnacyjnych	28	340	65.619,09
Odsetki od wypłaconych świadczeń dla opiekuna prawnego	14	14	7.447,04
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające świadczenia	30	318	20.179,80
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	0	0	0,00
Dodatek energetyczny	18	144	2.204,56
Świadczenia dla opiekunów za sprawowanie opieki nad osobą ubezwłasnowolnioną lub niepełnosprawną	0	0	0,00
Pomoc finansowa realizowana w ramach Rządowego Programu wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne	33	392	80.751,20
Karta dużej rodziny	16	-	151,81
Koszty wydawania decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej świadczeniobiorcom innym niż ubezpieczeni	-	-	0,00
Zadania własne			2.883.092,90
Zasiłki stałe ogółem	74	772	322.865,83
Posiłki dla dzieci i młodzieży	389	45.006	175.761,25
Posiłki dla dorosłych	0	0	0,00
Zasiłki celowe na posiłki w ramach programu wieloletniego	326	1952	376.890,00
Pozostałe koszty związane z dożywianiem (koszt dowozu posiłków, obsługa, punktu wydania posiłków doposażenie punktów)	0	0	0,00
Zasiłki celowe i w naturze	230	413	93.500,00
Świetlica Środowiskowa			64.987,94
Opłata za DPS	8	85	167.003,27
Zasiłki okresowe	40	195	72.917,10
Koszty obsługi świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych	-	-	22.991,75
Usługi opiekuńcze (wydatki)	55	17.679	490.465,28
Rodziny zastępcze (piecza zastępcza)	6	-	11.741,64
Asystent rodziny	11		20.910,45
Koszty utrzymania MGOPS			693.659,45
Pozostała Działalność (Projekt „WSPARCIE”, „Dom Dziennego Pobytu”, „Aktywizacja społeczno – zawodowa”, „ Wracam do pracy”)	8	-	73.272,59
Zadania z zakresu polityki społecznej			0,00
Składki na ubezpieczenia zdrowotne płacone za osoby pobierające zasiłek stały	62	633	25.046,34
Dodatki mieszkaniowe	121	1031	183 832,01
Stypendia i zasiłki szkolne	279	1367	87.248,00
Wyprawka szkolna	-	-	0,00

Zadania porozumienia			0,00
Gminne programy aktywizacji społeczno – zawodowej na rzecz budownictwa socjalnego edycja 2014 - 2015	-	-	0,00

Prawidłowość w zakresie udzielania i wypłaty świadczeń przyznawanych w ramach pomocy społecznej skontrolowano na podstawie dokumentacji źródłowej dotyczącej wypłaconych w 2014 roku nw. 10 zasiłków stałych, jako zadań własnych oraz wypłaconych na podstawie nw. decyzji 10 zasiłków celowych, finansowanych ze środków własnych Miasta i Gminy Biała Rawska.

Zasiłki celowe

Skontrolowano następujące decyzje w sprawie przyznania zasiłków celowych:

- decyzja nr 8212.58.1.2014 z dnia 28 stycznia 2014 roku - na wniosek z dnia 28 stycznia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz wywiadu środowiskowego z dnia 28 stycznia 2014 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu opału w miesiącu styczniu 2014 roku;
- decyzja nr 8212.127.1.2014 z dnia 27 maja 2014 roku – na wniosek z dnia 8 maja 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup odzieży i środków czystości. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz załączonego wywiadu środowiskowego z dnia 16 maja 2014 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w kwocie 100,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu odzieży i środków czystości w miesiącu maju 2014 roku;
- decyzja nr 8212.223.1.2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku – na wniosek z dnia 4 grudnia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. W oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w dniu 5 grudnia 2014 roku oraz dokonaną analizę sytuacji bytowej wnioskodawcy przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 300,00 zł z przeznaczeniem na zakup opału w miesiącu grudniu 2014 roku;
- decyzja nr 8212.157.1.2014 z dnia 12 września 2014 roku – na wniosek z dnia 9 września 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup wyprawki do przedszkola. W oparciu o wywiad środowiskowy przeprowadzony w dniu 10 września 2014 roku oraz dokonaną analizę sytuacji bytowej wnioskodawcy przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 150,00 zł z przeznaczeniem na zakup wyprawki do przedszkola;
- decyzja nr 8212.50.1.2014 z dnia 28 stycznia 2014 roku – na wniosek z dnia 21 stycznia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup obuwia. Na podstawie dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy oraz załączonego wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 21 stycznia 2014 roku, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 70,00 zł, z przeznaczeniem na dofinansowanie zakupu obuwia w miesiącu styczniu 2014 roku;
- decyzja nr 8212.215.1.2014 z dnia 1 grudnia 2014 roku – na wniosek z dnia 19 listopada 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup odzieży i środków czystości. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 27 listopada 2014 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 150,00 zł, z przeznaczeniem na zakup odzieży i środków czystości w miesiącu grudniu 2014 roku;

- decyzja nr 8212.136.1.2014 z dnia 22 sierpnia 2014 roku – na wniosek z dnia 20 sierpnia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup żywności, leków i energii elektrycznej. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 21 sierpnia 2014 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł, z przeznaczeniem na zakup żywności, leków i energii elektrycznej w miesiącu sierpniu 2014 roku;
- decyzja nr 8212.231.1.2014 z dnia 30 grudnia 2014 roku – na wniosek z dnia 5 grudnia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 30 grudnia 2014 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 300,00 zł, z przeznaczeniem na zakup opału w miesiącu grudniu 2014 roku;
- decyzja nr 8212.204.1.2014 z dnia 20 listopada 2014 roku – na wniosek z dnia 19 listopada 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 20 listopada 2014 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 200,00 zł, z przeznaczeniem na zakup opału w miesiącu listopadzie 2014 roku;
- decyzja nr 8212.33.1.2014 z dnia 22 stycznia 2014 roku – na wniosek z dnia 20 stycznia 2014 roku o przyznanie pomocy finansowej na zakup opału. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 21 stycznia 2014 roku oraz dokonanej analizy sytuacji bytowej wnioskodawcy, przyznano jednorazowy zasiłek celowy w wysokości 150,00 zł, z przeznaczeniem na zakup opału w miesiącu styczniu 2014 roku.

Zasiłki stałe

- decyzja nr 8210.160.1.2014 z dnia 15 grudnia 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2019 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 9 grudnia 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 10 grudnia 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.17.1.2014 z dnia 22 września 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 września 2014 roku do 31 sierpnia 2017 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 5 września 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 8 września 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.140.1.2014 z dnia 8 grudnia 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 grudnia 2014 roku do 30 listopada 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 4 grudnia 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 5 grudnia 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;

- decyzja nr 8210.50.1.2014 z dnia 20 marca 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 70,68 zł miesięcznie od dnia 1 marca 2014 roku do 31 stycznia 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 7 marca 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 17 marca 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.54.1.2014 z dnia 25 września 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 370,30 zł od dnia 10 września 2014 roku do dnia 30 września 2014 roku oraz 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 października 2014 roku do dnia 30 września 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 19 września 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 25 września 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.52.1.2014 z dnia 27 kwietnia 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 21 kwietnia 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 22 kwietnia 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.19.1.2014 z dnia 17 lipca 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 lipca 2014 roku bezterminowo oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 17 lipca 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 17 lipca 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu znacznym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.4.1.2014 z dnia 27 maja 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 maja 2014 roku do dnia 30 kwietnia 2015 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 16 maja 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 16 maja 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.51.1.2014 z dnia 4 kwietnia 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 529,00 zł miesięcznie od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 31 marca 2015 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 4 kwietnia 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 4 kwietnia 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego;
- decyzja nr 8210.48.1.2014 z dnia 11 marca 2014 roku, przyznająca pomoc w formie zasiłku stałego w wysokości: 280,00 zł miesięcznie od dnia 1 marca 2014 roku do

dnia 29 lutego 2016 roku oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne na czas trwania świadczenia. Wniosek o pomoc wpłynął w dniu 3 marca 2014 roku. Na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w dniu 10 marca 2014 roku oraz dokumentów potwierdzających niezdolność do pracy z powodu niepełnosprawności w stopniu umiarkowanym stwierdzono, że wnioskujący spełniał określone ustawą kryteria do przyznania zasiłku stałego.

W wyniku kontroli wymienionych powyżej decyzji o przyznaniu zasiłku stałego i celowego stwierdzono, co następuje:

- zasiłki celowe były przyznawane podopiecznym będącym w trudnej sytuacji materialnej;
- wnioskodawcy, którzy otrzymali pomoc finansową w postaci zasiłku celowego spełniali wymogi określone w art. 39 ustawy o pomocy społecznej;
- zasiłki stałe wypłacone były zgodnie z art. 37 ust. 1-5 ustawy o pomocy społecznej;
- podstawą do wypłaty zasiłku było wydane orzeczenie o niepełnosprawności ze stopniem umiarkowanym lub znacznym;
- wysokość zasiłku stałego uzależniona była od dochodu rodziny;
- w aktach świadczeniobiorców znajdowały się niezbędne dokumenty potwierdzające sytuację materialną i rodzinną (wywiad środowiskowy przeprowadzony przez pracownika socjalnego oraz jego aktualizacje, zaświadczenia o wysokości wynagrodzenia, zaświadczenia z urzędu pracy o pobieraniu zasiłku dla osób bezrobotnych, odcinki emerytur i rent, dokumenty potwierdzające aktywne poszukiwanie pracy, dokumenty potwierdzające leczenie itp.);
- w aktach podopiecznych będących przedmiotem kontroli nie stwierdzono przypadku; w którym dochód rodziny przekraczałby ustawowe kryterium dochodowe;
- ustalając wysokość zasiłku rozważano rzeczywiste potrzeby rodziny, jak również możliwości finansowe Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej.

2. WYDATKI (DOTACJE) NA REALIZACJĘ ZADAŃ ZLECONYCH NA PODSTAWIE UMOWY JEDNOSTKOM SPOZA SEKTORA FINANSÓW PUBLICZNYCH - 2014 ROK

Plan i wykonanie wydatków z zakresu dotacji udzielanych na realizację zadań Miasta i Gminy Biała Rawska przez jednostki spoza sektora finansów publicznych w 2014 roku przedstawiał się następująco:

Zadanie dział, rozdział, paragraf	Plan pierwotny wg uchwały budżetowej w (zł)	Plan końcowy w (zł)	Wykonanie wg sprawozdań w (zł)	Wykonanie w %
Zadania z zakresu bezpieczeństwa publicznego i ochrony przeciwpożarowej 754/75412/6230 754/75404/3000 754/75404/6170	200 000,00 15 000,00 0,00	430 000,00 10 000,00 5 000,00	423 901,85 10 000,00 5 000,00	98,58 100,00 100,00
Zadania z zakresu oświaty i wychowania 801/80106/2540	95 600,00	65 600,00	37 440,18	57,07
Zadania z zakresu ochrony zdrowia 851/85195/2820	8 000,00	8 000,00	8 000,00	100,00

Zadania z zakresu ochrony środowiska 900/90001/6230	0,00	20 000,00	20 000,00	100,00
Zadania z zakresu przeciwdziałania bezrobociu i wykluczeniu 900/90095/2830	0,00	21 000,00	21 000,00	100,00
Zadania z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami 921/92120/6570	0,00	35 000,00	35 000,00	100,00
Zadania z zakresu kultury i ochrony dziedzictwa narodowego 921/92195/2820	0,00	33 400,00	33 257,00	99,57
Zadania z zakresu kultury fizycznej 926/92605/2820	140 000,00	140 000,00	140 000,00	100,00
Ogółem			733 599,03	

Wykaz dotacji udzielonych w 2014 roku na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych stanowi załącznik nr 61 protokołu kontroli

Dotacje przyznane na podstawie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

Konsultacje z organizacjami pozarządowymi

Rada Miejska Białej Rawskiej w dniu 5 października 2010 roku podjęła uchwałę nr LV/414/10 w sprawie określenia sposobu konsultacji z organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, projektów aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej tych organizacji. Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 6 listopada 2013 roku Burmistrz Białej Rawskiej ogłosił przeprowadzenie konsultacji społecznych dotyczących projektu programu współpracy Gminy Biała Rawska na 2014 rok z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego. Treść ogłoszenia zamieszczono na tablicy ogłoszeń Urzędu Miasta w Białej Rawskiej oraz na stronie internetowej. W ogłoszeniu ustalono, że konsultacje odbędą się w okresie od 7 do 19 listopada 2013 roku.

W dniu 18 listopada 2013 roku sporządzono wyniki konsultacji projektu uchwały w sprawie przyjęcia programu współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2014 rok. Do konsultacji ww. projektu uchwały przystąpił jeden podmiot uprawniony do wydania opinii. Kontrolujące zauważają, że wyniki konsultacji projektu uchwały sporządzono w dniu 18 listopada 2013 roku, podczas gdy termin końcowy składania wniosków, przewidziany w ogłoszeniu o przeprowadzenie konsultacji społecznych przypadał na dzień 19 listopada 2013 roku.

Program współpracy z organizacjami pozarządowymi

Uchwałą nr XXXVII Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26 listopada 2013 roku został przyjęty Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na 2014 rok.

Realizacja zadań poprzez powierzenie lub wsparcie zadań podmiotom spoza sektora finansów publicznych w trybie otwartego konkursu ofert.

Zarządzeniem nr 79/2013 z dnia 3 grudnia 2013 roku Burmistrz Białej Rawskiej ogłosił otwarty konkurs ofert na realizację zadań publicznych w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w Mieście i Gminie Biała Rawska w 2014 roku. W ogłoszeniu

określono m.in.: [1] rodzaj zadania i wysokość środków publicznych przeznaczonych na realizację zadania (planowana wysokość środków przeznaczonych na dotację – 140.000,00 zł); [2] zasady przyznawania dotacji; [3] termin i warunki realizacji zadania; [4] kryteria, tryb i termin rozpatrywania i wyboru ofert (rozstrzygnięcie konkursu nastąpi w terminie do 14 dni od dnia upłynięcia terminu składania ofert); [5] termin i miejsce składania ofert (termin do dnia 30 grudnia 2013 roku do godz. 15.30). Ogłoszenie zostało opublikowane na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz wywieszono w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej (w okresie od 3 do 30 grudnia 2013 roku).

Zarządzeniem nr 1/2014 z dnia 7 stycznia 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej powołał komisję konkursową do zaopiniowania ofert złożonych w otwartym konkursie na realizację zadań publicznych z zakresu upowszechniania kultury fizycznej i sportu.

Na podstawie przedłożonego protokołu z otwarcia ofert stwierdzono, że w odpowiedzi na ogłoszony konkurs wpłynęło 6 ofert. Ogłoszenie o wyborze ofert opublikowano na stronie Biuletynu Informacji Publicznej w dniu 14 stycznia 2014 roku. Przyznane kwoty dotacji z budżetu Gminy Biała Rawska w 2014 roku, dla poszczególnych podmiotów przedstawia tabela poniżej:

Lp.	Nazwa klubu sportowego	Nazwa zadania do realizacji	Kwota udzielonej dotacji
1.	Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka” w Białej Rawskiej	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Piłka nożna	62.000,00
2.	Ludowy Klub Sportowy „Viktoria-Chrząszczew” Babsk	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Piłka nożna	7.000,00
3.	Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska” w Białej Rawskiej	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Tenis stołowy i kulturystyka	48.000,00
4.	Ludowy Klub Sportowy „Iskra-Dobropasz” Babsk	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Piłka nożna	8.000,00
5.	Ludowy Klub Sportowy „Wulkan” w Wólce Lesiewskiej	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Piłka nożna	7.000,00
6.	Ludowy Klub Sportowy „Wola” w Woli Chojnata	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. Piłka nożna	8.000,00
Ogółem:			140.000,00

Szczegółowej kontroli poddano dokumentację związaną z udzieleniem i rozliczeniem dwóch dotacji przyznanych w najwyższych kwotach następującym podmiotom: [1] Miejsko-Gminnemu Klubowi Sportowemu „Białka” na realizację zadania publicznego pod nazwą „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie piłki nożnej”; [2] Ludowemu Klubowi Sportowemu „Biała Rawska” na realizację zadania publicznego pod nazwą „Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie tenisa stołowego i kulturystyki”.

Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka” – dotacja w wysokości 62.000,00 zł

W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert do Urzędu Miasta w Białej Rawskiej w dniu 27 grudnia 2013 roku wpłynęła oferta Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka” na realizację zadania publicznego mającego na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie piłki nożnej. Oferta określała realizację zadania poprzez: [1] prowadzenie treningów sekcji piłki nożnej dwa razy w tygodniu dla każdej grupy; [2] udział w meczach w czterech ligach; [3] organizację meczy sparingowych i turniejów na terenie Gminy. Zgodnie z załączonym do oferty kosztorysem łączny koszt zadania skalkulowano na 68.200,00 zł, w tym 62.000,00 zł to kwota pochodząca z dotacji, 2.000,00 zł - środki finansowe własne, a 4.200,00 zł - wkład osobowy.

W dniu 7 stycznia 2014 roku z posiedzenia komisji konkursowej sporządzono protokół, który został podpisany przez członków komisji. Z niniejszego protokołu wynika, że oferta złożona przez klub „spełnia wszystkie kryteria oceny formalnej”. **Kontrolujące zauważają, że zgodnie z załączonym do oferty kosztorysem łączny koszt zadania skalkulowano na 68.200,00 zł, w tym 62.000,00 zł to kwota pochodząca z dotacji, 2.000,00 zł - środki finansowe własne, a 4.200,00 zł - wkład osobowy. Zatem łączny wkład własny wnioskodawcy w kwocie 6.200,00 zł nie stanowił 10% planowanych kosztów zadania, co było niezgodne z zasadami przyznawania dotacji określonymi przez Burmistrza Białej Rawskiej w treści ogłoszenia otwartego konkursu ofert. Zgodnie z zapisem pkt. 3 rozdziału II ogłoszenia: „Organizacje ubiegające się o wsparcie realizacji zadania publicznego z budżetu Gminy zobowiązane są do zadeklarowania wkładu własnego w formie finansowej i niefinansowej w wysokości co najmniej 10% planowanych kosztów zadania określonego w ofercie konkursowej”. Powyższe wskazuje, że wniosek złożony przez MGKS „Białka” nie spełniał wymogów określonych w ogłoszeniu.**

Z wyjaśnień złożonych przez Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Polityki Społecznej Ewę Kaczmarek wynika, że: „Prezes Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka” w Białej Rawskiej w ofercie złożonej w otwartym konkursie ofert na realizację zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu w 2014 roku błędnie wyliczył 10% wkład własny w realizację zadania (naliczono od kwoty dotacji a nie całości zadania). Komisja konkursowa podczas oceny oferty przeoczyła w/w błąd i pozytywnie zaopiniowała przyznanie dotacji w 2014 roku”.

Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Polityki Społecznej w sprawie wysokości wkładu własnego Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka” stanowi załącznik nr 62 protokołu kontroli

Ocena oferty w zakresie kryteriów merytorycznych dokonana została przez komisję poprzez ogólnie sformułowany zapis: „ocena pozytywna”. Członkowie komisji zaproponowali udzielić dotację na realizację zadania, w kwocie wnioskowanej tj. 62.000,00 zł. **Wskazać należy, że jednostka nie uregulowała procedur dotyczących oceny merytorycznej ofert poprzez np. przyznawanie przez poszczególnych członków komisji ocen indywidualnych (punktowych). Jedynym kryterium zastosowanym przez jednostkę było ogólne określenie, polegające na wyborze pomiędzy: „ocena pozytywna” a „ocena negatywna”. Należy wskazać, że odstępianie od określenia kryteriów punktowych daje zbyt dużą dowolność przy ocenie ofert, co może prowadzić do naruszenia zasad uczciwej konkurencji. Ponadto tak ogólna metoda oceny, w przypadku złożenia kilku ofert na określone zadanie spowodowałaby brak możliwości rozstrzygnięcia, która z ofert jest korzystniejsza i gwarantuje bardziej prawidłową realizację zadania od pozostałych. Należy zauważyć także, iż w protokole z rozstrzygnięcia konkursu ofert, komisja konkursowa nie uzasadniła dokonanego wyboru.**

W dniu 9 stycznia 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej zatwierdził protokół komisji, akceptując zaproponowaną wysokość dotacji. Na realizację przedmiotowego zadania udzielono dotacji w wysokości 62.000,00 zł. Ogłoszenie wyników otwartego konkursu ofert zostało opublikowane w dniu 14 stycznia 2014 roku na stronie Biuletynu Informacji Publicznej oraz wywieszane w siedzibie Urzędu Miejskiego w Białej Rawskiej.

W wyniku otwartego konkursu ofert w dniu 24 stycznia 2014 roku pomiędzy Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Waclawa Adamczyka przy kontrasygnacie Skarbnika a Miejsko-Gminnym Klubem Sportowym „Białka” reprezentowanym przez Prezesa Pawła Bińkiewicza i Wiceprezesa Macieja Kleczko zawarto umowę nr 5/FN/2014 na realizację zadania publicznego w zakresie

upowszechniania kultury fizycznej i sportu – prowadzenie sekcji piłki nożnej, przyznając dotację w wysokości 62.000,00 zł. Zgodnie z zapisem § 2 ust. 1 umowy termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2014 roku. Dotujący zobowiązał się do przekazania kwoty dotacji w wysokości 62.000,00 zł w następujący sposób:

- I transza w wysokości 12.400,00 zł w terminie do dnia 15 lutego 2014 roku;
- II transza w wysokości 12.400,00 zł w terminie do dnia 31 maja 2014 roku;
- III transza w wysokości 12.400,00 zł w terminie do dnia 31 lipca 2014 roku;
- IV transza w wysokości 12.400,00 zł w terminie do dnia 30 września 2014 roku;
- V transza w wysokości 12.400,00 zł w terminie do dnia 30 listopada 2014 roku.

Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania: [1] środków finansowych własnych w wysokości 2.000,00 zł; [2] wkładu osobowego o wartości 4.200,00 zł. Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 68.200,00 zł. W umowie wskazano, iż procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi nie więcej niż 90%. **Kontrolujące wskazują, że udzielona kwota dotacji w wysokości 62.000,00 zł stanowiła 90,9% udziału w całkowitych kosztach zadania i pozostawała w sprzeczności z zapisem pkt 2 § 4 umowy, zgodnie z którym określenie w umowie, iż procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi nie więcej niż 90%.**

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że podmiot dotowany złożył sprawozdanie częściowe z realizacji zadania publicznego w dniu 16 lipca 2014 roku (w terminie zgodnym z zapisanym w umowie). Sprawozdanie częściowe dotyczyło zadania publicznego realizowanego w okresie od 24 stycznia do 30 czerwca 2014 roku.

Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania złożone zostało w Urzędzie Miasta w Białej Rawskiej w dniu 14 stycznia 2015 roku, co było zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z umową dotacji nr 5/FN/2014 z dnia 24 stycznia 2014 roku. Sprawozdanie podpisane zostało przez Prezesa i Wiceprezesa Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka”. Szczegółowa analiza sprawozdania nie wykazała wydatków poniesionych przed podpisaniem umowy.

W sprawozdaniu końcowym w pkt 2 – rozliczenie ze względu na źródło finansowania wykazano, co następuje:

Źródło finansowania	Całość zadania (zgodnie z umową)		Całość zadania (zgodnie ze sprawozdaniem)	
	(zł)	(%)	(zł)	(%)
Koszty pokryte z dotacji	62.000,00	90	62.000,00	83,27
Koszty pokryte ze środków własnych	2.000,00	2,9	8.254,45	11,09
Koszty pokryte ze środków finansowych z innych źródeł	–	–	–	–
Koszty pokryte z wkładu osobowego	4.200,00	7,1	4.200,00	5,64
Ogółem	68.200,00	100	74.454,45	100

Dotacja wykorzystana została przez Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka” w 100%. Poszczególne transze dotacji jednostka kontrolowana przekazywała w następujących wysokościach i terminach:

- 12.400,00 zł przekazano w dniu 13 lutego 2014 roku – wyciąg bankowy nr 34;
- 12.400,00 zł przekazano w dniu 8 maja 2014 roku – wyciąg bankowy nr 100;
- 12.400,00 zł przekazano w dniu 10 lipca 2014 roku – wyciąg bankowy nr 199;

- 12.400,00 zł przekazano w dniu 9 września 2014 roku – wyciąg bankowy nr 213;
- 12.400,00 zł przekazano w dniu 24 listopada 2014 roku – wyciąg bankowy nr 257.

Łączna kwota przekazanych dla klubu środków finansowych, jak wynika z powyższego zestawienia wyniosła 62.000,00 zł.

W oparciu o przedłożoną kontrolującym dokumentację stwierdzono, że organ przeprowadził kontrolę zadania publicznego zrealizowanego przez Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka”. Na podstawie umowy o dzieło zawartej w dniu 1 kwietnia 2015 roku Gmina Biała Rawska reprezentowana przez Burmistrza Waclawa Adamczyka zleciła (...) ⁴⁰ posiadającej stosowne uprawnienia, przeprowadzenie kontroli finansowej w stowarzyszeniach otrzymujących w 2014 roku dotację z budżetu Gminy Biała Rawska. Zgodnie z przedłożonym protokołem kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozliczenia zadania publicznego zrealizowanego przez Miejsko-Gminny Klub Sportowy „Białka”.

Test kontroli dotyczący dotacji udzielonej na rzecz Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka” stanowi załącznik nr 63 protokołu kontroli.

Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska” – dotacja w wysokości 48.000,00 zł

W odpowiedzi na otwarty konkurs ofert do Urzędu Miasta w Białej Rawskiej w dniu 30 grudnia 2013 roku wpłynęła oferta Ludowego Klubu Sportowego „Biała Rawska” na realizację zadania publicznego mającego na celu upowszechnianie kultury fizycznej i sportu w zakresie tenisa stołowego i kulturystyki. Oferta określała realizację zadania poprzez: [1] prowadzenie treningów tenisa stołowego cztery razy w tygodniu po trzy godziny; [2] prowadzenie treningów w siłowni pięć razy w tygodniu po cztery godziny; [3] organizację rozgrywek indywidualnych i drużynowych na szczeblu gminnym, powiatowym, wojewódzkim i ogólnopolskim. Zgodnie z załączonym do oferty kosztorysem łączny koszt zadania skalkulowano na 69.900,00 zł, w tym 48.000,00 zł to kwota pochodząca z dotacji, 5.400,00 zł - środki finansowe z innych źródeł, a 16.500,00 zł - wkład osobowy.

W dniu 7 stycznia 2014 roku z posiedzenia komisji konkursowej sporządzono protokół, który został podpisany przez członków komisji. Ocena oferty w zakresie kryteriów merytorycznych dokonana została przez komisję poprzez ogólnie sformułowany zapis: „ocena pozytywna”. **Należy wskazać, że odstępianie od określenia kryteriów punktowych daje zbyt dużą dowolność przy ocenie ofert, co może prowadzić do naruszenia zasad uczciwej konkurencji. Ponadto tak ogólna metoda oceny, w przypadku złożenia kilku ofert na określone zadanie spowodowałaby brak możliwości rozstrzygnięcia, która z ofert jest korzystniejsza i gwarantuje bardziej prawidłową realizację zadania od pozostałych. Należy zauważyć także, iż w protokole z rozstrzygnięcia konkursu ofert, komisja konkursowa nie uzasadniła dokonanego wyboru.** Członkowie komisji zaproponowali udzielić dotację na realizację zadania, w kwocie wnioskowanej tj. 48.000,00 zł.

W dniu 9 stycznia 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej zatwierdził protokół komisji, akceptując zaproponowaną wysokość dotacji. Na realizację przedmiotowego zadania udzielono dotacji w wysokości 48.000,00 zł.

⁴⁰ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

W wyniku otwartego konkursu ofert w dniu 13 stycznia 2014 roku pomiędzy Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza Miasta Waclawa Adamczyka przy kontrasygnacie Skarbnika a Ludowym Klubem Sportowym „Biała Rawska” reprezentowanym przez Prezesa Tomasza Mirkowskiego, Wiceprezesa Marcina Rychwalskiego i członka Zarządu Mariusza Świstaka zawarto umowę nr 1/FN/2014 na realizację zadania publicznego w zakresie upowszechniania kultury fizycznej i sportu – prowadzenie zajęć tenisa stołowego i kulturystyki, przyznając dotację w wysokości 48.000,00 zł. Zgodnie z zapisem § 2 ust. 1 umowy termin realizacji zadania publicznego ustalono od dnia zawarcia umowy do dnia 31 grudnia 2014 roku. Dotujący zobowiązał się do przekazania kwoty dotacji w wysokości 48.000,00 zł w następujący sposób:

- I transza w wysokości 13.000,00 zł w terminie do dnia 31 stycznia 2014 roku;
- II transza w wysokości 11.000,00 zł w terminie do dnia 30 kwietnia 2014 roku;
- III transza w wysokości 8.000,00 zł w terminie do dnia 30 czerwca 2014 roku;
- IV transza w wysokości 8.000,00 zł w terminie do dnia 31 sierpnia 2014 roku;
- V transza w wysokości 8.000,00 zł w terminie do dnia 30 października 2014 roku.

Zleceniobiorca zobowiązał się do przekazania na realizację zadania: [1] środków finansowych z innych źródeł w wysokości 5.400,00 zł; [2] wkładu osobowego o wartości 16.500,00 zł. Całkowity koszt zadania publicznego wynosił 69.900,00 zł. W umowie wskazano, iż procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach zadania publicznego wynosi nie więcej niż 68,67%.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli stwierdzono, że podmiot dotowany złożył sprawozdanie częściowe z realizacji zadania publicznego w dniu 31 lipca 2014 roku (w terminie zgodnym z zapisanym w umowie). Sprawozdanie częściowe dotyczyło zadania publicznego realizowanego w okresie od 13 stycznia do 30 czerwca 2014 roku.

Sprawozdanie końcowe z realizacji zadania złożone zostało w Urzędzie Miasta w Białej Rawskiej w dniu 14 stycznia 2015 roku, co było zgodne z art. 18 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz z umową dotacji nr 5/FN/2014 z dnia 24 stycznia 2014 roku. Sprawozdanie podpisane zostało przez Prezesa i Wiceprezesa Ludowego Klubu Sportowego „Biała Rawska”. Szczegółowa analiza sprawozdania nie wykazała wydatków poniesionych przed podpisaniem umowy.

W sprawozdaniu końcowym w pkt 2 – rozliczenie ze względu na źródło finansowania wykazano, co następuje:

Źródło finansowania	Całość zadania (zgodnie z umową)		Całość zadania (zgodnie ze sprawozdaniem)	
	(zł)	(%)	(zł)	(%)
Koszty pokryte z dotacji	48.000,00	68,67	48.000,00	59,99
Koszty pokryte ze środków własnych	–	–	–	–
Koszty pokryte ze środków finansowych z innych źródeł	5.400,00	7,73	15.518,32	19,39
Koszty pokryte z wkładu osobowego	16.500,00	23,60	16.500,00	20,62
Ogółem	69.900,00	100	80.018,32	100

Dotacja wykorzystana została przez Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska” w 100%. Poszczególne transze dotacji jednostka kontrolowana przekazywała w następujących wysokościach i terminach:

- 13.000,00 zł przekazano w dniu 24 stycznia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 18;
- 11.000,00 zł przekazano w dniu 8 kwietnia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 78;

- 8.000,00 zł przekazano w dniu 6 czerwca 2014 roku – wyciąg bankowy nr 125;
- 8.000,00 zł przekazano w dniu 14 sierpnia 2014 roku – wyciąg bankowy nr 181;
- 8.000,00 zł przekazano w dniu 30 października 2014 roku – wyciąg bankowy nr 240.

Łączna kwota przekazanych dla klubu środków finansowych, jak wynika z powyższego zestawienia, wyniosła 48.000,00 zł.

W oparciu o przedłożoną kontrolującym dokumentację stwierdzono, że organ przeprowadził kontrolę zrealizowanego przez Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska” zadania publicznego. Na podstawie umowy o dzieło zawartej w dniu 1 kwietnia 2015 roku Gmina Biała Rawska reprezentowana przez Burmistrza Waclawa Adamczyka zleciła (...) ⁴¹ posiadającej stosowne uprawnienia, przeprowadzenie kontroli finansowej w stowarzyszeniach otrzymujących w 2014 roku dotację z budżetu Gminy Biała Rawska. Zgodnie z przedłożonym protokołem kontroli, nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie rozliczenia zadania publicznego zrealizowanego przez Ludowy Klub Sportowy „Biała Rawska”.

Test kontroli dotyczący dotacji udzielonej na rzecz Ludowego Klubu Sportowego "Biała Rawska" stanowi załącznik nr 64 protokołu kontroli

3. DOTACJE NA RZECZ SZKÓŁ I PRZEDSZKOLI NIEPUBLICZNYCH (ART.90 USTAWY O SYSTEMIE OŚWIATY) - 2014 ROK

Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Miasta i Gminy Białej Rawskiej z dnia 30 października 2015 roku, na terenie Gminy nie funkcjonują szkoły i przedszkola niepubliczne, o których stanowi art. 90 ustawy dnia 7 września 1991 roku o systemie oświaty (tekst jednolity z 2004 roku Dz.U. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

Oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 października w sprawie szkół i przedszkoli niepublicznych stanowi załącznik nr 65 protokołu kontroli.

4. WYDATKI OSOBOWE

4.1. Wydatki na wynagrodzenia - 2014 rok

Prawidłowość ustalania i wypłaty wynagrodzeń na rzecz pracowników jednostki

W kontrolowanej jednostce na dzień 31 grudnia 2014 roku przeciętna liczba osób zatrudnionych (z uwzględnieniem osób zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu pracy) wynosiła 54 pracowników.

Plan i wykonanie wydatków na wynagrodzenia w latach 2013 - 2014 przedstawiał się następująco:

Wydatki na wynagrodzenia		
Dział/rozdział	2013 rok	2014 rok

⁴¹ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

§ 401	Plan	Wykonanie	Plan	Wykonanie
010/01095	12 106,35	12 106,35	13 000,20	13 000,20
750/75011	196 830,00	195 620,01	201 182,00	175 479,98
750/75023	2 353 205,00	2 281 942,90	2 630 015,00	2 522 095,50
750/75095	110 000,00	108 806,00	140 000,00	120 327,00
751/75101	1 917,00	1 917,00	1 917,00	1 437,75
751/75109	429,00	429,00	6 099,00	4 370,00
751/75113	0,00	0,00	1 790,00	1 790,00
754/75412	3 500,00	2 176,20	3 000,00	2 550,72
801/80101	5 616 280,00	5 599 967,72	5 630 375,00	5 581 129,21
801/80103	434 354,00	426 022,59	524 310,00	516 404,97
801/80104	879 131,00	875 781,53	915 820,00	891 373,07
801/80110	2 605 577,00	2 597 077,05	2 549 500,00	2 535 315,80
801/80113	69 450,00	69 441,59	0,00	0,00
801/80195	31 090,00	31 087,00	29 998,00	29 489,14
851/85153	6 748,00	6 589,64	6 748,00	5 494,26
851/85154	128 439,00	127 167,45	143 788,00	132 148,45
852/85203	200 469,00	200 466,23	248 253,00	248 251,35
852/85206	14 402,00	14 398,98	41 737,02	19 406,27
852/85212	134 000,00	131 233,49	141 810,00	141 806,96
852/85219	550 401,00	550 340,64	580 838,00	579 044,50
852/85228	422 240,00	419 002,82	467 900,00	459 234,07
854/85401	215 502,00	205 724,31	237 540,00	237 417,41
900/90095	58 850,00	47 323,05	150 940,00	148 432,58
926/92601	47 270,00	39 672,28	53 830,00	48 086,24
926/92695	28 500,00	27 470,74	0,00	0,00
RAZEM	14 120 690,35	13 971 764,57	14 720 390,22	14 414 085,43

W kontrolowanym okresie warunki płacy dla Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska stosownie do postanowień art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 roku o pracownikach samorządowych (tekst jednolity Dz. U. z 2014 roku, poz. 1202) ustalała Rada Miejska w Białej Rawskiej. Pozostałym pracownikom w tym Skarbnikowi, wysokość wynagrodzenia wynikającego ze stosunku pracy ustalał Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska.

Kontrolą wynagrodzeń z uwzględnieniem stanowisk, kategorii zaszeregowania i składników wynagrodzenia, objęto dokumenty źródłowe (akta osobowe, listy wypłat wynagrodzenia) za miesiące: październik, listopad, grudzień 2014 roku, dotyczące pracowników administracji samorządowej i pracowników obsługi Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej zatrudnionych na nw. stanowiskach:

- Burmistrza,
- z-cy Burmistrza,
- Skarbnika,
- Sekretarza,
- Kierownika Urzędu Stanu Cywilnego,
- Naczelnika Wydziału Organizacyjnego,
- Naczelnika Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- Inspektora w Wydziale Finansów i Budżetu,

- Inspektora w Wydziale Rozwoju Gospodarczego,
- Podinspektora w Wydziale Rozwoju i Budżetu,
- Podinspektora w Wydziale Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- Referenta w Wydziale Organizacyjnym,
- Referenta w Wydziale Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej,
- pracownika gospodarczego.

W czasie postępowania kontrolnego stwierdzono, że wynagrodzenie w IV kwartale 2014 roku dla Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska wypłacano w wysokości określonej uchwałą Rady Miejskiej Biała Rawska nr XXVI/202/12 z dnia 18 grudnia 2012 roku.

Miesięczne wynagrodzenie wypłacane Burmistrzowi w kontrolowanym okresie z podziałem na poszczególne składniki przedstawia tabela poniżej:

Składniki wynagrodzenia	Kwota
Wynagrodzenie zasadnicze	5.000,00 zł
Dodatek funkcyjny	1.900,00 zł
Dodatek stażowy w wysokości 20% wynagrodzenia zasadniczego	1.000,00 zł
Dodatek specjalny w wysokości 40% wynagrodzenia zasadniczego i dodatku funkcyjnego	2.760,00 zł
Razem	10.660,00 zł

Ustalona kwota wynagrodzenia zasadniczego, dodatku funkcyjnego oraz dodatku specjalnego dla Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska była zgodna z postanowieniami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 marca 2009 roku w sprawie wynagradzania pracowników samorządowych – załącznik nr 3, tabela nr 1 oraz § 6 rozporządzenia (Dz. U. z 2014 r., poz. 1786). Wynagrodzenie Burmistrza nie przekroczyło w okresie miesiąca siedmiokrotności kwoty bazowej zgodnie z art. 37 ust. 3 ustawy o pracownikach samorządowych określonej w ustawie budżetowej dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe na podstawie przepisów ustawy z dnia 23 grudnia 1999 roku o kształtowaniu wynagrodzeń w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. nr 110, poz. 1255 ze zm.).

W naliczeniach wynagrodzenia dla Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska nieprawidłowości nie stwierdzono.

Na podstawie art. 39 ust. 1 ustawy o pracownikach samorządowych, Burmistrz Miasta zarządzeniem nr 24/2009 z dnia 15 maja 2009 roku wprowadził regulamin wynagradzania pracowników Urzędu Miasta Biała Rawska, który to regulamin określał wymagania kwalifikacyjne, szczegółowe warunki wynagradzania, warunki przyznawania oraz warunki i sposób wypłacania premii i nagród, dodatku funkcyjnego i specjalnego. Załącznikami nr 1-5 do regulaminu były: wykaz stanowisk występujących w Urzędzie Miasta w Białej Rawskiej wraz z wymogami kwalifikacyjnymi, tabela minimalnych miesięcznych kwot wynagrodzenia, tabela maksymalnych miesięcznych kwot wynagrodzenia zasadniczego, tabela maksymalnych stawek dodatku funkcyjnego, tabela nagród jubileuszowych. Zmiany w regulaminie wynagradzania pracowników samorządowych zatrudnionych w Urzędzie Miasta w Białej Rawskiej wprowadzono zarządzeniem nr 41/09 z dnia 21 lipca 2009 roku oraz nr 21/2014 z dnia 27 marca 2014 roku.

W wyniku kontroli wynagrodzeń wyżej wymienionych pracowników przyjętych do próby, ustalono, co następuje:

- wynagrodzenie zasadnicze wypłacone pracownikom było zgodne z kwotami zawartymi w tabelach załączonych w regulaminie wynagradzania,
- kwalifikacje pracowników zajmujących wymienione stanowiska, były zgodne z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu Rady Ministrów z 18 marca 2009 roku,
- dodatek funkcyjny otrzymywali Burmistrz, zastępca Burmistrza, Skarbnik, Sekretarz, Kierownik Urzędu Stanu Cywilnego oraz Naczelnicy Wydziałów,
- karty wynagrodzeń odzwierciedlały dane zawarte w angażach oraz umowach o pracę załączonych do akt osobowych,
- skontrolowane listy wypłat wynagrodzeń pracowników z II półrocza 2014 roku za miesiące: październik na kwotę brutto 170.143,01 zł; listopad na kwotę brutto 194.403,93 zł oraz grudzień na kwotę brutto 240.267,37 zł, były sprawdzone i zawierały podpisy osób upoważnionych, tj. przez: osobę sporządzającą, osobę sprawdzającą pod względem formalnym, rachunkowym i merytorycznym. Listy płac zatwierdzał Burmistrz lub z upoważnienia z-ca Burmistrza, które następnie przekazywano do wypłaty za pośrednictwem banku.

Nieprawidłowości w zakresie dekretacji księgowej oraz klasyfikacji budżetowej wypłaconych wynagrodzeń nie stwierdzono.

Wypłata odpraw i ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

Wypłata odpraw

W 2014 roku nie wypłacono żadnej odprawy w związku z rozwiązaniem stosunku pracy. W 2013 roku wypłacono pięć odpraw w związku z rozwiązaniem stosunku pracy (...) ⁴² Odnośnie prawidłowości naliczenia kwoty odpraw nie wniesiono zastrzeżeń. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listy wypłat przedmiotowych odpraw zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz Skarbnika i z-cę Burmistrza.

Wypłata ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy

W 2013 roku wypłacono siedem ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy. Ekwiwalent wypłacono: (...) ⁴³ W 2014 roku wypłacono jeden ekwiwalent za niewykorzystany urlop wypoczynkowy (...) ⁴⁴

Odnośnie prawidłowości naliczenia ekwiwalentów za niewykorzystany urlop wypoczynkowy zastrzeżeń nie wniesiono. Ekwiwalenty naliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 8 stycznia 1997 r. Ministra Pracy i Polityki Socjalnej w sprawie

⁴² Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴³ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

⁴⁴ Wyłączono dane osobowe ze względu na prywatność osoby fizycznej - podstawa wyłączenia art.5 ust.2 ustawy z dnia 6 września 2001 roku o dostępie do informacji publicznej w zw. z art.23 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny. Wyłączenia dokonał Naczelnik Wydziału Kontroli RIO w Łodzi Piotr Walczak.

szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop (Dz. U. nr 2, poz. 14 ze zm.), z uwzględnieniem wysokości współczynnika ekwiwalentu obowiązującego w 2013 i 2014 roku. W toku postępowania kontrolnego stwierdzono, że listy wypłat ekwiwalentów zostały podpisane przez uprawnione osoby: pracownika sprawdzającego pod względem merytorycznym, pod względem formalnym i rachunkowym, osobę sporządzającą listę, oraz zatwierdzającą do wypłaty.

4.2. Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych

Regulamin Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych został przyjęty zarządzeniem nr 15/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 1 marca 2013 roku w sprawie wprowadzenia Regulaminu gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych, a następnie zmieniony aneksem nr 1/2015 do Regulaminu gospodarowania środkami Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 20 marca 2015 roku w sprawie wprowadzenia zmian w zarządzeniu nr 15/2013 z dnia 1 marca 2013 roku.

Kontroli poddano prawidłowość dokonania odpisów na ZFŚS w 2014 roku w odniesieniu do pracowników Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Ustalono, że odpisu dokonano w wysokości 37,5% przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego w gospodarce narodowej w drugim półroczu 2010 roku – 2 917,14 zł, zgodnie z Obwieszczeniem Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego z dnia 18 lutego 2011 roku w sprawie przeciętnego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2010 roku i w drugim półroczu 2010 roku (M.P. nr 15, poz. 156), co wynikało z art. 5 ust. 2 i art. 5a ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (tekst jednolity z 2015 r. Dz.U. poz 111).

Ponadto odpis na ZFŚS został zwiększony o 6,25 % przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego wskazanego powyżej na każdego emeryta i rencistę objętego opieką socjalną oraz na każdą zatrudnioną osobę, w stosunku do której orzeczono znaczny lub umiarkowany stopień niepełnosprawności zgodnie z art. 5 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 4 marca 1994 roku o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych.

Odpis na ZFŚS przekazany został w 2014 roku na rachunek bankowy funduszu w następujących terminach:

- pierwsza część odpisu została przekazana na podstawie PK z dnia 20 marca 2014 roku w wysokości 10.756,00 zł (WB nr 10 z 20 marca 2014 roku);
- druga część odpisu przekazana na podstawie PK z dnia 3 kwietnia 2014 roku w wysokości 6.000,00 zł (WB nr 12 z 3 kwietnia 2014 roku). Pierwsza i druga część odpisu stanowiła równowartość 75 % odpisu na ZFŚS;
- trzecia część przekazana na podstawie PK z dnia 13 maja 2014 roku w wysokości 23.674,00 zł (WB nr 16 z dnia 13 maja 2014 roku) stanowiła różnicę między przekazanymi środkami a równowartością 75,24 % planowanego odpisu na ZFŚS w 2014 roku;
- czwarta część przekazana na podstawie PK z dnia 24 września 2014 roku w wysokości 13.303,00 zł (WB nr 40 z dnia 24 września 2014 roku) stanowiła różnicę między przekazanymi środkami a równowartością 100 % planowanego odpisu na ZFŚS w 2014 roku;
- odpis uzupełniający został przekazany na podstawie pisma z dnia 29 grudnia 2014 roku w wysokości 4.220,10 zł (WB nr 58 z dnia 29 grudnia 2014 roku) i stanowił równowartość zwiększenia odpisu w związku ze skorygowaniem przeciętnej planowanej liczby zatrudnionych do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych.

Ustalono, że w 2014 roku w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska w przeliczeniu na pełny etat planowany przeciętny stan zatrudnienia na 2014 rok wynosił – 46,285 etatów.

Odpis środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych na 2014 rok wynikał z wyliczenia:

- pracownicy:	1 093,93 zł x 46,285		= 50 632,55 zł
- osoby z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności	182,32 zł x 1		= 182,32 zł
- emeryci i renciści	182,32 zł x 16		= 2 917,12 zł

Razem planowany odpis na ZFŚS na 2014 rok wynosił – 53 732,00 zł.

Stosownie do przepisów § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 9 marca 2009 roku w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. nr 43, poz. 349 ze zmianami), kontrolowana jednostka w wyniku przeliczenia planowanego średniorocznego zatrudnienia pracowników skorygowanego do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, ustaliła końcowy odpis na ZFSS, który kształtował się następująco:

- pracownicy 1.093,93 zł x 2,285 = 2 500,00 zł (rozdział 75011 poz. 230/1)
- pracownicy 1.093,93 zł x 47,775 = 52 262,50 zł (rozdział 75023 poz. 230/1)
- zwiększenia za osoby z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności
182,32 zł x 1 = 182,32 zł (rozdział 75023 poz. 230/1)
- emeryci i renciści 182,32 zł x 16,5 = 3 008,28 zł (rozdział 75023 poz. 230/1)

Łącznie: 57 953,10 zł

Wydatkowane środki z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych w 2013 oraz w 2014 roku przedstawia poniższa tabela:

Wydatki ZFŚS	2013 rok		2014 rok	
	Liczba świadczeń	Kwota w złotych	Liczba świadczeń	Kwota w złotych
w tym :				
dofinansowanie wypoczynku dla pracowników – tzw. wczasy pod gruszą	49	16 857,00	42	14 329,50
udzielone pożyczki ZFŚS	5	15 000,00	7	21 000,00
dofinansowanie do działalności kulturalno-oświatowej i sportowo-rekreacyjnej	1*	840,00	46*	2 240,0
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla pracowników	104	36 714,00	104	28 257,75
Pomoc na święta w związku ze zwiększonymi wydatkami świątecznymi dla emerytów	31	2 818,00	34	3 233,99
zaliczki na podatek dochodowy od świadczeń wypłaconych z ZFŚS		7 698,00		5 410,00
Korekta odpisu na ZFŚS		-1 629,09		+4 220,00
Razem		78 297,91		78 691,24

***) Liczba świadczeń:**

liczba pracowników, którzy skorzystali ze świadczeń takich jak:

- spektakl „Skrzypek na dachu”;
- spektakl „Szalone nożyczki”;
- zwiedzanie Grot Nagórzyckich;
- indywidualne rachunki pracowników.

Dokonana przez kontrolującą analiza obrotów w 2013 i 2014 roku na rachunku Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych (konto 135) nie wykazała przekazywania środków z rachunku na inne cele niż działalność socjalna.

4.3. Wydatki na podróże służbowe pracowników - 2014 rok

Zgodnie z rejestrem poleceń wyjazdów służbowych w 2014 roku wydano 343 polecenia. Osobami upoważnionymi do podpisywania poleceń wyjazdów służbowych Burmistrz oraz z upoważnienia z-ca Burmistrza. Delegujący podpisując polecenie wyjazdu służbowego określał środek lokomocji, z którego może skorzystać pracownik. Zgodnie z zarządzeniem nr 40/2003 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 30 lipca 2003 roku w sprawie wprowadzenia zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta Biała Rawska, rozliczenia kosztów delegacji służbowych pracownicy zobowiązani byli dokonywać w ciągu 7 dni od powrotu z wyjazdu służbowego. Sprawdzono losowo prawidłowość 15 wystawionych i rozliczonych poleceń wyjazdów służbowych, zaewidencjonowanych w rejestrze delegacji w 2014 roku pod numerami:

- nr delegacji 288, wydana 8 października 2014 roku – rozliczona 9 października 2014 roku,
- nr delegacji 263, wydana 17 września 2014 roku – rozliczona 24 września 2014 roku,
- nr delegacji 268, wydana 23 września 2014 roku – rozliczona 25 września 2014 roku,
- nr delegacji 158, wydana 16 maja 2014 roku – rozliczona 19 maja 2014 roku,
- nr delegacji 108, wydana 31 marca 2014 roku – rozliczona 2 kwietnia 2014 roku,
- nr delegacji 112, wydana 1 kwietnia 2014 roku – rozliczona 2 kwietnia 2014 roku,
- nr delegacji 178, wydana 10 czerwca 2014 roku – rozliczona 16 czerwca 2014 roku,
- nr delegacji 114, wydana 1 kwietnia 2014 roku – rozliczona 2 kwietnia 2014 roku,
- nr delegacji 87, wydana 10 marca 2014 roku – rozliczona 19 marca 2014 roku,
- nr delegacji 181, wydana 10 czerwca 2014 roku – rozliczona 16 czerwca 2014 roku,
- nr delegacji 152, wydana 8 maja 2014 roku – rozliczona 13 maja 2014 roku,
- nr delegacji 140, wydana 29 kwietnia 2014 roku – rozliczona 5 maja 2014 roku,
- nr delegacji 74, wydana 3 marca 2014 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 76, wydana 4 marca 2014 roku – brak daty rozliczenia delegacji,
- nr delegacji 37, wydana 6 lutego 2014 roku – rozliczona 12 lutego 2014 roku.

Analiza przedmiotowej dokumentacji wykazała, że:

- wydane polecenia wyjazdów służbowych ujęto w rejestrze prowadzonym przez pracownika sekretariatu;

- na poleceniach ujęto numer zgodny z rejestrem, termin wykonania podróży służbowej, miejsce i cel podróży, środek transportu;
- zlecającymi wyjazdy służbowe byli Burmistrz i z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska;
- zastosowano prawidłowe stawki do wyliczenia diet oraz ryczałtów;
- w przypadku delegacji nr 74 i 76 brak było daty rozliczenia delegacji przez delegowanego Burmistrza Miasta i Gminy Białej Rawskiej, w związku z powyższym kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, czy przedmiotowe delegacje rozliczono terminowo tj. w ciągu 7 dni od powrotu z wyjazdu służbowego;
- przedłożone do realizacji polecenia, sprawdzane były merytorycznie, pod względem formalno-rachunkowym, akceptowane przez Skarbnika i zatwierdzane do wypłaty przez Burmistrza lub z-cę Burmistrza.

4.4. Wydatki na wypłaty diet i zwrot kosztów podróży służbowych dla radnych oraz członków władz jednostek pomocniczych - 2014 rok

Zasady wypłaty diet

Zasady wypłaty diet radnym Miasta i Gminy Biała Rawska określała uchwała nr V/23/06 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 28 grudnia 2006 roku w sprawie ustalenia wysokości diet przysługujących radnym. W uchwale ustalono wysokość diety przysługującej Przewodniczącemu Rady Miejskiej Biała Rawska w kwocie 1.070,00 zł miesięcznie. Wysokość diet przysługujących radnym ustalono w następujący sposób:

- za udział radnego w posiedzeniu Rady Miejskiej – 180,00 zł;
- za udział radnego w posiedzeniu komisji – 180,00 zł;
- przewodniczącemu komisji za udział w posiedzeniu komisji – 200,00 zł;
- zastępcy przewodniczącego komisji za udział w posiedzeniu komisji w przypadku przewodniczenia posiedzeniu pod nieobecność przewodniczącego – 200,00 zł;
- Wiceprzewodniczącym Rady Miejskiej za udział w posiedzeniu Rady – 200,00 zł.

W przedmiotowej uchwale wprowadzono zmiany uchwałą nr XXII/192/08 Rady Miejskiej Biała Rawska z dnia 16 czerwca 2008 roku. Zmiana dotyczyła wysokości diety dla Przewodniczącego Rady Miejskiej Biała Rawska, którą zmieniono na kwotę 1.320,00 zł.

Zasady wypłaty diet dla sołtysów, określała uchwała Rady Miejskiej Biała Rawska nr V/22/06 z dnia 28 grudnia 2006 roku w sprawie ustalenia wysokości diet dla sołtysów. W uchwale ustalono dietę dla sołtysów za uczestnictwo w sesji Rady Miejskiej Biała Rawska w kwocie 100,00 zł.

Prawidłowość wypłaty diet

Kontrolą objęto wydatki przeznaczone na wypłaty diet dla radnych w 2014 roku. Prawidłowość wypłaty diet radnym skontrolowano na podstawie list wypłat z miesięcy: październik (9.180,00 zł), listopad (3.454,18 zł), grudzień (15.020,00 zł) 2014 roku.

Wysokość diet radnych została przyznana zgodnie z art. 25 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (tekst jednolity z 2001 roku, Dz. U. nr 142, poz. 1591 ze zm.) przy uwzględnieniu maksymalnej wysokości diety dla radnych w gminach od 15 tys. do 100 tys. mieszkańców (75%) zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 26 lipca 2000 roku w sprawie maksymalnej wysokości diet przysługujących radnemu gminy (Dz. U. z 2000 r. nr 61, poz. 710). Dieta przysługująca

radnemu w ciągu miesiąca w 2014 roku nie przekroczyła półtorakrotności kwoty bazowej, określonej w ustawie budżetowej odpowiednio na 2014 rok dla osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe.

W czasie kontroli stwierdzono, że:

- wysokość diet wypłaconych radnym była zgodna z wartością, określoną w uchwale Rady Miejskiej Biała Rawska w sprawie wysokości diet,
- obecność radnych na sesjach Rady Miejskiej oraz na posiedzeniach komisji potwierdzana była na sporządzonych listach obecności, które zawierały imię, nazwisko oraz własnoręczny podpis,
- listy wypłat były sprawdzane pod względem formalno-rachunkowym, merytorycznym i zatwierdzane do wypłaty przez Burmistrza i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

W zakresie prawidłowości ustalenia i wypłaty diet dla sołtysów za uczestnictwo w sesji Rady Miejskiej, kontrolą objęto listy wypłat z miesięcy: październik (4.800, 00 zł), listopad (5.300,00 zł) oraz grudzień 2014 roku (5.300,00 zł).

Kontrola wykazała:

- diety dla sołtysów wypłacono w wysokości ustalonej w uchwale Rady Miejskiej Biała Rawska,
- listy wypłat zostały sprawdzone pod względem merytorycznym, formalnym i rachunkowym oraz zatwierdzone do wypłaty przez Burmistrza i Skarbnika, posiadały klasyfikację budżetową i dekretację księgową.

Wskazać należy, iż Rada Miejska w Białej Rawskiej nie ustaliła w uchwałach terminu wypłaty diet dla radnych i sołtysów, w związku z powyższym kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia prawidłowości zachowania terminu wypłaty przedmiotowych diet.

5. WYDATKI INWESTYCYJNE

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2013 – 2014

Plan i wykonanie wydatków inwestycyjnych w latach 2013 - 2014					
Rozdział	§	2013 rok		2014 rok	
		Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)	Plan po zmianach (zł)	Wykonanie (zł)
01010	6050	871 004,56	785 042,50	6 000,00	1 973,00
40001	6050	65 000,00	62 730,00	33 000,00	33 000,00
60014	6300			210 800,00	210 800,00
60016	6050	1 470 225,76	1 371 430,69	2 884 618,18	2 880 680,70
	6060	230 000,00	229 395,00		
70005	6050	35 000,00	35 000,00	186 203,51	138 260,49
	6057			12 089,00	12 089,00
	6059			3 023,41	3 023,41
70095	6050			24 000,00	23 823,53
75020	6300			2 000,00	2 000,00
75023	6050	114 000,00	111 613,98		

	6060			15 000,00	14 985,00
75404	6170			5 000,00	5 000,00
75412	6050	20 394,91	19 937,71	94 294,72	94 267,01
	6230	190 000,00	189 928,02	430 000,00	423 901,85
80101	6050	229 818,50	229 572,54	309 736,00	308 907,54
	6057	16 545,00	16 545,00	19 075,00	19 075,00
	6059	4 136,50	4 136,50	4 769,00	4 769,00
80104	6050	4 890,39	4 030,29	15 000,00	14 908,63
	6057	14 018,00	14 018,00		
	6059	3 505,00	3 505,00		
85203	6050			25 000,00	24 903,45
85203	6060	143 800,00	143 800,00		
90001	6230	16 645,00	8 000,00	20 000,00	20 000,00
90002	6050	586 000,00	0,00	1 154 000,00	1 153 846,41
90004	6050	57 200,00	57 195,00	500,00	488,00
90015	6050	20 000,00	19 680,00	50 000,00	46 982,31
90017	6050	510 000,00	506 863,49		
	6210	40 000,00	24 745,55	15 000,00	15 000,00
90095	6050			24 300,00	19 870,65
92109	6050	68 000,00	67 650,00	10 000,00	0
92120	6230	100 000,00	100 000,00		
	6570			35 000,00	35 000,00
92601	6050			300 000,00	284 753,93
92695	6050	108 000,00	107 871,00		
	6057	288 296,00	287 816,83		
	6059	158 204,00	158 204,00		
Razem		5 364 683,62	4 558 711,10	5 859 098,82	5 762 998,91
Wydatki budżetowe ogółem		35 893 354,71	33 669 866,42	37 008 679,91	36 001 253,03
% udział wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem		14,95	13,53		16,00

Źródła finansowania realizowanych inwestycji w latach 2013 i 2014

Źródło finansowania inwestycji	2013 rok	2014 rok
Środki własne z budżetu Gminy	2 069 271,17	2 895 802,46
Kredyty i pożyczki, emisja obligacji	1 696 742,06	2 639 776,00
Dotacje z innych źródeł (,Urząd Marszałkowski, Urząd Wojewódzki, PFRON0)	227 853,17	140 693,45
Środki z budżetu Unii Europejskiej	564 844,70	86 727,00

* W kwocie 564 844,70 zł ujęto dotację celową otrzymaną w 2013 r. w kwocie 107 527,70 zł pochodzącą ze środków europejskich z tytułu zwrotu za zadania inwestycyjne zrealizowane w 2012 r. a w kwocie 72 709,00 zł sumę 41 545,00 zł pochodzącą ze środków europejskich z tytułu zwrotu za zadania inwestycyjne realizowane w roku 2013.

Ewidencja księgową wydatków inwestycyjnych

Wydatki poniesione na realizację zadań inwestycyjnych ewidencjonowane są na kontach analitycznych prowadzonych do konta syntetycznego „080 – środki trwale w budowie (inwestycje)”. Na stronie Wn konta 080 ujmuje się poniesione koszty dotyczące poszczególnych zadań inwestycyjnych (środków trwałych w budowie) realizowanych przez wykonawców jak i we własnym zakresie, a po stronie Ma konta ujmuje się wartość uzyskanych efektów inwestycyjnych. Na kontach analitycznych do konta 080 prowadzona jest ewidencja kosztów oddzielnie dla każdego zadania zapewniająca wyodrębnienie kosztów środków trwałych poszczególnych inwestycji.

Organizacja procesu inwestycyjnego (planowanie i nadzór)

Zadania inwestycyjne realizowane w okresie objętym kontrolą, zostały zaplanowane przez Radę Miejską w Białej Rawskiej w uchwałach budżetowych na lata 2013 – 2014. Zmian w trakcie roku budżetowego wysokości środków finansowych przeznaczonych na ich realizację dokonywała Rada Miejska w Białej Rawskiej w drodze uchwał.

Zgodnie z rozdziałem III § 18 pkt. 2 Regulaminu organizacyjnego Urzędu Miasta Biała Rawska wydanego na podstawie zarządzenia nr 101/2007 z dnia 31 grudnia 2007 roku i zarządzenia nr 26/2014 z dnia 17 kwietnia 2014 roku - zarządzanie procesem przygotowania i przeprowadzenia postępowań o udzielanie zamówień publicznych, kontrola kompletności i zgodności z prawem dokumentacji przetargowej, nadzór nad przestrzeganiem ustawy Prawo zamówień publicznych, przypisano Wydziałowi Rozwoju Gospodarczego. Przygotowaniem procesu przetargowego na wyłonienie wykonawcy planowanej inwestycji, kapitalnego remontu i modernizacji; dróg, ulic i mostów zgodnie z pkt. 5 § 18 regulaminu zajmuje się także Wydział Rozwoju Gospodarczego. Bezpośredni nadzór nad pracą Wydziału w latach 2013 – 2014 sprawował Zastępca Burmistrza Miasta Zbigniew Szcześniak. Nadzór nad realizacją robót budowlanych sprawują pracownicy Wydziału Rozwoju Gospodarczego w ramach posiadanych uprawnień budowlanych i inspektorzy nadzoru dla danej inwestycji, wyłaniany zgodnie z Prawem zamówień publicznych.

Zarządzeniem nr 35/2012 z dnia 4 czerwca 2012 roku Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska ustalił w formie regulaminu zasady udzielania zamówień publicznych stosowane do postępowania w sprawach zamówień, których wartość przekracza wyrażoną w złotych kwotę 14 000 euro oraz do postępowania w sprawach zamówień, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 14 000 euro w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska. Udzielenie zamówienia poniżej 14 000 euro wymagało sporządzenia pisemnego wniosku na druku stanowiącym załącznik do regulaminu, na którym Skarbnik potwierdzał możliwość realizacji zadania (zabezpieczenie środków finansowych w budżecie). Podpisany wniosek przez Skarbnika przekazywano do sekretariatu, który rejestruje wniosek w ewidencji wniosków dot. zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej kwoty 14 000 euro. Następnie wniosek jest akceptowany przez Burmistrza. Dla zamówień których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 3 000 euro, a nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 6 000 euro, należy skierować co najmniej 3 zapytania do potencjalnych wykonawców na piśmie, faksem lub drogą elektroniczną. Prowadzący postępowanie dokonuje porównania ofert handlowych, a następnie sporządza protokół na druku stanowiącym załącznik nr 3 do regulaminu. Dla zamówień publicznych, których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość kwoty 6 000 euro, a nie przekracza wyrażonej w złotych równowartości kwoty 14 000 euro należy skierować

do 3-5 wykonawców zapytanie ofertowe. Prowadzący dokonuje porównania złożonych ofert, a następnie sporządza protokół na druku stanowiącym załącznik do regulaminu.

Od 18 kwietnia 2014 roku w powyższym zakresie obowiązuje zarządzenie nr 25/2014 Burmistrza Białej Rawskiej, które normuje zasady udzielania zamówień publicznych o wartości nie przekraczającej kwoty 30 000 euro.

W Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska zarządzeniem nr 36/2012 z dnia 4 czerwca 2012 została powołana stała komisja przetargowa. Skład osobowy komisji ulegał zmianie następującymi zarządzeniami: nr 16/2014 z dnia 19 marca 2014, nr 34/2015 z dnia 17 kwietnia 2015 roku i nr 103/2015 z dnia 21 września 2015 roku. Czynności, do których zobowiązana jest stała komisja przetargowa, jako zespół pomocniczy kierownika zamawiającego określone zostały w § 2 regulaminu udzielania zamówień publicznych. Przedmiotowe czynności to w szczególności: wykonywanie obowiązków związanych z publicznym otwarciem ofert, ocena spełnienia warunków przez wykonawców, badanie i ocena ofert, propozycja wykluczenia wykonawców, odrzucenia ofert, wskazanie oferty najkorzystniejszej, propozycja unieważnienia postępowania.

Kontrola realizacji wybranych inwestycji

Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2013 – 2014 stanowi załącznik nr 66 protokołu kontroli.

Kontroli poddano dokumentację dotyczącą realizacji następujących inwestycji:

1. „Remont istniejących nawierzchni” (na ogólnej powierzchni 60.000,00 m²)
2. „Remont istniejących nawierzchni” (na ogólnej powierzchni 27.760,00 m²)

I. „Remont istniejących nawierzchni” (na ogólnej powierzchni 60.000,00 m²)

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy RG.II.271.02.2014).

Przedmiot zamówienia – remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłuczniem i destruktu oraz oczyszczeniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włazów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni. **Kontrolując zauważają, że opis prac wyszczególnionych w charakterystyce przedmiotu zamówienia wskazuje, że zamawiający zamierzał zrealizować przebudowę dróg, a nie remont. Zgodnie z art. 4 pkt 19 ustawy o drogach publicznych remontem drogi jest wykonywanie robót przywracających pierwotny stan drogi. Natomiast wykonywanie robót, w których wyniku następuje podwyższenie parametrów technicznych i eksploatacyjnych istniejącej drogi, stanowi przebudowę drogi.**

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowała Pracownia Projektowa „ARCHIVISION” Michał Krawczyk ul. Reymonta 2A 96-100 Skierniewice. Przedmiotowa dokumentacja składała się z 48 odrębnych projektów uproszczonych (dla poszczególnych miejscowości bądź ulic położonych na terenie Gminy Biała Rawska) i dotyczyła remontu istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm dla następujących dróg:

- Byki (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 497,66 m - działka nr 112;
- Tuniki (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 876,00 m - działka nr 126;
- Marchaty (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 695,00 m - działka nr 49, 302;
- Teresin (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 416 m - działka nr 196;
- Ossa (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 795,71 m - działka nr 320/2;
- Julianów Lesiewski (nawierzchnia bitumiczna) – długość drogi 417,33 m - działka nr 59/5;
- Chrząszczewek (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 500,54 m - działka nr 16;
- Franopol (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 623,59 m - działka nr 151;
- Grzymkowice (nawierzchnia bitumiczna) – długość drogi 382,55 m - działka nr 18;
- Niemirowice (nawierzchnia bitumiczna) - długość drogi 400,52 m - działka nr 155;
- Wólka Lesiewska (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 260,44 m - działka nr 90/2;
- Konstantynów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 434,64 m - działka nr 21;
- Biała Rawska ul. Mickiewicza (zatoka parkingowa) – brak określonej w projekcie powierzchni terenu - działka nr 255/1;
- Biała Rawska ul. Kościuszki (nawierzchnia bitumiczna) – długość drogi 636,81 m - działka nr 541;
- Szwejki Małe (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 586,00 m - działki nr 3, 84;
- Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 5.644,86 m – działki nr 72/3, 52, 81, 91, 65/1, 143, 15;
- Wola Chojnata (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 1057,99 m - działki nr 782/2, 794;
- Podsekowice (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 572,67 m - działka nr 50;
- Tuniki (nawierzchnia tłuczniowa) - długość drogi 903,50 m - działka nr 62;
- Wola Chojnata (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 966,00 m - działka nr 794;
- Pachy (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 388,17 m - działka nr 81;
- Babsk (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 283,47 m - działka nr 551;
- Zakrzew (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 349,81 m - działka nr 149;
- Teodozjów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 771,26 m - działka nr 191/2;
- Marchaty (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 255,65 m - działka nr 301;
- Porady Górne (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 395,83 m - działka nr 54;
- Szwejki Małe (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 628,15 m - działka nr 163;
- Wólka Lesiewska (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 277,36 m - działka nr 314;
- Wilcze Piętki (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 388,17 m - działka nr 23;
- Ossa (nawierzchnia z destruktu) – długość drogi 422,53 m - działka nr 55/2;
- Żurawia (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 950,00 m - działka nr 434/2;

- Józefów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 291,50 m - działka nr 100;
- Białogórne (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 950,00 m - działki nr 112, 141;
- Biała Rawska Os. Polna (nawierzchnia bitumiczna) – powierzchnia łączna 4.274,80 m² - działki nr 1256, 1261, 1254, 1089, 1103, 1260, 1133, 1085, 1151;
- Koprzywna (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 780,16 m - działka nr 102/2;
- Aleksandrów (nawierzchnia bitumiczna) – długość drogi 950,00 m – działka nr 47;
- Biała Wieś (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 1.378,60 m – działka nr 32;
- Błażejewice (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 950,00 m – działka nr 12;
- Chodnów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 950,00 m – działka nr 105;
- Dańków (nawierzchnia bitumiczna) – długość drogi 910,00 m – działka nr 24;
- Szczuki (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 687,80 m – działka nr 5;
- Wólka Babska (nawierzchnia tłuczniowa) – brak określonej w projekcie długości drogi – działka nr 60;
- Zofianów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 917,00 m – działka nr 268;
- Wilcze Piętki (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 146,23 m – działka nr 32;
- Jelitów (nawierzchnia z destruktu) – długość drogi 255,72 m – działka nr 82;
- Babsk (nawierzchnia z destruktu) – długość drogi 288,32 m – działka nr 599/2;
- Aleksandrów (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 406,69 m – działka nr 92/2;
- Biała Rawska (nawierzchnia tłuczniowa) – działka nr 255/1.

W dokumentach przedłożonych do kontroli brak było dokumentacji kosztorysowej dla zadania określonego lakońicznie przez zamawiającego pn. „Remont istniejących nawierzchni”, co spowodowało, że kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, które odcinki dróg z poszczególnych projektów zamierzał realizować zamawiający oraz jaka była ich wartość kosztorysowa. Jedynym przedłożonym kontrolującym dokumentem, była notatka sporządzona przez podinspektora Zbigniewa Adamczyka, zgodnie z którą szacunkową wartość zamówienia ustalono w oparciu o stawki jednostkowe, jakie były oferowane w odbytych przetargach w 2013 roku i powiększone o inflację. Szacunkowa wartość zamówienia ustalona w formie notatki wynosiła – 60.000,00 m² x 25,56 zł = 1 533.600,00 zł netto. Powyższe stanowi naruszenie przepisów art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzonego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane.

*Kserokopia dwóch przykładowych projektów (z nawierzchnią tłuczniową i z nawierzchnią bitumiczną) oraz kserokopia notatki służbowej dotyczącej szacunkowej wartości zamówienia stanowią **akta kontroli** strony 394-411.*

Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 17 lutego 2014 roku. Wartość zamówienia ustalona na podstawie ww. notatki wynosiła 1 533.600,00 zł. W

dokumentach przedłożonych kontrolującym brak było przeliczenia wartości zamówienia publicznego na euro.

Zarządzeniem nr 16/2014 z dnia 19 marca 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej powołał stałą komisję przetargową do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem był „Remont istniejących nawierzchni” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 12 marca 2014 roku numer ogłoszenia 82676 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej w dniach 12 – 27 marca 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.bialarawska.pl w dniu 12 marca 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art.41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropleniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłuczni i destruktu oraz oczyszczeniu i skropleniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włązów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – 31 lipca 2014 roku,
- wymagania dotyczące wadium – 25.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 27 marca 2014 roku do godz. 11:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi akta kontroli strony 412-421.

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 12 marca 2014 roku. **Specyfikacja w swojej treści nie zawierała informacji wynikających z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. właściwego opisu przedmiotu zamówienia (załączonej dokumentacji projektowej), co stanowiło naruszenie przepisu art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.** Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej: www.bialarawska.pl w dniu 12 marca 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia wykonawców o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, wykaz narzędzi, wykaz zrealizowanych zamówień, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót. W treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłucznia i destruktu oraz oczyszczeniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włazów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni,
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, ul. Jana Pawła II 57, do dnia 27 marca 2014 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – 31 lipca 2014 roku,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- wymagania dotyczące wadium – 25.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

Kserokopia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi akta kontroli strony 422-483.

Analiza specyfikacji istotnych warunków zamówienia wykazała, że opis przedmiotu zamówienia sporządzony przez zamawiającego był niewyczerpujący. Lakoniczne określenie, że przedmiotem zamówienia jest: „remont istniejących nawierzchni dróg na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska”, nie pozwalało na jednoznaczną identyfikację zamówienia. Nie wskazano bowiem, na których drogach i na jakich odcinkach tych dróg (wytyczone odległości), zamawiający zamierzał realizować remonty poprzez wykonanie nakładek asfaltowych. Powyższe stanowi naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Ponadto zauważyć należy, że jedynym dokumentem pozwalającym kontrolującemu na identyfikację zakresu dróg, na których zrealizowano roboty budowlane był protokół odbioru robót zawierający wykaz zdawkowo opisanych miejsc (np. „Żurawia – w lipach”, „Podsekowice – koło krzyża”, „Parking przy rzece”, „Wólka Lesiewska – w stronę młyna”) objętych robotami budowlanymi. Z protokołu odbioru wynika, że zamawiający najprawdopodobniej (kontrolujące nie miały podstaw do konkretnego ustalenia) zrealizował roboty budowlane na 36 spośród 49 dróg (placów), dla których wykonano dokumentację projektową. Przedmiotowy protokół nie określał, które odcinki poszczególnych dróg (placów) zostały zrealizowane, a jedynie wskazano

długość, szerokość oraz powierzchnię w m² wykonanej nakładki asfaltowej w poszczególnych miejscach (miejscowościach) Gminy Biała Rawska.

Należy wskazać, że powyższy sposób niejasnego i niewyczerpującego opisu przedmiotu zamówienia, mógł ograniczyć konkurencję pomiędzy wykonawcami zdolnymi do wykonania zamówienia, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Kontrolujące zauważają bowiem, że zamawiający opisując w sposób ogólny i niejednoznaczny przedmiot zamówienia poprzez niesprecyzowanie jego zakresu, nie załączył przy tym do siwz dokumentacji projektowej lub innej dokumentacji (plany sytuacyjne, mapki), która pozwalałaby oferentom na zorientowanie się, jak usytuowane są poszczególne odcinki dróg, na których zamawiający zamierzał prowadzić roboty budowlane. Powyższe mogło dyskryminować wykonawców spoza okolicznych gmin, którzy nie znając specyfiki terenu Gminy Biała Rawska (Gmina rozległa o łącznej powierzchni 20.000,00 ha) zmuszeni mogli być do dokonania bezpośredniej wizji w terenie. W tym miejscu należy podkreślić, że oferty na wykonanie przedmiotowego zadania złożyły wyłącznie firmy z pobliskich gmin. Zgodnie z doktryną, opis przedmiotu zamówienia powinien umożliwić oferentom jednakowy dostęp do zamówienia i nie może powodować nieuzasadnionych przeszkód w otwarciu zamówień publicznych na konkurencję.

Ponadto kontrolujące zauważają, że opis przedmiotu zamówienia nie precyzujący stosunku ilości odcinków dróg tłuczniowych do stosunku dróg bitumicznych, na których należało wykonać nakładki asfaltowe, mógł utrudnić wykonawcom nie znającym specyfiki dróg Gminy Biała Rawska przygotowanie oferty, której istotnym elementem jest oszacowanie ceny. Bezspornym jest bowiem, że wykonanie nakładki na drodze o podbudowie z tłuczniem wymaga innych nakładów ze strony wykonawcy niż na drodze z dotychczasową nawierzchnią bitumiczną. W związku z powyższym brak określonych konkretnych odcinków dróg (ilościowo) oraz rodzajów ich nawierzchni, mógł stanowić dla wykonawców istotne utrudnienie w przygotowaniu oferty. Zgodnie z wyrokiem KIO z 23 lipca 2010 roku, sygn. Akt KIO 1447/10 – *„opis przedmiotu zamówienia powinien zostać tak sporządzony przez zamawiającego, aby wykonawca składający ofertę miał możliwość przygotowania oferty z uwzględnieniem wszystkich czynników, które mają wpływ na sposób sporządzenia oferty oraz dokonanie jej wyceny”*. W ocenie kontrolujących, opis przedmiotu zamówienia w obecnym kształcie mógł utrudnić wykonawcom złożenie oferty oraz uniemożliwić rzetelną kalkulację ceny oferty, ze względu na brak jednoznacznego i szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia, a co się z tym ściśle wiąże stworzyć ryzyko złożenia nieporównywalnych ofert wynikających z przyjęcia niedookreślonego zakresu przedmiotu zamówienia. Ogólny i niedookreślony przez zamawiającego opis przedmiotu zamówienia, spowodował tym samym przeniesienie na wykonawców składających oferty ciężaru jego dookreślenia.

Należy podkreślić, że ustawodawca dyspozycją art. 29 ust. 1 Prawa zamówień publicznych celowo zobowiązał zamawiającego do skonkretyzowania swoich wymagań dotyczących przedmiotu zamówienia na tyle szczegółowo i dokładnie, aby każdy wykonawca był w stanie zidentyfikować czego oczekuje zamawiający. Obowiązkiem zamawiającego jest zatem podjęcie wszelkich możliwych środków w celu wyeliminowania elementu niepewności wykonawców, co do przedmiotu zamówienia poprzez jego jednoznaczne i wyczerpujące określenie. Zgodnie z wyrokiem KIO z 27 grudnia 2011 roku, sygn. akt KIO 2649/11 – *„podstawowym obowiązkiem spoczywającym na*

zamawiającym jest dokonanie opisu przedmiotu zamówienia w sposób jasny i klarowny dla wszystkich wykonawców. Opis przedmiotu zamówienia jest jednym z najistotniejszych elementów i w dużej mierze determinuje kształt i przebieg postępowania o udzielenie zamówienia publicznego. Zamawiający powinien opisać przedmiot zamówienia w taki sposób, aby wykonawcy nie mieli wątpliwości, jakie usługi, dostawy, roboty budowlane należy wykonać i jaki będzie ich zakres, tak aby spełniały oczekiwania zamawiającego, a z drugiej strony, aby wykonawcy mogli w sposób prawidłowy dokonać wyceny złożonych ofert. Istotne jest zatem, aby opis przedmiotu zamówienia był zrozumiały dla wszystkich wykonawców w taki sam sposób, nierodzący rozbieżności interpretacyjnych, sporządzony w sposób jasny, zrozumiały i niebudzący w żadnym zakresie wątpliwości, umożliwiający prawidłowe sporządzenie i skalkulowanie oferty. Postanowienia siwz nie mogą w żaden sposób różnicować sytuacji wykonawców na etapie składania ofert, a z drugiej strony wykonawcy nie powinni pozostawać w niepewności, co do zakresu świadczonego w przyszłości zamówienia i móc skalkulować cenę na podstawie pełnego przedmiotu zamówienia sporządzonego przez zamawiającego. Niezastosowanie się do dyspozycji art. 29 Prawa zamówień publicznych, niedokładne, nieostre sformułowanie siwz może prowadzić do sytuacji, w której wykonawca skalkuluje swoją ofertę w sposób mniej korzystny, nie uwzględniając wszystkich wymaganych okoliczności i narazi się na przegranie przetargu”.

Konkludując należy stwierdzić, że brak możliwości jednoznacznej identyfikacji przedmiotu zamówienia pn. „Remont istniejących nawierzchni”, poprzez nieokreślenie jego zakresu, narusza zasady uczciwej konkurencji poprzez nierówny dostęp do zamówienia, ponieważ zgodnie z art. 29 ust. 2 ustawy przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Przywołany powyżej art. 29 ust. 1 ustawy, nakłada na zamawiającego obowiązek opisanie przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zapis ten służy realizacji ustawowych zasad uczciwej konkurencji, a co się z tym wiąże zasady równego dostępu do zamówienia, wyrażonych w art. 7 ust. 1 ustawy. Wskazać należy, że zgodnie ze stanowiskiem treści orzeczenia Krajowej Izby Odwoławczej z dnia 1 października 2008 roku, sygn. KIO/UZP 984/08 – „do stwierdzenia nieprawidłowości w opisie przedmiotu zamówienia, a tym samym sprzeczności z prawem, wystarczy jedynie zaistnienie możliwości utrudniania uczciwej konkurencji, niekoniecznie zaś realnego uniemożliwienia takiej konkurencji”.

Z wyjaśnień złożonych przez Burmistrza Miasta i Gminy Waclawa Adamczyka wynika, że „...Na etapie ogłaszania postępowania przetargowego nie miałem możliwości jednoznacznego opisu zamówienia, które odcinki drogi będą remontowane. Radni Rady Miejskiej w Białej Rawskiej narzucili mi realizację nakładek asfaltowych wskazanych przez poszczególnych radnych, którzy na etapie ogłoszenia zamówienia nie byli w stanie sprecyzować swoich oczekiwań co do konkretnych odcinków dróg. Organizacja przetargów na przełomie roku kalendarzowego pozwala uzyskać niższe ceny oraz gwarantuje realizację zadania w sprzyjających warunkach atmosferycznych w pierwszej połowie lata. Stan techniczny dróg i kolejność remontowania znany był w momencie zakończenia okresu zimowego...”.

Wyjaśnienie Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 października 2015 roku dotyczące zadania inwestycyjnego pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi załącznik nr 67 protokołu kontroli.

Odnosząc się do wyjaśnienia Burmistrza wskazać należy, że nie może usprawiedliwiać braku wyczerpującego opisu przedmiotu zamówienia stwierdzenie, zgodnie z którym „...radni Rady Miejskiej w Białej Rawskiej na etapie ogłoszenia zamówienia nie byli w stanie sprecyzować swoich oczekiwań co do konkretnych odcinków drogi..”. Kontrolujące zauważają, że co do zasady, to na zamawiającym (kierowniku jednostki) spoczywa ciężar obowiązku jasnego i precyzyjnego określenia przedmiotu zamówienia zanim ogłoszone zostanie zamówienie publiczne. Bezspornym jest, że istotą ogłoszenia zamówienia publicznego jest uprzednia wiedza na temat skonkretyzowanego przedmiotu zamówienia. Wskazać należy, że opis przedmiotu zamówienia dokonywany przez zamawiającego w specyfikacji istotnych warunków zamówienia wpływa na przebieg postępowania o udzielenie zamówienia oraz stanowi o istotnych postanowieniach późniejszej umowy w sprawie zamówienia publicznego. Niedopełnienie obowiązku zamawiającego, jakim jest jednoznaczny i wyczerpujący opis przedmiotu zamówienia powoduje, iż zamawiający nie jest w stanie podjąć prawidłowo innych czynności wymaganych przepisami prawa w ramach prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (np. oszacowanie wartości zamówienia, która to czynność w przedmiotowym postępowaniu przeprowadzona została z naruszeniem przepisów prawa). Fakt, że wykonawcy przygotowują oferty na podstawie opisu przedmiotu zamówienia oznacza, że zarówno opis przedmiotu zamówienia, jak i określenie jego zakresu w specyfikacji istotnych warunków zamówienia powinny być na tyle precyzyjne, aby wykonawca mógł na ich podstawie bez utrudnienia przygotować ofertę (np. dokonać wyceny). Konkludując zamawiający musi zdawać sobie sprawę, że poprzez ogłoszenie zamówienia publicznego na realizację przedmiotu zamówienia, który nie został skonkretyzowany przez zamawiającego, przetrzuca na wykonawców ciężar na nim obowiązek dokładnego i jednoznacznego określenia opisu przedmiotu zamówienia. To stwarza ryzyko złożenia nieporównywalnych ofert, wynikające z przyjęcia różnego zakresu przedmiotu zamówienia.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto)
Oferta nr 1	„DROGOMEX” Sp. z o.o. 05-800 Pruszków, ul. Stefana Bryły	2 246.315,10 zł
Oferta nr 2	Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Południowa 17/19	1 731.098,43 zł
Oferta nr 3	Przedsiębiorstwo Robót Inżynieryjno-Drogowych w Grójcu 05-604 Jasieniec, ul. Asfaltowa 2	2 066.400,00 zł
Oferta nr 4	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy Sp. z o.o. 26-434 Gielniów, ul. Opoczyńska 38	1 881.90,00 zł
Oferta nr 5	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów Sp. z o.o. 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Kolejowa 28	1 771.200,00 zł

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 1 886.328,00 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 27 marca 2014 roku o godz. 11:30. Członkowie komisji przetargowej oraz Burmistrz i z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 27 marca 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynikało, że oferty złożone przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. Piotrków Trybunalski oraz firmę „DROGOMEX” Pruszków nie spełniały warunków udziału w postępowaniu określonych w

specyfikacji istotnych warunków zamówienia. Pismem z dnia 27 marca 2014 roku zamawiający wezwał oferentów, którzy w określonym terminie nie złożyli, zgodnie z art. 26 ust. 3 ustawy Prawo zamówień publicznych, wymaganych przez zamawiającego dokumentów do uzupełnienia złożonej oferty. Zamawiający wezwał w nieprzekraczalnym terminie do dnia 31 marca 2014 roku do godz. 15.30 do przedłożenia brakujących dokumentów.

*Kserokopie wezwań z dnia 27 marca 2014 roku do uzupełnienia brakujących dokumentów stanowią **akta kontroli** strony 484-485.*

Z przedłożonych kontrolującym dokumentów wynika, że ww. podmioty przesłały w wyznaczonym przez zamawiającego terminie dokumenty żądane przez zamawiającego, stanowiące uzupełnienie oferty.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Południowa 17/19 - cena ofertowa brutto – 1 731.098,43 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.

*Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia stanowi **akta kontroli** strony 486-498.*

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 4 kwietnia 2014 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych z dnia 4 kwietnia 2014 roku). W dniu 4 kwietnia 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 17 kwietnia 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Biała Rawska reprezentowana przez Wacława Adamczyka Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z Przedsiębiorstwem Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. reprezentowanym przez Członka Zarządu Krzysztofa Famulskiego i Prokurenta Danutę Błaszczuk umowę nr 14/RG/2014 na realizację zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 1 731.098,43 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 lipca 2014,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 1 731.098,43 zł brutto (wynagrodzenie ryczałtowe),
- rozliczenie nastąpi jedną fakturą końcową, po zakończeniu robót i odbiorze przez zamawiającego i inspektora nadzoru w ciągu 30 dni od złożenia faktury,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 86.554,92 zł (stanowiącej 5 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie

na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Należy wskazać, iż w § 18 ust. 1 pkt 1 umowy z wykonawcą zawarto zapis stanowiący, że zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w sytuacji, gdy zostanie ogłoszona likwidacja wykonawcy. Powyższe narusza art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity z 2009 roku, Dz. U. nr 175, poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

*Kserokopia umowy nr 14/RG/2014 z dnia 17 kwietnia 2014 roku na wykonanie zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi **akta kontroli** strony 499-508.*

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 6 maja 2014 roku (numer ogłoszenia 150284-2014).

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 6 maja 2014 roku (podczas, gdy zamówienia udzielono w dniu 17 kwietnia 2014 roku), z naruszeniem art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją wartość szacunkową zamówienia na udzielenie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni” skalkulowano na kwotę 32.000,00 zł. **Jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego podmiotu tj. Firmy Usługowej – Maria Jura 96-230 Biała Rawska, ul. Ogrodowa 1, nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez podmioty funkcjonujące na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ponadto niedokonanie rozeznania rynku w przedmiotowym zakresie było niezgodne z zarządzeniem nr 25/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 18 kwietnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro. W zarządzeniu ustalono, że: „dla zamówień publicznych, których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość 6.500,00 euro – zamówienia realizowane będą na podstawie najkorzystniejszej oferty wybranej przez zamawiającego po uprzednim skierowaniu zapytania ofertowego do 3-5 wykonawców”.**

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że cena zaoferowana przez Firmę Usługową Maria Jura, z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad przedmiotową inwestycją wynosiła 16.000,00 zł brutto. W dniu 5 maja 2014 roku została zawarta umowa nr 30/LW/2014 pomiędzy Miastem i Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza Waclawa Adamczyka a Firmą Usługową Maria Jura reprezentowaną przez właściciela Marię Jura na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego nad robotami na powierzchni 60.000,00 m² i 27.760,00 m². Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 16.000,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Kontrolujące zauważają, że zgodnie z przedłożoną umową, nadzór pełniony przez inspektora nadzoru dotyczył dwóch odrębnych zadań: [1] nadzoru nad robotami związanymi z remontem istniejącej nawierzchni na powierzchni 60.000,00 m²; [2] nadzoru nad robotami związanymi z remontem istniejącej nawierzchni na powierzchni 27.760,00 m², realizowanymi jako odrębne zadanie będące przedmiotem udzielenia zamówienia publicznego opisanego w dalszej części protokołu. Zapisy przedłożonej umowy określające łączne wynagrodzenie inspektora nadzoru w kwocie 16.000,00 zł, nie pozwalały kontrolującym na ustalenie wartości kwoty wynagrodzenia z tytułu pełnienia nadzoru nad inwestycją będącą przedmiotem kontroli tj. „Remont istniejących nawierzchni” na powierzchni 60.000,00 m².

Kserokopia umowy nr 30/LW/2014 z dnia 5 maja 2014 roku stanowi akta kontroli strony 509-511.

Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił rachunek nr 4/2014 z dnia 24 lipca 2014 roku na kwotę 16.000,00 zł brutto.

Realizacja inwestycji

Kontrolującym nie przedłożono dokumentu potwierdzającego przekazanie wykonawcy terenu budowy. **Brak przedmiotowego dokumentu poddał w wątpliwość kontrolujących, które odcinki dróg zlecił wykonawcy do realizacji zamawiający, w ramach remontu istniejących nawierzchni w okolicznościach, gdy zarówno opis przedmiotu zamówienia jak i zapisy w umowie zawartej z wykonawcą nie wskazywały, na których drogach zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane. Podkreślić należy także, że w dokumentacji źródłowej nie istniał żaden dokument, który potwierdzałby wypełnienie zapisu zawartego w opisie przedmiotu zamówienia, zgodnie z którym: „...przedmiotem zamówienia jest remont istniejących nawierzchni na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego...”**.

Z wyjaśnień złożonych przez Zbigniewa Adamczyka podinspektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego wynika, że „Wykonawcy robót, który realizował zadanie: „Remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 60.000,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska – poszczególne odcinki i dokładny zakres prac do realizacji były wskazywane bezpośrednio w terenie”.

Wyjaśnienie Zbigniewa Adamczyka podinspektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego stanowi załącznik nr 68 protokołu kontroli.

Odnosząc się do wyjaśnienia złożonego przez podinspektora Zbigniewa Adamczyka kontrolujące zauważają, że ustne wskazanie wykonawcy poszczególnych odcinków dróg do wykonania nakładki asfaltowej, nie potwierdzone pisemnym dokumentem, nie daje kontrolującym żadnych podstaw do stwierdzenia, które odcinki dróg zlecił wykonawcy do realizacji zamawiający. Powyższe prowadzi do wniosku, że przedmiotowe postępowanie

o udzielenie zamówienia publicznego było obarczone istotną wadą, uniemożliwiającą zidentyfikowanie realizowanego przedmiotu zamówienia (poszczególnych odcinków dróg).

Protokołem z dnia 10 lipca 2014 roku przystąpiono do odbioru inwestycji. Z zapisów protokołu wynika, że roboty wykonano bez uwag, zgodnie z dokumentacją techniczną i warunkami zawartymi w umowie. Załącznikiem do protokołu był wykaz dróg, na których wykonano nakładki z masy mineralno-asfaltowej o łącznej długości 15.108,00 m i łącznej powierzchni 60.187,80 m². **Na podstawie przedłożonego protokołu odbioru robót kontrolujące także nie miały podstaw do stwierdzenia, na których konkretnie odcinkach poszczególnych dróg wykonano nakładki asfaltowe. Wykaz zawierał bowiem jedynie zwyczajowo przyjęte nazwy miejsc, długości i powierzchnię poszczególnych odcinków opisanych w następujący sposób – np. „Parking przy rzece – 28 m, szerokość 16 m, powierzchnia 448 m²”; „Żurawia – w lipach – długość odcinka 994 m, szerokość 4 m, powierzchnia 3.980 m²”; „Szwejki Małe k. przystanku – długość 560 m, szerokość 3,5 m, powierzchnia 1.968 m²”; „Parking bloki – długość 48 m, szerokość 4 m, powierzchnia 192 m²”. Powyższy sposób opisu wykonanych nakładek stanowił istotne utrudnienie w zidentyfikowaniu miejsc wykonanych nakładek, biorąc pod uwagę brak określonego jednoznacznie przedmiotu zamówienia.**

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 10 lipca 2014 roku stanowi akta kontroli strony 512-514.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 2014/07/23 z dnia 17 lipca 2014 roku na kwotę 1 731.098,43 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: podinspektor ds. zamówień publicznych potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Skarbnik Gminy sprawdził faktury pod względem formalno – rachunkowym. Burmistrz zatwierdził fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Ogółem wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła - 1 822.989,43 zł.

Na podstawie dokumentu OT nr 4/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych – „Remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych w miejscowościach: Teodozjów, Wólka Lesiewska, Żurawia, Porady Górne, Szwejki Małe, Marchaty, Konstantynów, Józefów, Wola Chojnata, Podsędkowice, Byki, Tuniki, Wilcze Piętki, Grzymkowice, Teresin, Zakrzew, Franopol, ul. Polna, ul. Kościuszki, Babsk, Koprzywno na powierzchni 65.200,00 m²”. Wartość nabycia środka trwałego zgodnie z przedłożonym dokumentem OT wyniosła 1 970.013,79 zł.

Wskazać należy, że sposób przyjęcia na stan środków trwałych przedmiotowej inwestycji narusza dyspozycję art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem. Kontrolujące zauważają, że na stan środków trwałych przyjęto jednym dokumentem OT łącznie wszystkie drogi w okolicznościach, gdy każda z wykonanych nawierzchni danej drogi stanowiła odrębny produkt (drogę). Ponadto kwota wynikająca z przedłożonego dokumentu OT była kwotą wyższą od wartości ogólnej zrealizowanego zadania.

Kserokopia dokumentu OT nr 4/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku stanowi akta kontroli strony 515-518.

Z wyjaśnienia Skarbnika Miasta i Gminy Białej Rawskiej Marii Kacprzak w sprawie przyjęcia środka trwałego, dotyczącego remontu istniejących nawierzchni wynika, że: „Dokument OT nr 4/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku przygotowany przez Wydział Rozwoju Gospodarczego tut. Urzędu wskazuje kwotę 1 970.013,79 zł. Analiza dokumentów finansowych wykazała, że do kwoty tej zaliczono kwotę 144.933,36 zł, dotyczącą inwestycji drogowych realizowanych w innym przetargu oraz kwotę 2.091,00 zł – z opracowanie projektu technicznego budowy chodnika. Prawidłowa wartość zrealizowanego zadania wynosi 1 822.989,43 zł. W związku z tym, że w postępowaniu przetargowym nie określono poszczególnych odcinków dróg, rozliczenie było utrudnione.”

Wyjaśnienie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 8 października 2015 roku w sprawie przyjęcia środka trwałego stanowi załącznik nr 69 protokołu kontroli.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	WYKONANIE PROJEKTÓW UPROSZCZONYCH PRZEBUDOWY DRÓG GMINNYCH	2014	72 324,00	16.05.2014	F-RA 12/2014 Z DNIA 29.04.2015 ROKU	PRACOWNIA PROJEKTOWA „ARCHIVISION” MICHAŁ KRAWCZYK SKIERNIEWICE
2	WYKONANIE PROJEKTU UPROSZCZONEGO	2014	3 567,00	14.05.2014	F-RA NR 162014 Z DNIA 14.05.2014 ROKU	PRACOWNIA PROJEKTOWA „ARCHIVISION” MICHAŁ KRAWCZYK SKIERNIEWICE
3	REMONT NAWIERZCHNI POPRZECZ WYKONANIE NAKŁADKI Z MASY ASFALTOWEJ	2014	1 731 098,43	20.08.2014	F-RA FVS/2014-07/23/KK Z DNIA 10.07.2014	PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT DROGOWO-MOSTOWYCH PIOTRKÓW TRYBUNALSKI.
4	NADZÓR	2014	16 000,00	13.08.2014	RACH.NR 4/2014	FIRMA USŁUGOWA M. JURA BIAŁA RAWSKA.
R A Z E M			1 822 989,43			

Z powyższej tabeli wynika, że jednostka w rozliczeniu kosztów inwestycji zakwalifikowała całość kwoty 16.000,00 zł, wynikającej z umowy nr 30/LW/2014 z dnia 5 maja 2014 roku na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”. Powyższe było niezgodne z zapisami umowy, w której wskazano, że wynagrodzenie ryczałtowe inspektora nadzoru w kwocie 16.000,00 zł, obejmuje pełnienie nadzoru nad dwoma odrębnymi zadaniami tj. nadzór nad robotami na powierzchni 60.000,00 m² (dotyczący przedmiotowej inwestycji) oraz nadzór nad robotami na powierzchni 27.760,00 m² (dotyczący odrębnej inwestycji opisaney w dalszej części protokołu). Kontrolujące zauważają, że umowa na sprawowanie nadzoru zawarta przez zamawiającego w tak ogólnej konstrukcji, nie pozwalała na ustalenie, jaka była kwota wynagrodzenia inspektora nadzoru z tytułu pełnionych czynności nad realizacją robót na powierzchni 60.000,00 m² (roboty dotyczące przedmiotowej inwestycji).

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie „Budowa i modernizacja dróg gminnych” zostało wprowadzone do budżetu uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w dziale 600-60016 paragraf 6050 (wydatki inwestycyjne) w kwocie 2 200.000,00 zł .

W 2014 roku Rada Miejska w Białej Rawskiej dokonała zmiany wysokości kwoty przeznaczonej na przedmiotowe zadanie. Zmianę dokonaną w budżecie obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2014					
1	UCHWAŁA NR XLI/326/14 Z DNIA 28 MARCA 2014 ROKU	2 200.000,00	-	106.381,82	2 093.618,18

Źródła finansowania inwestycji

Źródłem finansowania przedmiotowej inwestycji były środki własne Miasta i Gminy Biała Rawska.

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wyniósł – 1 822 989,43 zł w tym:

- środki z budżetu Gminy - 349 465,43 zł
- przychody z emisji obligacji - 1 473 524,00 zł

Powyższe nieprawidłowości stwierdzone przez kontrolujące, dotyczące przygotowania przez zamawiającego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” oraz realizacji i rozliczenia przedmiotowej inwestycji, budzą istotne wątpliwości inspektorów Regionalnej Izby Obrachunkowej w Łodzi, co do rzetelności i transparentności przeprowadzonego i zrealizowanego zadania publicznego.

W związku z licznymi nieprawidłowościami dotyczącymi przygotowania oraz realizacji zadania publicznego pn. „Remont istniejących nawierzchni”, kontroli poddano drugie zadanie inwestycyjne pn. „Remont istniejących nawierzchni” udzielone przez Miasto i Gminę Biała Rawska w zbliżonym okresie tj. 12 czerwca 2014 roku (okres realizacji do 31 sierpnia 2014 roku) temu samemu wykonawcy, który realizował zamówienie udzielone przez zamawiającego w dniu 17 kwietnia 2014 roku (okres realizacji zamówienia do 31 lipca 2014 roku), opisane przez kontrolujące we wcześniejszej części protokołu.

II. „Remont istniejących nawierzchni” (na ogólnej powierzchni 27.760,00 m²)

Tryb udzielenia zamówienia publicznego: przetarg nieograniczony o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy Prawo zamówień publicznych (sygnatura sprawy RG.II.271.04.2014).

Przedmiot zamówienia – remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 27.760,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, z tego na drodze Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew na powierzchni 22.560,00 m² po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłuczni i destruktu oraz oczyszczeniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włazów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni.

Etap przygotowania inwestycji

Dokumentację projektową opracowała Pracownia Projektowa „ARCHIVISION” Michał Krawczyk ul. Reymonta 2A 96-100 Skierniewice. Z dokumentów przedłożonych do kontroli oraz informacji złożonej przez podinspektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego Zbigniewa Adamczyka wynika, że zamawiający zamierzał realizować przedmiotową inwestycję w oparciu o projekty budowlane przygotowane do realizacji inwestycji opisanej we wcześniejszej części protokołu. Przedmiotowa dokumentacja składała się z 48 odrębnych projektów uproszczonych (dla poszczególnych miejscowości bądź ulic położonych na terenie Gminy Biała Rawska) i dotyczyła remontu istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm. Spośród wszystkich 49 projektów zamawiający określił tylko jedną dokumentację w oparciu, o którą zamierzał realizować roboty budowlane na powierzchni 22.560,00 m², tj. dokumentację projektową dla miejscowości Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew (nawierzchnia tłuczniowa) – długość drogi 5.644,86 m – działki nr 72/3, 52, 81, 91, 65/1, 143, 15. Dla pozostałej powierzchni, na której zamierzano wykonać nakładki asfaltowe nie określono dokumentacji projektowej w oparciu, o którą realizowane będą roboty budowlane. Z ustnych wyjaśnień podinspektora Zbigniewa Adamczyka wynika, że na etapie ogłaszania zamówienia publicznego, zamawiający nie miał jeszcze sprecyzowanej pozostałej części przedmiotu zamówienia tj. 5.200,00 m² powierzchni dróg przeznaczonych do remontu istniejących nawierzchni.

W dokumentach przedłożonych do kontroli brak było dokumentacji kosztorysowej dla zadania określonego przez zamawiającego pn. „Remont istniejących nawierzchni”, co spowodowało, że kontrolujące nie miały podstaw do stwierdzenia, które odcinki dróg poza określonym odcinkiem Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew, z pozostałych 48 projektów (przedłożonych do kontroli) zamierzał realizować zamawiający oraz jaka była wartość kosztorysowa wszystkich odcinków dróg, na których zamawiający zamierzał zrealizować remont istniejących nawierzchni. Jedynym przedłożonym kontrolującym dokumentem, była notatka sporządzona przez podinspektora Zbigniewa Adamczyka, zgodnie z którą szacunkową wartość zamówienia ustalono w oparciu o stawki jednostkowe, jakie były oferowane w odbytym przetargu w 2014 roku. Szacunkowa wartość zamówienia ustalona w formie notatki wynosiła – 27.760,00 m² x 24,00 zł = 666.240,00 zł netto. Powyższe stanowi naruszenie przepisów art. 33 ust. 1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym wartość zamówienia na roboty budowlane ustala się na podstawie kosztorysu inwestorskiego sporządzonego na etapie opracowania dokumentacji projektowej albo na podstawie planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym, jeżeli przedmiotem zamówienia jest wykonanie robót budowlanych w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 roku – Prawo budowlane.

Kserokopia notatki służbowej dotyczącej szacunkowej wartości zamówienia - stanowi akta kontroli strona 519.

Ustalenia wartości szacunkowej dokonano w dniu 31 marca 2014 roku. Wartość zamówienia ustalona na podstawie ww. notatki wynosiła 666.240,00 zł, co stanowiło równowartość 157.693,67 euro. Wartość zamówienia oszacowano na podstawie Rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2013 roku w sprawie średniego kursu złotego w stosunku do euro stanowiącego podstawę przeliczenia wartości zamówień publicznych (Dz. U. poz. 1692).

Zarządzeniem nr 16/2014 z dnia 19 marca 2014 roku Burmistrz Białej Rawskiej powołał stałą komisję przetargową do przeprowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

Prawidłowość stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych

Ogłoszenie o zamówieniu, którego przedmiotem był „Remont istniejących nawierzchni” zostało zamieszczone w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 29 kwietnia 2014 roku numer ogłoszenia 144570 - 2014. Ogłoszenie o zamówieniu zostało wywieszane na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej w dniach 29 kwietnia – 14 maja 2014 roku oraz zamieszczone na stronie internetowej zamawiającego w Biuletynie Informacji Publicznej pod adresem www.bialarawska.pl w dniu 29 kwietnia 2014 roku.

W ogłoszeniu o zamówieniu zawarto informacje określone w art. 41 ustawy Prawo zamówień publicznych, w tym m.in.:

- określenie przedmiotu oraz zakresu zamówienia: remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 27.760,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, z tego na drodze Babsk-Studzianek-Gołyń-Chszaszczew na powierzchni 22.560,00 m², po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłuczni i destruktu oraz oczyszczeniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włazów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni,
- rodzaj zamówienia – roboty budowlane,
- tryb postępowania - przetarg nieograniczony,
- kryteria oceny i wyboru ofert – najniższa cena,
- termin wykonania zamówienia – 31 sierpnia 2014 roku,
- wymagania dotyczące wadium – 15.000,00 zł,
- termin składania ofert: do dnia 14 maja 2014 roku do godz. 11:00,
- warunki udziału w postępowaniu,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu ostatecznego terminu składania ofert.

*Kserokopia ogłoszenia o zamówieniu na zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi **akta kontroli** strony 520-529.*

Specyfikację istotnych warunków zamówienia zatwierdził Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 29 kwietnia 2014 roku. **Specyfikacja w swojej treści nie zawierała informacji wynikających z art. 36 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, tj. właściwego opisu przedmiotu zamówienia (załączonej dokumentacji projektowej), co stanowiło naruszenie przepisu art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.** Zamawiający udostępnił specyfikację na stronie internetowej: www.bialarawska.pl w dniu 29 kwietnia 2014 roku, zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych. Specyfikacja zawierała w formie załączników: formularz ofertowy, oświadczenia wykonawców o spełnianiu warunków udziału w postępowaniu, wzór umowy, wykaz narzędzi, wykaz zrealizowanych zamówień, specyfikację techniczną wykonania i odbioru robót, kosztorys ofertowy. **Kontrolujące zauważają, że w kosztorysie ofertowym, stanowiącym załącznik do specyfikacji wskazano, że remont istniejących nawierzchni**

dotyczy ogólnej powierzchni **37.000,00 m²**, w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska. Powyższe określenie ogólnej powierzchni w kosztorysie ofertowym pozostawało w sprzeczności z ogólną powierzchnią nawierzchni dróg, określoną przez zamawiającego w opisie przedmiotu zamówienia w ilości **27.760,00 m²**. W treści specyfikacji istotnych warunków zamówienia podano m.in.:

- opis przedmiotu zamówienia: remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych poprzez wykonanie nakładki z masy mineralno-asfaltowej grubości 4 cm na ogólnej powierzchni 27.760,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, z tego na drodze Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew na powierzchni 22.560,00 m², po uprzednim wyprofilowaniu, zwałowaniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni z tłucznia i destruktu oraz oczyszczeniu i skropieniu emulsją asfaltową na zimno nawierzchni bitumicznych z regulacją włazów od studzienek kanalizacyjnych wraz z obustronnym plantowaniem poboczy na szerokość do 0,5 m do wysokości uzyskanej nawierzchni,
- miejsce i termin składania ofert – w siedzibie zamawiającego w Urzędzie Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, ul. Jana Pawła II 57, do dnia 14 maja 2014 roku do godz. 11:00,
- termin realizacji zamówienia – 31 sierpnia 2014 roku,
- kryteria oceny ofert – najniższa cena,
- wymagania dotyczące wadium – 15.000,00 zł,
- opis sposobu obliczenia ceny,
- opis kryteriów, którymi zamawiający będzie się kierował przy wyborze oferty,
- termin związania ofertą – 30 dni od upływu terminu składania ofert - zgodnie z art. 85 ust.1 pkt 1 ustawy Prawo zamówień publicznych,
- zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 5 % ceny ofertowej brutto,
- warunki udziału w postępowaniu oraz wykaz oświadczeń i dokumentów, jakie mają dostarczyć wykonawcy w celu potwierdzenia spełnienia tych warunków.

Kserokopia specyfikacji istotnych warunków zamówienia dot. postępowania o udzielenie zamówienia publicznego na zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi akta kontroli strony 530-593.

Analiza specyfikacji istotnych warunków zamówienia wykazała, że opis przedmiotu zamówienia sporządzony przez zamawiającego był niewyczerpujący. Określenie, że przedmiotem zamówienia jest: „remont istniejących nawierzchni dróg na ogólnej powierzchni 27.760,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska, z tego na drodze Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew na powierzchni 22.560,00 m²”, nie pozwalało na jednoznaczną identyfikację całości zamówienia. Nie wskazano bowiem (poza powierzchnią 22.560,00 m²), na których pozostałych drogach (o powierzchni 5.200, 00 m²) i na jakich odcinkach tych dróg (wytyczone odległości), zamawiający zamierzał realizować remonty poprzez wykonanie nakładek asfaltowych. Powyższe stanowi naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym przedmiot zamówienia opisuje się w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty.

Ponadto zauważyć należy, że tożsamo, jak w przypadku postępowania opisanego we wcześniejszej części protokołu, jedynym dokumentem pozwalającym kontrolującym na identyfikację zakresu dróg, na których zrealizowano roboty budowlane na pozostałej części o powierzchni 5.200,00 m² był protokół odbioru robót zawierający wykaz zdawkowo opisanych miejsc (np. „dojazd do miejscowości Galinki”) objętych robotami budowlanymi. Przedmiotowy protokół odbioru nie określał jednak, które odcinki poszczególnych dróg zostały zrealizowane, a jedynie wskazano długość, szerokość oraz powierzchnię w m² wykonanej nakładki asfaltowej w poszczególnych miejscach Gminy Biała Rawska.

Należy wskazać, że analogicznie, jak w przypadku zamówienia publicznego opisanego we wcześniejszej części protokołu, powyższy sposób niejasnego i niewyczerpującego opisu części przedmiotu zamówienia (o powierzchni 5.200,00 m²), mógł ograniczyć konkurencję pomiędzy wykonawcami zdolnymi do wykonania zamówienia, co stanowi naruszenie art. 7 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający przygotowuje i przeprowadza postępowanie o udzielenie zamówienia w sposób zapewniający zachowanie uczciwej konkurencji oraz równe traktowanie wykonawców. Kontrolujące zauważają bowiem, że zamawiający opisując w sposób ogólny i niejednoznaczny część przedmiotu zamówienia poprzez niesprecyzowanie jego zakresu, nie załączył przy tym do siwz dokumentacji projektowej lub innej dokumentacji (plany sytuacyjne, mapki), która pozwalałaby oferentom na zorientowanie się, jak usytuowane są pozostałe odcinki dróg, na których zamawiający zamierzał prowadzić roboty budowlane. Powyższe mogło dyskryminować wykonawców spoza okolicznych gmin (zawężenie kręgu wykonawców), którzy nie znając specyfiki terenu Gminy Biała Rawska zmuszeni mogli być do dokonania bezpośredniej wizji w terenie. W tym miejscu należy podkreślić także, że ofertę na wykonanie przedmiotowego zadania złożył między innymi wykonawca (Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych z Piotrkowa Trybunalskiego), z którym 28 dni przed ogłoszeniem przedmiotowego zamówienia zamawiający zawarł umowę na realizację podobnego zadania, opisanego we wcześniejszej części protokołu (ze zbliżonym terminem realizacji tj. do 31 lipca 2014 roku). Z dalszych czynności kontrolnych wynika, że zamawiający udzielił zamówienia publicznego na realizację przedmiotowego zadania ww. wykonawcy. Wykonawca, z którym zawarto umowę na realizację wcześniejszego zamówienia publicznego, i któremu udzielono zamówienia także na realizację przedmiotowego zadania, mógł znajdować się w uprzywilejowanej sytuacji. W ocenie kontrolujących ww. wykonawca posiadał już bowiem wiedzę, które odcinki dróg zostały zakwalifikowane do realizacji w ramach zadania opisanego we wcześniejszej części protokołu. To niewątpliwie mogło ułatwić wykonawcy nie tylko zorientowanie się w zakresie pozostałej części przedmiotu zamówienia, ale także pozwolić na skalkulowanie ceny ofertowej korzystniejszej od pozostałych wykonawców. Należy bowiem zauważyć, iż czas realizacji przedmiotowego zamówienia (31 sierpnia 2014 roku) był zbliżony do czasu realizacji poprzedniego zamówienia (31 lipca 2014 roku), a zatem czynnik, jakim jest np. brak konieczności ponownego transportu potencjału technicznego, czy materiałów budowlanych wykonawcy na miejsce realizacji drugiego zadania (obydwa zadania mogły być realizowane jednocześnie przez wykonawcę, przy użyciu tego samego sprzętu), mógł obniżyć koszty wykonania przedmiotowego zadania. Powyższe zaistnienie takiej możliwości potwierdza fakt, iż wykonawca, któremu udzielono przedmiotowego zamówienia ukończył realizację zadania we wcześniejszym terminie tj. w dniu

8 lipca 2014 roku, co prowadzi do wniosku, że obydwie zadania mogły być prowadzone przez ww. wykonawcę równocześnie.

Ponadto w ocenie kontrolujących, opis przedmiotu zamówienia nie precyzujący stosunku ilości odcinków dróg tłuczniowych do stosunku dróg bitumicznych, na których należało wykonać nakładki asfaltowe na pozostałej powierzchni 5.200,00 m², mógł utrudnić pozostałym wykonawcom nie znającym specyfiki dróg Gminy Biała Rawska przygotowanie oferty, której istotnym elementem jest oszacowanie ceny. Bezspornym jest bowiem, że wykonanie nakładki na drodze o podbudowie z tłucznia wymaga innych nakładów ze strony wykonawcy niż na drodze z dotychczasową nawierzchnią bitumiczną. W związku z powyższym brak określonych konkretnych odcinków dróg oraz rodzajów ich nawierzchni, mógł stanowić dla wykonawców istotne utrudnienie w przygotowaniu oferty. Powyższe prowadzi do wniosku, że opis części przedmiotu zamówienia w obecnym kształcie mógł utrudnić wykonawcom złożenie oferty oraz uniemożliwić rzetelną kalkulację ceny oferty, ze względu na brak jednoznacznego i szczegółowego opisu części przedmiotu zamówienia, a co się z tym ściśle wiąże stworzyć ryzyko złożenia nieporównywalnych ofert wynikających z przyjęcia niedookreślonego zakresu przedmiotu zamówienia.

Konkludując należy stwierdzić, że brak możliwości jednoznacznej identyfikacji przedmiotu zamówienia pn. „Remont istniejących nawierzchni”, poprzez nieokreślenie jego zakresu, narusza zasady uczciwej konkurencji poprzez nierówny dostęp do zamówienia, ponieważ zgodnie z art. 29 ust. 2 Prawa zamówień publicznych przedmiotu zamówienia nie można opisywać w sposób, który mógłby utrudniać uczciwą konkurencję. Przywołany powyżej art. 29 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, nakłada na zamawiającego obowiązek opisanie całości przedmiotu zamówienia w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, uwzględniając wszystkie wymagania i okoliczności mogące mieć wpływ na sporządzenie oferty. Zapis ten służy realizacji ustawowych zasad uczciwej konkurencji, a co się z tym wiąże zasady równego dostępu do zamówienia, wyrażonych w art. 7 ust. 1 ww. ustawy.

We wskazanym przez zamawiającego terminie wpłynęły następujące oferty:

Nr oferty	Nazwa oferenta	Kwota (brutto)
Oferta nr 1	„STRABAG” Sp. z o.o. 05-800 Pruszków, ul. Parzniewska 10	967.023,05 zł
Oferta nr 2	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Zaskórski i Wspólnicy Sp. z o.o. 26-434 Gielniów, ul. Opoczyńska 38	898.008,24 zł
Oferta nr 3	Przedsiębiorstwo Budowy Dróg i Mostów 05-300 Mińsk Mazowiecki, ul. Kolejowa 28	785.330,40 zł
Oferta nr 4	Przedsiębiorstwo Robót Drogowych Adrian Cieśla 27-200 Starachowice, ul. 17-stycznia 32	819.475,20 zł
Oferta nr 5	Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Południowa 17/19	757.071,89 zł

Bezpośrednio przed otwarciem ofert, jak wynika z protokołu z postępowania o udzielenie zamówienia, zamawiający poinformował, że na sfinansowanie przedmiotowego zamówienia zamierza przeznaczyć kwotę 819.475,20 zł brutto. Otwarcie ofert nastąpiło w dniu 14 maja 2014 roku o godz. 11:30. Członkowie komisji przetargowej oraz Burmistrz i z-ca Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska w dniu 14 maja 2014 roku złożyli, na podstawie art. 17 ustawy Prawo zamówień publicznych, na drukach ZP-1 oświadczenia o braku istnienia okoliczności powodujących wyłączenie ich z udziału w postępowaniu.

Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w przetargu nieograniczonym o wartości szacunkowej nieprzekraczającej kwot określonych w przepisach wydanych na podstawie art.11 ust. 8 Prawo zamówień publicznych sporządzony został na druku ZP-PN zgodnym z rozporządzeniem Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 października 2010 roku. Zamawiający wybrał ofertę złożoną przez Przedsiębiorstwo Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. 97-300 Piotrków Trybunalski, ul. Południowa 17/19 - cena ofertowa brutto – 757.071,89 zł. Protokół postępowania został zatwierdzony i podpisany przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.

Kserokopia protokołu postępowania o udzielenie zamówienia stanowi akta kontroli strony 594-606.

Zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych, zamawiający w dniu 26 maja 2014 roku przesłał faksem oferentom zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty wraz z uzasadnieniem (potwierdzenie - raport z transmisji danych z dnia 26 maja 2014 roku). W dniu 26 maja 2014 roku zamawiający zamieścił ogłoszenie o wyborze najkorzystniejszej oferty na własnej stronie internetowej w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, zgodnie z art. 92 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

W dniu 12 czerwca 2014 roku (zachowując termin wynikający z art. 94 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych nie krócej niż 5 dni od daty przesłania zawiadomienia o wyborze najkorzystniejszej oferty) Gmina Biała Rawska reprezentowana przez Wacława Adamczyka Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska przy kontrasygnacie Skarbnika, zawarła z Przedsiębiorstwem Robót Drogowo-Mostowych Sp. z o.o. reprezentowanym przez Członka Zarządu Krzysztofa Famulskiego i Prokurenta Danutę Błaszczuk umowę nr 22/RG/2014 na realizację zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”. Wartość przedmiotu umowy stanowiła łączną kwotę 757.071,89 zł brutto. W przedmiotowej umowie ustalono m.in.:

- termin zakończenia przedmiotu zamówienia: 31 sierpnia 2014 roku,
- wynagrodzenie z tytułu realizacji umowy w wysokości: 757.071,89 zł brutto (wynagrodzenie ryczałtowe),
- rozliczenie nastąpi jedną fakturą końcową, po zakończeniu robót i odbiorze przez zamawiającego i inspektora nadzoru w ciągu 30 dni od złożenia faktury,
- termin gwarancji na wykonane roboty budowlane: 36 miesięcy,
- strony ustaliły zabezpieczenie należytego wykonania umowy w wysokości 37.853,59 zł (stanowiącej 5 % wartości wynagrodzenia brutto przedmiotu zamówienia), w formie gwarancji ubezpieczeniowej. Ustalono, iż zamawiający zwróci wykonawcy 70% wniesionej kwoty zabezpieczenia po zakończeniu robót i dokonaniu odbioru końcowego zadania. Pozostała część kwoty w wysokości 30% zatrzymana zostanie na poczet zabezpieczenia usunięcia wad i usterek w okresie gwarancyjnym, zgodnie z art. 150 ust. 1 i 2 oraz art. 151 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Należy wskazać, iż w § 18 ust. 1 pkt 1 umowy z wykonawcą zawarto zapis stanowiący, że zamawiającemu przysługuje prawo odstąpienia od umowy w sytuacji, gdy zostanie ogłoszona likwidacja wykonawcy. Powyższe narusza art. 83 ustawy z dnia 28 lutego 2003 roku – Prawo upadłościowe i naprawcze (tekst jednolity z 2009 roku, Dz. U. nr 175, poz. 1361 ze zm.), który stanowi, że nieważne są postanowienia umowy zastrzegające na wypadek ogłoszenia upadłości zmianę lub rozwiązanie stosunku prawnego, którego stroną jest upadły.

Kserokopia umowy nr 22/RG/2014 z dnia 12 czerwca 2014 roku na wykonanie zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni” stanowi akta kontroli strony 607-616.

Zamawiający zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 23 czerwca 2014 roku (numer ogłoszenia 209530-2014).

Ogłoszenie o udzieleniu zamówienia zamieszczono w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 23 czerwca 2014 roku (podczas, gdy zamówienia udzielono w dniu 12 czerwca 2014 roku), z naruszeniem art. 95 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, który stanowi, że jeżeli wartość zamówienia lub umowy ramowej jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy, zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy w sprawie zamówienia publicznego albo umowy ramowej zamieszcza ogłoszenie o udzieleniu zamówienia w Biuletynie Zamówień Publicznych.

Wybór inspektora nadzoru

Udzielenie zamówienia publicznego na pełnienie funkcji inspektora nadzoru budowlanego nastąpiło w trybie art. 4 pkt 8 ustawy Prawo zamówień publicznych. Zgodnie z przedłożoną dokumentacją wartość szacunkową zamówienia na udzielenie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni” skalkulowano na kwotę 32.000,00 zł. **Jednostka nie przeprowadziła rozeznania rynku w ramach zbadania konkurencyjności oferowanych usług i zwróciła się konkretnie do wybranego przez siebie jednego podmiotu tj. Firmy Usługowej – Maria Jura 96-230 Biała Rawska, ul. Ogrodowa 1, nie mając pewności czy zaproponowana oferta będzie oszczędna i konkurencyjna w stosunku do usług świadczonych przez podmioty funkcjonujące na lokalnym rynku usług. Należy zauważyć, że zgodnie z art. 44 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240 ze zm.), wydatki publiczne powinny być dokonywane w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasad uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów oraz optymalnego doboru metod i środków służących osiągnięciu założonych celów; w sposób umożliwiający terminową realizację zadań; w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań. Ponadto nie dokonanie rozeznania rynku w przedmiotowym zakresie było niezgodne z zarządzeniem nr 25/2014 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 18 kwietnia 2014 roku w sprawie wprowadzenia regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza wyrażonej w złotych kwoty 30 000 euro. W zarządzeniu ustalono, że: „dla zamówień publicznych, których szacunkowa wartość przekracza wyrażoną w złotych równowartość 6.500,00 euro – zamówienia realizowane będą na podstawie najkorzystniejszej oferty wybranej przez zamawiającego po uprzednim skierowaniu zapytania ofertowego do 3-5 wykonawców”.**

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że cena zaoferowana przez Firmę Usługową Maria Jura, z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad przedmiotową inwestycją wynosiła 16.000,00 zł brutto. W dniu 5 maja 2014 roku została zawarta umowa nr 30/LW/2014 pomiędzy Miastem i Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Burmistrza Wacława Adamczyka a Firmą Usługową Maria Jura reprezentowaną przez właściciela Marię Jura na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”. Zgodnie z treścią umowy wykonawca zobowiązany został do pełnienia funkcji inspektora nadzoru inwestorskiego nad wykonywanymi robotami na powierzchni 60.000,00 m² i 27.760,00 m². Za wykonanie przedmiotu umowy strony ustaliły wynagrodzenie w wysokości 16.000,00 zł brutto. Umowę kontrasygnował Skarbnik Gminy. Kontrolujące zauważają, że zgodnie z przedłożoną umową, nadzór pełniony przez inspektora nadzoru dotyczył dwóch odrębnych zadań: [1] nadzoru nad robotami związanymi z remontem istniejącej nawierzchni na powierzchni 60.000,00 m², realizowanymi jako odrębne zadanie będące przedmiotem udzielenia zamówienia publicznego opisanego we wcześniejszej części protokołu; [2]

nadzoru nad robotami związanymi z remontem istniejącej nawierzchni na powierzchni 27.760,00 m². Zapisy przedłożonej umowy określające łączne wynagrodzenie inspektora nadzoru w kwocie 16.000,00 zł, nie pozwalały kontrolującemu na ustalenie wartości kwoty wynagrodzenia z tytułu pełnienia nadzoru nad inwestycją będącą przedmiotem kontroli tj. „Remont istniejących nawierzchni” na powierzchni 27.760,00 m².

Kserokopia umowy nr 30/LW/2014 z dnia 5 maja 2014 roku stanowi akta kontroli strony 617-619.

Z tytułu realizacji umowy inspektor nadzoru wystawił rachunek nr 4/2014 z dnia 24 lipca 2014 roku na kwotę 16.000,00 zł brutto.

Realizacja inwestycji

Kontrolującemu nie przedłożono dokumentu potwierdzającego przekazanie wykonawcy terenu budowy. **Brak przedmiotowego dokumentu poddał w wątpliwość kontrolujących, które odcinki dróg poza odcinkiem Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew o powierzchni 22.560,00 m² zlecił wykonawcy do realizacji zamawiający, w ramach remontu istniejących nawierzchni na pozostałej powierzchni 5.200,00 m² w okolicznościach, gdy zarówno opis przedmiotu zamówienia jak i zapisy w umowie zawartej z wykonawcą nie wskazywały, na których pozostałych drogach zamawiający zamierzał realizować roboty budowlane. Podkreślić należy, że w dokumentacji źródłowej nie istniał żaden dokument, który potwierdzałby wypełnienie zapisu zawartego w opisie przedmiotu zamówienia, zgodnie z którym: „...przedmiotem zamówienia jest remont istniejących nawierzchni na ogólnej powierzchni 27.760,00 m² w miejscach wskazanych przez zamawiającego, z tego na drodze Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew na powierzchni 22.560,00 m²”. Powyższe prowadzi do wniosku, że przedmiotowe postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego, analogicznie jak postępowanie opisane we wcześniejszej części protokołu było obarczone istotną wadą, uniemożliwiającą zidentyfikowanie pozostałej części realizowanego przedmiotu zamówienia (poszczególnych odcinków dróg o powierzchni 5.200,00 m²).**

W dniu 8 lipca 2014 roku wykonawca zgłosił zamawiającemu gotowość do odbioru końcowego wykonanych prac, dotyczących remontu istniejących nawierzchni. Protokołem z dnia 24 lipca 2014 roku przystąpiono do odbioru inwestycji. Z zapisów protokołu wynika, że roboty wykonano bez uwag, zgodnie z dokumentacją techniczną i warunkami zawartymi w umowie. Załącznikiem do protokołu był wykaz dróg, na których wykonano nakładki z masy mineralno-asfaltowej o łącznej długości 6.990,00 m i łącznej powierzchni 27.785,00 m². Na podstawie przedłożonego protokołu odbioru robót wskazano, że wykonano nakładki z masy mineralno-asfaltowej na następujących odcinkach dróg:

- Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew – łącznie na odcinku o powierzchni 22.560,00 m²;
- Wólka Babska – łącznie na odcinku o powierzchni 4.000,00 m²;
- dojazd do m. Galinki – łącznie na odcinku o powierzchni 1.225,00 m².

Odnosząc się do zapisów protokołu odbioru robót kontrolujące zauważają, że brak było podstaw do stwierdzenia, który odcinek drogi został zrealizowany w ramach zapisu: „dojazd do m. Galinki”, bowiem z ustaleń kontrolujących (w oparciu o mapę Gminy Biała Rawska) wynika, że dojazd do miejscowości Galinki możliwy jest zarówno od strony miejscowości Byki, jak również od strony miejscowości Pachy. Ponadto wskazać należy, że żaden z

przedłożonych kontrolującym projektów budowlanych w oparciu, o które zamawiający realizował przedmiotowe zadanie, nie przewidywał remontu drogi dojazdowej do miejscowości Galinki. Powyższe prowadzi do wniosku, że zrealizowany odcinek drogi opisany, jako „dojazd do m. Galinki” wykonany został bez uprzednio opracowanej dokumentacji projektowej, która stanowi nie tylko kluczowy element opisu przedmiotu zamówienia, ale także jest niezbędna dla wykonawcy realizującego przedmiot zamówienia. Brak dokumentacji dla realizacji przedmiotowego odcinka drogi stanowi naruszenie art. 31 ust. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie z którym zamawiający opisuje przedmiot zamówienia na roboty budowlane za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót budowlanych.

Kserokopia protokołu odbioru końcowego robót z dnia 24 lipca 2014 roku stanowi akta kontroli strony 620-622.

Z tytułu realizacji umowy na wykonanie przedmiotowego zadania inwestycyjnego wykonawca wystawił fakturę VAT nr 2014/08/10 z dnia 24 lipca 2014 roku na kwotę 757.071,89 zł. Pod względem merytorycznym ww. fakturę opisali: Naczelnik Wydziału Rozwoju Gospodarczego potwierdzając wykonanie robót pod względem rzeczowym i finansowym, jako zgodne z zawartą umową i dokumentacją oraz zgodne z protokołem odbioru wykonanych robót; Skarbnik Gminy sprawdził faktury pod względem formalno – rachunkowym. Burmistrz zatwierdził fakturę do wypłaty. Do faktury załączono protokół odbioru robót wykonanych podpisany przez inspektora nadzoru oraz wykonawcę. Ustalono, że należność wynikająca z ww. faktury zapłacona została z zachowaniem terminu płatności określonego w umowie.

Rozliczenie kosztów inwestycji

Na podstawie dokumentacji przedłożonej do kontroli stwierdzono, że wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła – 757.071,89 zł.

Dokumentem OT nr 7/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku przyjęto na stan środków trwałych – „Remont istniejących nawierzchni tłuczniowych, z destruktu i bitumicznych w miejscowościach: Babsk, Studzianek, Gołyń, Chszaszczew na powierzchni 22.560,00 m²”. Wartość nabycia środka trwałego zgodnie z przedłożonym dokumentem OT wyniosła 612.138,53 zł.

Wskazać należy, że sposób przyjęcia na stan środków trwałych przedmiotowej inwestycji narusza dyspozycję art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, zgodnie z którym koszt wytworzenia produktu obejmuje koszty pozostające w bezpośrednim związku z danym produktem. Kontrolujące zauważają, że na stan środków trwałych przyjęto jednym dokumentem OT łącznie cztery drogi w okolicznościach, gdy każda z wykonanych nawierzchni danej drogi stanowiła odrębny produkt (drogę). Ponadto kwota wynikająca z przedłożonego dokumentu OT była kwotą niższą od wartości ogólnej zrealizowanego zadania.

Kserokopia dokumentu OT nr 4/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku stanowi akta kontroli strony 623-624.

Z wyjaśnienia Skarbnika Miasta i Gminy Białej Rawskiej Marii Kacprzak w sprawie przyjęcia środka trwałego, dotyczącego remontu istniejących nawierzchni wynika, że: „Dokument OT nr 7/2014 z dnia 31 grudnia 2014 roku przygotowany przez Wydział Rozwoju Gospodarczego tut. Urzędu obejmuje kwotę 612.138,53 zł. Analiza dokumentów finansowych wykazała, że do ogólnej wartości nie zaliczono kwoty 144.933,36 zł, dotyczącej inwestycji drogowej, która ujęto w OT nr 4/2014. W związku z tym, że w postępowaniu przetargowym określono jedynie powierzchnię dróg odcinka

Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew (22.560,00 m²), zaś nie określono pozostałych odcinków dróg (5.200,00 m²), rozliczenie zadania było utrudnione”

Wyjaśnienie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 13 października 2015 roku w sprawie przyjęcia środka trwałego stanowi załącznik nr 70 protokołu kontroli.

Szczegółowe rozliczenie kosztów inwestycji o przedłożone do kontroli dokumenty przedstawia tabela poniżej:

LP.	NAZWA	ROK WYDATKU BRUTTO	KWOTA WYDATKU	DATA ZAPŁATY	NR I DATA DOWODU DOSTAWY	DOSTAWCA-WYKONAWCA
1	2	3	4	5	6	7
1	REMONT ISTNIEJĄCYCH NAWIERZCHNI POPRZEZ WYKONANIE NAKŁADKI Z MASY ASFALTOWEJ	2014	757.071,89	15.09.2014	F-RA FVS/2014-08/10/KK Z DNIA 24.07.2014	PRZEDSIĘBIORSTWO ROBÓT DROGOWO-MOSTOWYCH SP. Z O.O. PIOTRKÓW TRYBUNALSKI
RAZEM			757.071,89			

Wskazać należy, że jednostka w rozliczeniu kosztów inwestycji nie ujęła kwoty dotyczącej pełnienia nadzoru inwestorskiego nad realizacją przedmiotowego zadania. Zgodnie z umową nr 30/LW/2014 z dnia 5 maja 2014 roku na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad realizacją zadania pn. „Remont istniejących nawierzchni”, zamawiający zlecił nadzór nad dwoma zadaniami: nad robotami na powierzchni 60.000,00 m² (opisanymi we wcześniejszej części protokołu) oraz nad robotami na powierzchni 27.760,00 m². W umowie wskazano, że wynagrodzenie ryczałtowe inspektora nadzoru wynosi łącznie dla obydwu zadań 16.000,00 zł. Kontrolujące zauważają, że tak ogólna konstrukcja umowy, nie pozwalała na ustalenie, jaka była kwota wynagrodzenia inspektora nadzoru z tytułu pełnionych czynności nad realizacją robót na powierzchni 27.760,00 m² (roboty dotyczące przedmiotowej inwestycji), której to kwoty w konsekwencji jednostka nie uwzględniła w rozliczeniu przedmiotowego zadania (całość kwoty 16.000,00 zł z tytułu pełnienia nadzoru inwestorskiego nad dwoma odrębnymi zadaniami rozliczono w inwestycji opisanej we wcześniejszej części protokołu).

Zabezpieczenie środków w budżecie

Zadanie pn. „Remont istniejących nawierzchni” zostało wprowadzone do budżetu uchwałą nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w dziale 600-60016 paragraf 6050 (wydatki inwestycyjne) w kwocie 2.200.000,00 zł .

W 2014 roku Rada Miejska w Białej Rawskiej dokonała zmiany wysokości kwoty przeznaczonej na przedmiotowe zadanie, wyodrębniając kwotę 791.000,00 zł dla zadania „Remont drogi Babsk-Studzianek-Gołyń-Chsząszczew”. Zmianę dokonaną w budżecie obrazuje poniższa tabela:

LP.	UCHWAŁA	PLAN	ZWIĘKSZENIE	ZMNIEJSZENIE	PLAN PO ZMIANIE
ROK 2014					
1	UCHWAŁA NR XLI326/14 Z DNIA 28 MARCA 2014 ROKU	2 200 000,00	-	106 381,82	2 093 618,18
		2 093.618,18	791 000,00	-	2 884.618,18

Źródła finansowania inwestycji

Źródłem finansowania inwestycji były środki własne Miasta i Gminy Biała Rawska oraz dotacja celowa z Urzędu Marszałkowskiego, przyznana w kwocie 115.790,00 zł na podstawie umowy nr 179/RŚ/2014 z dnia 16 lipca 2014 roku.

Rozliczenie całkowite inwestycji

Koszt całkowity zrealizowanego zadania wyniósł –	757 071,89 zł w tym:
– środki z budżetu Gminy –	641.281,89 zł
– dotacja celowa z Urzędu Marszałkowskiego	115 790,00 zł

IX. EWIDENCJA MAJĄTKU GMINY. INWENTARYZACJA

1. ZASADY EWIDENCJI SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (EWIDENCJA ILOŚCIOWA, ILOŚCIOWO–WARTOŚCIOWA)

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska wynikały z zapisów zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianami wprowadzonymi załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 59/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku w sprawie zmiany polityki rachunkowości - Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska i zarządzeniem nr 2/2013 z dnia 7 stycznia 2013 roku. Przedmiotowe uregulowania określały zasady funkcjonowania kont, w tym służących do ewidencji składników majątkowych. Ponadto zasady ewidencji oraz dokumentowania zmian w odniesieniu do składników majątku opisano w dziale VIII *Działalność inwentaryzacyjna i kapitalne remonty* oraz XI *Ewidencja środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych w Urzędzie Miasta Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku w sprawie wprowadzenia zasad obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 27 czerwca 2007.

Majątek kontrolowanej jednostki stanowiły środki trwałe, pozostałe środki trwałe, wartości niematerialne i prawne oraz środki trwałe w budowie. Stan wymienionych składników majątkowych odzwierciedlały niżej wymienione konta:

Konto 011 „Środki trwałe” - służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowych środków trwałych związanych z wykonywaną działalnością Urzędu Miasta Biała Rawska, które nie podlegają ujęciu na kontach 013, 014 i 016.

Na stronie Wn konta 011 ujmuje się w szczególności: przychody nowych lub używanych środków trwałych pochodzących z zakupu gotowych środków trwałych lub inwestycji oraz wartość ulepszeń zwiększających wartość początkową środków trwałych, w korespondencji z kontem 080, przychody środków trwałych nowo ujawnionych, nieodpłatne przyjęcie środków trwałych, zwiększenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny. Na stronie Ma konta 011 ujmuje się: wycofanie środków trwałych z używania na skutek ich likwidacji, z powodu zniszczenia, zużycia, sprzedaży oraz nieodpłatnego przekazania, przekazanie środka

trwałego aportem na udziały, ujawnione niedobory środków trwałych, zmniejszenia wartości początkowej środków trwałych dokonywane na skutek aktualizacji ich wyceny. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 011 w postaci ksiąg inwentarzowych metodą ilościowo-wartościową z podziałem na grupy rodzajowe według obowiązującej klasyfikacji środków trwałych, powinna umożliwić: ustalenie wartości początkowej poszczególnych środków trwałych, ustalenie komórek organizacyjnych lub osób, którym powierzono środki trwałe. Konto 011 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan środków trwałych według ich wartości początkowej.

Konto 013 „Pozostałe środki trwałe” – służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej pozostałych środków trwałych, niepodlegających ujęciu na kontach 011, 014, 016, wydanych do używania na potrzeby działalności jednostki Urzędu Miasta, które podlegają umorzeniu w pełnej wysokości w miesiącu wydania do używania. Na stronie Wn ujmuje się zwiększenia stanu, a na stronie Ma zmniejszenia stanu wartości początkowej pozostałych środków trwałych znajdujących się w używaniu, za wyjątkiem umorzenia ujmowanego na koncie 072. Na stronie Wn konta 013 ujmuje się w szczególności: środki trwałe przyjęte do używania z inwestycji lub zakupu, nieodpłatnie otrzymane oraz nadwyżki środków trwałych w używaniu. Na stronie Ma ujmuje się w szczególności: wycofanie z używania na skutek likwidacji, zniszczenia, zużycia, sprzedaży, nieodpłatnego przekazania oraz zdjęcia z ewidencji syntetycznej oraz ujawnione niedobory. Ewidencja szczegółowa do konta 013 prowadzona jest w postaci ksiąg inwentarzowych. Saldo Wn wyraża wartość środków trwałych znajdujących się w używaniu w wartości początkowej.

Konto 014 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości zbiorów bibliotecznych. Na stronie Wn konta 014 ujmuje się wartość zbiorów bibliotecznych pochodzących z zakupu, otrzymanych nieodpłatnie oraz nadwyżki zbiorów bibliotecznych, na stronie Ma ujmuje się w szczególności: rozchód zbiorów bibliotecznych na skutek likwidacji, sprzedaży lub nieodpłatnego przekazania oraz niedobory zbiorów bibliotecznych, a ewidencja szczegółowa prowadzona do tego konta winna umożliwić ustalenie stanu poszczególnych zbiorów bibliotecznych. Konto 014 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan zbiorów bibliotecznych znajdujących się w jednostce.

Konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Wn konta 020 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma - zmniejszenia stanu wartości początkowej ww. składników majątkowych. Na stronie Wn konta 020 ujmuje się w szczególności zakup oraz nieodpłatne otrzymanie wartości niematerialnych i prawnych, a na stronie Ma – rozchód wartości niematerialnych i prawnych. Ewidencja szczegółowa do konta 020, prowadzona na odrębnych kartach kontowych, umożliwiać winna należyte obliczenie umorzenia wartości niematerialnych i prawnych, podział według ich tytułów lub osób odpowiedzialnych. Konto 020 może wykazywać saldo Wn, które oznacza stan wartości niematerialnych i prawnych w wartości początkowej.

Konto 030 służy do ewidencji długoterminowych aktywów finansowych, a w szczególności akcji i udziałów w obcych podmiotach gospodarczych, akcji i innych długoterminowych papierów wartościowych traktowanych jako lokaty o terminie wykupu dłuższym niż rok oraz innych długotrwałych aktywów finansowych. Na stronie Wn konta 030 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Ma – zmniejszenia stanu długoterminowych aktywów finansowych. Konto 030 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość długoterminowych aktywów finansowych, zaś ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 030 zapewniać winna ustalenie wartości poszczególnych składników długoterminowych aktywów finansowych według tytułów. Konto może wykazywać saldo Wn oznaczające wartość długoterminowych aktywów finansowych z tym, że jak

wynikało z ustaleń kontrolujących, saldo przedmiotowego konta i jego obroty były zerowe.

Konto 071 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych, które podlegają umorzeniu według stawek amortyzacyjnych stosowanych przez jednostkę. Odpisy umorzeniowe są dokonywane w korespondencji z kontem 400. Na stronie Ma konta 071 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Ewidencję szczegółową do konta 071 prowadzi się według zasad podanych w wyjaśnieniach do kont 011 i 020. Do kont: 011, 020 i 071 można prowadzić wspólną ewidencję szczegółową. Konto 071 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych.

Konto 072 służy do ewidencji zmniejszeń wartości początkowej środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, podlegających umorzeniu jednorazowo w pełnej wartości, w miesiącu wydania ich do używania. Umorzenie jest księgowane w korespondencji z kontem 401. Na stronie Ma konta 072 ujmuje się zwiększenia, a na stronie Wn - zmniejszenia umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Na stronie Wn konta 072 ujmuje się umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych zlikwidowanych z powodu zużycia lub zniszczenia, sprzedanych, przekazanych nieodpłatnie oraz zdjętych z ewidencji syntetycznej, a także stanowiących niedobór lub szkodę. Na stronie Ma konta 072 ujmuje się odpisy umorzenia nowych, wydanych do używania środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych obciążających odpowiednie koszty, dotyczące nadwyżek środków trwałych, wartości niematerialnych i prawnych oraz zbiorów bibliotecznych, dotyczące środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych otrzymanych nieodpłatnie. Konto 072 może wykazywać saldo Ma, które wyraża stan umorzenia wartości początkowej środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych umorzonych w pełnej wartości w miesiącu wydania ich do używania.

Konto 073 służy do ewidencji odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe. Konto może wykazywać saldo Ma, które oznacza wartość odpisów aktualizujących długoterminowe aktywa finansowe.

Konto 080 służy do ewidencji kosztów środków trwałych w budowie oraz do rozliczenia kosztów środków trwałych w budowie na uzyskane efekty inwestycyjne.

Na stronie Wn konta 080 ujmuje się w szczególności: poniesione koszty dotyczące środków trwałych w budowie w ramach prowadzonych inwestycji zarówno przez obcych wykonawców, jak i we własnym imieniu, poniesione koszty przekazanych do montażu, lecz jeszcze nieoddanych do używania maszyn, urządzeń oraz innych przedmiotów, zakupionych od kontrahentów oraz wytworzonych w ramach własnej działalności gospodarczej, poniesione koszty ulepszenia środka trwałego, tj. przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja, modernizacja, które powodują zwiększenie wartości użytkowej środka trwałego. Na stronie Ma konta 080 ujmuje się wartość uzyskanych efektów, w szczególności: środków trwałych oraz wartość sprzedanych i nieodpłatnie przekazanych środków trwałych w budowie. Na koncie 080 można księgować również rozliczenie kosztów dotyczących zakupów gotowych środków trwałych. Ewidencja szczegółowa prowadzona do konta 080 na odrębnych kartach zadania dla każdej inwestycji, powinna zapewnić co najmniej wyodrębnienie kosztów środków trwałych w budowie według poszczególnych rodzajów efektów inwestycyjnych oraz skalkulowanie ceny nabycia lub kosztu wytworzenia poszczególnych obiektów środków trwałych. Konto 080 może wykazywać saldo Wn, które oznacza wartość kosztów środków trwałych w budowie i ulepszeń.

Jednostka ubezpieczyła posiadany majątek: budynki i budowle, wyposażenie, środki transportu, sprzęt elektroniczny stacjonarny i przenośny od wszystkich szkód materialnych.

Dane w powyższym zakresie zawarto w tabeli stanowiącej załącznik nr 71 protokołu kontroli.

Kontrolę przeprowadzono z wykorzystaniem testu, który stanowi załącznik 72 protokołu kontroli.

2. EWIDENCJA ŚRODKÓW TRWAŁYCH – KONTO 011, 013.

2.1. Urządzenia księgowo

Zasady prowadzenia ewidencji składników majątkowych w urządzeniach księgowych wynikały z obowiązujących w jednostce uregulowań, tj. zakładowego planu kont dla Urzędu Miasta i Gminy określonego załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku ze zmianami wprowadzonymi załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 59/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku w sprawie zmiany polityki rachunkowości- Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska i zarządzeniem nr 2/2013 z dnia 7 stycznia 2013 roku a także *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 54/2007 Burmistrza Białej Rawskiej. Powyższe regulacje w zakresie odnoszącym się do kont zespołu 0 – majątek trwałe obejmowały opis i zasady funkcjonowania kont: 011, 013, 014, 020, 030, 071, 072, 073 i 080.

Szczegółowa ewidencja środków trwałych (**011**) prowadzona była z wykorzystaniem programu komputerowego ŚRODKI TRWAŁE – SPUTNIK z podziałem na poszczególne grupy rodzajowe środków trwałych obejmując osiem grup: grupa „0” – grunty, grupa „1” – budynki i lokale, grupa „2” – obiekty inżynierii lądowej i wodnej, grupa „3” – kotły i maszyny energetyczne, grupa „4” – maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego stosowania, grupa „5” – maszyny, urządzenia i aparaty specjalistyczne, grupa „6” – urządzenia techniczne, grupa „7” – środki transportu, grupa „8” – narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie.

Zgodnie z ww. uregulowaniami ewidencja szczegółowa powinna umożliwiać ustalenie wartości początkowej poszczególnych środków trwałych, należyte obliczenie umorzenia i amortyzacji oraz ustalenie osób lub komórek organizacyjnych, którym powierzono środki trwałe. Na podstawie zapisów prowadzonej przez jednostkę ewidencji środków trwałych kontrolujące ustaliły, że w księgach, w ramach poszczególnych grup wyszczególniono komórki organizacyjne, którym powierzono środki trwałe. Numer inwentarzowy środka trwałego ustalano poprzez oznaczenie grupy, podgrupy, rodzaju, wskazanie kolejnego numeru nadawanego przez program komputerowy. W każdej pozycji ujęto numer inwentarzowy, nazwę środka trwałego i jego krótką charakterystykę, bilans otwarcia (wartość początkowa) zmiany wartości początkowej, a indywidualne kartoteki każdego środka trwałego zawierały ponadto dane dotyczące podstaw i daty nabycia, podstaw dokonywania zmniejszeń i zwiększeń wartości środka trwałego oraz jego aktualną wartość, zasady umorzenia i stawkę, coroczne naliczenie umorzenia, ewentualne podstawy wykreślenia z ewidencji.

Wydruk - obroty konta 011 - zestawienie zwiększeń i zmniejszeń środków trwałych w 2014 roku stanowi akta kontroli strony 625-627.

W celu sprawdzenia dokumentacji stanowiącej podstawę dokonywania zwiększeń i zmniejszeń wartości majątku w 2014 roku, skontrolowano siedem największych kwotowo operacji, a zestawienia danych w tym zakresie przedstawiono w formie tabelarycznej.

Na podstawie analizy dokumentacji dotyczącej wybranej próby *zestawionej w załączniku nr 73 protokołu kontroli* stwierdzono, że:

- przyjęcia na stan składników majątkowych, pochodzących z zakupu bądź z zakończonych inwestycji, dokonywano na podstawie druku OT (przyjęcia środka trwałego). Podstawę wystawienia dowodów OT stanowiły faktury dotyczące zakupu bądź wytworzenia środka trwałego,
- zmniejszenia wartości środków trwałych dokonywano na podstawie dowodów PT – przekazanie środka trwałego (jednostek organizacyjnych), a w odniesieniu do zbywanych gruntów (w tym zabudowanych) likwidacji środka trwałego dokonywano na podstawie polecenia księgowania sporządzanego w oparciu o akt notarialny – umowa sprzedaży. Rozchód (zmniejszenie wartości środka trwałego) odnotowywano w ewidencji środków trwałych zgodnie z datą zbycia,
- nowo przyjęte środki trwałe były grupowane zgodnie z obowiązującą Klasyfikacją Środków Trwałych, a naliczenia umorzenia dokonywano od miesiąca następującego po miesiącu przejęcia do użytkowania z zastosowaniem stawek amortyzacyjnych przypisanych dla poszczególnych grup, podgrup i rodzajów zgodnie z klasyfikacją środków trwałych,
- zmiany w stanie analizowanych składników majątkowych zaewidencjonowano w ujęciu syntetycznym i analitycznym,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną, poprzez zsumowanie poszczególnych składników środków trwałych (analityka) według grup, podgrup i rodzajów dla konta 011. Uzgodnioną analitykę porównywano z saldem konta syntetycznego 011.

Naliczenie umorzenia środków trwałych prowadzone w ramach programu komputerowego wykorzystywanego do prowadzenia ewidencji analitycznej środków trwałych zawierało dane: wartość początkową, przychód, rozchód, wartość umorzenia naliczonego za dany rok i łączną wartość umorzenia na ostatni dzień roku kalendarzowego w podziale na poszczególne działy i, w ich ramach, grupy określone klasyfikacją środków trwałych. Na podstawie dokonanych wyliczeń sporządzano dokument PK stanowiący podstawę dokonania zapisów na koncie 071, co ustalono na podstawie naliczenia umorzenia środków trwałych za 2014 rok, PK z dnia 31 grudnia 2014 roku.

W odniesieniu do gruntów stanowiących własność Gminy Biała Rawska, kontrolujące stwierdziły, że w książce środków trwałych prowadzonej przez Urząd Miejski nie ujęto gruntów i budynków użytkowanych przez gminne jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej – placówki oświatowe, a **kontrolującym nie okazano dokumentów potwierdzających i określających formę i zasady użytkowania tych środków trwałych oraz ujęcia ich w ewidencji poszczególnych szkół.** Ww. środki trwałe wykazywano jako odrębny majątek poszczególnych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej – szkół i ujmowano, na podstawie bilansów sporządzonych przez te jednostki, w bilansie jednostki samorządu terytorialnego w wartości obejmującej zabudowane działki gruntu.

Ponadto w ewidencji środków trwałych Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska nie ujęto gruntów, budynków i budowli wykazanych w informacji o stanie mienia komunalnego jako środki trwałe będące własnością Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Białej Rawskiej. Kontrolującym nie okazano dokumentów potwierdzających i określających formę przekazania środków trwałych ww. jednostce funkcjonującej w formie zakładu budżetowego. Jak wynikało z ustnego wyjaśnienia Burmistrza Miasta i

Gminy Biała Rawska oraz Sekretarza Gminy, ww. środki trwałe stanowiły wyposażenie zakładu budżetowego.

Wyjaśnienie w powyższym zakresie złożone przez Sekretarza i Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska **stanowi załącznik nr 53 protokołu kontroli.**

Dane zawarte w ewidencji księgowej syntetycznej i analitycznej były zgodne z danymi z bilansu jednostki sporządzonego na dzień 31 grudnia 2014 roku. W bilansie składniki majątkowe środków trwałych (konto 011) ujęto według wartości netto tj. pomniejszonej o umorzenie.

Zgodnie z uregulowaniami wewnętrznymi, ewidencja pozostałych środków trwałych w użyciu (**013**), prowadzona winna być w Wydziale Organizacyjnym jako ewidencja ilościowo-wartościowa w podziale na komórki organizacyjne i uzgadniana z Wydziałem Finansów raz na pół roku i przed inwentaryzacją, ewidencję pozostałych środków trwałych stanowiących wyposażenie Ochotniczych Straży Pożarnych prowadzi merytoryczne stanowisko, ponadto odrębnie prowadzona jest ewidencja pozostałych środków trwałych zakupionych ze środków funduszu przeciwdziałania alkoholizmowi. W księdze wyodrębnia się konta (I-XXIV) uwzględniające rodzaje środków trwałych.

Jak wynikało z zapisów okazanych kontrolującym ksiąg inwentarzowych pozostałych środków trwałych, w Wydziale Organizacyjnym Urzędu Miejskiego prowadzono dwie księgi pozostałych środków trwałych znajdujących się na wyposażeniu Urzędu zawierające wszystkie dane określone uregulowaniami wewnętrznymi, w szczególności numer inwentarzowy, określenie środka trwałego, informacja o przyjęciu do użytkowania oraz rozchodzie (likwidacja), wskazanie miejsca użytkowania, a zapisów dokonywano w ujęciu chronologicznym. Ponadto przedłożono trzynaście ksiąg inwentarzowych pozostałych środków trwałych przekazanych do użytkowania poszczególnym jednostkom Ochotniczej Straży Pożarnej prowadzone przez merytoryczny Wydział. Przedmiotowe księgi zawierały zapisy wymagane uregulowaniami wewnętrznymi (numer, symbol dowodu i datę przyjęcia, ewentualnie likwidacji) dokonywane w ujęciu chronologicznym. Ponadto, zgodnie z regulacjami wewnętrznymi, prowadzono odrębne księgi środków trwałych dla pozostałych środków trwałych stanowiących wyposażenie świetlic i klubów, zakupionych ze środków budżetu przeznaczonych na przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii oraz dla wyposażenia zakupionego z funduszu sołectkiego.

Wskazać należy, że stosowane **oznaczenie poszczególnych kont, a w konsekwencji nadana środkom trwałym numeracja (numer inwentarzowy) w prowadzonych w Urzędzie księgach inwentarzowych pozostałych środków trwałych nie były zgodne z ustaleniami uregulowań wewnętrznych** – załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 lipca 2003 roku (§ 28).

Zestawienie zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2014 roku (konto 013) stanowi akta kontroli strony 628-629.

Stany pozostałych środków trwałych uzgadniane były z ewidencją analityczną prowadzoną równolegle (w postaci ksiąg inwentarzowych) w Wydziale Finansów i Budżetu oraz corocznie z ewidencją syntetyczną.

W celu sprawdzenia dokumentacji będącej podstawą operacji dokonanych na tym koncie w 2014 roku, przeanalizowano dokumentację będącą podstawą zapisów w odniesieniu do pięciu największych kwotowo operacji dotyczących zwiększeń oraz jednego zmniejszenia pozostałych środków trwałych.

W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że:

- wszystkie zakupione pozostałe środki trwałe zaewidencjonowano w książce inwentarzowej konta 013, w której zawarto informacje dotyczące danego środka trwałego (nazwa, data przychodu bądź rozchodu, nr dowodu, na podstawie którego został przyjęty na stan ewidencji księgowej lub zdjęty ze stanu), numer inwentarzowy środka trwałego nadawano według działu, konta i pozycji, co nie było zgodne z uregulowaniami wewnętrznymi,
- zakupione pozostałe środki trwałe ewidencjonowano według cen zakupu i przekazywano bezpośrednio do używania,
- przyjęcie na stan zakupionych składników majątkowych ewidencjonowano na kontach syntetycznych Wn 013 i na tronie Ma konta 072,
- zmniejszenia wartości środków trwałych dokonano poprzez wykreślenie z księgi inwentarzowej środka przekazanego protokołem zdawczo-odbiorczym jednostce organizacyjnej Gminy, co zaewidencjonowano Wn 072 Ma 013,
- faktury stanowiące podstawę dokonania wpisu w książce pozostałych środków trwałych posiadały datę i numer wpływu do Urzędu Gminy, zostały zweryfikowane pod względem merytorycznym przez osoby do tych czynności umocowane, sprawdzone pod względem formalnym i rachunkowym przez Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, zgodność z planem finansowym potwierdziła Skarbnik Gminy, zaś zatwierdzenia dokonał zastępca Burmistrza miasta i Gminy,
- umorzenia pozostałych środków trwałych bez względu na ich wartość dokonywano w 100% w chwili zakupu ewidencjonując tę operację na stronie Wn konta 072,
- na koniec każdego roku dokonywano uzgodnień ewidencji analitycznej z ewidencją syntetyczną poprzez zsumowanie poszczególnych składników pozostałych środków trwałych (analityka), zaewidencjonowanych w poszczególnych działach, porównując je z ewidencją syntetyczną - saldem konta 013.

Szczegółowe zestawienie danych z analizy dokumentacji zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych zestawiono w *tabeli stanowiącej załącznik nr 74 protokołu kontroli*.

Kontrolę przeprowadzono z wykorzystaniem testów, które stanowi załącznik nr 75 protokołu kontroli.

2.2. Udokumentowanie obrotów na kontach (zwiększenia, zmniejszenia) - 2014 rok

Strukturę majątku trwałego Gminy Biała Rawska, ustaloną na podstawie bilansu oraz ewidencji księgowej za 2014 rok, według wartości brutto obrazuje poniższa tabela:

W 2014 roku nastąpił wzrost wartości majątku Gminy Biała Rawska w stosunku do 2013 roku poprzez zakup nowych środków trwałych oraz przyjęcie środków trwałych pochodzących z zakończonych inwestycji. Zwiększenia wartości środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014 roku wynosiły 3.274.687,56 zł, natomiast zmniejszenia odnotowano na kwotę 387.451,26 zł. Zwiększenia stanu środków udokumentowano wystawieniem dowodu OT, natomiast zmniejszeń dokonywano dowodem PT (przekazanie środka trwałego) oraz w przypadku zbywanych nieruchomości – dowodem PK sporządzanym w dacie zbycia na podstawie aktu notarialnego umowy sprzedaży (co ewidencjonowano Wn 800 Ma 011) oraz Wn 071 Ma 400 –w przypadku nieruchomości zabudowanej. Powyższe zasady były zgodne z uregulowaniami *Dokumentacji przyjętych zasad rachunkowości w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* stanowiącej załącznik do zarządzenia nr 40/2003 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.

Na dzień 31 grudnia 2014 roku stan konta 013 „Pozostałe środki trwałe” wynosił 849.554,84 zł. Zwiększenia wartości pozostałych środków trwałych w okresie objętym kontrolą następowały z tytułu zakupu sprzętu i wyposażenia niezbędnego do funkcjonowania Urzędu Miasta i Gminy, co udokumentowano fakturami. Łączna wartość przyjętego w 2014 roku na stan wyposażenia wynosiła 114.576,11 zł. Zmniejszenia (na łączną kwotę 60.060,29 zł) następowały w wyniku przekazania majątku jednostkom organizacyjnym Gminy oraz likwidacji pozostałych środków trwałych w związku utratą ich przydatności do użytkowania na podstawie protokołu likwidacji sporządzonego w dniu 20 listopada 2014 roku przez komisję likwidacyjną działającą zgodnie z zarządzeniem nr 4/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 9 stycznia 2013 roku ze zmianą wprowadzoną zarządzeniem nr 52/2015 z dnia 18 maja 2015 roku.

Lp.	Wyszczególnienie	Stan na 01.01.2014 rok	Zwiększenia środków trwałych	Zmniejszenie środków trwałych	Stan na 31.12.2014 rok
Środki trwałe zaewidencjonowane na koncie 011					
1	Grunty-grupa „0”	844 951,83		205 333,00	639 618,83
2	Budynki-grupa „1”	3 413 611,64	39 702,81	38 318,26	3 414 996,19
3	Budowle-grupa „2”	22 526 149,95	3 168 430,15		25 694 580,10
4	Kotły (...) -grupa „3”	25 701,13			25 701,13
5	Maszyny i urządzenia-grupa „4”	92 759,41	19 845,00		112 604,41
6	Specjalistyczne maszyny (.. Grupa „5”	717 395,00	14 990,00		732 385,00
7	Urządzenia techniczne – grupa „6”	27 712,57	31 719,60		59 432,17
8	Środki transportu-grupa „7”	1 820 785,54		143 800	1 676 985,54
9	Narzędzia, przyrządy (...) – grupa „8”	92 356,72			92 356,72
	Ogółem	29 561 423,79	3 274 687,56	387 451,26	32 448 660,09
Środki trwałe (programy i licencje) zaewidencjonowane na koncie 020					
		148 531,27	7 472,33		156 003,60
	Razem (konto 011, 020)	29 709 955,06	3 282 159,89	387 451,26	32 604 663,69
Pozostałe środki trwałe - konto 013					
		795 039,02	114 576,11	60 060,29	849 554,84

Zwiększenia (przyjęcie na stan) i zmniejszenia wartości pozostałych środków trwałych zostały odnotowane w księgach inwentaryzacyjnych pozostałych środków trwałych. Stwierdzono, że we wszystkich pomieszczeniach Urzędu znajdują się wykazy ze spisem inwentarza, a wszystkie sprzęty stanowiące wyposażenie ocechowano numerem inwentarzowym.

2.3. Prawdliwość stosowanych odpisów umorzeniowych - 2014 rok

W kontrolowanej jednostce metody wyceny aktywów i pasywów opisano w załączniku nr 4 do zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska oraz szczególnych zasad prowadzenia rachunkowości dla budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska, zasady funkcjonowania kont zespołu 0 Majątek trwały określono załącznikiem nr 2 (ze zmianami) do ww. zarządzenia, zaś załącznikiem nr 3 – Sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych określono zasady ewidencjonowania i umarzania środków trwałych i pozostałych środków trwałych. Zgodnie z ww. regulacjami, środki trwałe umarzane są wg stawek amortyzacyjnych ustalonych w ustawie z dnia 20 listopada 1999 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (obecnie tekst jednolity Dz.U. z 2014 roku, poz. 851 ze zm.), a stosownych zapisów dokonuje się na koncie 071.

Kontroli poddano wysokość zastosowanych stawek umorzeniowych w odniesieniu do: budynków (grupa I - 4 pozycje na 74), budowli (grupa II - 3 pozycje na 64), kotły i maszyny energetyczne (grupa III 1 z 2), maszyny i urządzenia ogólnego zastosowania (grupa IV - 4 pozycje z 66), specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty (grupa V - 1 pozycję z 5), urządzenia techniczne (grupa VI - 1 pozycja z 6), środki transportu (grupa VII - 3 pozycje z 24), narzędzia i przyrządy (grupa VIII 2 pozycje z 18). Ogółem sprawdzono zastosowanie stawek umorzeniowych do 20 pozycji z ośmiu grup rodzajowych środków trwałych.

Analiza dokumentacji w zakresie stosowanych odpisów umorzeniowych wykazała, że środki trwałe amortyzowano począwszy od miesiąca następującego po miesiącu przyjęcia środka trwałego do używania. Umorzenie ujmowano na kontach jednostki: Wn 400 Ma 071, zaś umorzenie wartości niematerialnych i prawnych - na kontach: Wn 400 Ma 071-1 (którego to rozszerzenia nie opisano w obowiązującym w jednostce opisie kont określonym zakładowym planem kont dla Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska stanowiącym załącznik nr 2 do zarządzenia nr 30/2011 z dnia 24 maja 2011 roku ze zmianą wynikającą z zarządzenia nr 59/2012 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 lipca 2012 roku. W jednostce przyjęto dla wszystkich środków trwałych liniową metodę umorzenia.

Saldo konta 071 - umorzenie środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych wynosiło na 31 grudnia 2013 roku po stronie Ma - 6.263.606,43 zł i na 31 grudnia 2014 roku Ma - 7.462.409,24zł i stanowiło wartość umorzenia środków trwałych.

Saldo konta 071-1 na 31 grudnia 2013 roku po stronie Ma wynosiło 30.988,00, zaś na 31 grudnia 2014 roku - 35.890,00 zł i stanowiło kwotę umorzenia wartości niematerialnych i prawnych.

Analiza prawidłowości zastosowania stawek amortyzacyjnych oraz wysokości wyliczonej kwoty umorzenia dla środków trwałych zaszeregowanych do każdej z ośmiu grup rodzajowych, dla wybranych pozycji wykazała, że:

- do obliczania odpisów umorzeniowych stosowano prawidłowe stawki amortyzacyjne, zgodne z załącznikiem nr 1 do ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych,
- dokonano prawidłowego obliczenia kwoty umorzeń, z tym że **w odniesieniu do środka trwałego nr ewidencyjny 7/2/29/291/08** - pompa głębinowa - punkt

czerpania wody Pągów **stwierdzono brak naliczenia odpisu za 2014 rok w kwocie 1.482,22 zł,**

- odpisy umorzeniowe w ujęciu analitycznym za 2014 rok zostały obliczone dla każdego środka trwałego i przedstawione w tabelach amortyzacyjnych z uwzględnieniem podziału na poszczególne grupy środków trwałych,
- umorzenie zaewidencjonowano na podstawie PK z dnia 31 grudnia 2014 roku (poz. ks. 12013) na kontach: Wn 400 Ma 071.

*Wyniki analizy przedstawiono w formie tabeli stanowiącej **załącznik nr 76** protokołu kontroli.*

*Wydruk tabeli umorzenie środków trwałych na dzień 31 grudnia 2014 roku i karty środka trwałego 2/2/29/291/08 stanowią **akta kontroli** strony 630-645.*

Wyjaśnienie w sprawie braku naliczenia umorzenia środka trwałego nr ewidencyjny 7/2/29/291/08 – pompa głębinowa - punkt czerpania wody Pągów za 2014 rok złożyła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu i *stanowi ono **załącznik nr 77** protokołu kontroli.*

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że środek trwały nr ewidencyjny 7/2/29/291/08 – pompa głębinowa - punkt czerpania wody Pągów nie został objęty amortyzacją za 2014 rok wskutek błędu. Powyższe zostało zgłoszone do firmy obsługującej program i błąd zostanie w najbliższym czasie usunięty.

Kontroli prawidłowości dokonania umorzenia pozostałych środków trwałych dokonano na podstawie dokumentów przyjętych do kontroli przy analizie zapisów w zakresie zmniejszeń i zwiększeń pozostałych środków trwałych - konto 013 nie stwierdzając nieprawidłowości. Wszystkie pozostałe środki trwałe zakupione przez kontrolowaną jednostkę, bezpośrednio po zakupie przekazywane były do używania i umarzane w 100%.

Saldo konta 072 – umorzenie pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych według ewidencji księgowej na 31 grudnia 2013 roku zamykało się kwotą 902.778,29 zł – strona Ma, zaś na 31 grudnia 2014 roku - 964.766,44 zł strony Ma, co było zgodne z sumą sald strony Wn kont 013 (849.554,84 zł) i 020 (115.211,60 zł) – wartości niematerialne i prawne umarzane bezpośrednio w koszty.

3. EWIDENCJA WARTOŚCI NIEMATERIALNYCH I PRAWNYCH – KONTO 020. PRAWIDŁOŚĆ STOSOWANYCH ODPISÓW UMORZENIOWYCH

Zgodnie z zakładowym planem kont, konto 020 służy do ewidencji stanu oraz zwiększeń i zmniejszeń wartości początkowej niematerialnych i prawnych.

Według ewidencji księgowej wartość wykazana jako bilans otwarcia stanowiła 148.531,27 zł (saldo strony Wn), z czego 107.739,27 zł stanowiły wartości niematerialne i prawne umarzane bezpośrednio w dacie zakupu (na koncie 072) i 40.792,00 zł – umarzane liniowo (zapisy na koncie 071-1). Według danych ewidencji księgowej Urzędu, na 31 grudnia 2014 roku, saldo konta 020 zamykało się kwotą 156.003,60 zł (strona Wn), z czego saldo konta 020 stanowiło 115.211,60 zł, a 020-1 (wartości niematerialne i prawne umarzane metoda liniową) – kwotę 40.792,00 zł. Obroty konta 020 za 2014 rok po stronie Wn zamykały się kwotą 7.472,33 zł i stanowiły wartość dokonanych zakupów programów komputerowych oraz licencji na użytkowanie funkcjonującej aplikacji.

Analiza dokumentacji zakupu o najwyższej wartości – 3.768,87 zł udokumentowanego fakturą FA/000286/2014 wykazała, że:

- faktura nr FA/000286/2014 z dnia 14 marca 2014 roku wpłynęła do Urzędu w dniu 17 marca 2014 roku i po dokonaniu weryfikacji merytorycznej, formalnej i rachunkowej, potwierdzeniu zgodności z planem finansowym została zatwierdzona do wypłaty i zapłacona w dniu 20 marca 2014 roku, tj. w wymaganym terminie zapłaty,
- operację zaewidencjonowano na kontach jednostki: Wn 401, Ma 201/721 i Ma 998 oraz Wn 020 Ma 072 i Wn 201/721 Ma 130 a także równolegle na kontach organu Wn 223/6 Ma 133 z klasyfikacją dział 750 rozdział 75023 § 4210
- zakupione oprogramowanie zostało (zgodnie z opisem na fakturze) zaewidencjonowane w książce inwentaryzacyjnej prowadzonej dla wartości niematerialnych i prawnych pod poz. 91, str. 12 w dniu przekazania do użytkowania, W 2014 roku nie odnotowano zmniejszeń stanu wartości niematerialnych i prawnych.

4. EWIDENCJA POZOSTAŁYCH SKŁADNIKÓW MAJĄTKOWYCH (MATERIAŁY, FINANSOWY MAJĄTEK TRWAŁY)

Zgodnie z zapisami zakładowego planu kont określonego załącznikiem nr 2 do zarządzenia nr 30/2011 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 24 maja 2011 roku ze zmianą, konto 310 „Materiały” służy do ewidencji zapasów materiałów. Z zapisów ewidencji wynikało, że konto 310 w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska nie funkcjonuje. Jak wyjaśniła ustnie Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, konto przewidziane w zakładowym planie kont nie jest wykorzystywane do zapisów operacji gospodarczych wobec braku takiej potrzeby.

5. INWENTARYZACJA

5.1. Instrukcja inwentaryzacyjna. Terminy przeprowadzania inwentaryzacji

Zasady i sposób przeprowadzania i rozliczania inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska określono zarządzeniem nr 1/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 7 stycznia 2013 roku. Przedmiotowym zarządzeniem zobowiązano Dyrektorów poszczególnych jednostek organizacyjnych, budżetowych i jednostek kultury do opracowania wewnętrznych zasad inwentaryzacji czyniąc ich odpowiedzialnymi za przeprowadzenie inwentaryzacji. Wskazać należy, że odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ustawą z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w tym z tytułu nadzoru, wynika z uregulowań art. 4 ust. 5 ww. ustawy. Załącznikiem do ww. zarządzenia była *Instrukcja w sprawie gospodarowania majątkiem oraz inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska*.

Powyższym uregulowaniem określono zasady ogólne dotyczące kwalifikowania, wyceny i ewidencjonowania środków trwałych, pozostałych środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych oraz osoby/wydziały prowadzące ewidencję pozostałych środków trwałych, zasady odpowiedzialności za składniki mienia, z tym że w zakresie odpowiedzialności materialnej za składniki majątku w Ochotniczych Strażach Pożarnych i znajdujących się w nich świetlicach, odpowiedzialność powierzono komendantom poszczególnych jednostek określając jednocześnie w § 5 Instrukcji, że za opisane mienie pracownicy ponoszą odpowiedzialność materialną według zasad określonych przepisami kodeksu pracy, a oświadczenie o odpowiedzialności materialnej za powierzone mienie winno znajdować się w aktach osobowych pracownika. Wskazać należy, że odpowiedzialni za mienie znajdujące się w jednostkach OSP, komendanci tych jednostek nie byli pracownikami Urzędu, który nie prowadził akt osobowych, wobec czego wskazanie ww. jako osoby odpowiedzialne za powierzone mienie nie znajduje podstaw w uregulowaniach Kodeksu pracy.

W rozdziale IV *Inwentaryzacja* opisywanej *Instrukcji* określono: czynności składające się na proces inwentaryzacji, przedmiot inwentaryzacji z wyszczególnieniem rzeczowych aktywów trwałych, na które składają się środki trwałe, środki trwałe w budowie, wartości niematerialne i prawne, rzeczowe składniki aktywów obrotowych (materiały, w tym opał, paliwo), aktywa finansowe, tj. środki pieniężne w kasie i na rachunkach bankowych, a ponadto należności i zobowiązania oraz pozostałe aktywa i pasywa. Określono kompetencje Burmistrza Miasta i Gminy w zakresie inwentaryzacji, kompetencje i obowiązki Skarbnika Miasta, uprawnienia i obowiązki przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej oraz obowiązki zespołu spisowego.

Ustalono częstotliwość przeprowadzania inwentaryzacji, w zależności od znajdowania się środków trwałych na terenie strzeżonym (z określeniem tego terenu) z tym, że odniesiono się tu również do obiektów wyodrębnionych jednostek organizacyjnych Gminy, w tym posiadających osobowość prawną. Określono terminy przeprowadzania inwentaryzacji, jej rodzaje a także stosowane metody w odniesieniu do poszczególnych rodzajów składników majątkowych. Opisano przebieg inwentaryzacji z określeniem jej etapów i zadania w tym zakresie Burmistrza, Skarbnika Miasta bądź Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu, zasady wypełniania arkuszy spisowych, zasady dokonywania rozliczeń inwentaryzacji, w tym kompensowania niedoborów i nadwyżek. Wyszczególniono dokumentację rozliczeniową, którą stanowiły: zestawienie różnic inwentaryzacyjnych, protokół komisji inwentaryzacyjnej w sprawie rozliczenia wyników inwentaryzacji oraz sprawozdanie końcowe z przebiegu inwentaryzacji. Określono tryb powoływania członków komisji inwentaryzacyjnej oraz ustalania składu zespołów spisowych. Ponadto opisano: zasady przeprowadzania inwentaryzacji w drodze potwierdzenia salda, weryfikacji, inwentaryzacji gotówki, papierów wartościowych i druków ściślego zarachowania.

Powyższe uregulowanie określało również zasady dokonywania likwidacji środków trwałych i pozostałych środków trwałych oraz tryb powoływania i zasady pracy komisji likwidacyjnej.

Załącznikami do *Instrukcji w sprawie gospodarki majątkiem oraz inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* były wzory:

- oświadczenia osoby materialnie odpowiedzialnej przed rozpoczęciem inwentaryzacji,
- oświadczenia osoby materialnie odpowiedzialnej składane po przeprowadzeniu inwentaryzacji o nie wnoszeniu zastrzeżeń co do przeprowadzonych czynności inwentaryzacyjnych,
- zestawienia różnic inwentaryzacyjnych,
- protokołu rozliczeń wyników inwentaryzacji,
- sprawozdania opisowego z przebiegu spisu z natury,
- protokołu przeprowadzonej inwentaryzacji aktywów i pasywów metodą uzgodnienia i weryfikacji z dokumentacją źródłową,
- protokołu inwentaryzacji kasy,
- protokołu likwidacji środka trwałego.

Zarządzeniem nr 3/2013 Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 8 stycznia 2013 roku w sprawie powołania stałej komisji inwentaryzacyjnej w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska, powołano Komisję w składzie trzyosobowym, wskazując, że jej obowiązki określono *Instrukcją gospodarowania majątkiem oraz inwentaryzacji w Urzędzie Miasta i Gminy Biała Rawska* z dnia 7 stycznia 2013 roku, a zmian w składzie komisji dokonał Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska zarządzeniem nr 51/2015 z dnia 18 maja 2015 roku.

5.2. Prawdliwość przeprowadzenia i rozliczenia inwentaryzacji

Kontrolujące przeanalizowały dokumentację dotyczącą inwentaryzacji pełnej przeprowadzonej według stanu na 31 grudnia 2013 roku.

Zarządzeniem nr 69/2013 z dnia 18 listopada 2013 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji, Burmistrz Białej Rawskiej zarządził: przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze spisu z natury wszystkich składników majątkowych należących do Urzędu Miasta i Gminy, przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze spisu z natury **wszystkich składników majątkowych należących do jednostek OSP na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska**, przeprowadzenie inwentaryzacji w drodze weryfikacji sald - gruntów, środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji rozpoczętych oraz inwentaryzacji kasy.

Wskazać należy, że zarządzenie inwentaryzacji składników majątkowych należących do OSP na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska nie było zgodne z uregulowaniami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości. Jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych są odrębnymi od Urzędu podmiotami i do kierowników tych jednostek należy realizacja przepisów wynikających z ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości, w tym w zakresie inwentaryzacji.

Wyjaśnienie w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w jednostkach OSP złożyła Skarbnik Gminy Biała Rawska i **stanowi ono załącznik nr 78 protokołu kontroli**.

Z powyższego wyjaśnienia wynika, że użyty w zarządzeniu zapis był nieprecyzyjny, gdyż sformułowanie „składników majątkowych należących do OSP” należało rozumieć jako majątek „powierzony jednostkom OSP”.

Zarządzeniem nr 69/2013 Burmistrza Białej Rawskiej z dnia 18 listopada 2013 roku nie określono terminu i zasad dokumentowania przeprowadzenia inwentaryzacji aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych, których obowiązek zinwentaryzowania wynikał z zapisów art. 26 ust. 1 pkt 2 ustawy z 29 września 1994 roku o rachunkowości z także inwentaryzacji należności oraz kredytów i pożyczek, czego obowiązek określono w § 6 *Instrukcji*. Inwentaryzację ww. składników majątkowych należało przeprowadzić, zgodnie z uregulowaniami powołanego wyżej przepisu prawa oraz uregulowań wewnętrznych, według stanu na ostatni dzień każdego roku obrotowego poprzez uzyskanie potwierdzenia salda.

Powyższym zarządzeniem Burmistrz Miasta i Gminy powołał zespoły spisowe do przeprowadzenia inwentaryzacji poszczególnych składników majątkowych oraz określił terminy przeprowadzania inwentaryzacji.

Zarządzeniem nr 77/2013 z dnia 29 listopada 2013 roku Burmistrz Miasta i Gminy dokonał zmiany składu zespołu spisowego powołanego do przeprowadzenia inwentaryzacji rocznej w Urzędzie Miasta i Gminy.

Kontrolującym okazano księgę druków- ścisłego zarachowania, w której dokonano zapisów dotyczących pobrania przez przewodniczących zespołów spisowych druków arkuszy spisu z natury od numeru 1-90 i **potwierdzające dokonanie zwrotu arkuszy o numerach: 77, 87, 88, 89 i 90, co nie było zgodne z dokonanymi przez kontrolujące ustaleniami, z których wynikało, że arkusze o numerach 87, 88 zostały wykorzystane do dokonania spisu środków trwałych poza ewidencją (konto 013) oraz środków trwałych na wyposażeniu (arkusz 90 i 89) w Urzędzie.**

Kserokopie: strony 7 książki druków ścisłego zarachowania, zwróconych niewypełnionych arkuszy inwentaryzacyjnych o numerach: 87, 88, 89, 90, wykorzystanych arkuszy spisowych o numerach 87, 88, 89, 90 **stanowią akta kontroli strony 646-662.**

Wyjaśnienie w sprawie podwójnego numerowania druków arkuszy spisowych złożyła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu i **stanowi ono załącznik nr 79 protokołu kontroli.**

Jak wyjaśniła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, powyższa sytuacja mogła wynikać z dokonania zwrotu niewykorzystanych arkuszy przez komisję inwentaryzacyjną i nie dokonania na bieżąco wpisu o zwrocie tych arkuszy, co spowodowane było zmianami na stanowisku kasjera i wykonywaniu obowiązków kasjera przez osobę, która w tym okresie realizowała również inny zakres czynności.

Przeprowadzona kontrola dokumentacji inwentaryzacyjnej wykazała, że:

- udokumentowano przeprowadzenie w dniu 3 grudnia 2013 roku przez Skarbnika Miasta szkolenia członków zespołów spisowych,
- prace spisowe przeprowadzono w terminie określonym zarządzeniem,
- inwentaryzację przeprowadziła Komisja Inwentaryzacyjna w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 3/2013 z dnia 8 stycznia 2013 roku, która sporządziła protokoły rozliczeń wyników inwentaryzacji przeprowadzonej w drodze spisu z natury w zakresie środków trwałych:
 - jednostki OSP z terenu Miasta i Gminy na podstawie zestawienia i arkuszy spisu z natury i załączonych arkuszy nr: 27, 38, 29, 60, 44, 65, 31, 21, 69, 76, 61, 55, 30, 39, 48 sporządzonych zgodnie z określonymi *Instrukcją* zasadami, podpisanymi przez członków zespołu spisowego powołanego do przeprowadzenia spisu z natury jednostek OSP, osobę materialnie odpowiedzialną, osobę dokonującą wyceny (Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu), sprawdzonych przez Skarbnik Gminy, do których załączono oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnych (komendantów poszczególnych jednostek) złożone przed i po zakończeniu spisu z natury na drukach zgodnych ze wzorem stanowiącym załącznik nr 1 i 2 do *Instrukcji* oraz sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury nie stwierdzając różnic inwentaryzacyjnych,
 - w Urzędzie Miasta i Gminy oraz USC na podstawie zestawienia arkuszy spisowych i arkuszy spisu z natury nr: 20, 19, 14 obejmujących środki trwałe z grup I-VIII, których wartość na arkuszach ustaliła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu. Sprawdzenie arkuszy spisowych potwierdziła Skarbnik Gminy, a sporządził je i podpisał zespół spisowy w składzie powołanym przez Burmistrza. Arkusze wypełniono zgodnie z uregulowaniami *Instrukcji* poprawek dokonując poprzez wykreślenie z zachowaniem czytelności weryfikowanych zapisów, arkusze zawierały wskazanie osoby odpowiedzialnej materialnie, a osoby te złożyły oświadczenia określone wzorem nr 1 i nr 2 *Instrukcji*. Zestawienie wykorzystanych arkuszy spisowych z podaniem wartości spisanych na nich środków trwałych sporządziła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu, a sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu sporządził zespół spisowy nie stwierdzając różnic inwentaryzacyjnych,
 - środków trwałych poza ewidencją świetlice wiejskie, klub AA, świetlica środowiskowa, spisanych na arkuszach numer: 2, 5, 6, 10 i 13 oraz środki trwałe na wyposażeniu – arkusze o numerach: 1, 3, 4, 7, 8, 9, 11, 12; środki trwałe poza ewidencją Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej, USC – spis dokonany na arkuszach nr: 15, 17, 18, 85, 87, 88; środków trwałych w użytkowaniu Urzędu Miasta i Gminy oraz USC na arkuszach nr 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 89, 90 i 16. Arkusze spisowe podpisane zostały przez zespół spisowy w składzie powołanym przez Burmistrza zawierały wskazanie osoby materialnie odpowiedzialnej, zostały wypełnione zgodnie z *Instrukcją*, z potwierdzeniem dokonania wyceny przez inspektor Wydziału Finansów i Budżetu Grażynę Woszczyk i sprawdzenia przez Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu. Do dokumentacji załączono stosowne oświadczenia osób materialnie odpowiedzialnych oraz protokoły opisowe przebiegu spisu z natury podpisane przez członków zespołu spisowego i osoby materialnie odpowiedzialnej,

- środki trwałe na wyposażeniu poszczególnych jednostek OSP spisano na arkuszach inwentaryzacyjnych nr 33, 32, 34, 25, 26, 28 i 56, 73, 74, 75, 72, 71, 70, 35, 36, 37, 59, 58, 57, 43, 42, 41, 52, 53, 54, 64, 63, 62, 24, 23, 22, 67, 66, 68, 45, 47, 46, które wypełniono zgodnie z *Instrukcją*, zawierały podpisy członków zespołu spisowego, osoby materialnie odpowiedzialnej, osoby dokonującej wyceny, potwierdzenie ich sprawdzenia przez Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu. Dla poszczególnych obiektów zespół spisowy sporządził sprawozdania opisowe z przebiegu spisu z natury, a komisja inwentaryzacyjna – protokoły rozliczeń wyników inwentaryzacji, a stosowne oświadczenia złożyły osoby materialnie odpowiedzialne.

Wszystkie Protokoły rozliczeń inwentaryzacji zawierały opinie Skarbnika Gminy oraz zostały podpisane przez Zastępcę Burmistrza Białej Rawskiej, który potwierdził zatwierdzenie rozliczeń.

Ponadto w drodze weryfikacji sald, zgodnie z zapisami pkt 24 *Instrukcji*, dokonano inwentaryzacji składników majątku, których stan nie może być zweryfikowany w drodze spisu z natury, tj. gruntów, środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, wartości niematerialnych i prawnych.

W dniu 15 stycznia 2014 roku sporządzono inwentaryzację aktywów i pasywów metodą uzgodnienia (weryfikacji) z dokumentacją źródłową: gruntów (o wartości 844.951,83 zł), środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony (drogi, chodniki, sieć ciepłownicza, studnie, linie oświetleniowe (o wartości 22.499.062,49 zł – konto 011), inwestycji rozpoczętych na kwotę 2.379.712,58 zł (saldo konta 080) sporządzając stosowne zestawienie, wartości niematerialnych i prawnych zgodnie z zestawieniem przygotowanym przez informatyka i saldem konta 020.

W drodze porównania danych ksiąg rachunkowych z dokumentami dokonano weryfikacji stanów sald kont: Ma 201 Rozrachunki z dostawcami, Wn 221 Należności z tytułu dochodów budżetowych, Wn 226 Długoterminowe należności budżetowe, Ma 229 Pozostałe rozrachunki publiczno-prawne, Ma 225 rozrachunki z budżetami, Ma 231 Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń, Wn 234 rozrachunki z pracownikami, Ma 240-5 pozostałe rozrachunki. Ze sporządzonego protokołu weryfikacji wynikało, że nie stwierdzono sald nieuzasadnionych lub niezgodnych z dokumentacją źródłową, a protokół inwentaryzacji sporządziły pracownice Wydziału Finansów i Budżetu, jego zatwierdzenia dokonała Skarbnik Miasta i z upoważnienia Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska, Zastępcza Burmistrza.

Na nierzetelną weryfikację stanu środków trwałych – gruntów, w tym gruntów zabudowanych z dokumentami będącymi w posiadaniu jednostki wskazuje nie wykazanie różnic między danymi z ewidencji analitycznej a danymi wynikającymi z posiadanych przez Gminę dokumentów. W ewidencji środków trwałych jednostki budżetowej Urząd Miasta i Gminy Biała Rawska nie ujęto wszystkich składników majątkowych stanowiących własność Gminy Biała Rawska, tj. wykazanych w informacji o stanie mienia komunalnego gruntów, budynków i budowli ujętych w ewidencji środków trwałych wyodrębnionych jednostek organizacyjnych Gminy, a kontrolującym nie okazano dokumentów stanowiących podstawę takiego zaewidencjonowania ww. składników majątku. Ponadto w inwentaryzacji nie wykazano gruntów stanowiących własność Gminy Biała Rawska na mocy decyzji komunalizacyjnych. Powyższe zagadnienie opisano we wcześniejszej części protokołu kontroli.

Do dokumentacji inwentaryzacji załączono ponadto:

- protokół inwentaryzacji kasy przeprowadzonej w dniu 31 grudnia 2013 roku przez zespół spisowy w składzie zgodnym z zarządzeniem nr 69/2013 Burmistrza Białej

Rawskiej z 18 listopada 2013 roku, z tym że powyższy protokół nie został zaopiniowany przez Skarbnik Miasta i zatwierdzony przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.

- potwierdzenia sald rachunków bankowych wraz z kserokopiami wyciągów bankowych przedstawiających stan rachunku na 31 grudnia 2013 roku,
- potwierdzenia sald kredytów i pożyczek według stanu na 31 grudnia 2013 roku.

Kontrolujące szczegółowej analizie poddały zgodność wykazanych sald rachunków bankowych z dokumentami źródłowymi oraz danymi z ewidencji księgowej nie stwierdzając nieprawidłowości.

Przeprowadzona przez kontrolujące analiza dokumentów źródłowych (umowy kredytów i pożyczek, harmonogramy spłat) w odniesieniu do zapisów ewidencji księgowej (konta 134 i 260) oraz załączonych do dokumentów inwentaryzacyjnych potwierdzeń sald kredytów i pożyczek wykazała zgodność danych w zakresie zobowiązań.

Analiza opisaną wyżej dokumentacji wykazała, że inwentaryzację, według stanu na 31 grudnia 2013 roku przeprowadzono w zakresie i w terminach zgodnych z zarządzeniem nr 69/2013 z dnia 18 listopada 2013 roku w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji Burmistrza Białej Rawskiej. Spisu dokonały zespoły spisowe w składach określonych tym uregulowaniem stosując określone nim metody inwentaryzacji poszczególnych składników majątkowych i wykorzystując określone wzory druków.

Inwentaryzację przeprowadzono zgodnie z zapisami art. 26 i 27 ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości z tym, że **opisane wyżej nieprawidłowości wskazują na nierzetelne przeprowadzenie weryfikacji ewidencji księgowej z posiadaną dokumentacją w zakresie gruntów stanowiących własność Gminy.** Powyższe nie było zgodne z wymogami art. 26 ust. 1 pkt 3, który określa, że jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację, m.in., środków trwałych, do których dostęp jest znacznie utrudniony, gruntów (...) drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami i weryfikacji wartości tych składników.

X. ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE USTAW ORAZ POROZUMIEŃ Z JEDNOSTKAMI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO I ORGANAMI ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ. POMOC FINANSOWA

ZADANIA REALIZOWANE NA PODSTAWIE POROZUMIEŃ - 2014 ROK

Miasto i Gmina Biała Rawska w 2014 roku udzieliła jedną dotację celową na podstawie porozumienia zawartego z powiatem grójeckim, na zadanie z zakresu oświaty dotyczące zapewnienia dowozu uczniów do szkół.

W dniu 26 października 2009 roku zostało zawarte porozumienie pomiędzy Gminą Biała Rawska reprezentowaną przez Bogdana Pietrzaka – Burmistrza Miasta a powiatem grójeckim reprezentowanym przez Janusza Różyckiego – Starostę i Mariana Górskiego – Wicestarostę. Przedmiotem porozumienia było powierzenie przez Gminę Biała Rawska powiatowi grójeckiemu do realizacji zadania związanego z dowozem niepełnosprawnych uczniów do Ośrodka Szkolno-Wychowawczego w Nowym Mieście nad Pilicą, pojazdem będącym w dyspozycji Ośrodka oraz zapewnieniem opieki pedagogicznej w czasie dowozu dzieci. Wykaz uczniów zawierał załącznik nr 1 do porozumienia. Gmina Biała Rawska zobowiązała się do pokrycia kosztów dowozu dzieci na podstawie noty obciążeniowej w kwocie 1.310,00 zł miesięcznie, począwszy od dnia 6 października 2009 roku. Kalkulację kosztów stanowił załącznik nr 2 do porozumienia. Ponadto

ustalono, że koszt rzeczywisty dowozu może się różnić od kwoty zawartej w porozumieniu ze względu na ilość dowożonych uczniów. Strony ustaliły, że refundacja kosztów następować będzie w terminie 14 dni od dnia wystawienia noty obciążeniowej. Porozumienie zawarto na czas roku szkolnego 2009/2010 z możliwością przedłużenia na kolejne lata. Do niniejszego porozumienia strony z każdym kolejnym rokiem szkolnym zawierały stosowne porozumienia.

W 2014 roku dotację celową na zapewnienie dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół, udzielono zawierając w dniu 9 września 2014 roku aneks nr 6 do ww. porozumienia, na czas roku szkolnego 2014/2015. Wykaz uczniów objętych dowozem zawierał załącznik nr 1 do aneksu. Aneksem zmieniono zapis § 3 porozumienia, zgodnie z którym Gmina Biała Rawska zobowiązała się do pokrycia kosztów dowozu uczniów niepełnosprawnych, na podstawie noty obciążeniowej w kwocie 1.627,50 zł miesięcznie, począwszy od dnia 2 września 2014 roku. Kalkulację kosztów stanowił załącznik nr 2a i 2b do niniejszego aneksu.

Na przedmiotowy cel zabezpieczono środki w kwocie:

- 13.000,00 zł - w uchwale nr XXXIX/307/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok;
- 9.000,00 zł - w uchwale nr IV/24/15 z dnia 16 stycznia 2015 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2015 rok.

Środki finansowe Gmina Biała Rawska przekazała w następujących kwotach i terminach:

- 1.627,50 zł (transza za miesiąc wrzesień 2014 roku) przekazano w dniu 20 października 2014 roku (WB 237);
- 1.550,00 zł (transza za miesiąc październik 2014 roku) przekazano w dniu 24 listopada 2014 roku (WB 258);
- 1.007,50 zł (transza za miesiąc listopad 2014 roku) przekazano w dniu 18 grudnia 2014 roku (WB 278);
- 1.162,50 zł (transza za miesiąc grudzień 2014 roku) przekazano w dniu 30 grudnia 2014 roku (WB 285);
- 465,00 zł (transza za miesiąc styczeń 2015 roku) przekazano w dniu 6 lutego 2015 roku (WB 31);
- 1.317,50 zł (transza za miesiąc luty 2015 roku) przekazano w dniu 18 marca 2015 roku (WB 64);
- 1.240,00 zł (transza za miesiąc marzec 2015 roku) przekazano w dniu 20 kwietnia 2015 roku (WB 93);
- 1.240,00 zł (transza za miesiąc kwiecień 2015 roku) przekazano w dniu 18 maja 2015 roku (WB 124);
- 1.317,50 zł (transza za miesiące maj, czerwiec 2015 roku) przekazano w dniu 16 lipca 2015 roku (WB 159).

Łączna kwota środków przekazanych powiatowi grójeckiemu na realizację zadania, dotyczącego dowozu uczniów niepełnosprawnych do szkół w okresie od września 2014 roku do czerwca 2015 roku wyniosła - 10.927,50 zł.

POMOC FINANSOWA UDZIELANA INNYM JEDNOSTKOM SAMORZĄDU TERYTORYALNEGO – 2014 ROK

Zgodnie z art. 220 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz.U. nr 157, poz. 1240 ze zm.) z budżetu jednostki samorządu terytorialnego może być udzielona innym jednostkom samorządu terytorialnego pomoc finansowa w formie

dotacji celowej lub pomoc rzeczowa. Podstawą udzielenia pomocy jest umowa zawarta między jednostkami samorządu terytorialnego.

Wykaz udzielonej pomocy finansowej przez Miasto i Gminę Biała Rawska w 2014 roku przedstawia tabela poniżej:

L.p.	Podmiot, któremu udzielono pomocy finansowej	Uchwała, na podstawie której wyrażono zgodę na udzielenie pomocy finansowej	Umowa w sprawie udzielenia pomocy finansowej	Kwota udzielonej pomocy finansowej
1.	powiat rawski	uchwała nr XLI/329/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28.03.2014	umowa z dnia 2.04.2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na dofinansowanie działalności poradnictwa zawodowego	2 000,00
2.	powiat rawski	uchwała nr XXXXV/277/13 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26.09.2013	umowa nr 71/FN/2013 z dnia 26.09.2013 na zadanie inwestycyjne w ramach Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych	90 800,00.
3	powiat rawski	uchwała nr XLV/359/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 26.06.2014	Umowa nr 32/FG/2014 z dnia 16 lipca 2014 w sprawie udzielenia pomocy finansowej na remont drogi powiatowej nr 4101E (Piekarowo) – Biała Rawska	120 000,00

Szczegółową kontrolą objęto umowę dotyczącą udzielenia pomocy finansowej dla powiatu rawskiego na realizację zadania pn. „Remont drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo – Biała Rawska odcinek Biała Rawska – Rzeczków” – w kwocie 120.000,00 zł.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli dotyczących udzielenia pomocy finansowej przez Gminę Biała Rawska w 2014 roku ustalono, co następuje:

Rada Miejska w Białej Rawskiej podjęła uchwałę nr XLV/359/2014 z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi rawskiemu na realizację zadania pn. „Remont drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo–Biała Rawska na odcinku Biała Rawska-Rzeczków”. Z zapisów niniejszej uchwały wynika, że Gmina Biała Rawska udzieli w 2014 roku pomocy finansowej dla powiatu rawskiego na ww. cel. Pomoc finansowa zostanie udzielona w formie dotacji celowej ze środków zaplanowanych w budżecie na 2014 rok – w kwocie 120.000,00 zł.

W uchwale nr XXXIX/307/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok, na przedmiotowy cel zabezpieczono kwotę 120.000,00 zł - dział 600 rozdział 60014.

W dniu 16 lipca 2014 roku zawarto umowę nr 32/RG/2014 pomiędzy powiatem rawskim reprezentowanym przez Zarząd, w imieniu którego działali Józef Matysiak – Starosta oraz Marian Krzyczkowski – Wicestarosta a Gminą Biała Rawska, w imieniu której działali Wacław Adamczyk– Burmistrz Miasta i Gminy przy kontrasygnacie Skarbnika. Gmina Biała Rawska zobowiązała się do udzielenia pomocy finansowej powiatowi rawskiemu w formie dotacji celowej ze środków budżetu Gminy z przeznaczeniem na realizację zadania inwestycyjnego pn. „Remont drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo-Biała Rawska odcinek Biała Rawska-Rzeczków”. Zgodnie z zapisami umowy wysokość pomocy finansowej ustalono na kwotę 120.000,00 zł. Gmina Biała Rawska zobowiązała się do przekazania środków finansowych w terminie 14 dni od daty przedstawienia kserokopii faktur z tytułu zrealizowanego zadania. Zgodnie z zapisami umowy rozliczenie

przekazanych środków nastąpi do dnia 15 grudnia 2014 roku. W przypadku stwierdzenia, że przekazane środki finansowe zostały wykorzystane niezgodnie z przeznaczeniem, zobowiązano powiat rawski do zwrotu tych środków wraz z odsetkami w terminie 7 dni od otrzymania wezwania do zwrotu dotacji.

W dniu 29 grudnia 2014 roku do Burmistrza Miasta i Gminy Białej Rawskiej wpłynął wniosek (wraz z załączoną fakturą z dnia 22 września 2014 roku oraz protokołem odbioru robót z dnia 22 września 2014 roku) o wypłatę dotacji w kwocie 120.000,00 zł. **Wskazać należy, że wniosek o wypłatę dotacji wpłynął do dotującego dopiero w dniu 29 grudnia 2014 roku, podczas gdy zgodnie z zapisami umowy dotacji do dnia 15 grudnia 2014 roku miało nastąpić rozliczenie przekazanych środków.** Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej przekazał przedmiotową kwotę poleceniem przelewu w dniu 30 grudnia 2014 roku. Łączna wartość zrealizowanej inwestycji wyniosła 223.620,03 zł, w tym 120.000,0 zł kwota stanowiąca pomoc finansową udzieloną przez Gminę Biała Rawska.

Na podstawie przeprowadzonego postępowania kontrolnego stwierdzono, iż przedmiot umowy został zrealizowany zgodnie z zapisami zawartymi w uchwale Rady Miejskiej w Białej Rawskiej nr XLV/359/14 z dnia 26 czerwca 2014 roku w sprawie udzielenia pomocy finansowej powiatowi rawskiemu na realizację zadania pn. „Remont drogi powiatowej nr 4101E Piekarowo-Biała Rawska na odcinku Biała Rawska-Rzeczków”. **Natomiast zastrzeżenie kontrolujących budzi brak w dokumentacji przedłożonej do kontroli rozliczenia przekazanych środków, co było niezgodne z zapisami umowy zawartej pomiędzy dotowanym a dotującym. Zapis § 4 umowy dotacji stanowił, że rozliczenie przekazanych środków nastąpi do dnia 15 grudnia 2014 roku.**

XI. ROZLICZENIA BUDŻETU Z SAMORZĄDOWYMI JEDNOSTKAMI ORGANIZACYJNYMI

1. DOTACJE PRZEKAZYWANE NA RZECZ ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH – WYSOKOŚĆ I RODZAJ - 2014 ROK

Zgodnie z art. 15 ustawy o finansach publicznych z 2009 roku, samorządowy zakład budżetowy może otrzymywać z budżetu jednostki samorządu terytorialnego:

- 1) dotacje przedmiotowe;
- 2) dotacje celowe na zadania bieżące finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3;
- 3) dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji.

W Mieście i Gminie Biała Rawska funkcjonuje zakład budżetowy – Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi.

Na rzecz Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej przekazywane są dotacje przedmiotowe oraz dotacje celowe.

Dotacja przedmiotowa

W załączniku nr 1 do uchwały nr XXXIX/307/2014 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie uchwalenia budżetu Miasta i Gminy Biała Rawska na 2014 rok w dziale 700 rozdziale 70001 (remont budynków komunalnych) przewidziano dotację dla zakładu budżetowego w kwocie 50.000,00 zł.

Uchwałą nr XXXIX/306/14 z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie zatwierdzenia jednostkowych stawek dotacji przedmiotowej dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi na rok 2014, Rada Miejska w Białej Rawskiej ustaliła jednostkową stawkę dotacji przedmiotowej do remontów budynków komunalnych w wysokości 17,17 zł do jednego metra kwadratowego powierzchni użytkowej.

Szczegółową kalkulację kosztów zawierał załącznik nr 1 do ww. uchwały, w którym ustalono kalkulację kosztów remontów 1 m² powierzchni użytkowej budynków komunalnych na 2014 rok: koszty remontów – 50.000,00 zł przy powierzchni ogółem 2.911,74 m².

Zasady przekazywania i rozliczania dotacji dla zakładu budżetowego uregulowano zarządzeniem nr 17/2008 z dnia 3 marca 2008 roku Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.

Dotacja przedmiotowa na realizację ww. zadania została przekazana na rachunek Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi w następujących kwotach i terminach:

- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 8 stycznia 2014 roku, WB nr 5;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 7 lutego 2014 roku, WB nr 29;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 5 marca 2014 roku, WB nr 51;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 9 kwietnia 2014 roku, WB nr 79;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 2 maja 2014 roku, WB nr 96;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 6 czerwca 2014 roku, WB nr 125;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 10 lipca 2014 roku, WB nr 153;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 7 sierpnia 2014 roku, WB nr 175;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 9 września 2014 roku, WB nr 199;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 8 października 2014 roku, WB nr 221;
- 4.167,00 zł – przekazano w dniu 7 listopada 2014 roku, WB nr 246;
- 4.163,00 zł – przekazano w dniu 9 grudnia 2014 roku, WB nr 270.

Z dokumentacji źródłowej wynika, że w okresie od stycznia do grudnia 2014 roku (dział 700 rozdział 70001 § 2650) dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi przekazano dotację w łącznej wysokości 50.000,00 zł.

Przekazane kwoty dotacji dla zakładu budżetowego nie przekroczyły 50% kosztów jego działalności, zgodnie z art. 15 ust. 6 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych.

W dniu 28 stycznia 2015 roku Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej złożył rozliczenie dotacji, zgodnie z § 45 ust. 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 7 grudnia 2010 roku w sprawie sposobu prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych (Dz. U. nr 241, poz. 1616), które stanowi, iż kierownik samorządowego zakładu budżetowego przekazuje zarządowi jednostki samorządu terytorialnego, w terminie do dnia 31 stycznia następnego roku, rozliczenie wykorzystania dotacji w szczególności określonej przez ten zarząd. Rozliczenie uwzględniało prace remontowe wykonane w budynkach komunalnych, sfinansowane ze środków pochodzących z udzielonej dotacji. Z przedmiotowego rozliczenia wynika, że zakres prac remontowych obejmował: [1] docieplenie i pomalowanie korytarza, montaż drzwi wejściowych, wykonanie instalacji wodnej oraz docieplenie ściany tylnej i szczytowej w budynku przy ul. Brukowej 11 – wartość wykonanych prac wynosiła 12.601,51 zł; [2] remont komina w budynku przy ul. Kościuszki 28 – wartość wykonanych prac wynosiła 232,50 zł; [3] remont baraku nr 4 oraz remont obróbki blacharskiej w budynku przy ul. Kościuszki 29 – wartość wykonanych prac wynosiła 1.487,50 zł; [4] zabezpieczenie dachu w budynku przy ul. Kościuszki 30 – wartość wykonanych prac wynosiła 335,09 zł; [5] remont kominów, smarowanie całości dachu oraz uzupełnienie ubytków tynku na elewacji budynku przy ul. Przemysłowej – wartość wykonanych prac wynosiła 1.195,73 zł; [6] sprawdzenie

rezystancji izolacji obwodów elektrycznych budynków przy Placu Wolności 26 i 26a – wartość wykonanych prac wynosiła 536,93 zł; [7] uszczelnienie dachu budynku przy Placu Wolności 31 – wartość wykonanych prac wynosiła 82,16 zł; [8] docieplenie ściany szczytowej i tylnej, wymiana armatury wodnej, montaż oprawy oświetleniowej na zewnątrz budynku przy ul. Mickiewicza 29 – wartość wykonanych prac wynosiła 33.528,58 zł. Łączna kwota wydatków poniesionych z tytułu wykonanych prac remontowych wynosiła 50.000,00 zł, co stanowiło 100% udzielonej dotacji.

Stwierdzono, że dotacja została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

Z dokumentów przedłożonych kontrolującym wynika, że dotujący nie przeprowadził kontroli i oceny wykorzystania środków dotacji.

Dotacja celowa

Uchwałą nr XLI/326/14 Rady Miejskiej w Białej Rawskiej z dnia 28 marca 2014 roku w sprawie zmian w budżecie, zaplanowano dotację celową dla Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi dotację w wysokości 15.000,00 zł. Wymienioną dotację zaplanowano na zakup sprzętu komunalnego – samochodu osobowego.

Z dokumentów przedłożonych do kontroli wynika, że w dniu 4 listopada 2014 roku do Urzędu Miasta i Gminy w Białej Rawskiej wpłynął wniosek p.o. Dyrektora Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej o przekazanie środków finansowych w kwocie 15.000,00 zł, na zakup samochodu osobowego na potrzeby zakładu. Do wniosku załączono kserokopię umowy zakupu samochodu marki Dacia. Dotacja celowa została przekazana w dniu 6 listopada 2014 roku. Zakład budżetowy w dniu 13 listopada 2014 roku przedłożył rozliczenie wykorzystania dotacji celowej składające się z dokumentów potwierdzających wydatek na zakupiony środek trwałe (w tym faktura VAT FAS/0054/2014 z dnia 13 października na kwotę 44.760,00 zł brutto).

Stwierdzono, że dotacja celowa udzielona Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej na zakup samochodu została wykorzystana zgodnie z przeznaczeniem.

2. WPLĄTY ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH GMINY - 2014 ROK

Z bilansu Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawii sporządzonego na dzień 31 grudnia 2014 roku wynika, że zakład wypracował nadwyżkę netto 66.749,10 zł. Z dokumentów przedłożonych kontrolującym wynika, że Dyrektor Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej wystąpił z wnioskiem do Burmistrza o umożliwienie przeznaczenia środków z nadwyżki finansowej na cele inwestycyjne, polegające na remoncie przepompowni ścieków oraz komputeryzacji zakładu.

W dniu 31 marca 2015 roku Rada Miejska w Białej Rawskiej podjęła uchwałę nr VI/43/15 w sprawie zwolnienia samorządowego zakładu budżetowego – Zakładu Gospodarki komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi z obowiązku wpłaty nadwyżki środków obrotowych do budżetu Gminy Biała Rawska.

Na podstawie art. 15 ust. 7 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. nr 157 poz. 1240 ze zm.) zgodnie z ww. uchwałą, Rada Miejska w Białej Rawskiej zwolniła Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Żurawi z wpłaty do budżetu Gminy Biała Rawska nadwyżki środków obrotowych ustalonych na koniec okresu sprawozdawczego za 2014 rok.

3. DOTACJE NA RZECZ PUBLICZNYCH SAMODZIELNYCH ZAKŁADÓW OPIEKI ZDROWOTNEJ – 2014 ROK

Zgodnie z oświadczeniem Skarbnika Marii Kacprzak w okresie objętym kontrolą Miasto i Gmina Biała Rawska nie udzielała dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej.

Oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 10 listopada 2015 roku w sprawie nie udzielania dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej stanowi załącznik nr 80 protokołu kontroli.

XII. USTALENIA KOŃCOWE. ZAŁĄCZNIKI.

Protokół zawiera 214 ponumerowanych i zaparafowanych stron. Fakt przeprowadzenia kontroli odnotowano w książce kontroli Or.I.0911 pod pozycją 3/2015, strona 13.

W trakcie kontroli informacji i wyjaśnień udzielały niżej wymienione osoby:

1. Wacław Adamczyk – Burmistrz Miasta i Gminy Biała Rawska,
2. Maria Kacprzak – Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska,
3. Marek Pałasz – Sekretarz Miasta i Gminy Biała Rawska,
4. Małgorzata Feller – Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu,
5. Renata Potrzebowska – Naczelnik Wydziału Organizacyjnego,
6. Ewa Kaczmarek – Naczelnik Wydziału Oświaty, Kultury i Polityki Społecznej,
7. Hanna Łukasiewicz – inspektor Wydziału Finansów i Budżetu,
8. Jadwiga Nowicka – inspektor Wydziału Finansów i Budżetu,
9. Grażyna Woszczyk – inspektor Wydziału Finansów i Budżetu,
10. Monika Libera - inspektor Wydziału Finansów i Budżetu,
11. Monika Stefańska – podinspektor Wydziału Finansów i Budżetu,
12. Ewelina Chojecka – inspektor Wydziału Rozwoju Gospodarczego,
13. Krystyna Grad – inspektor Wydziału Rozwoju Gospodarczego,
14. Zbigniew Adamczyk – podinspektor Wydziału Rozwoju Gospodarczego,
15. Iwona Traczyk – podinspektor Wydziału Organizacyjnego,
16. Anna Niewolska – referent Wydziału Ochrony Środowiska i Gospodarki Komunalnej.

Integralną częścią protokołu są następujące załączniki:

1. *Protokół kontroli kasy.*
2. *Zestawienie funkcjonujących w Gminie Biała Rawska w okresie objętym kontrolą jednostek organizacyjnych.*
3. *Wykaz pełnomocnictw udzielonych kierownikom gminnych jednostek organizacyjnych.*
4. *Wykaz szkoleń, w których uczestniczyły w okresie od 1 stycznia 2013 roku do 30 czerwca 2015 roku pracownicy Wydziału Finansów i Budżetu.*
5. *Test z zakresu funkcjonowania procedur kontroli wewnętrznej.*
6. *Zestawienie kontroli zewnętrznych dotyczących gospodarki finansowej przeprowadzonych od 1 stycznia 2013 roku do 30 września 2015 roku w Urzędzie Miejskim w Białej Rawskiej.*
7. *Dane dotyczące kredytów i pożyczek stanowiących zadłużenie Gminy Biała Rawska na 31 grudnia 2013 i 2014 roku.*
8. *Oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy o nie zaciąganiu w latach 2013 i 2014 kredytu na finansowanie przejściowego deficytu, nie zaciąganiu zobowiązań na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej, nie udzielaniu poręczeń i gwarancji oraz nie posiadaniu akcji i udziałów w spółkach prawa handlowego.*
9. *Oświadczenie Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska o nieudzielaniu pożyczek oraz nie posiadaniu zadłużenia z innych tytułów dłużnych określonych rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie szczegółowego sposobu klasyfikacji tytułów dłużnych zaliczanych do państwowego długu publicznego.*

10. *Terminowość dokonywania spłat rat kapitałowych oraz rat odsetkowych w latach 2013-2014 w odniesieniu do wybranych kredytów i pożyczki.*
11. *Test dotyczący ewidencji w księgach rachunkowych.*
12. *Zestawienie danych dotyczących ciągłości sald rachunków bankowych.*
13. *Wyliczenie skutków obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych osoby fizyczne w odniesieniu do wybranych kategorii przedmiotów opodatkowania za 2013 i 2014 rok.*
14. *Wyliczenie skutków finansowych wynikających z obniżenia przez Radę Miejską w Białej Rawskiej górnych stawek podatkowych w podatku od środków transportowych od osób prawnych w odniesieniu do wybranych grup pojazdów za 2013 i 2014 rok*
15. *Testy dotyczące skutków udzielonych ulg oraz obniżenia górnych stawek podatkowych w podatku od nieruchomości i od środków transportowych.*
16. *Testy dotyczące sprawozdawczości budżetowej w podatkach: od nieruchomości i od środków transportowych.*
17. *Oświadczenie Skarbnika Marii Kacprzak dotyczące niedokonywania wypłat zaliczek pracownikom na poczet wynagrodzenia i zaliczek stałych.*
18. *Zestawienie podstawowych danych określonych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi uchwalonymi w latach 2013, 2014 i 2015.*
19. *Dane w zakresie dynamiki planowanych Wieloletnimi Prognozami Finansowymi dochodów i wydatków bieżących w latach 2013-2017.*
20. *Wyjaśnienie Skarbnika Gminy dotyczące przyjętych zapisami Wieloletnich Prognoz Finansowych, wielkości dochodów bieżących i wydatków bieżących.*
21. *Wyjaśnienie Małgorzaty Feller Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu w sprawie deklaracji Miasta i Gminy Białej Rawskiej na podatek od nieruchomości.*
22. *Testy dotyczące skontrolowanych zagadnień w zakresie podatków oraz skutki finansowe udzielonych ulg, umorzeń, odroczeń, zwolnień.*
23. *Oświadczenie inspektor Krystyny Grad dotyczące nie nabywania przez Gminę Biała Rawska w latach 2013 i 2014 nieruchomości do zasobu Gminy.*
24. *Dane dotyczące struktury dochodów z mienia za 2013 i 2014 rok – tabela nr 1 i tabela nr 2 programu kontroli.*
25. *Wykonanie planu rzeczowego i dochodów ze sprzedaży nieruchomości za lata 2013 i 2014*
26. *Wyjaśnienie niezgodności danych wykazanych w informacji o stanie mienia komunalnego za 2013 rok w zakresie dochodów ze sprzedaży nieruchomości złożone przez inspektor Krystynę Grad.*
27. *Test w zakresie planowania i realizacji dochodów ze sprzedaży nieruchomości test nr 9 programu kontroli.*
28. *Wyjaśnienie złożone przez Naczelnika Wydziału Finansów i Budżetu w sprawie nieujęcia w ewidencji księgowej Urzędu Miasta i Gminy Biała Rawska nieruchomości obejmującej działkę o numerze ewidencyjnym 196/1 w obrębie Tuniki, działek o numerach 253/3, 253/4, 253/5, 253/4 i 254/1 w obrębie nr 2 Biała Rawska,*
29. *Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie podjęciu przez Radę Miejską w Białej Rawskiej uchwały w sprawie stosowania stawki procentowej innej niż określona zapisami 70 ust. 3 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 roku o gospodarce nieruchomościami oraz nie udzielaniu bonifikat z tytułu przekształcenia prawa użytkownika wieczystego.*
30. *Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie dokonywaniu w latach 2013 i 2014 sprzedaży nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych.*
31. *Wykaz zawartych przez Gminę Biała Rawska umów sprzedaży prawa własności nieruchomości na rzecz ich użytkowników wieczystych, z których raty wpływały w latach 2013, 2014 i 2015.*

32. Testy dotyczące sprzedaży nieruchomości gruntowych i budynków w drodze przetargowej i w drodze bezprzetargowej - test nr 2, nr 3 i nr 3a programu kontroli.
33. Dane w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności w latach 2013 i 2014 – tabela nr 7 i nr 8 programu kontroli.
34. Testy w zakresie przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości - testy nr 1 i nr 1a programu kontroli.
35. Dane w zakresie zwrotu bonifikat w opłacie za przekształcenie prawa użytkowania wieczystego w prawo własności nieruchomości- test nr 6 programu kontroli.
36. Dane w zakresie sprzedaży lokali użytkowych – test nr 5 i nr 5a programu kontroli
37. Informacje w zakresie sprzedaży lokali mieszkalnych w latach 2013 i 2014 z zastosowaniem bonifikat – tabela nr 5 i nr 6 programu kontroli.
38. Test dotyczący sprzedaży lokali mieszkalnych – testy nr 4 i 4a programu kontroli.
39. Test dotyczący zwrotu bonifikat wobec zbycia nieruchomości lub wykorzystaniem jej na inne cele niż uzasadniające udzielenie bonifikaty – test nr 7 programu kontroli.
40. Dane dotyczące zaległości z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności, sprzedaży nieruchomości i budynków, sprzedaży lokali mieszkalnych i użytkowych oraz zaległości wynikające ze zwrotu bonifikat – tabela nr 3 i 4 programu kontroli.
41. Zestawienie w zakresie należności przedawnionych z tytułu sprzedaży nieruchomości i budynków, lokali użytkowych, mieszkalnych oraz z tytułu przekształcenia prawa użytkowania wieczystego w prawo własności-tabela nr 9 programu kontroli.
42. Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie oddawaniu w analizowanym okresie jak również w latach poprzednich przez Gminę Biała Rawska nieruchomości w użyczenie, użytkowanie, zarząd i trwały zarząd.
43. Dane dotyczące zawartych umów oddania w użytkowanie wieczyste nieruchomości stanowiących własność Gminy Biała Rawska.
44. Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie oddawaniu w kontrolowanym okresie przez Gminę Biała Rawska nieruchomości w użytkowanie wieczyste.
45. Terminowość dokonywania wpłat opłat z tytułu użytkowania wieczystego w odniesieniu do czterech użytkowników wieczystych uiszczających najwyższe kwotowo opłaty.
46. Szczegółowe dane dotyczące czynności windykacyjnych podejmowanych w odniesieniu do wybranych użytkowników wieczystych.
47. Oświadczenie inspektor Krystyny Grad o nie udzielaniu ulgi zwolnień w odniesieniu do opłat z tytułu użytkowania wieczystego i dzierżawy gruntów.
48. Zestawienie umów dzierżaw gruntów obowiązujących na 31 grudnia 2013, 31 grudnia 2014 i 30 czerwca 2015 roku .
49. Terminowość dokonywania wpłat czynszu dzierżawnego za rok 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku.
50. Wykaz najemców lokali użytkowych ze stanem na dzień 31 grudnia 2013 i 2014 roku oraz 30 czerwca 2015 roku.
51. Dane dotyczące analizy trybu oddania w najem i dzierżawę czterech lokali użytkowych.
52. Analiza terminowości dokonywania wpłat z tytułu czynszu najmu lokali użytkowych za lata 2013, 2014 i I półrocze 2015 roku w odniesieniu do czterech najemców i dzierżawców lokali użytkowych.
53. Wyjaśnienie Skarbnik Miasta w sprawie podstaw przekazania majątku Gminy jednostkom oświatowym i Zakładowi Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej

- oraz zasad dokonywania rozliczeń z tytułu dochodów i kosztów dotyczących lokali mieszkalnych.
54. Zestawienie danych w zakresie wydanych w latach 2013, 2014 i półroczu 2015 roku skierowań do zawarcia umowy najmu lokali mieszkalnych.
 55. Wykaz ulg w zakresie należności pieniężnych o charakterze cywilnoprawnym w odniesieniu do czynszu najmu lokali mieszkalnych udzielonych w analizowanym okresie, tj. w latach 2013 – 2014 przez Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska.
 56. Dane dotyczące umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny - test nr 8 programu kontroli.
 57. Oświadczenie w sprawie nie ustalenia przez Radę Miejską w Białej Rawskiej stawek procentowych opłaty adiacenckiej złożone przez Sekretarza Gminy Biała Rawska..
 58. Oświadczenie Skarbnik Miasta i Gminy Biała Rawska o nie naliczeniu w latach 2013 i 2014 opłaty adiacenckiej i nie uzyskiwaniu przez Gminę Biała Rawska w tym okresie dochodów z tytułu opłaty adiacenckiej złożone przez Skarbnik Miasta i Gminy.
 59. Zestawienie danych dotyczących obowiązujących planów miejscowych.
 60. Zestawienie wydanych w roku 2013 i 2014 decyzji ustalających opłaty z tytułu zajęcia pasa drogowego i opłaty z tytułu umieszczenia w pasie drogowym urządzeń niezwiązanych z funkcjonowaniem drogi.
 61. Wykaz dotacji udzielonych w 2014 roku na realizację zadań powierzonych na podstawie umowy podmiotom spoza sektora finansów publicznych.
 62. Wyjaśnienie Naczelnika Wydziału Oświaty, Kultury i Polityki Społecznej w sprawie wysokości wkładu własnego Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka”.
 63. Test kontroli dotyczący dotacji udzielonej na rzecz Miejsko-Gminnego Klubu Sportowego „Białka”.
 64. Test kontroli dotyczący dotacji udzielonej na rzecz Ludowego Klubu Sportowego „Biała Rawska”.
 65. Oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 30 października w sprawie szkół i przedszkoli niepublicznych.
 66. Wykaz inwestycji realizowanych w oparciu o ustawę Prawo zamówień publicznych w latach 2013 – 2014.
 67. Wyjaśnienie Burmistrza Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 2 października 2015 roku dotyczące zadania inwestycyjnego pn. „Remont istniejących nawierzchni”.
 68. Wyjaśnienie Zbigniewa Adamczyka podinspektora Wydziału Rozwoju Gospodarczego w sprawie wskazania wykonawcy odcinków dróg do realizacji.
 69. Wyjaśnienie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 8 października 2015 roku w sprawie przyjęcia środka trwałego.
 70. Wyjaśnienie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 13 października 2015 roku w sprawie przyjęcia środka trwałego.
 71. Dane w zakresie ubezpieczenia majątku Gminy Biała Rawska.
 72. Test dotyczący ewidencji majątku.
 73. Analiza dokumentacji dotyczącej zwiększeń i zmniejszeń wartości środków trwałych odnotowanych na koncie 011 w 2014 roku – wybrana próba.
 74. Szczegółowe zestawienie danych z analizy dokumentacji zwiększeń i zmniejszeń pozostałych środków trwałych w 2014 roku.
 75. Testy w zakresie dokumentowania obrotów na koncie 011 oraz w zakresie ewidencji pozostałych środków trwałych.
 76. Analiza prawidłowości zastosowania odpisów umorzeniowych.
 77. Wyjaśnienie w sprawie braku naliczenia umorzenia środka trwałego nr ewidencyjny 7/2/29/291/08 – pompa głębinowa - punkt czerpania wody Pągów za 2014 rok.
 78. Wyjaśnienie Skarbnik Gminy Biała Rawska w sprawie przeprowadzenia inwentaryzacji w jednostkach OSP.

79. Wyjaśnienie w sprawie podwójnego numerowania druków arkuszy spisowych złożyła Naczelnik Wydziału Finansów i Budżetu.
80. Oświadczenie Skarbnika Miasta i Gminy Biała Rawska z dnia 10 listopada 2015 roku w sprawie nie udzielania dotacji dla Samodzielnego Zakładu Opieki Zdrowotnej.
81. Akta kontroli.

Niniejszy protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach i podpisano **w dniu 22 grudnia 2015 roku**. Jeden egzemplarz protokołu wraz z załącznikami pozostawiono w Urzędzie Miejskim w Białej Rawskiej.

Kierownika jednostki i Skarbnika poinformowano o przysługującym mu prawie odmowy podpisania protokołu i złożenia w ciągu 3 dni od daty jego otrzymania pisemnych wyjaśnień, co do przyczyn tej odmowy.

Kontrolujący:

Jednostka kontrolowana:

.....
(Ewa Chojka)

.....
(Wioletta Zubowicz)

Kwituję odbiór 1 egzemplarza protokołu kontroli:

.....
(data i podpis kierownika jednostki kontrolowanej)

